

Školský vzdelávací program pre Základnú umeleckú školu vHandlovej

Školský rok 2019/2020

Vzdelávací program: **primárne umelecké vzdelanie**
nižšie sekundárne umelecké vzdelanie

Stupeň vzdelania: **ISCED 1B**
ISCED 2B

Dĺžka štúdia: **4 + 4 (5) roky**

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma: **denná**

Druh školy: **štátna**

Názov školy: **Základná umelecká škola v Handlovej**

Adresa: **Poštová 58, 972 51 Handlová**

IČO:

Riaditeľ školy: Katarína Bundová, DiS. art.

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: Elena Filipová, DiS. art.

Zriaďovateľ: Mesto Handlová

Podpis riaditeľa:

Platnosť ŠkVP: od 1.9.2019

Obsah

Obsah.....	4
1 Charakteristika základného umeleckého vzdelávania.....	6
• 1.1 Charakteristika základného umeleckého vzdelávania.....	6
• 1.2 Stupne základného umeleckého vzdelania.....	7
• 1.3 Organizácia výchovno-vzdelávacieho procesu v ZUŠ v Handlovej.....	8
• 1.4 Organizácia a kritériá prijímacieho konania v ZUŠ v Handlovej.....	9
• 1.5 Kritériá pre prijímacie skúšky.....	10
• 1.6 Ukončovanie štúdia v ZUŠ v Handlovej.....	10
2 Charakteristika	12
• 2.1 Charakteristika a veľkosť školy.....	12
• 2.2 Materiálno–technické zabezpečenie školy.....	12
• 2.3 Charakteristika žiakov.....	13
• 2.4 Charakteristika pedagogického zboru (personálne zabezpečenie školy).....	14
• 2.5 Dlhodobé projekty, úlohy.....	14
• 2.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi.....	15
• 2.7 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.....	16
3 Charakteristika ŠKVP.....	18
• 3.1 Zámery (ciele).....	18
• 3.2 Pedagogický princíp školy - vlastné ciele výchovy a vzdelávania.....	19
3.2.1 Hodnotenie žiakov.....	20
3.2.2 Hodnotenie pedagogických zamestnancov.....	21
3.2.3 Hodnotenie školy (SWOT).....	21
• 3.3 Prípravné štúdium ZUŠ.....	23
• 3.4 Charakteristika základného štúdia – stupne vzdelania.....	23
4 Učebné plány.....	26
• 4.1 HUDOBNÝ ODBOR.....	27

• 4.2 LITERÁRNO- DRAMATICKÝ ODBOR.....	38
• 4.3 VÝTVARNÝ ODBOR.....	41
• 4.4 TANEČNÝ ODBOR.....	47
5 Obsahové a výkonové štandardy.....	51
• 5.1 HUDOBNÝ ODBOR.....	51
5.1.1 študijné zameranie HRA NA KLAVÍRI.....	51
5.1.2 študijné zameranie HRA NA AKORDEÓNE.....	104
5.1.3 študijné zameranie HLASOVÁ VÝCHOVA, SPEV.....	122
5.1.4 študijné zameranie ZBOROVÝ SPEV.....	142
5.1.5 študijné zameranie HRA NA ZOBCOVÝCH FLAUTÁCH.....	149
5.1.6 študijné zameranie HRA NA KLARINETE.....	163
5.1.7 študijné zameranie HRA NA SAXOFÓNE.....	168
5.1.8 študijné zameranie HRA NA HUSLIACH.....	172
5.1.9 študijné zameranie HRA NA GITARE.....	199
5.1.8 TEORETICKÉ PREDMETY.....	221
• 5.2 LITERÁRNO - DRAMATICKÝ ODBOR.....	232
• 5.3 VÝTVARNÝ ODBOR.....	250
• 5.4 TANEČNÝ ODBOR.....	267

1 Charakteristika základného umeleckého vzdelávania

Umelecké školstvo na Slovensku predstavuje ucelenú sústavu výchovy a vzdelania, ktorá poskytuje mladej generácii možnosť rozvíjať svoje nadanie v niektorej z tvorivých

disciplín. Jednotlivé zložky tejto sústavy a ich výstupy sú usporiadané tak, že umožňujú žiakovi pokračovať v umeleckej príprave na vyššom stupni a postupne sa kvalifikovať pre profesionálny výkon niektorého umeleckého povolania alebo stať sa amatérom v oblasti umenia. ZUŠ pôsobia na najširšej základni a v systéme umeleckého vzdelávania predstavujú základný článok. ZUŠ svojím hudobným, výtvarným, tanečným a literárno-dramatickým odborom predstavujú školu, ktorá poskytuje na základnom stupni vzdelávania umelecké vzdelávanie žiakom so zvýšeným záujmom a predpokladmi o umeleckú tvorbu.

V súčasnosti sú to školy s dvojakou koncepčnou líniou:

- pripravujú na štúdium v učebných a v študijných odboroch na stredných školách a na konzervatóriu a pripravujú odborne na vysokoškolské štúdium umeleckého a predovšetkým umelecko-pedagogického zamerania,
- pripravujú amatérskych umelcov, ktorí sú schopní tvoriť, interpretovať a prijímať umenie.

Poslanie ZUŠ:

Základná umelecká škola poskytuje základné umelecké vzdelanie podľa § 17 Školského zákona o výchove a vzdelávaní (školský zákon) č. 245/2008 Z. z. v znení jeho neskorších úprav. Pripravuje na štúdium odborov umeleckého vzdelávania v stredných odborných školách a v konzervatóriách, pripravuje aj na štúdium na vysokých školách s pedagogickým alebo umeleckým zameraním.

1.1 Charakteristika základného umeleckého vzdelávania

ZUŠ svojimi špecifickými vzdelávacími a kultúrno-výchovnými cieľmi, obsahom a organizáciou umeleckého vzdelávania v značnej miere spĺňa atribúty školy s významným kultúrno-výchovným poslaním. ZUŠ vytvárajú podmienky pre aktívnu umeleckú činnosť žiakov škôl a stávajú sa tak významnou a zmysluplnou súčasťou programu výchovy a vzdelávania a účinným nástrojom úsilia proti negatívnym prejavom. ZUŠ poskytuje umelecké vzdelávanie pre veľmi širokú vzorku záujemcov o štúdium, vo vekovom rozpätí detí predškolského veku až dospelých uchádzačov. Záujemcom o štúdium ponúka prípravné štúdium, základné štúdium, ktoré sa člení na I. a II. stupeň, rozšírené štúdium, skrátené štúdium a štúdium pre dospelých.

Väčšina žiakov navštevujúcich ZUŠ uplatní nadobudnuté vedomosti, zručnosti a návyky priamo v rámci záujmovej umeleckej činnosti alebo v individuálnej umeleckej tvorbe. ZUŠ poskytuje mnohým svojim žiakom v rámci základného štúdia základné umelecké vzdelanie v uvedených stupňoch, ktoré je východiskom pre ďalšie umelecké vzdelávanie. Z tohto dôvodu možno chápať štúdium v ZUŠ ako prípravu mnohých žiakov pre ich profesionálne pôsobenie v oblasti umenia.

V ZUŠ možno zriadiť hudobný, výtvarný, tanečný a literárno-dramatický odbor alebo niektoré z uvedených odborov.

- V hudobnom odbore získavajú žiaci hudobné vedomosti a rozvíjajú svoje zručnosti v hre na strunových, klávesových, dychových, bicích nástrojoch a v sólovom a zborovom speve, v komornej a orchestrálnej hre.

- Vo výtvarnom odbore získavajú žiaci základné vedomosti v oblasti výtvarného umenia, rozvíjajú svoje schopnosti v predmetoch kresba, maľba, grafika, modelovanie dekoratívne činnosti, a v ďalších nepovinných predmetoch.
- V tanečnom odbore získavajú žiaci základné informácie z dejín tanečného umenia a rozvíjajú svoje pohybové schopnosti v predmetoch hudobno-pohybová výchova, tanečná príprava, klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec, džezový tanec, historický tanec, moderný tanec, tance iných národov, pantomíma a v nepovinnom predmete súborová práca.
- Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, hru s bábkou a písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov.

Pripúšťa sa aj zriadenie iných ako uvedených umeleckých odborov. Tie však možno zriadiť iba so súhlasom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. V tomto období sa to týka najmä zriadenia odboru audiovizuálnej a multimediálnej tvorby. Jednotlivé umelecké odbory sa členia na oddelenia. Napríklad oddelenie strunových nástrojov, oddelenie klávesových nástrojov, oddelenie dychových nástrojov v hudobnom odbore, alebo oddelenie dramatické a slovesné, oddelenie bábkarské v literárno-dramatickom odbore a pod.

1.2 Stupne základného umeleckého vzdelania

(§ 17 – Zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon) č. 245/2008 Zú.z.)

Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona o výchove a vzdelávaní môže žiak získať úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v ZUŠ základné umelecké vzdelanie.

Základné umelecké vzdelanie sa člení na:

a) **primárne umelecké vzdelanie (ISCED 1B)**, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvú časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ; *dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.*

Na záverečnom vysvedčení žiaka sa uvedie doložka „Žiak získal primárne umelecké vzdelanie“.

b) **nižšie sekundárne umelecké vzdelanie (ISCED 2B)**, ktoré získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia ZUŠ; *dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.* Na záverečnom vysvedčení žiaka sa uvedie doložka „Žiak získal nižšie sekundárne umelecké vzdelanie“.

Vzhľadom na to, aby boli uvedené stupne umeleckého vzdelania kompatibilné a porovnateľné s medzinárodnou klasifikáciou stupňov vzdelania podľa ISCED (International

Standard Classification of Education) bol prvý stupeň základného štúdia v základnej umeleckej škole rozdelený na prvú časť a na druhú časť.

V ustanovení § 17 ods. 2 zákona o výchove a vzdelávaní sa zároveň uvádza, že umelecké vzdelanie získané v ZUŠ nenahrádza základné vzdelanie poskytované základnou školou.

1.3 Organizácia výchovno-vzdelávacieho procesu v ZUŠ v Handlovej

V ustanoveniach § 49 zákona o výchove a vzdelávaní 245/2008 (školský zákon) sú uvedené druhy štúdia, ktoré je možné v ZUŠ zriaďovať. O organizácii výchovno-vzdelávacieho procesu v ZUŠ sa hovorí v tom istom zákone § 51.

- Základná umelecká škola v Handlovej organizuje prípravné štúdium, základné štúdium a štúdium pre dospelých.
- Prípravné štúdium má najviac dva ročníky. Je určené pre žiakov prvého ročníka prvého stupňa základnej školy a pre nadané deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky.
- Základné štúdium sa člení na dva stupne. Prvý stupeň má najviac deväť ročníkov (4 + 5) a druhý stupeň má najviac štyri ročníky.
- Štúdium pre dospelých má najviac štyri ročníky.
- Vyučovanie je individuálne a skupinové. Počty žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch určujú učebné plány.
- Riaditeľ základnej umeleckej školy môže prerušiť štúdium žiakovi na jeho žiadosť alebo na žiadosť jeho zákonného zástupcu.

Vyučovací hodina trvá 45 minút.

V hudobnom odbore pri dotácii 1,5 vyučovacej hodiny môže byť delenie vyučovacej dotácie nasledovné: 70' vcelku (pri vyšších ročníkoch), 45' + 25' ako štandardné členenie dlhá – krátka hodina alebo 35'+35' (najmä v študijnom zameraní hra na husliach, hra na zobcovej flaute).

Spájanie vyučovacích hodín do blokov vo výtvarnom a literárno-dramatickom odbore sa uskutočňuje podľa jednotlivých učebných plánov v daných umeleckých odboroch.

V hudobnom odbore žiaci okrem dotácie na vyučovanie hlavného predmetu a hudobnej náuky (1 hod. týždenne v 1. - 4. ročníku prvej časti, 1,5 hod. týždenne v 1. – 4. ročníku druhej časti) navštevujú v súlade s učebnými plánmi aj predmet štvorročná hra (hra na klavíri), komorná hra alebo zborový spev alebo hra v súbore (všetko v súlade s UP). Na elokovaných pracoviskách sa vo vyučovaní hudobnej náuky spájajú ročníky.

1.4 Organizácia a kritériá prijímacieho konania v ZUŠ v Handlovej

(podľa §52 zákona 245/2008 Z. z.)

1. Do prípravného štúdia prijíma riaditeľ školy žiakov na základe posúdenia predpokladov na štúdium vo zvolenom umeleckom odbore. Po skončení prípravného štúdia nevzniká žiakovi nárok na prijatie do základného štúdia.

2. Do základného štúdia, skráteného štúdia a štúdia pre dospelých prijíma riaditeľ školy žiakov na základe výsledkov talentovej skúšky, pričom môže doň prijať aj nadaných žiakov, ktorí nedosiahli alebo prekročili vek odporúčaný v učebnom pláne umeleckého odboru alebo študijného zamerania.

3. Na posúdenie študijných predpokladov uchádzačov na štúdium zriaďuje riaditeľ školy trojčlennú prijímaciu komisiu a vymenúva jej členov.

4. Na základe odporúčania prijímacej komisie môže uchádzačov, ktorí prekročili odporúčaný vek pre štúdium, zaradiť do vyššieho ako prvého ročníka.

5. Do rozšíreného štúdia zaraďuje riaditeľ školy na návrh triedneho učiteľa žiakov, ktorí úspešne vykonali komisionálnu skúšku.

6. Ministerstvo školstva ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom spôsob organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu, organizácie štúdia, prijímania žiakov na štúdium, priebehu a ukončovania štúdia, hodnotenia a klasifikácie, komisionálnych skúšok a súťaží.

Podmienky pre prijatie do prípravného štúdia alebo 1. ročníka 1. časti prvého stupňa základného štúdia:

1.5 Kritériá pre prijímacie skúšky

HUDOBNÝ ODBOR:

- zisťovanie hudobného sluchu
- zisťovanie rytmického cítenia
- spev ľudovej alebo umelej piesne
- fyzické dispozície a predpoklady pre vybraný hudobný nástroj
- sluchová analýza

VÝTVARNÝ ODBOR:

- vnímanie tvaru, farebnosti, priestoru
- kresba (ľubovoľná téma)

LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR:

- artikulácia hovoreného slova
- komunikačné schopnosti

- recitácia textu, básne alebo vlastnej tvorby
- pohyb

TANEČNÝ ODBOR:

- zisťovanie hudobno-pohybových schopností
- zisťovanie rytmického cítenia
- fyzické dispozície a predpoklady

1.6 Ukončovanie štúdia v ZUŠ v Handlovej

(podľa §50,ods.1 zákona 245/2008)

V ustanovení § 50 ods. 1 zákona o výchove a vzdelávaní je uvedený štandardný spôsob ukončovania štúdia v ZUŠ. Stane sa tak, ak žiak úspešne vykoná záverečnú skúšku.

Zriedkavo sa v ZUŠ vyskytujú prípady, keď žiak sústavne alebo závažným spôsobom porušuje školský poriadok. V týchto prípadoch môže riaditeľ školy rozhodnúť o predčasnom ukončení štúdia podľa § 50 ods. 2 písm. a) zákona o výchove a vzdelávaní. Ustanovenie § 50 ods. 2 písm. b) zákona o výchove a vzdelávaní splnomocňuje riaditeľa školy rozhodnúť o mimoriadnom ukončení štúdia v prípade neuhrádzania príspevku na čiastočnú úhradu nákladov spojených so štúdiom.

Na základe uznesenia Pedagogickej rady môže riaditeľ školy na základe nevyhovujúcich (t.j. slabých, nedostatočných) študijných výsledkov v primárnom umeleckom vzdelávaní (ISCED1B) neprijatť žiaka na pokračovanie v sekundárnom umeleckom vzdelávaní (ISCED 2B).

Kritériá pre hodnotenie jednotlivých záverečných skúšok sú presne špecifikované pri obsahových a výkonových štandardoch jednotlivých vyučovacích predmetov.

2 Charakteristika základnej umeleckej školy

2.1 Charakteristika a veľkosť školy

Základná umelecká škola sídli v samostatných priestoroch na Poštovej ulici č. 58, Handlová. Okrem vlastnej budovy, v ktorej prebieha vyučovací proces má ZUŠ aj elokované pracoviská v meste Handlová: v MŠ – Cintorínska, MŠ Morovnianska cesta, MŠ – Dimitrovova, MŠ SNP. Elokované pracoviská mimo mesta Handlová: v obciach Ráztočno –

v ZŠ s MŠ, Chrenovec – ZŠ s MŠ, MŠ Lipník, MŠ Malá Čausa. Poskytuje vzdelávanie v hudobnom, a výtvarnom odbore. V priestoroch MŠ prebieha Hudobno-pohybová príprava (pre predškólakov). Žiak sa po absolvovaní prípravného štúdia rozhodne pre pokračovanie v hudobnom, alebo tanečnom odbore. Základná umelecká škola v Handlovej pokračuje v spolupráci s MŠ mesta Handlová a to prostredníctvom DSZ Lienka, ktorý patrí pod MŠ.

Počet žiakov školy sa pohybuje v rozpätí **400 – 480 žiakov** v 4 odboroch umeleckého vzdelávania:

- **Hudobný** (cca 250-300-detí) – hra na klavíri, hra na akordeóne, hra na husliach, hra na dychových nástrojoch (zobcová flauta, altová flauta, saxofón, klarinet), hra na gitare (basgitare, elektrickej gitare), spev, zborový spev, hra na bicích nástrojoch
- **Výtvarný** (cca 90 žiakov)
- **Literárno-dramatický** (cca 40 žiakov)
- **Tanečný** (cca 30-40 žiakov)

2.2 Materiálno–technické zabezpečenie školy

Základná umelecká škola v Handlovej sídli v samostatne stojacej dvojposchodovej budovy v ktorej sídli od roku 1996. Koncertná sála sa nachádza na prízemí budovy. Okrem veľkej koncertnej sály sa podarilo v škole vybudovať malú koncertnú sálu vhodnú na nácvik súborov a malé triedne koncerty. Budova prešla čiastočnou rekonštrukciou t.j. výmena plastových okien, výmena kúrenia. Je potrebné zateplenie a dobudovanie strešných priestorov, ktoré by boli vhodné na vernisáže a pod.

V hudobnom odbore materiálové a technické vybavenie pozostáva najmä z hudobných nástrojov, detských hudobných nástrojov a didaktických pomôcok pre vyučovanie hudobnej náuky a prípravnej hudobnej výchovy. V archíve školy sú evidované zvukové nosiče pre výučbu dejín hudby na hodinách hudobnej náuky a notový materiál, ktorý slúži ako knižnica pre všetky vyučované hudobné nástroje a spev. Notový archív a materiálno-didaktické vybavenie ZUŠ. Škola disponuje aj pomerne rozsiahle vybaveným zariadením na ozvučovanie verejných podujatí rôzneho charakteru (koncerty, plesy, kultúrne akcie apod.).

Výtvarný odbor má okrem štandardného vybavenia (pracovné stoly, stoličky na mieste s prístupom denného svetla) k dispozícii hrnčiarsky kruh a pec na vypaľovanie hlíny. Priebežne pribúda na základe pozmenených výkonových a obsahových štandardov a rovnako aj učebných plánov pre nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie vybavenie elektronikou pre vyučovací proces – notebook, fotoaparát, videokamera.

Literárno-dramatický odbor má k dispozícii funkčne vybavenú triedu, vrátane zrkadiel a podlahoviny. Možnosť pracovať so školskou kamerou, počítačom a prehrávačom podkladov potrebných na vyučovanie.

Tanečný odbor tancuje v priestoroch, kde sú umiestnené zrkadlá a madlá pre hodiny klasického tanca a moderného (kreatívneho, jazzového) tanca a menšiu pre delené skúšky.

2.3 Charakteristika žiakov

ZUŠ v Handlovej navštevujú žiaci nielen z mesta Handlová, ale žiaci z okolitých obcí – Ráztočno, Chrenovec, Lipník, Malá a Veľká Čausa, taktiež aj žiaci z Prievidze. Ich vekové rozpätie korešponduje s vekom detí predškôľakov a žiakov ZŠ. Vo veľkej miere deti, ktoré navštevujú individuálne vyučovanie (hru na nástroji), navštevujú aj kolektívne umelecké odbory – predovšetkým tanečný a výtvarný. V ostatnom čase zaznamenávame nárast záujmu o literárno-dramatický odbor v radoch detí aj rodičov.

Aj napriek konkurencii centier voľného času a školských klubov, krúžkovej činnosti v ZŠ a SZUŠ má základná umelecká škola v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta silné postavenie, čo odzrkadľuje aj štandardne udržiavaný počet žiakov v našej škole. Dokonca sme v posledných rokoch zaznamenali zvýšený záujem rodičov a žiakov z okolitých obcí.

2.4 Charakteristika pedagogického zboru (personálne zabezpečenie školy)

Kolektív ZUŠ v Handlovej tvoria kvalifikovaní, samostatne pracujúci odborní pedagógovia s umeleckým vzdelaním pre hudobný, výtvarný, tanečný odbor a literárno-dramatický odbor. Pracujú pod vedením riaditeľky Kataríny Bundovej, DiS. art a zástupkyne Eleny Filipovej, DiS. art. Od nástupu nového vedenia sa podarilo získať nových učiteľov v predmetoch: hra na bicích nástrojoch, spev, hudobná náuka, hra na dychové nástroje, hra na klavíri.

Učitelia ZUŠ navštevujú semináre, kurzy, metodické dni a školenia pedagogického aj nepedagogického charakteru, ktoré im umožňujú ďalší umelecký aj odborný rast. So svojimi žiakmi sa každoročne zúčastňujú súťažných aj nesúťažných prehliadok vo všetkých odboroch.

Vedenie školy podporuje pedagogických zamestnancov v ďalšom štúdiu. (Ukončovanie si vzdelania- kvalifikovanosť, atestácie...)

2.5 Dlhodobé projekty, úlohy

- Pre deti predškôľského veku (5 - 6 ročné), je možnosť prípravného štúdia HO v elokovaných pracoviskách v MŠ. Hudobná príprava detí MŠ je zameraná na podporu DSZ Lienka, ktorý je na Slovensku ojedinelý. Lienka oslávila nedávno svoje 40. Výročie existencie, počas ktorej v rôznych podmienkach sa darí zabezpečiť záujem a zborový spev. Väčšina detí následne pokračuje v základnom štúdiu v ZUŠ.
- Škola pravidelne pripravuje pre žiakov ZŠ a MŠ výchovné koncerty, ktoré sa konajú nielen v meste Handlová, ale aj v spolupráci so základnými a materskými školami

v priľahlých obciach. Aj vďaka týmto aktivitám sa darí škole dlhodobo udržiavať záujem o umelecké vzdelávanie detí.

- Okrem ponuky výchovných koncertov škola pravidelne organizuje koncerty napr: ku Dňu matiek, Halowensky koncert s maskami, Vianočné koncerty v DK mesta Handlová, kam má prístup široká verejnosť, Vianočný koncert v kostole v obci Chrenovec a rôzne.
- V základnej umeleckej škole v Handlovej sa vďaka ochote a nadšeniu PZ každý rok podarí realizovať spoločný projekt jednotlivých odborov. Príkladom je spolupráca speváckeho oddelenia a literárno-dramatického odboru, kde z tejto spolupráce vzišli muzikály: Pinochio, Alice v krajine zázrakov, Rozprávka Teraz nie! Vedenie školy podporuje spoluprácu jednotlivých odborov.
- Od školského roka 2013/14 začal aktívne pracovať DSZ Barborky, ktorý je pokračovaním DSZ predškolákov Lienky. V minulom školskom roku sa podarilo zabezpečiť DSZ rovnosaty, nakoľko reprezentujú školu na rôznych súťažiach a podujatiach. Celý Třinec spíva, Mládež spieva – celoslovenská súťaž zborov v Ilave atď...
- V školskom roku 2018/2019 prvýkrát ZUŠ organizovala súťaž s celoslovenskou pôsobnosťou Handlovský zlatý mikrofón. Súťaž sa stretla s veľkým záujmom žiakov ZUŠ a žiakov ZŠ. Súťaž sa bude konať v dvojročných intervaloch.
- ZUŠ v Handlovej je organizátorom súťaže v komornej hre na gitare Handlovské gitary. V školskom roku 2019/2020 sa už koná IX. ročník súťaže pre žiakov základných umeleckých a stredných umeleckých škôl.
- V školskom roku 2019/2020 sa do spolupráce s literárno-dramatickým odborom pridal okrem hudobného odboru aj tanečný odbor. Z ich spolupráce vzniknespoločné hudobno-dramatické predstavenie.

2.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

ZUŠ v Handlovej spolupracuje so zariadeniami a organizáciami mesta Handlová. Okrem samotného zriaďovateľa, spolupracujeme aj s obcou Chrenovec, Lipník, Ráztočno, Malá Čausa. Spolupráca prináša spokojnosť všetkým subjektom. ZUŠ zabezpečuje kultúrny program na akciách mesta Handlová a v jednotlivých obciach.

Pri Základnej umeleckej škole v Handlovej pracuje Rada školy, ktorá je aktívny partner pri budovaní povedomia o ZUŠ v radoch obyvateľov a rodičov. Rada školy spolupracuje so zriaďovateľom a rodičmi žiakov pri zlepšovaní výchovnovzdelávacích podmienok v ZUŠ. Veľkým záujmom ZUŠ je v spolupráci s mestom zabezpečiť rekonštrukciu koncertnej sály.

Pri ZUŠ v Handlovej od roku 2009 bolo zaregistrované OZ NAŠA ZUŠKA, ktoré aktívne napomáha škole zabezpečovať obnovu a údržbu nástrojov a iné vybavenie školy potrebné pre zabezpečenie umeleckého vzdelávania a organizovanie rôznych podujatí pre žiakov školy, ako aj širokú verejnosť (napr. koncerty, workshopy, súťaže).

2.7 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Priestory školy poskytujú bezpečné prostredie na vyučovanie. Sú vybavené a udržiavané predpísaným spôsobom. Každoročne na začiatku školského roka sa vykonávajú poučenia žiakov:

- o bezpečnosti a ochrane zdravia
- o požiarnej ochrane
- o zásadách evakuácie žiakov.

Evakuačné plány a schémy sú zverejnené v spoločných priestoroch školy - chodba. Pred exkurziami a výletmi sú žiaci oboznamovaní s bezpečnostnými opatreniami počas trvania školskej akcie. Technickí pracovníci školy (upratovačky) zabezpečujú, aby vonkajšia veža - vstupné schodisko školy bolo udržiavané v bezpečnom stave aj v prípade nepriaznivých poveternostných podmienok.

Škola vykonáva vstupné inštruktáže a pravidelné školenia svojich zamestnancov v tejto oblasti prostredníctvom odborného pracovníka - BOZP. Školenia sa uskutočňujú v pravidelných dvojročných cykloch v zmysle platných zákonných predpisov.

Pôsobenie školy v oblasti bezpečnosti je orientované predovšetkým na preventívne opatrenia, ktoré majú minimalizovať frekvenciu vzniku situácií ohrozujúcich zdravie účastníka výchovno – vzdelávacieho procesu. Za najrizikovejšie faktory, ktoré môžu znamenať zvýšené nebezpečenstvo ohrozenia zdravia považujeme:

1) zo strany žiakov:

- nedodržiavanie príslušných ustanovení školského poriadku
- úrazy

2) zo strany zamestnancov:

- presuny po schodisku
- možné úrazy pri vyučovacom procese v praktických činnostiach (najmä vo výtvarnom, literárno-dramatickom a tanečnom odbore)

Poskytovanie prvej pomoci je materiálne zabezpečené zdravotníckymi pomôckami, ktoré sa nachádzajú v škole, v zapisovni. Dôležité telefónne čísla pre prípad súrnej zdravotníckej pomoci a havarijného stavu sú zverejnené v Prevádzkovom poriadku umiestnenom v zapisovni.

V zapisovni je okrem verejne dostupného školského poriadku aj denník evidencie školských úrazov žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou. A rovnako sa tam nachádza aj požiarna kniha a všetky poriadky (organizačný, školský, pracovný), ktoré má škola aktuálne v platnosti.

Školský poriadok hovorí najmä o :

- právach a povinnostiach žiaka a jeho zákonného zástupcu
- pravidlách správania sa žiaka
- právach a povinnostiach pedagógov

- prevádzka školy
- ostatné (školné, hodnotenie žiakov, a i.)

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zámery (ciele)

Základným a prvoradým cieľom vedenia ZUŠ v Handlovej je aj naďalej poskytovať umelecké vzdelanie deťom z mesta Handlová a priľahlého vidieka, ktorého je najväčšou obcou Chrenovec, kde prebieha vyučovanie v troch umeleckých odboroch školy.

Pre splnenie tohto cieľa je aj naďalej veľmi dôležitá korektná spolupráca a profesionálne zázemie poskytované zriaďovateľom (starosta obce a obecné zastupiteľstvo). V tejto oblasti je našou prioritou získavať deti pre všetky umelecké odbory ZUŠ, prezentovať verejnosti aj prácu detí výtvarného odboru (formou výstav a výzdoby pri našich verejných koncertoch), keďže ostatné tri umelecké odbory majú možnosť verejných vystúpení. Či už sú to koncerty a kultúrne podujatia obce (hudobný odbor). Pre talentované deti so záujmom pokračovať v štúdiu na umeleckej strednej škole sú pripravené možnosti rozšíreného vyučovania a odborných konzultácií priamo s pedagógmi odborných stredných škôl.

Nakoľko je pri získavaní žiakov veľmi dôležitá základňa detí predškolského veku (5 a viac ročných) snaha vedenia ZUŠ a jej pedagógov je dlhodobo sa zamerať na podchytenie talentovaných detí v meste a jeho okolí projektmi na ne cielenými, tematické výchovné koncerty pre predškolákov, výchovné koncerty pre MŠ.

- Jedným z dlhodobých cieľov ŠKVP ZUŠ v Handlovej je práve orientácia na najmenšie deti a ponuka programov pre ich postupné vzdelávanie. Podpora DSZ MŠ Lienka a podchyťovanie detí v pokračovaní a rozširovaní záujmu o zborový spev.
- Druhým dlhodobým cieľom je verejnosti systematicky poskytovať ukážku práce učiteľov a žiakov školy, takže chceme zachovať nastúpenú tradíciu verejných koncertov nielen v priestoroch koncertnej sály školy, ale aj v DK mesta Handlová, ktorý poskytuje možnosť účasti väčšieho publika.
- Tretím cieľom je dlhodobá propagácia verejnostipráce literárno - dramatického odboru, ktorý v poslednom čase zaznamenal vďaka svojim aktivitám zvýšený záujem. Naďalej plánujeme zapájať predovšetkým žiakov do moderovania našich verejných koncertov, niektorých triednych koncertov a nami organizovaných podujatí. Máme v úmysle zúčastňovať sa na súťažných aj nesúťažných prehliadkach.
- Štvrtým cieľom zameraným na žiakov je podpora záujmu o hudbu v radoch všetkých žiakov v podobe hudobnej spolupráce, čoho ideálnym prejavom je práve spevácky zbor.

- Ostatným cieľom je medziodborová spolupráca pri vytváraní dlhodobých (celoročných) projektov (zapájať tanečný odbor do scénických tanečných kreácií v rámci divadelných hier, hudobno-dramatického prevedenia).

Vedenie školy pre obmedzené možnosti obecného a štátneho financovania zvažuje aj možnosť vlastnej zárobkovej činnosti (v rámci povolenej legislatívy). Táto by mala spočívať v ponuke profesionálneho zvučiaceho aparátu (reproduktory, mikrofóny, mixážne pulty a profesionálny servis). Okrem tejto technickej ponuky je jej umeleckou alternatívou ponuka výchovných koncertov tematicky zameraných na slovenskú populárnu hudbu a jej vývoj, príp. rôzne komparácie s rock-popovým charakterom.

3.2 Pedagogický princíp školy - vlastné ciele výchovy a vzdelávania.

Vízia ZUŠ v Handlovej:

„Aby hra na nástroji bola hrou, aby umenie v akékoľvek podobe sastalo súčasťou života dorastajúcej generácie“.

Pre ZUŠ je hlavnou víziou vytvárať priestor, kde sa nielen umelecké, ale aj ľudské hodnoty zdokonaľujú prostredníctvom hudby, tanca, dramatického a výtvarného umenia.

Hlavným cieľom našej školy aj umeleckého školstva je výchova umením (formovanie osobnosti), k umeniu (rozvoj schopnosti tvoriť a prijímať umenie) a pre umenie (príprava na profesionálnu umeleckú činnosť). Kladieme dôraz na činnostne orientované vyučovanie. Čím viac skúseností žiak získa vlastnou poznávacou činnosťou, tým sú jeho predstavy o svete prepracovanejšie, viac zvnútornené a získané poznatky vie lepšie využívať v živote.

Žiaci:

- komunikujú a vyjadrujú myšlienky prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov
- vytvoria artefakty a zrealizujú nápady vlastným (autentickým) spôsobom
- uvedomelo esteticky vnímajú
- orientujú sa v kultúre a svete umenia
- rozvíjajú kreatívne myslenie
- rozvíjajú emočnú inteligenciu
- pestujú zmysel pre dobro a krásu
-

3.2.1 Hodnotenie žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce,

návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzame zo štátneho vzdelávacieho programu a z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu (č.21/2009-R na klasifikáciu a hodnotenie žiakov základných umeleckých škôl).

Naším cieľom je objektivita a spravodlivosť hodnotenia výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov, z tohto dôvodu používame merateľné výstupy jednotlivých výkonových štandardov.

Pristupujeme k hodnoteniu žiakov individuálne, zvažujeme nielen jeho mieru nadania, ale aj sebadisciplínu pri domácej príprave.

Systém hodnotenia vychádza zo zjednotenia stupnice známk (1 – 4) podľa percentuálnych výsledkov žiakov v jednotlivých odboroch a študijných zameraniach. Pre jednotlivé typy skúšok (postupové, záverečné, a i.) je bližšie definovaný pri konkrétnych výkonových a obsahových štandardoch:

Výborný (1) = 100% - 75%

Chváľitebný (2) = 74% - 50%

Uspokojivý (3) = 49% - 25%

Neuspokojivý (4) = 24% a menej

Predmet hudobná náuka ma hodnotiacu stupnicu upravenú podľa dohody pedagógov zo stretnutia predmetovej komisie a schválenej pedagogickou radou:

Výborný (1) - 100% - 85%

Chváľitebný (2) –84% - 70%

Uspokojivý (3) –69% - 40%

Neuspokojivý (4) – od 39% menej

Všeobecne platí uznesenie, že sa do hodnotenia započítava dochádzka na vyučovací proces, plnenie tematického výchovno-vzdelávacieho plánu a individuálne požiadavky vyplývajúce z dohovoru v jednotlivých predmetových komisiách.

3.2.2 Hodnotenie pedagogických zamestnancov

Na hodnotenie pedagogických zamestnancov vedenie školy využíva:

- kompetenčný profil pedagóga
- rozhovor
- výsledky žiakov, ktorých učiteľ učí (žiacke súťaže, účinkovanie na kultúrnych podujatiach školy interných i verejných, reprezentácia školy v rámci mesta, okresu, príp. republiky)
- hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti zodpovednosti k vlastnej práci, školskej a mimoškolskej činnosti, ďalšieho vzdelávania a pod.

- pozorovanie (hospitácia) v prípade
- **Kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov:**
plán

3.2.3 Hodnotenie školy (SWOT)

SW analýza:

Pre jasnejšiu predstavu o výsledku SW analýzy:

Silné stránky	Slabé stránky
• Výhodná poloha pracoviska v centre mesta • kvalifikovanosť zamestnancov • pracovné nasadenie pedagogických zamestnancov • dobrá spolupráca s mestskými organizáciami a zariadeniami • záujem o získanie umeleckého vzdelania • spolupráca jednotlivých odborov v ZUŠ • úspešnosť na celoslovenských a medzinárodných súťažiach • záujem PZ o nové poznatky (účasť metodické dni, semináre, školenia, workshopy) • rešpekt a spolupráca PZ navzájom • výška školného, ktorá nemotivuje rodičov odovzdávať čestné súkromnej umeleckej škole • výborná spolupráca so zástupcami okolitých obcí, s riaditeľmi vidieckych škôl • ústretovosť a podpora mesta	• zlý technický stav budovy (fasáda, strecha, vzliňajúca vlhkosť v dvoch triedach a chodbách vedúcich k nim) • neprítomnosť žiaka na vyučovaní z dôvodu mimoškolských aktivít • opotrebovanosť hudobných nástrojov po triedach vyžadujúca si nákladnejšiu údržbu v niektorých prípadoch až vyradenie nástroja • chýbajúci kvalitný melodický nástroj v oddelení bicích nástrojov • chýbajúci koncertný klavír • kvalitná gitara • cimbal v nevyhovujúcom stave • chýbajúci ateliér • využiť dvor - átrium na koncerty • oneskorené odovzdávanie prihlášok a čestných vyhlásení z elokovaných pracovísk školy

• Výhodná poloha pracoviska v centre mesta • kvalifikovanosť zamestnancov • pracovné nasadenie pedagogických zamestnancov • dobrá spolupráca s mestskými organizáciami a zariadeniami • záujem o získanie umeleckého vzdelania • spolupráca jednotlivých odborov v ZUŠ • úspešnosť na celoslovenských a medzinárodných súťažiach • záujem PZ o nové poznatky (účasť metodické dni, semináre, školenia,workshopy) • rešpekt a spolupráca PZ navzájom • výška školného, ktorá nemotivuje rodičov odovzdávať čestné súkromnej umeleckej škole • výborná spolupráca so zástupcami okolitých obcí, s riaditeľmi vidieckych škôl • ústretovosť a podpora mesta	• zlý technický stav budovy (fasáda, strecha, vzliňajúca vlhkosť v dvoch triedach a chodbách vedúcich k nim) • neprítomnosť žiaka na vyučovaní z dôvodu mimoškolských aktivít • opotrebovanosť hudobných nástrojov po triedach vyžadujúca si nákladnejšiu údržbu v niektorých prípadoch až vyradenie nástroja • chýbajúci kvalitný melodický nástroj v oddelení bicích nástrojov • chýbajúci koncertný klavír • kvalitná gitara • cimbal v nevyhovujúcom stave • chýbajúci ateliér • využiť dvor - átrium na koncerty • oneskorené odovzdávanie prihlášok a čestných vyhlásení z elokovaných pracovísk školy
Príležitosti	Ohrozenia
• prepracované čerpanie náhradného voľna za nadačasové hodiny • zavedenie aSc agendy • obnova priestorov školy v spolupráci so zriaďovateľom • zníženie prevádzkových nákladov školy (účelné vetranie počas zimného obdobia) • spolupráca s rodičmi pri verejných prezentáciách školy a účasti na súťažiach	• nespĺňanie kvalifikovanosti zamestnancov v súkromnej škole (vyučujú absolventi resp. žiaci ZUŠ) i napriek tomu otváranie výučby hudobných predmetov • nekorektná propaganda zo strany SZUŠ • zlý technický stav hudobných nástrojov, zvýšené finančné náklady na ich údržbu

• záujem rodičov o aktivity školy • rozhodnutie rodiča pre tú ktorú školu, nezdvojovanie žiakov v umeleckých školách • zbytočne nezaťažovať rozpočet mesta na dodotovanie žiakov, ktorí v ZUŠ neodovzdali čestné vyhlásenie, prostriedky využiť na materiálno-technické vybavenie školy	• neznalosť rodičov o výške dotácie na žiaka cez čestné vyhlásenia
---	--

3.3 Prípravné štúdium ZUŠ

Prípravné štúdium má najviac dva ročníky. Je určené pre žiakov prvého stupňa základnej školy a pre talentované deti v predškolskom veku na intenzívne diagnostikovanie umeleckých schopností dieťaťa a jeho následné zaradenie do príslušného umeleckého odboru. Pre žiakov, ktorí nenavštevovali prvý stupeň základného štúdia v literárno-dramatickom odbore, možno zriadiť jednoročné prípravné štúdium na druhom stupni. Je dôležité venovať pozornosť psychologickým faktorom – prirodzenej túžbe dieťaťa po tvorivosti, hre a improvizácii – prebudiť vnímavosť, predstavivosť a následne formovať návyky.

Hravý spôsob výučby PŠ zefektívňuje prácu, udržiava záujem dieťaťa a rozvíja jeho fantáziu. Dôležitá je atraktivnosť tém a objavnosť.

3.4 Charakteristika základného štúdia – stupne vzdelania

Základné štúdium sa člení na prvý stupeň, ktorý nadväzuje na prípravné štúdium a druhý stupeň, ktorý nadväzuje na prvý stupeň základného štúdia. Štúdium na prvom stupni má najviac deväť ročníkov a na druhom stupni má najviac štyri ročníky. Je určené pre žiakov, ktorí preukázali požadovanú úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov umožňujúci ich ďalší úspešný rozvoj v príslušnom umeleckom odbore.

Prvý stupeň základného štúdia sa člení na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a druhú časť, ktorá má najviac päť ročníkov. Úspešným absolvovaním posledného ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak primárne umelecké vzdelanie (ISCED 1B). Úspešným absolvovaním posledného ročníka druhej časti prvého stupňa základného štúdia získa žiak nižšie sekundárne umelecké vzdelanie (ISCED 2B).

Štúdium pre dospelých má najviac štyri ročníky. Je určené pre uchádzačov, ktorí si chcú doplniť a rozšíriť svoje umelecké vzdelanie.

Zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia navrhuje triedny učiteľ. Návrh predkladá riaditeľovi školy do 31. marca školského roka, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom má byť žiak zaradený do rozšíreného štúdia.

Ciele primárneho vzdelávania – ISCED 1B

- rozvíjať kreatívne myslenie,
- rozvíjať emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- budovať v dieťati hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,
- usmerňovať dieťa k vyšším duchovným hodnotám,
- viac sa venovať vývoju vkusovej orientácie detí,
- úzka spolupráca ZUŠ nielen so základnými školami v mieste pôsobenia, ale i s obcou, kultúrnymi centrami či umeleckými súbormi v mieste školy a pod.,
- využívať systém projektového vyučovania 1. formou vytvárania integratívnych hudobno-scénických a výtvarných projektov rôznych typov alebo 2. analytickým spôsobom v rámci teoretických predmetov.

Profil žiaka ISCED 1B

Po ukončení primárneho umeleckého vzdelania ZUŠ má žiak osvojené základy hudobnej, výtvarnej, tanečnej, literárno-dramatickej a prvej kultúrnej gramotnosti. Získal základy používania odborného jazyka a komunikácie v oblasti hudby, výtvarného umenia, tanečného a literárno-dramatického umenia.

Kompetencie (zručnosti, vedomosti, postoje)

Po ukončení primárneho umeleckého vzdelania majú žiaci schopnosť logicky uvažovať, ovládajú základy hudobnej, výtvarnej, literárno-dramatickej a tanečnej štruktúry, základných hudobných, výtvarných, literárno-dramatických a tanečných abeced, terminológiu a gramotnosť podľa učebných osnov, sú schopní verbálne vyjadriť svoje pocity a postrehy vzťahových prostriedkov hudby, výtvarného umenia, tanca, slova a ich účinku na seba a na diváka, poslucháča. Sú oboznámení so základnými okruhmi sociálnej funkcie hudby, výtvarného umenia, tanečného a literárno-dramatického umenia, slovenskou ľudovou tradíciou (jej zvykloslovím) ako aj tradíciou ostatných národností žijúcich na Slovensku. Ovládajú techniku umeleckej tvorby (alebo interpretácie) na vekovo primeranej úrovni súlade s učebnými osnovami a individuálnymi dispozíciami žiakov.

Ciele nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ISCED 2B

- upevňovať kreatívne myslenie
- naďalej rozvíjať emočnú inteligenciu
- neustále pestovať zmysel pre dobro a krásu
- pokračovať v budovaní hodnotového systému žiaka a obranyschopnosti voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.
- usmerňovať žiaka k vyšším duchovným hodnotám
- prispôbovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení
- usmerňovať vkusovú orientáciu žiakov

- naďalej úzko spolupracovať nielen so základnými školami v mieste pôsobenia, ale i s obcou, kultúrnymi centrami či umeleckými súborami v mieste školy a pod.
- sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno-ludskej
- precizovať záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti

Profil žiaka ISCED 2B

Po ukončení nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania ZUŠ má žiak upevnené osvojené základy hudobnej, výtvarnej, tanečnej, literárno-dramatickej a kultúrnej gramotnosti. Používa odborný jazyk, prostredníctvom ktorého komunikuje v oblasti hudby, výtvarného umenia, tanečného a literárno-dramatického umenia.

Kompetencie (zručnosti, vedomosti, postoje)

Po ukončení nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania majú žiaci schopnosť logicky uvažovať, odvodzovať abstraktné systémové vzorce, ovládajú na vyššej úrovni základy hudobnej, výtvarnej, literárno-dramatickej a tanečnej štruktúry, hudobnú, výtvarnú, literárno-dramatickú a tanečnú abecedu, terminológiu a gramotnosť podľa učebných osnov, sú schopní verbálne a neverbálne vyjadriť svoje pocity a postrehy vzťahu výrazových prostriedkov hudby, výtvarného umenia, tanca, slova a ich účinku na seba a na diváka, poslucháča.

Sú oboznámení so základnými okruhmi sociálnej funkcie hudby, výtvarného umenia, tanečného a literárno-dramatického umenia, slovenskou ľudovou tradíciou (jej zvykoslavinou) ako aj tradíciou ostatných národností žijúcich na Slovensku.

Majú prehľad o historickom vývoji umenia v danom odbore, umeleckých štýloch, formách a tvorcoch. Sú schopní samostatne získať, spracovať a vyhodnotiť informácie.

Ovládajú techniku umeleckej tvorby (alebo interpretácie) na vekovo primeranej úrovni v súlade s učebnými osnovami a individuálnymi dispozíciami žiakov.

Preniknutie do štruktúry daných odborov ZUŠ je na vekovo primeranej úrovni a individuálnych schopnostiach žiakov.

4 Učebné plány

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 20. januára 2016 pod číslom 2016-8597/1575:1-10A0 pre základné umelecké školy s

účinnosťou od 20. januára 2016.

Rámcové učebné plány (ďalej len „učebné plány“) pre základnú umeleckú školu sú súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu pre základnú umeleckú školu pre primárne umelecké vzdelávanie a nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie. Obsahujú tiež učebné plány prípravného štúdia, II. stupňa základného štúdia, rozšíreného štúdia a štúdia pre dospelých. Sú rozčlenené podľa jednotlivých umeleckých odborov základnej umeleckej školy, jednotlivých druhov štúdia a príslušných študijných zameraní. Jednotlivé učebné plány sú označené číslom, obsahujú informácie o stupni poskytovaného umeleckého vzdelania, o študijnom zameraní, o odporúčanom veku na prijatie žiaka na príslušné štúdium a o dĺžke štúdia. Zároveň sú tu uvedené povinné vyučovacie predmety a týždenná hodinová dotácia pre ne. Samostatné učebné plány určujú voliteľné vyučovacie predmety, ktoré sa vyučujú výberom v rozsahu hodinovej dotácie určenej pre výučbu voliteľných vyučovacích predmetov. Riaditeľ školy môže po prerokovaní s umeleckou radou upraviť učebné plány niektorým žiakom podľa ich schopností a záujmu a podľa regionálnych podmienok a potrieb školy v rozsahu **20%** vo všetkých povinných vyučovacích predmetoch okrem hlavného predmetu a so zachovaním vyučovacieho predmetu hudobná náuka najmenej v rozsahu 2/3 hodinovej dotácie, t. j. v celkovom objeme ich časovej dotácie (okrem časovej dotácie hlavných predmetov) pre študijné zamerania v jednotlivých učebných plánoch využívaných školou a určiť využitie voliteľných vyučovacích predmetov.

3. Vyučovacia hodina trvá 45 minút.

2. Vyučovacie hodiny možno spájať alebo deliť. Najviac možno spojiť tri vyučovacie hodiny v týždni. V literárno-dramatickom odbore (LDO) možno do jedného bloku spojiť najviac 3,5 hodiny.

3. V jednotlivých umeleckých odboroch sa vyučuje formou individuálneho a skupinového (kolektívneho) vyučovania podľa príslušných učebných plánov. Vek je uvádzaný ako odporúčaná optimálna hranica na zaradenie žiaka do štúdia a ročníka.

4. Vyučovanie voliteľných vyučovacích predmetov vo všetkých umeleckých odboroch a stupňoch schvaľuje riaditeľ školy.

5. Mieru vyučovacích povinností pedagogických zamestnancov upravuje nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 422/2009 Z. z., vyučov sa ustanovuje rozsah priamej vyučovacích činností a priamej výchovnej činnosti pedagogických zamestnancov v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 433/2012 Z. z.

4.1 HUDOBNÝ ODBOR

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

Predmet

Počet žiakov

Hra na hudobnom nástroji – hlavný predmet	1
Spev – hlavný predmet 1	
Ostatné hlavné predmety	1
Improvizácia (0,5 hodiny)	1
Príprava k hre na nástroji v PŠ - individuálne štúdium	1
Základy hudobnej kompozície – hlavný predmet	1
Príprava k hre na nástroji v PŠ	2
Hlasová výchova (aj prípravná)	2
Štvorročná hra	2
Inštrumentálny sprievod	2
Duo (inštrumentálne, spevácke)	2
Taktovacia technika	2
Základy dirigovania	2
Komorná hra , komorný spev	2 – 9
Tanečná alebo džezová skupina	od 4
Prípravná hudobná výchova	5 – 8
Hudobná náuka (I. stupeň základného štúdia 1. – 4. Roč. a 1. – 3.roč.)	8-15
Hudobná náuka (4.roč. druhá časť I.st. zákl. štúdia)	od 1
Hudobná náuka (II.stupeň zákl.štúdia a ŠPD)	od 4
Hudobná náuka pre žiakov s rozšíreným štúdiom	5 – 8
Náuka o hudbe	od 4
Hra v súbore, komorný spevácky zbor	10 – 15
Zborový spev (hlavný predmet) – spevácky zbor, hra v orchestrinad	15
Hlasová príprava a prípravný zborový spev	8 – 10

1. Štúdium na I. stupni základného štúdia trvá spolu 8 rokov, hudobná náuka končí v 3. Ročníku druhej časti prvého stupňa základného štúdia. Vo 4. Ročníku druhej časti I. stupňa základného štúdia sa vyučuje hudobná náuka ako príprava na prijímacie skúšky pre žiakov pripravujúcich sa na stredné školy s umeleckým zameraním a konzervatóriá.

2. Hra v orchestri, súbore, komorná hra, zborový spev a štvorročná hra sa môžu vyučovať spoločne v skupine žiakov I. a II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých podľa individuálnych podmienok školy. O zaradení žiaka do príslušného predmetu rozhodne riaditeľ školy.
3. Hru v orchestri alebo zborový spev väčšieho obsadenia od 30 žiakov vyučuje učiteľ aj v skupinách podľa nástrojového obsadenia alebo hlasov o jednu vyučovaciu hodinu navyše.
4. Korepetíciu prideľuje riaditeľ školy podľa potreby triedy, najviac však:
 - do 8 žiakov – 1 hodina
 - do 12 žiakov – 1,5 hod.
 - do 16 žiakov – 2 hod.
 - od 17 žiakov – 2,5 hod.
 - žiak v rozšírenom štúdiu – 0,5 hod.

Korepetícia je v úväzku učiteľa hlavného predmetu aj korepetítora. V študijnom zameraní hlasová výchova, spev sa korepetícia prideľuje od 3. Ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia.

5. Klavírny sprievod alebo inštrumentálny sprievod (korepetíciu) môže riaditeľ školy prideliť v predmete zborový spev v rozsahu 1 – 2 hodiny týždenne podľa príslušného učebného plánu
6. Voliteľný vyučovací predmet hra na bicích nástrojoch a iných nástrojoch sa vyučuje od 3. Ročníka I. stupňa základného štúdia.
7. Hra na organe a hra na čembale sa vyučuje na II. stupni základného štúdia.
8. Individuálne vyučovanie v 1. – 4. Ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia s časovou dotáciou 1,5 hodiny týždenne sa uskutočňuje 2-krát do týždňa.
9. Žiaci hudobného odboru II. stupňa základného štúdia **pripravujúci sa na odborné štúdium** môžu študovať formou **rozšíreného štúdia**. Pre týchto žiakov sa rozširuje hodinová dotácia v hlavnom predmete o 1 hodinu týždenne.
10. Vyučovací predmet hudobná náuka sa vyučuje:
 - v 4. Ročníku primárneho umeleckého vzdelávania – 1 hod. týždenne,
 - v 1. – 3.ročníku sekundárneho umeleckého vzdelávania – 1 hod. týždenne,
 - **v 4. Ročníku sa vyučuje hudobná náuka pre žiakov pripravujúcich sa na prijímacie skúšky na školy s umeleckým zameraním – 1 hod. týždenn**
11. Ak v škole nie je možné vytvoriť pre žiakov študujúcich podľa UP č. 10 (2-ročné štúdium prvej časti I. stupňa základného štúdia) a následne podľa UP č. 11 – 15 (druhá časť I. stupňa základného štúdia) na vyučovaní hudobnej náuky samostatnú skupinu, vyučuje sa hudobná náuka v rozsahu učiva 1. – 7. Ročníka kontrahovaním ročníkov.

12. Pre žiakov II. stupňa a štúdia pre dospelých, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia, je **štúdium hudobnej náuky povinné** v rozsahu 1 hodina týždenne v skupinovom vyučovaní.
13. Ak nie je možné pre žiakov dochádzajúcich na vyučovanie na elokované pracoviská z organizačných dôvodov zabezpečiť vyučovanie hudobnej náuky v skupinách podľa jednotlivých ročníkov, možno v tomto vyučovacom predmete zaradiť do skupiny žiakov rôznych ročníkov v rámci 1. Časti I. stupňa základného štúdia, v rámci 2. Časti I. stupňa základného štúdia alebo II. stupňa základného štúdia.
14. V odôvodnených prípadoch, najmä z dôvodu sťaženej dochádzky do školy, môže riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu žiaka oslobodiť žiaka od dochádzky (žiak nenavštevuje príslušný vyučovací predmet) na povinné vyučovacie predmety komorná hra, hra v súbore, hra v orchestri, zborový spev, obligátny nástroj, sprievod a štvorročná hra.

UČEBNÉ PLÁNY PRÍPRAVNÉHO ŠTÚDIA

UP číslo 1	PŠ	Dĺžka štúdia – počet rokov	PREDMET	1. rok		2. rok
				Počet hodín týždenne		
1a	A	2	3. Prípravná hudobná výchova (PHV)	2		1
			2. Príprava ku hre na nástroji – individuálne štúdium	--		1
1b	B	1		1. pol- rok	2. pol- rok	

		1. Prípravná hudobná výchova	2	1	
		2. Príprava ku hre na nástroji	-	1	
		alebo prípravná hlasová výchova			

Prípravné štúdium „A“

deti predškolského veku alebo žiaci 1. Ročníka základnej školy

Po absolvovaní 1. Roku žiaci pokračujú v PŠ HO podľa učebného plánu č. 1a alebo sa zaraďujú do PŠ TO (ak sa spojila výučba v 1. Roku do hudobno-pohybovej výchovy). Žiaci, ktorí absolvovali celý učebný plán HO č. 1a, sa môžu uchádzať o prijatie do 1. Ročníka I. stupňa základného štúdia hudobného odboru ZUŠ – primárneho umeleckého vzdelávania. O zaradení žiaka do predmetu „príprava ku hre na nástroji“ alebo „prípravná hlasová výchova“ v 1. Roku rozhoduje riaditeľ školy na základe odporúčania triedneho učiteľa.

Prípravné štúdium „B“

pre žiakov od 6 alebo 7 rokov, ktorí neabsolvovali PŠ HO podľa učebného plánu č. 1a „A“

Žiaci, ktorí absolvovali prípravné štúdium podľa učebného plánu HO č. 1b, sa môžu uchádzať o prijatie do 1. Ročníka I. stupňa základného štúdia hudobného odboru základnej umeleckej školy – primárneho umeleckého vzdelávania. Individuálne štúdium v 1. Polroku je možné na základe žiadosti rodiča so súhlasom riaditeľa.

3. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán č. 2

Stupeň štúdia:	I. – základné štúdium							
Študijné zameranie:	Voliteľné vyučovacie predmety pre všetky študijné zamerania							
Vek:	neuvádza sa							
Dĺžka štúdia:	Najviac 8 rokov							
	primárne umelecké vzdelávanie 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky			
Predmet:	Ročník:							
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			

A variant : 1. Zborový spev, hra na gitare, hra na klavíri, sprievod, štvorročná hra, komorná hra	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2. Spev *	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Pohybová príprava 1*	1	1	1	1	1	1	1	1	1

*)Spev môžu navštevovať žiaci už od 1. ročníka primárneho umeleckého vzdelávania.

1*) Pohybová príprava voliteľný predmet k hlavnému predmetu spev.

Poznámka:

Na návrh triedneho učiteľa môže riaditeľ školy prideliť žiakovi v odbore spev ako voliteľný predmet 1 hodinu pohybovej prípravy. Vyučovanie je skupinové. Je so zameraním na zlepšenie celkového prejavu pri interpretácii ľudovej, modernej piesne a pod.

Učebný plán č. 3

Stupeň štúdia:	I. - základné štúdium							
Študijné zameranie:	Hra na klavíri							
Vek:	Od 8 rokov, príp. 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
	primárne umelecké vzdelávanie 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky			
Predmet:	Ročník							
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Štvorročná hra alebo	-	-	1	1	1	1	1	1
3. Komorná hra	-	-	1	1	1	1	1	1
4. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	----
Spolu:	2,5	2,5	3,5	3,5	4	4	4	2,5

Poznámka:

Na návrh triedneho učiteľa môže riaditeľ školy prideliť štvorročnú hru aj žiakom 2. ročníka primárneho umeleckého vzdelávania. V 3. a 4. ročníku primárneho umeleckého vzdelávania rozhoduje o zaradení alebo nezaradení žiaka do predmetu štvorročná hra alebo sprievod alebo komorná hra riaditeľ školy, a to podľa individuálnych schopností žiaka a podmienok školy. V rámci povolenej úpravy je možné tieto predmety uvedené v bode 2 UP č. 3 nahradiť iným vyučovacím predmetom HO so skupinovú formou vyučovania podľa ŠkVP – zborový spev.

Učebný plán č. 4

Stupeň štúdia:	I.- základné štúdium							
Študijné zameranie:	Hra na husliach, violončele, gitare, cimbale, akordeóne							
Vek:	Od 8 rokov, príp. 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
	primárne umelecké vzdelávanie 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky			
Predmet:	Ročník							
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	-	-	1	1	1	1,5	1,5	1,5
2. Komorná hra alebo	-	-	2	2	2	2	2	2
3. Hra v súbore	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	---
4. Hudobná náuka								
Spolu: 1. 2. 4.	2,5	2,5	3,5	3,5	4	4,5	4,5	3
1. 3. 4.			4,5	4,5	5	5		5
					3,5			

Poznámka:

V študijnom zameraní Hra na akordeóne je komorná hra a hra v súbore od 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia.

*) V študijnom zameraní Hra na gitare sa komorná hra v 3. a 4. ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia a v 1. ročníku druhej časti I. stupňa základného štúdia vyučuje v rozsahu 1 hodina týždenne, v 2. - 4. ročníku druhej časti I. stupňa základného štúdia sa komorná hra vyučuje v rozsahu 1,5 hodiny týždenne

Učebný plán č. 5

Stupeň:	I. - základné štúdium
Študijné zameranie:	Hra na sopránovej zobcovej flaute
Vek:	od 8 rokov, príp. 7 rokov
Dĺžka štúdia	8 rokov

	primárne umelecké vzdelávanie 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky			
Predmet:	Ročník							
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Komorná hra	-	-	1	1	1	1	1	1
3. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	---
Spolu:	2,5	2,5	3,5	3,5	4	4	4	2,5

Poznámka: Po získaní primárneho umeleckého vzdelania môže žiak pokračovať v štúdiu na nižšom sekundárnom stupni umeleckého vzdelávania zvoleným dychovým nástrojom podľa UP č. 13.

Učebný plán č. 7

Stupeň:	I. - základné štúdium							
Študijné zameranie:	Hra na bicích nástrojoch							
Vek:	neurčuje sa							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
	primárne umelecké vzdelávanie 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky			
Predmet:	Ročník							
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Sprievod	0,5	0,5						
3. Komorná hra	-		1	1	1	1	1	1
4. Hra v v súbore, alebo orchestri	-				22	2	2	
5. Hudobná náuka	1	1	1	1	1	1	1	-

Spolu: 1,2,5	33				
1,3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	2,5
1,4,5			4,5	4,5	4,5

Učebný plán č. 8

Stupeň štúdia:	I. - základné štúdium							
Študijné zameranie:	Hlasová výchova, spev							
Vek:	od 8 rokov, príp. 7 rokov							
Dĺžka štúdia:	8 rokov							
	primárne umelecké vzdelávanie 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky			
Predmet:	Ročník							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1a Hlasová výchova (v skupine 2 žiakov)	1,5	1,5	-	-	-	-	-	
1b Spev (individuálne štúdium)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
3. Obligátny nástroj - klavír	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Zborový spev	-	-	2	2	2	2	2	2
5. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	---
Spolu	3	3	55		5,5	5,5	5,5	4

Učebný plán č. 9

Stupeň:	I. - základné štúdium							
Študijné zameranie:	Zborový spev							
Vek:	od 8 rokov, príp. 7 rokov							
Dĺžka štúdia:	8 rokov							
	primárne umelecké vzdelávanie 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky			

Predmet:	Ročník							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1.Prípravný zborový spev*)	1	1	-	-	-	-	-	-
2. Zborový spev (sprievod)	-	-	2	2	2	2	2	2
3. Obligátny nástroj - klavír	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	
Spolu:	3,5	3,5	3,5	3,5	4	4	42,5	

*) 8 – 10 žiakov tvorí jednu skupinu.

Učebný plán č. 13

Stupeň štúdia:	Druhá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie:	Hra na saxofóne, hra na klarinete, * zobcových flautách			
Vek:	od 11 rokov, príp. 10 rokov			
Dĺžka štúdia:	4 roky			
	Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky			
Predmet:	Ročník			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Komorná hra	-	-	1	1
3. Hudobná náuka	1,5	1,5	1,5	---
Spolu: 1. 2. 3.	3	34	2,5	

* Okrem sopránovej (táto je v UP č. 5)

Poznámka: Komornú hru alebo hru v súbore alebo v orchestri je možné zaradiť v 1. a 2. ročníku v rámci voliteľných vyučovacích predmetov.

II. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM, ŠTÚDIUM PRE DOSPELÝCH

Učebný plán č. 20

Stupeň:	II. - základné štúdium a štúdium pre dospelých			
Študijné zameranie:	Hra na klávesových nástrojoch, dychových nástrojoch, hra na gitare, s možnosťou hry na príbuzných elektrických a elektroakustických nástrojoch			
Vek:	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia:	4 roky			
Predmet:	Ročník			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Štvorročná hra	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Komorná hra	1-2	1-2	1-2	1-2
3. Hudobná náuka *)	1	1	1	1
Spolu:	4-5	4-5	4-5	4-5

*) HN je povinný vyučovací predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia hudobného odboru, a to 1 h týždenne v skupinovom vyučovaní.

Poznámka: V študijnom zameraní Hra na klávesových nástrojoch rozhoduje o zaradení alebo nezaradení žiaka do predmetu štvorročná hra alebo sprievod riaditeľ školy, a to podľa individuálnych schopností žiaka a podmienok školy.

Učebný plán č. 22

Stupeň:	II.- základné štúdium a štúdium pre dospelých
Študijné zameranie:	Spev
Vek:	od 15 rokov, príp. 14 rokov
Dĺžka štúdia:	4 roky

Predmet:	Ročník			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Sólový spev	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Korepetícia spevu	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Hra na nástroji (klavír a iné)	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Hudobná náuka *)	1	1	1	1
Spolu pre začiatočníkov	3,5	3,5	3,5	3,5
Spolu pre pokroč.	2,5	2,5	2,5	2,5

*) Je určená pre začiatočníkov (starších). HN je povinný predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia hudobného odboru

4.2 LITERÁRNO- DRAMATICKÝ ODBOR

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

1. Do prípravného štúdia LDO sa prijímajú žiaci 1. ročníka ZŠ, v mimoriadnych prípadoch žiaci posledného roka predškolského veku. V tom prípade absolvujú dvojročné prípravné štúdium. V prípravnom štúdiu sa vyučuje v skupine 5 až 15 žiakov.
2. V základnom štúdiu I. a II. stupňa sa vyučuje v skupine 5 až 10 žiakov.
3. Predmet prednes v prvom a druhom ročníku základného štúdia I. stupňa (prvé dva roky ISCED 1B) sa vyučuje v skupine 5 – 10 žiakov, prípadne týždenne sa striedajú skupiny žiakov po 2 až 3 podľa potreby.
4. V predmete prednes od tretieho ročníka základného štúdia I. stupňa (od 3. ročníka ISCED 1B) v dramatickom a slovesnom oddelení sa vyučuje v skupine 2 až 3 žiakov.
5. Predmet vodenie bábok a prednes na I. stupni základného štúdia v bábkarskom oddelení (od 3. ročníka ISCED 1B) sa vyučuje v skupine 2 až 4 žiakov.
6. Práca v súbore sa vyučuje v skupine od 5 žiakov.
7. V základnom štúdiu I. stupňa v rozšírenom štúdiu sa predmet individuálna príprava vyučuje individuálne.

- a. V základnom štúdiu II. stupňa sa predmet štúdium rolí a umelecký prednes (0,5 vyučovacej hodiny týždenne) vyučuje individuálne, prípadne 1 vyučovacia hodina týždenne sa vyučuje v skupine 2 žiakov.
8. V základnom štúdiu II. stupňa – študijné zameranie príprava na vysoké školy – sa predmet individuálna príprava na štúdium vyučuje individuálne
9. V základnom štúdiu II. stupňa – študijné zameranie záujmová umelecká činnosť – sa predmet hudobná a hlasová príprava vyučuje v skupine do 10 žiakov.
10. V základnom štúdiu II. stupňa – študijné zameranie príprava na vysoké školy – sa predmet hudobná a hlasová príprava vyučuje v skupine 2 žiakov. Predmet môžu navštevovať aj iní záujemcovia z príslušného ročníka.
11. V štúdiu pre dospelých sa vyučuje v skupine 4 až 8 žiakov.
12. Do vyučovacieho bloku možno spojiť najviac 3,5 hodiny.
13. Na vyučovaní predmetu pohyb sa využíva sprievod v rozsahu 1 hodiny týždenne.
14. V predmete hudobná a hlasová príprava sa využíva sprievod 0,5 hodiny týždenne podľa potrieb a podmienok školy.
15. Hodiny práce v súbore, ak ročník nepripravuje inscenáciu, je možné využívať ako voľné hodiny (napr. na tvorivé písanie, na prednesové činnosti, prácu s Orffovými nástrojmi, v rozšírenom štúdiu na hlasovú výchovu – podľa potrieb skupiny a podľa podmienok školy)
16. Do ISCED 1B sa rátajú prvé štyri ročníky základného štúdia LDO. V prvých dvoch ročníkoch je hlavným predmetom dramatická príprava, v treťom a štvrtom ročníku dramatika a slovesnosť (dramatika s bábkou a slovesnosť).
17. ISCED 2B prináležia ročník piaty, šiesty, siedmy a ôsmy – absolventský. Hlavným predmetom vo všetkých štyroch ročníkoch je dramatika a slovesnosť (dramatika s bábkou a slovesnosť).

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán č. 41

Stupeň štúdia:	Prípravné štúdium
Študijné zameranie:	Prípravná dramatická výchova
Vek:	pre 6 ročných
Dĺžka štúdia:	1 rok
1. Prípravná dramatická výchova	1
Spolu:	1

Učebný plán č. 42

Stupeň štúdia:	I. – základné štúdium							
Študijné zameranie:	Dramatické a slovesné oddelenie							
Vek:	od 7 rokov							
Dĺžka štúdia:	8 rokov							
	primárne umelecké vzdelávanie 4 roky				nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky			
Predmet:	Ročník							
	1.	2.	3.	4	1.	2.	3.	4 .
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Dramatická príprava	2	2	-	-	-	-	-	
2. Dramatika a slovesnosť	-	-	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2
3. Pohyb 14)	-	-	1	1	1	1	1	1
4. Prednes	1	1	1	1	1	1	1	1
5. Práca v súbore	-	-	1	1	1	1	1	1
Spolu:	3	3	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	5

4.3 VÝTVARNÝ ODBOR

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

Na štúdium vo výtvarnom odbore je možné prijať žiakov (v súlade s § 52 školského zákona), ktorí na prijímacích skúškach výtvarným prejavom (vlastná kresba, maľba) preukážu určitú mieru nadania a talentu (súboru schopností, ktoré umožňujú osobité, nadpriemerné výkony z hľadiska tvorivosti v niektorej z oblastí výtvarného vyjadrovania sa). Žiak je zaradený do ročníka s ohľadom na jeho vek a schopnosti (dôležité je prihliadať na to, že výtvarná vyspelosť – myslenie žiaka je úmerné jeho veku; chýbajúce technické zručnosti je možné získať/doplniť si aj vo vyšších ročníkoch).

Štúdium sa nečlení na predmety. Zahŕňa disciplíny plošné (kreslenie, maľovanie, grafika, fotografia, 2D dizajn ...), priestorové (modelovanie, skulptúra, objekt, 3D dizajn, architektúra ...), intermediálne (kombinácia médií, inštalácia ...), akčné (performancia, happening, sociálna plastika ...) aj multimediálne (video, elektronické médiá, zvukové umenie ...). Primerane veku (prevažne formou výtvarnej interpretácie, galerijnej animácie a neskôr aj

štúdia odborných časopisov, literatúry a elektronických zdrojov) je žiakom sprístupňované historické i novodobé umenie. Tieto disciplíny a činnosti sa môžu v rámci jedného vyučovania prelínať alebo dopĺňať. Žiakovi má byť umožnené spoznať v priebehu štúdia celú šírku výtvarných disciplín a postupne sa profilovať podľa svojho nadania a záujmu.

Jednotlivé výtvarné činnosti podliehajú hodnoteniu a klasifikácii, ktorá sa uvádza na konci I. a na konci II. polroka na tlačivách schválených MŠVVaŠ SR (napr. katalógový list žiaka a vysvedčenie). Pre potreby vykazovania a hodnotenia sú jednotlivé výtvarné činnosti považované za vyučovacie predmety. Učiteľ má možnosť do voľných políček školských tlačív dopísať aj činnosti (vyučovacie predmety), ktoré sa podľa ŠkVP na škole vyučujú, ale v tlačivách absentujú.

Skupinou hlavných predmetov sú v tomto zmysle v prípravnom štúdiu tieto výtvarné činnosti: kreslenie, maľovanie a modelovanie.

Skupinou hlavných predmetov sú v tomto zmysle v prvej časti a v druhej časti I. stupňa základného štúdia tieto výtvarné činnosti: kreslenie, maľovanie, grafika, fotografia, dizajn, priestorové vytváranie, modelovanie, intermediálna a multimediálna tvorba.

Hlavný predmet alebo skupinu hlavných predmetov si v tomto zmysle na II. stupni základného štúdia a v štúdiu pre dospelých určí a uvedie škola v príslušnom ŠkVP. Každý stupeň štúdia je ukončený verejnou prezentáciou – výstavou.

Prípravné štúdium

Prípravné štúdium výtvarného odboru ZUŠ je určené pre nadané deti v predškolskom veku. Zahŕňa plošné i priestorové výtvarné činnosti s dôrazom na spontánny detský výtvarný prejav.

Základné štúdium I. stupeň

Prvá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ zodpovedá veku 7 až 10 rokov. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania prípravného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky. Osvojujú si základné procesy, prostriedky a techniky výtvarných disciplín. Štúdium zahŕňa kreslenie, maľovanie, grafiku, modelovanie, priestorové a akčné vytváranie i zoznamovanie s multimédiami; primerane veku (prevažne formou výtvarnej interpretácie) je žiakom sprístupňované historické i novodobé umenie.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ zodpovedá veku 11 až 15 rokov. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania prvej časti I. stupňa základného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky. Štúdium obsahuje kreslenie, maľovanie, grafiku, modelovanie, fotografiu, dizajn, elektronické médiá, priestorové vytváranie, akčné vytváranie, základy z architektonicko-priestorového vytvárania, video a animáciu – proporционаlitu jednotlivých zložiek volí učiteľ na základe podmienok školy a profilácie žiakov v súlade so ŠkVP. Žiaci sa oboznamujú s dejinami umenia, s novodobými i súčasnými tendenciami.

Rozšírené štúdium I.

Je štúdium, ktoré obsahovo zodpovedá druhej časti I. stupňa základného štúdia, ale má väčšiu časovú dotáciu. Je určené najmä žiakom, ktorí sa pripravujú na talentové skúšky na strednú umeleckú školu. Väčší dôraz je aj na znalosti z dejín umenia a súčasných tendencií umenia.

Základné štúdium II. stupeň

Štúdium zodpovedá stredoškolskému veku, t. j. 16 až 19 rokov. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania I. stupňa základného alebo rozšíreného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky. Štúdium sa špecializuje na média alebo disciplíny podľa zamerania žiaka (dôraz je kladený na koncepčné myslenie, tvorivosť, zručnosti, informovanosť o aktuálnych tendenciách umenia a na kritickú sebareflexiu žiaka.

Rozšírené štúdium II.

Zodpovedá obsahu základného štúdia II., ale má väčšiu časovú dotáciu s možnosťou dôkladnejšieho venovania sa zvolenému médiu alebo disciplíne. Je určené najmä žiakom, ktorí sa pripravujú na talentové skúšky na vysokú školu v študijných odboroch výtvarné umenie, dizajn, reštaurovanie alebo architektúra. Súčasťou štúdia sú znalosti z dejín zvoleného odboru, znalosti súčasného umenia a rozvíjanie kritického myslenia a sebareflexie.

Štúdium pre dospelých

Individuálny študijný program v rámci skupinového vyučovania, zameraný na prehĺbené štúdium (s možnosťou špecializácie) alebo na prípravu na ďalšie štúdium výtvarnej profesie. Program štúdia môže byť zameraný aj na ľudové umelecké remeslá a techniky s cieľom samostatnej tvorby v tejto oblasti alebo ako príprava na kvalitnú amatérsku tvorbu.“.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán č. 52

Stupeň:	Prípravné štúdium
Študijné zameranie:	Výtvarný odbor ZUŠ, výtvarná výchova
Vek:	Nadané deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky
Dĺžka štúdia:	1 až 2 roky
Počet žiakov v skupine	5–8
Ročník	1 alebo 2 roky
Počet vyučovacích hodín týždenne	2x45 minút (1x týždenne)

Spolu vyučovacích hodín	66 ročne
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka je organizované formou hravých výtvarných činností sprostredkujúcich poznávanie jednoduchých výrazových prostriedkov, technických postupov a materiálov v spojení so spontánnym sebvýjadrovaním. Hlavné predmety: Kresba, Maľba, Modelovanie
Absolvovanie štúdia	Prípravné štúdium výtvarného odboru ZUŠ sa ukončuje výstavou prác

I.STUPEŇ - ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán č. 53

Stupeň štúdia:	Prvá časť prvého stupňa základného studia
Študijné zameranie:	Výtvarný odbor ZUŠ, výtvarná výchova
Vek:	7 - 10 rokov
Dĺžka štúdia:	Najviac 4 roky
Počet žiakov v skupine	6 -10
Stupeň vzdelávania:	Primárne umelecké vzdelávanie 2
Počet vyučovacích hodín týždenne	3 x45 minút (1x týždenne) – 2., 3. a 4.ročník prvej časti 1.ročník prvej časti 2x 45 minút (1x týždenne)
Spolu vyučovacích hodín	99 ročne (3 hod. týždenne vcelku), resp. 66
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka je orientované na experimentovanie (materiálno-technické, s vyjadrovacími prostriedkami), uplatnenie jeho fantázie a predstavivosti, na prekonávanie schém zobrazovania a myslenia a na podporu vlastných žiakových riešení na úrovni obsahu i formy.Vo vyučovaní je zastúpené plošné a priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, modelovanie, priestorové a akčné vytváranie).Primerane veku, prevažne formou výtvarnej interpretácie a rozhovorov o umení je žiakom sprístupňované historické i súčasné umenie.

	Vyučovacie predmety: Kresba, Maľba, Grafika, Modelovanie, Priestorové a akčné vytváranie
Absolvovanie štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia sa ukončuje záverečnou prácou

Učebný plán č. 54

Stupeň štúdia:	Druhá časť prvého stupňa základného štúdia
Študijné zameranie:	Výtvarný odbor ZUŠ, výtvarná výchova
Vek:	11 -15 rokov
Dĺžka štúdia:	Najviac 5 rokov
Počet žiakov v skupine	6 -10
Stupeň vzdelávania:	Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 2
Počet vyučovacích hodín týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne) – všetky ročníky
Spolu vyučovacích hodín	99 ročne (3 hod. týždenne vcelku)
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom činností žiaka, je orientované na experimentovanie s technikami, materiálmi, vyjadrovacími prostriedkami i témami, formou vecných, aspektových a analyticko-syntetických štúdií, ktoré vyúsťujú do samostatnej operatívnej tvorby žiaka (jeho vlastných tvorivých riešení). Vo vyučovaní je zastúpené plošné a priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, modelovanie, fotografia, dizajn, elektronické médiá, priestorové vytváranie, akčné vytváranie, video a animácia) – proporCIONALITU jednotlivých disciplín a činností volí učiteľ na základe podmienok školy a profilácie žiakov. Žiakom sú priebežne sprostredkované poznatky o súčasnom výtvarnom umení, dizajne a architektúre. Hlavné predmety: Kresba, Maľba, Grafika, Modelovanie, priestorové a akčné vytváranie doplnené ďalšími disciplínami (viď poznámky)
Absolvovanie štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou alebo kolekciou prác

II.STUPEŇ - ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán č. 56

Stupeň štúdia:	II.stupeň základného studia
Študijné zameranie:	Výtvarný odbor ZUŠ, výtvarná výchova zameraná na samostatnú tvorbu
Vek:	16 - 19 rokov
Dĺžka štúdia:	najviac 4 roky
Počet žiakov v skupine	4 -6
Počet vyučovacích hodín týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne) – všetky ročníky
Spolu vyučovacích hodín	99 ročne (3 hod. týždenne vcelku)
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka. Štúdium je zamerané na výtvarnú profiláciu žiaka na určitú oblasť vizuálnych umení, na médium alebo disciplínu.Dôraz je kladený na tvorbu vlastných konceptov a ich realizáciu.Súbežne žiaci spoznávajú aktuálne tendencie umenia a jeho teoretickú a kritickú reflexiu prostredníctvom štúdia literatúry, časopisov, elektronických zdrojov, diskusií a (podľa možností školy) návštev galérií.
Absolvovanie štúdia	Druhý stupeň základného štúdia je ukončený absolventskou prácou a stručným písomným zdôvodnením vlastnej koncepcie, ktorú spolu s prácou žiak vystaví na absolventskej výstave

4.4 TANECNÝ ODBOR

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

1. Vyučovanie v prípravných ročníkoch je možné minimálne jedenkrát do týždňa v spojených hodinách alebo maximálne dvakrát do týždňa v delených hodinách. Počet hodín v pláne je na jeden týždeň.
2. Vyučovanie na I. aj II. stupni vzdelávania (základné štúdium) je možné minimálne dva razy do týždňa v delených vyučovacích hodinách. Počet hodín v pláne je na jeden týždeň.
3. Predmet tanečná prax navrhujeme vyučovať dvoma spôsobmi:
 - a. Rozdelenie a pridanie alikvotnej čiastky hodiny k jednotlivým tanečným technikám.
 - b. Vyučovanie samostatne ako predmet s možnosťou vyučovania dva razy do mesiaca.
4. Korepetícia sa využíva v plnom rozsahu učebného plánu s dôrazom na predmety: tanečná príprava, klasický tanec, ľudový tanec a hudobno-pohybová výchova.
5. Organizácia vyučovania:
 - a. V skupine 5 až 15 žiakov v prípravnom štúdiu, ISCED 1B (pri dostatočných priestorových podmienkach a vo výnimočných prípadoch až 20 žiakov).
 - b. V skupine 5 až 15 žiakov štúdia ISCED 2B.
 - c. V skupine 5 až 10 žiakov na druhom stupni vzdelávania v ZUŠ (pri dostatočných priestorových podmienkach a vo výnimočných prípadoch až 15 žiakov).
 - d. V skupine 5 až 20 žiakov pri využívaní voľných hodín – rozšírené vyučovanie.
6. Pedagógovia tanečného odboru vypracujú svoj vlastný školský vzdelávací program a následne ho predložia riaditeľovi školy na schválenie. Vypracovaný program musí dodržiavať celkový počet vyučovacích hodín a zaradenie povinných predmetov v jednotlivých ročníkoch. Zaradenie nepovinných (voľné hodiny) predmetov uskutočnia pedagógovia podľa svojej kvalifikácie, špecializácie a podľa záujmu žiakov.
7. Zoradenie vyučovaných predmetov a ich časová dotácia je v kompetencii pedagóga, riadiac sa platnými učebnými plánmi tanečného odboru, pričom vyučovanie navštevujú žiaci v delených vyučovacích hodinách minimálne dva razy do týždňa. (PŠ 1, PŠ 2 minimálne jedenkrát do týždňa).
8. V predmete kreatívny tanec v štúdiu 1. časti I. stupňa základného štúdia je možné zamerať obsah tohto predmetu na prípravu na džezový tanec a pod. v prípade, že škola nedisponuje odborným pedagógom na tento predmet.
9. Voľné hodiny sa môžu zamerať na prehĺbenie vedomostí základných tanečných technik či poznania iných druhov tanca v rozsahu 1 – 5 vyučovacích hodín týždenne. (pozri učebné plány). Voľné hodiny nehodnotíme známku.

V katalógovom liste žiaka a na vysvedčení tento predmet zaznamenávame termínom „absolvoval“.

10. Voľné hodiny umožňujú škole, pedagogickému zboru zamerať sa i na rozvoj tanečných techník komerčného charakteru ako napr. step, írsky tanec, spoločenský tanec, disco tanec, show dance a pod., t.j. tanečné techniky, ktoré sú už dnes vhodným doplnkom tanečného slovníka tanečníka. Zároveň tento predmet ponúka rozvoj i povinných tanečných techník, ako je moderný tanec, klasický tanec a ľudový tanec – kde kladieme dôraz na spoluprácu s hudobným odborom ľudovým súborom Súborček. Cieľom je umožniť žiakom rozšíriť si svoj tanečný slovník, o ktorý je eminentný záujem v posledných rokoch, a to bez ohrozenia zníženia kvality vyučovania techník povinných predmetov na ZUŠ.

Prípravné štúdium TO

- deti predškolského veku,
- dĺžka štúdia: najviac 2 roky,
- prípravné štúdium má dva ročníky,
- do PŠ 1 zaraďujeme uchádzačov predškolského veku, do PŠ 2 zaraďujeme uchádzačov, ktorí absolvovali PŠ 1 alebo uchádzačov – žiakov 1. ročníka ZŠ,
- do PŠ1 možno zaradiť do skupiny spoločne žiakov tanečného odboru aj prípravného štúdia hudobného odboru,
- vo výnimočných prípadoch pri mimoriadnom talente žiaka zaraďujeme do PŠ 2 žiaka, ktorý ešte nenastúpil do 1. ročníka ZŠ, ale absolvoval PŠ 1.

Učebný plán č. 36

Stupeň:	Prípravné štúdium -variant 1
Študijné zameranie:	Hudobno-pohybová výchova
Vek	Deti predškolského veku alebo 1.ročníka ZŠ
Dĺžka štúdia:	1 rok
Počet hodín:	2
Spolu:	2
Stupeň:	Prípravné štúdium - variant 2
Študijné zameranie:	Tanečná príprava
Vek	od 6 rokov
Dĺžka štúdia:	1 rok
Počet hodín:	2
Spolu:	2

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán č. 37

Stupeň:	primárne umelecké vzdelávanie 4 roky			
Študijné zameranie:	Tanec			
Vek:	od 7 rokov			
Dĺžka štúdia:	4 roky			
Predmet:	Ročník			
	1.	2.	3.	4.
1.Tanečná príprava	2	2	-	-
2. Klasický tanec	-	-	1	1
3.Ľudový tanec	-	-	1	1
4. Kreatívny tanec	-	-	1	1
5. Tanečná prax	1	1	1	1,5
/* 6.Voľné hodiny	1	1	1	1
Spolu:	4	4	5	5,5

/* voľné hodiny - vo všetkých ročníkoch je dotácia 1 vyučovacej hodiny pridaná k predmetu tanečná prax

Učebný plán č. 38

Stupeň:	nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky			
Študijné zameranie:	Tanec			
Vek:	neurčuje sa			
Dĺžka štúdia:	4 roky			
Predmet:	Ročník			
	1.	2.	3.	4.
1.Klasický tanec	1	1	1	1

2. Ľudový tanec	1	1	1	1
3.Džezový tanec	1	1	1	1
/+ 4. Historický tanec	-	-	-	1
5. Tanečná prax	1,5	1,5	1,5	1,5
/* 6.Voľné hodiny	1	1	1	1
Spolu:	5,5	5,5	5,5	6,5

5Obsahové a výkonové štandardy

5.1 HUDOBNÝ ODBOR

CHARAKTERISTIKA ODBORU

Hudobný odbor základnej umeleckej školy je charakteristický prepojením individuálneho vyučovania (hra na nástroji, spev, tvorba) a kolektívnych aktivít (predmety hudobná náuka, komorná a súborová hra, hra v orchestri, komorný a zborový spev, hudobno-dramatické projekty a pod.). Komplexná výučba prepája praktické (interpretačné a tvorivé) zručnosti s rozvíjaním emocionálnych a racionálnych (duševných, mravných, etických, sociálnych, vedomostných, logických a kreatívnych) kompetencií žiaka. Hudba je významným prostriedkom harmonizácie osobnosti, rozvíja schopnosť empatie, vnímania, prežívania, tolerance a spolupráce. Podmienkou na prijatie je základná orientácia v časopriestore hudby.V hudobnom odbore sa výrazne prejavuje dvojaká koncepcná línia základnej umeleckej školy: na jednej strane pripravuje žiakov na štúdium na konzervatóriách, na vysokoškolské štúdium hudby na učiteľských fakultách a na vysokých školách umeleckého zamerania a na druhej strane vychováva prostredníctvom hudby deti v prípravnom štúdiu, žiakov (študentov) v primárnom a nižšom sekundárnom umeleckom vzdelávaní a VII. stupni základného štúdia ako i dospelých.

Nevyhnutným predpokladom rozvoja hudobného talentu je paralelné rozvíjanie motorických zručností, hudobného cítenia a hudobného myslenia. Preto je potrebné postupné získavanie teoretických vedomostí v úzkom prepojení na živú hudobnú štruktúru.

CIELE ODBORU

Žiaci

- orientujú sa v hudobnej kultúre asvete hudobného umenia, prejavujú vlastné postoje a rozlišujú hodnoty v hudbe rôznych štýlov a žánrov,
- demonštrujú rozvinuté pohybové procesy v senzorickej a motorickej zručnosti (zbehlosti) pri hre na hudobnom nástroji,
- uplatňujú základy hudobného myslenia, hudobného a estetického vedomia vsústave avmedzipredmetových vzťahoch,
- čítajú notový text s porozumením a zapojením intelektových kompetencií (vnímanie, pochopenie, zapamätanie a využitie),

- vlastnou tvorivou činnosťou prejavujú kreatívne myslenie, cítenie a záujem ohudbu, vyhľadajú a spracujú informácie.

5.1.1 študijné zameranie HRA NA KLAVÍRI

CHARAKTERISTIKA

Klávesové nástroje patria v súčasnosti k najpopulárnejším vyučovacím hudobným disciplínam základných umeleckých škôl pre široké možnosti svojho využitia. Skupina študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch sa vyučuje nielen v klasickej, akustickej forme, ale aj v širokej ponuke rôznych elektronických variantov, čo predurčuje aj spôsoby ich využitia ako nástroja sólového, sprievodného pre účely komornej a orchestrálnej hry. Klávesové nástroje sú nástrojmi klasickej, folklórnej, ale aj modernej či jazzovej hudby. Toto široké uplatnenie sa premieta do relatívne širokej charakteristiky výučby aj v medzipredmetových vzťahoch. V rámci integrovaného vyučovania umožňuje pestovať návyky spoločného muzicírovania s inými žiakmi, ktorí študujú hru na inom nástroji, alebo sólový spev.

Počas štúdia v študijnom zameraní hra na klavíri žiak absolvuje nasledovné povinné predmety: hra na nástroji, hra z listu; štvorročná hra alebo sprievod alebo komorná hra a hudobná náuka. Len absolvovaním všetkých povinných predmetov sa doceli kompletná výchova a vzdelanie hudobníka. Popri štúdiu povinných predmetov je možnosť absolvovania voliteľných predmetov podľa učebných plánov, štúdium ktorých ešte viac prispieva k výchove a vzdelaniu hudobníka.

Učivo vyberá učiteľ podľa psychofyziologických daností a individuálnych predpokladov žiaka. Pre talentované deti a žiakov, ktorí sa pripravujú na štúdium na stredných a vysokých školách umeleckého zamerania je možnosť absolvovania rozšíreného štúdia študijného zamerania hra na klavíri, počas ktorého sa prehĺbujú jeho vedomosti a technické a interpretačné kompetencie. Do rozšíreného štúdia sa zaraďuje žiak len po splnení podmienok na jeho zaradenie. Pre žiakov, ktorí absolvovali I. a II. stupeň základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch je možnosť pokračovať v štúdiu pre dospelých, počas ktorého si prehĺbi a rozvine svoje nástrojové a teoretické kompetencie. Štúdium pre dospelých je určené aj pre začiatočníkov. Vo výchovno-vzdelávacom procese vyučovania povinných predmetov študijného zamerania Hra na klavíri - hra na nástroji, hra z listu; štvorročná hra, sprievod alebo komorná hra sa používajú rôzne metódy a formy edukácie.

CIELE

Žiaci

- sa orientujú v druhoch umenia a vedia prijímať umenie,
- aplikujú nadobudnuté kompetencie v skupine študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch v praxi,
- preukazujú schopnosť komunikácie v umeleckej oblasti,

- získavajú a správne pracujú s informáciami v oblasti umeleckej inštrumentálnej interpretácii a v oblasti medzipredmetových vzťahov,
- analyzujú a tvorivo riešia problémy vo vyučovacom procese.
-

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- ✓ žiak získal základy odborného jazyka a komunikácie v umeleckej oblasti,
- ✓ rozlišuje charakter skladieb podľa obsahu, nálady a tempa a štýlového obdobia,
- ✓ dokáže dbať na farebnosť tónu a dynamickej škály pri hre klavírnych skladieb,
- ✓ rozpoznáva hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti,
- ✓ zvládne interpretáciu skladieb podľa obsahového štandardu,
- ✓ dokáže vyjadrovať sa na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov študijného zamerania, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania,
- ✓ úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti primárneho umeleckého vzdelávania I. stupňa základného štúdia nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- ✓ žiak má osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom študijnom zameraní,
- ✓ interpretuje zložitejšie polyfónne skladby, interpretuje skladby rôznych období, štýlov a žánrov,
- ✓ systematizuje komplexné vedomosti z hudobnej teórie, dejín hudby a ich praktické využitie v hre na klávesových nástrojoch,
- ✓ venuje pozornosť rozvoju kultivovaného hudobno-interpretačného prejavu,
- ✓ venuje pozornosť rozvoju sluchovo-hudobnej predstavivosti a metro – rytmického cítenia,
- ✓ získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí,
- ✓ je schopný umelecky pôsobiť v rôznych skupinách, súboroch, umeleckých formáciách,
- ✓ rozpoznáva druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- ✓ rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám,
- ✓ je schopný využívať nadobudnuté teoretické i praktické poznatky a dokáže ich uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať a je schopný primerane reagovať na nové trendy,
- ✓ úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiak dosiahne v druhej časti nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania základného štúdia nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- ✓ je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti,
- ✓ absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umelecko-pedagogického zamerania,
- ✓ ovláda hru na hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania,
- ✓ zdokonaľuje interpretačné zvládnutie skladieb,
- ✓ dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč,
- ✓ svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj,
- ✓ na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu,
- ✓ pozná a primerane uplatňuje technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na klávesových nástrojoch, má vedomosti z dejín hudby a klávesovej literatúry, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti umenia, hudobné diela dokáže interpretovať podľa štýlových období, má vedomosť o harmónii, kontrapunkte, hudobných formách a hudobných druhoch, o hudobných nástrojoch,
- ✓ úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere druhého stupňa základného štúdia nie je ukončená,
- ✓ vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

Ciele pre prípravné štúdium a 1.1./I.

Výchova začiatníka je prvým a najdôležitejším stupňom vývoja malých klaviristov. Sústreďuje v sebe všetky problémy klavírneho rozvoja. V začiatkoch štúdia venovať pozornosť psychologickým faktorom – prirodzenej túžbe dieťaťa po tvorivosti, hre a improvizácii. Cieľom je najprv prebudiť hudobnú vnímavosť a predstavivosť, potom začať formovať inštrumentálne návyky. Naučiť dieťa hudbu pochopiť a milovať, objaviť jej krásny, bohatý svet. Učebný proces aktivizovať rôznymi formami práce a ich striedaním. Postupovať od živého pozorovania k abstraktnému, od hry podľa sluchu k teoretickým vedomostiam. Takýto komplexný prístup môže rozvinúť aj dosť skromné hudobné či intelektuálne schopnosti dieťaťa.

1. rok prípravného štúdia „A“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú pri hre na klavíri správne sedenie a postavenie ruky, ✓ zahrajú správnym spôsobom elementárne prstové cvičenia non legato, ✓ predvedú uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu,	✓ Hrací aparát. ✓ Základy techniky hry na klavír. ✓ Klaviatúra. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Základy hudobných foriem.

rozlišujú tóny na klaviatúre sluchovo: nízke - vysoké, dlhé – krátke, silné – slabé, ✓ orientujú sa vizuálne na klaviatúre niektoré tóny hudobnej abecedy, ✓ rozoznávajú na elementárnej úrovni dynamiku a tempo skladieb: hlasno – ticho, pomaly – rýchlo, ✓ rozlíšia náladu, tempo a dynamiku skladieb, ✓ rozpoznávajú kontrastné časti skladieb: pomalá – rýchla, veselá – smutná, ✓ interpretujú podľa sluchu jednoduché krátke melodické fragmenty ✓ jednou rukou, striedaním rúk – non legato, ✓ zahrajú spamäti elementárne hudobné motívy (napr.: „kukučka“) alebo frázy (napr.: riekanky na jednom - dvoch tónoch), ✓ rytmizujú jednoduché riekanky, ✓ aplikujú správne elementárne prvky improvizácie na úrovni tvorivých hudobno-didaktických hier.	✓ Základy klavírnej interpretácie. ✓ Základy hry spamäti. ✓ Rytmické kompetencie. ✓ Tvorivo-hudobné schopnosti.
---	--

2. rok prípravného štúdia „A“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozpoznávajú noty v husľovom kľučí v súvislom notovom texte, ✓ používajú základné hodnoty nôt, pomlčiek, spôsoby hry non legato, portamento v hre na klavíri, ✓ rozpoznávajú malú piesňovú a jednoduchú dvojdielnú formu, ✓ preukážu zvládnutie technických prstových cvičení, uvoľňovacích cvičení hracieho aparátu, ✓ určujú sluchom náladu, tempo, dynamiku skladieb, ✓ zahrajú ľudové piesne so sprievodom a jednoduché prednesové skladbičky podľa notového zápisu, ✓ rytmizujú jednoduché riekanky, ✓ dokážu hrať na klavíri spamäti jednoduché ľudové piesne. ✓ hrajú legato (na konci PŠ)	✓ Notový zápis. ✓ Základné hudobno-teoretické a hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Základy hudobných foriem. ✓ Základné technické návyky. ✓ Percepčné činnosti ✓ Interpretačné návyky. ✓ Rytmické cítenie. ✓ Hudobná pamäť.

prípravné štúdium „B“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ použijú správne základy interpretačných návykov, ✓ rozlišujú notový zápis v husľovom kľúči, základné hodnoty nôt, pomlčiek, základy rôznych hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ rozpoznávajú malú piesňovú a jednoduchú dvojdielnú formu, ✓ používajú správne cvičenia na správne použitie hracieho aparátu, technické prstové cvičenia, uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu, ✓ zvládnu spôsoby hry - non legato, portamento, ✓ interpretujú ľudové piesne a jednoduché prednesové skladby jednou rukou, striedaním rúk, dvoma rukami non legato podľa sluchu a podľa notového zápisu, ✓ aplikujú vo svojom hudobnom prejave elementárne hudobnovýrazové prostriedky: dynamika, elementárna agogika, ✓ zahrajú podľa sluchu ľudové piesne v C dur (v rozsahu 5 tónov) so sprievodom gajdošskej kvinty (T-D), ✓ zahrajú z nôt aj spamäti skladby z klavírnej literatúry primeranej náročnosti, ✓ rozlíšia sluchom silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ rozpoznávajú sluchovo v elementárnej forme durový a molový tónorod (veselý – smutný), ✓ rozpoznávajú v elementárnej forme jednoduchú dvojdielnú hudobnú formu (sloha – refrén, pomalá časť – rýchla časť, veselá časť – smutná časť). ✓ Ovládajú hru legato (na konci PŠ)	✓ Interpretačné návyky: postavenie rúk, orientácia na klavíri, používanie hracieho aparátu. ✓ Hudobno-teoretické poznatky. ✓ Základy hudobných foriem ✓ Technické cvičenia ✓ Spôsoby hry na klavíri. ✓ Základné hudobno-interpretačné návyky. ✓ Rôzne klavírne výrazové prostriedky. ✓ Hra na klavíri podľa sluchu. ✓ Základy hry na klavíri spamäti a z nôt ✓ Percepčné návyky. ✓ Základy elementárneho sluchovo-harmonického cítenia. ✓ Základné hudobné formy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

- ✓ 2 skladby rozličného charakteru primeranej náročnosti.

Literatúra:

1. V. LICHNEROVÁ, A. V. LICHNEROVÁ: Eniky, Beniky, OPUS Bratislava 1984
2. Z. JANŽUROVÁ, M. BOROVIČ: Nová klavírní škola I.diel, H plus
3. J. MAŠINDA: Klavírna čítanka, OPU
4. J. THOMPSON: The Easiest piano cours
5. F. EMONTS: Europäische Klavierschule Band I., Schot
6. Z. BÖHMOVÁ, A. GRÜNFELDOVÁ, A. SARAUER: Klavírní škola pro začátečník
7. P. EBEN: Svět malýc
8. V. LICHNEROVÁ: Štvorročné skladby

1. 1./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú základy správneho používania hracieho aparátu pri hre na nástroji, ✓ orientujú sa na klaviatúre vizuálne v rozsahu teoretických vedomostí a sluchovo – výška tónu ✓ definujú noty, hodnoty nôt, pomlčiek v študovanej skladbe, ✓ rozoznávajú označenia hudobno-výrazových prostriedkov v notovomtexte, ✓ vysvetlia základné hudobné a umelecké termíny v rozsahu študovaných skladieb, ✓ rozlišujú časti jednoduchej dvojdielnej hudobnej formy: sloha - refrén, smutná - veselá, pomalá - rýchla, ✓ používajú správny prstoklad pri interpretácii skladieb (aj podkladanie a nadkladanie palca), ✓ reprodukovujú technické cvičenia a stupnice v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ reprodukovujú durové stupnice zvlášť a v protipohybe v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zvládnu interpretačne klavírne spôsoby hry: non legato, legato, staccato, portamento, ✓ aplikujú poznatky z oblasti frázovania, ✓ používajú pri interpretácii rôznu dynamiku: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo ✓ interpretujú skladby v rôznych tempách: moderato, allegro, ✓ realizujú primeranými prostriedkami zámer skladateľa: charakter, náladu	✓ Základné interpretačné návyky, klaviatúra. ✓ Notopis (v husľovom kľúči: g – g2, v basovom: c – g1), hodnoty nôt, pomlčiek. ✓ Poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch: p, f, mf, mp, dim, cresc., tempo: moderato, allegro, hudobná fráza. ✓ Hudobná terminológia: hudobný nástroj, tón, klaviatúra, kladivková mechanika, skladba, charakter, nálada. ✓ Základné poznatky o hudobných formách, žánroch, štýloch, obdobiach a skladateľoch a pod. v súlade so študovanými skladbami. ✓ Technické cvičenia: uvoľnenie hracieho aparátu a osvojenie si správneho spôsobu jeho používania, vhodné prstové cvičenia ✓ Technické etudy: výber skladieb zodpovedajúcich technickým prvkom z klavírných škôl. ✓ Stupnice: hra durových stupníc zvlášť a v protipohybe: C, G, D, A, E – dur cez dve oktávy + durový 5-akord melodický a harmonický ✓ Spôsoby hry a úderová gramotnosť (non legato, legato, tenuto, portamento, staccato, dvojhmaty, odťahy, skupinky dvoch, troch, štyroch, piatich tónov), plynulosť hry, kvalita tónu, jeho tvorba. ✓ Klavírne skladby: ľudová pieseň v

a obsah hudby, ✓ interpretujú klavírne skladby: ľudové pieseň v úprave skladateľa, prednesové skladby primeranej náročnosti, základy polyfónie, ✓ interpretujú vybrané skladby spamäti, ✓ použijú správne súčasný pedál, ✓ zvládnu spôsoby hry non legato, legato, staccato, portamento, kantiléna v oboch rukách, ✓ zahrajú spamäti ľudové piesne podľa sluchu s jednoduchým sprievodom gajdošskej kvinty, ✓ zvládnu správne frázovanie jednoduchých aj melodických útvarov, rozlišovanie a aplikácia základnej dynamiky v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo, interpretácia skladieb v rôznych tempách: moderato, allegro. ✓ realizujú prakticky základy hry z listu, ✓ počúvajú sa pri vlastnej interpretácii, ✓ aplikujú pri interpretácii základné rytmické útvary, ✓ aplikujú základy rytmizácie a melodizácie textu. ✓ zahrajú z listu skladby nižšej náročnosti, ✓ zahrajú jednoduché ľudové skladby so sprievodom gajdošskej kvinty	úprave skladateľa, prednesové skladby primeranej náročnosti, základy polyfónie: hra melodického partu striedavo ľavou a pravou rukou. ✓ Súčasný pedál v jednoduchšej forme. ✓ Spôsoby hry. ✓ Hudobná pamäť. ✓ Praktické zvládnutie hudobno-výrazových prostriedkov. ✓ Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. ✓ Percepcia, sluchová kontrola pri hre na klavíri, hra podľa sluchu. ✓ Rytmus a metrum. ✓ Rytmizácia textu, melodizácia textu. ✓ Základy hry z listu. ✓ Sprievod vo forme gajdošskej kvinty: T– D.
--	---

Literatúra:

Školy – etudy – technické cvičenia:

1. M. KURTEVA: Klavírna škola pre začiatočníkov – I.-II. diel, H plus 1991
2. Z. JANŽUROVÁ, M. BOROVIČ: Klavírna školička, Panton 1975
3. Z. JANŽUROVÁ, M. BOROVIČ: Nová klavírní škola I.diel, H plus
4. F. EMONTS: Europäische Klavierschule Band I., Schott
5. J. MAŠINDA: Klavírna čítanka, OPUS
6. J. THOMPSON: The modern course of piano
7. L. ŠIMKOVÁ: Klavírní prvouka, Supraphon Praha 1990
8. A. NIKOLAJEV: Škola hry na klavíri
9. Z. BÖHMOVÁ, A. GRÜNFELDOVÁ, A. SARAUER: Klavírní škola pro začátečníky
10. J. BLATNÝ: První etudy op. 23
11. Chrestomatija: Etudy I. diel

Prednesové skladby a ľudové piesne:

1. J. KOWALSKI: Mami zahrám ti na klavíri
2. P. EBEN: Lidové písně a koledy, Panton Praha 1987

3. A. GRETCHANIONOFF op. 98 Kinderbuch, Schott s Leipzig
4. I. HURNÍK: Voršilská ulicka, Panton 1978
5. J. KRESÁNEK: Poľné kvietky 3 – Matica slovenská
6. V. RÍHOVSKÝ: Detským srdčekom
7. J. WEBER: Veneček slov. ľud. piesní pre mladých klaviristov (Závodský)
8. F. KOCIÁN: První krůčky
9. A. POKORNÝ: Na prvním stupni
10. O. PALKOVSKÝ: Cvičení a tanečky
11. A. HÁJEK: Pohádkový klavír
12. J. BLATNÝ: Instruktivní skladbičky I.
13. P. EBEN: Lidové písně a koledy, Panton,
14. D. KABALEVSKIJ: Klavírny album pre deti, op. 39,

Štvorročné skladby:

1. V. FLÉGL: Čtyři ruce zmohou více
2. E. KLEINOVÁ: Škola hry z listu na základe štvorročnej hry
3. I. HOPP: Deťom pre radosť I. diel op 28
4. V. LICHNEROVÁ, A. V. LICHNEROVÁ: Eniky, Beniky, OPUS Bratislava 1984
5. M. MOYZES: Naším deťom
6. V. LICHNEROVÁ: Štvorročné skladby 1.

Ciele pre 2. 1./I. – 4.1./I.

Nadalej osvojovať a rozvíjať základné princípy klavírnej hry. Rozvíjať osobitosť prejavov žiaka, chrániť ho pred vyumelkovaným alebo povrchným spôsobom hry. Vypestovať vôľu, trpezlivosť, disciplínu a nadšenie pre klavírnú hru, záujem o hudbu. Rozvíjať schopnosť k samostatnému štúdiu.

2.1./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ používajú správne sedenie za klavírom, postavenie rúk, ✓ rozoznávajú základné tempové označenia v notovom zápise, ✓ zvládnu hru durových stupníc s # a s b cez dve oktávy v rovnom pohybe a protipohybe v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zvládnu hru molových stupníc harmonických a, e, h mol a d, g, c mol, ✓ zvládnu hru tonického kvintakordu s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť, ✓ aplikujú spôsoby hry v klavírnej interpretácii: tenuto, legato, staccato, ✓ rozpoznávajú základné dynamické znamienka, ✓ pracujú správne s kantilénou v obidvoch rukách, ✓ pracujú správne s kvalitou tvorby tónu a jeho intenzitou primerane	✓ Interpretačné návyky. ✓ Notopis, hodnoty nôt, pomlčky: v súlade so vzdelávacími štandardmi predmetu hudobná náuka a študovanými skladbami. ✓ Teoretická znalosť durových a molových stupníc, T 5, obraty: v súlade so vzdelávacími štandardmi predmetu hudobná náuka a požiadavkami na tento ročník. ✓ Zvládnutie durových stupníc: C dur – Cis dur, Fdur - Ces dur. ✓ Molové stupnice (poznámka: podľa individuálnych schopností žiaka –a, e, h, d, g, c mol harmonická). ✓ Klavírna technika. Prstoklad. ✓ Cvičenia na správne používanie hracieho aparátu, zväčšovanie

danému ročníku, ✓ zvládnu prvky klavírnej techniky pri hre akordov a skladieb etudového charakteru, ✓ zvládnu tvorbu tónu, kantilény a správneho frázovania, ✓ preukážu prakticky ovládanie hudobno-výrazových prostriedkov pri hre technických cvičení a klavírnych skladieb: ✓ dokážu frázovať dlhšie melodické celky, ✓ používajú správne predpísaný prstoklad v skladbe, ✓ ovládajú techniku základného používania súčasného pedálu, ✓ zvládnu hru skladieb v 2/4, 3/4, 4/4 a 3/8 takte, ✓ interpretujú vybrané skladby spamäti, ✓ hrajú z listu, ✓ interpretujú ľudové piesne v úprave a klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ rozpoznajú sluchom melodické fragmenty, výšku tónu, molovú stupnicu, ✓ rozlíšia sluchom molový a durový tónorod, ✓ dokážu rytmizovať riekanky, vytlieskať hodnoty nôt, ✓ rozpoznajú sluchom a v notovom texte základné metrické formácie – trojdobé, dvojdobé metrum, triola, bodkovaný rytmus. ✓ transponujú krátke melodické útvary do jednoduchých tónin, ✓ aplikujú základné návyky pri verejných vystúpeniach, ✓ dokážu samostatne nacvičiť skladbu z literatúry nižšieho ročníka.	rozpätia ruky. ✓ Hra akordov: tonický kvintakord s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť, skladby etudového charakteru kratšieho rozsahu zamerané na riešenie rôznych technických problémov. ✓ Kantiléna, práca na kvalite tvorby tónu a jeho intenzite, správnosť frázovania dlhších melodických celkov, súčasný pedál ✓ Hudobno-výrazové prostriedky: artikulácia jednoduchých melodických ozdob: príraz, nátril, obal, a základy súčasnej synkopickéj pedalizácie, vyjadrovanie nálady, charakteru a obsahu hudby. ✓ Klavírne skladby: ľudové piesne v úprave, základy polyfónie vo forme jednoduchých skladieb, prednesové skladby rôzneho štýlu a charakteru, skladby v husľovom i basovom kľúči. ✓ Návyky samostatného štúdia jednoduchých skladieb. ✓ Hudobná pamäť, vôľa, disciplína, trpezlivosť, systematickosť pri domácej príprave: rozvíjanie návykov. ✓ Hra z listu: klavírna literatúra z nižšieho ročníka. ✓ Sluchová sféra ako hlavný prvok hudobného interpretačného prejavu, sluchová analýza molovej stupnice, molový a durový tónorod: rozpoznanie podľa sluchu. ✓ Metricko-rytmická sféra, náročnejšie rytmické útvary: ✓ Transponovanie jednoduchých melodických útvarov. ✓ Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,D; tvorba jednoduchého sprievodu k ľudovým piesňam.
---	---

Literatúra:

Školy – etudy – technické cvičenia:

1. Z. JANZUROÁ, M. BOROÁ: Nová klavírní škola II.diel, H plus
2. F. EMONTS: Europäische Klavierschule Band II., Schott
3. A. NIKOLAJEV: Škola hry na klavíri
4. Z. BÖHMOVÁ, A. GRÜNFELDOVÁ, A. SARAUER: Klavírní škola pro začátečníky
5. KLEINOVÁ, FIŠEROVÁ, MÜLLEROVÁ: Album etud I.

Skladby s polyfonickými prvkami:

1. D. G. TÜRK: 60 skladieb
2. D. KRIŽKOVÁ, V. VLKOVÁ: Prvá knižka polyf. Hry, Supraphon

Prednesové skladby a ľudové piesne:

1. Z. BLAŽEK: Maličkosti I
2. J. GARSCIA: Najľahšie skladby pre deti op. 3
3. E. GEDIKE: 60 ľahkých skladieb op. 36 I. zoš.
4. J. KOWALSKI: Mami zahrám ti na klavíri
5. P. EBEN: Lidové písne a koledy, Panton Praha 1987
6. A. GRETCHANIONOFF op. 98 Kinderbuch, Schott s Leipzig
7. I. HURNÍK: Voršilská ulicka, Panton 1978
8. J. KRESÁNEK: Poľné kvietky 3 – Matica slovenská
9. M. MOYZES: Naším deťom
10. V. POLÍVKA: Úvod do sonatín
11. V. RÍHOVSKÝ: Detským srdéčkom
12. L. SLUKA: Hrátky
13. I. SZEGHYOVÁ: Pôjdeme do ZOO
14. J. WEBER: Veneček slov. ľud. piesní pre mladých klaviristov (Závodský)
15. F. KOCIÁN: První krůčky
16. A. POKORNÝ: Na prvním stupni
17. O. PALKOVSKÝ: Cvičení a tanečky
18. B. BARTÓK: Album pre mládež
19. J. BLATNÝ: Instrukтивní skladbičky I.
20. Z. BLAŽEK: Maličkosti I.
21. V. KUBIČKA: Malé tajomstvá
22. P. EBEN: Lidové písne a koledy, Panton,
23. T. FREŠO: V detskej izbičke, Opus 1961.
24. E. SUCHON: Maličká som, SVKL Bratislava 1957
25. D. KABALEVSKIJ: Klavírny album pre deti, op. 39,

Štvorročné skladby:

1. DIABELLI: Melodické cvičenie.
2. KLEINOVÁ: Škola hry z listu na základe štvorročnej hry
3. I. HOPP: Deťom pre radosť I. diel op 28
4. M. MOYZES: Naším deťom
5. V. LICHNEROVÁ: Štvorročné skladby 1.

3.1./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu hru legato a staccato v	✓ Legato v tempe, technika staccato.

tempe, ✓ zvládnu techniku jednoduchých skokov, ✓ ovládajú súčasný a synkopický pedál, ✓ využívajú perцепciu a kantilénu vo svojej hre, ✓ rozlišujú kantilénu v pravej a ľavej ruke, dokážu s ňou samostatne pracovať, ✓ využívajú návyky akordickej techniky hry v interpretácii, ✓ ovládajú hru durových a molových stupníc (harmonických a melodických) kombinovaným spôsobom, v primeranom tempe podľa svojich schopností, ✓ vytvárajú a hrajú tonický kvintakord s obratmi + malý rozklad spolu, ✓ dokážu naštudovať v priebehu roka niekoľko etúd primeranej náročnosti, ✓ rozumejú umeleckej a technickej zložke interpretácie študovaných skladieb, ✓ rozlišujú charakter skladieb podľa obsahu, nálady a tempa a štýlového obdobia, ✓ dokážu správne frázovať dlhšie melodické útvary a charakterovo stvárniť skladbu, ✓ dokážu plynule podkladať a nadkladať prsty, plynule hrať rozklady, ✓ zvládnu hru jednoduchých melodických ozdôb, ✓ interpretujú skladby rôznych štýlových období, ✓ zahrajú z listu skladby z klavírnej literatúry nižšieho ročníka, ✓ rozlíšia sluchom vybrané štýlové obdobia, ✓ transponujú jednoduché melódie, ✓ rozpoznávajú základné harmonické funkcie, ✓ použijú T,D pri hre jednoduchých ľudových piesní.	✓ Technika jednoduchých skokov, akordická hra. ✓ Synkopický pedál. ✓ Kantiléna v pravej a ľavej ruke: rozlišovanie, samostatná práca s ňou. ✓ Zmysel pre rozlišovanie charakteru skladieb podľa obsahu, nálady. ✓ Pasážová technika: zdokonaľovanie s dôrazom na legato, presná a zrozumiteľná artikulácia tónov, plynulé podkladanie a nadkladanie prstov, plynulá hra rozkladov. ✓ Durové stupnice v kombinovanom pohybe, T5, v plynulom tempe, primeranom individuálnym možnostiam žiaka, obraty (tenuto, staccato, rozložene). ✓ Molové stupnice (melodické) kombinovaným spôsobom, v primeranom tempe, počet: podľa individuálnych predpokladov žiaka ✓ Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách. ✓ Rozvíjanie umeleckej a technickej zložky interpretácie študovaných skladieb. ✓ Schopnosť rozlíšiť štýlové obdobia: budovanie. ✓ Práca s kvalitou tvorby tónu a jeho intenzitou. ✓ Frázovanie dlhších melodických útvarov a správnosť obsahového stvárnenia skladieb. ✓ Koordinácia rúk a nôh pri používaní pedálu. ✓ Melodické ozdoby: plynulá hra. ✓ Zvládnutie skladieb: polyfonické skladby (tance, menuety, fughetty a pod.), prednesové skladby rôzneho charakteru a štýlu. ✓ Hra z listu. ✓ Vybrané štýlové obdobia: perцепčné vnímanie. ✓ Transponovanie. ✓ Hra ľudových piesní podľa sluchu s
--	---

Literatúra:

Školy – etudy – technické cvičenia:

1. Z. JANZUROVÁ, M. BOROVIČ: Nová klavírná škola III. diel, H plus
2. F. EMONTS: Europäische Klavierschule Band III., Schott
3. A. NIKOLAJEV: Škola hry na klavíri
4. KLEINOVÁ, FIŠEROVÁ, MÜLLEROVÁ: Album etud II.
5. C. CZERNY: Etudy op. 261, 599, 849

Skladby s polyfonickými prvkami:

1. J. S. BACH: Knižocka skladieb pre A. M. Bachovú, výber
2. D. G. TÜRCK: 60 skladieb
3. D. KRÍŽKOVÁ, V. VLKOVÁ: Prvá knižka polyf. Hry, Supraphon

Prednesové skladby a ľudové piesne:

1. Z. BLAŽEK: Maličkosti I, II
2. J. GARSCIA: Najľahšie skladby pre deti op. 3
3. V. POLÍVKA: Úvod do sonátin
4. E. SUCHON: Maličká som, SVKL Bratislava 1957
5. E. GEDIKE: 60 ľahkých skladieb op. 36 I. zoš.
6. K. SLAVICKÝ: Na bílých a čierných
7. K. SLAVICKÝ: Drobné skladby 17. a 18. st.
8. A. GRECHANIONOFF op. 98 Kinderbuch, Schott s Leipzig
9. I. SZEGHYOVÁ: Pôjdeme do ZOO
10. M. MOYZES: Naším deťom
11. J. WEBER: Veneček slov. ľud. piesní pre mladých klaviristov (Závodský)
12. B. BARTÓK: Album pre mládež
13. J. BLATNÝ: Instrukтивní skladbičky I., II.
14. Z. BLAŽEK: Maličkosti I., II.
15. P. EBEN: Svět malých
16. V. KUBIČKA: Malé tajomstvá
17. L. v. BETHOVEN: Leichte Klavierstücke (r. H. Steuer)
18. M. CLEMENTI, KUHLAU, DUSÍK: Sonatíny a rondá, Supraphon
19. M. DLOUHÝ: Ptám se, ptám se, pampeliško.
20. Mladý MOZART pre mladých klaviristov (r. R. Macudzinski), 1958
21. I. VALENTA: Najkrajšie menuety z Uhrova
22. A. DVORÁK: Dve perličky,
23. P. EBEN: Lidové písně a koledy, Panton,
24. T. FREŠO: V detskej izbičke, Opus 1961,
25. M. SCHMITZ: 16 new ragtimes for piano Terminal 1992
26. D. KABALEVSKIJ: Vybrané skladby pro deti, op. 27,

4.1./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú cvičenia na rozširovanie rozpätia rúk hraním štvorzvuku zvlášť,	✓ Cvičenia pre zväčšovanie rozpätia ruky, rytmické cvičenia. ✓ Molové stupnice melodické a

✓ zvládnu hru všetkých molových melodických aj harmonických, durových stupníc kombinovaným spôsobom cez dve oktávy v rovnom pohybe a protipohybe v primeranom tempe, ✓ ovládajú hru tonického kvintakordu s obratmi + malý rozklad spolu, ✓ dokážu naštudovať etudy rôzneho technického zamerania, ✓ dokážu dbať na farebnosť tónu a dynamickej škály pri hre klavírnych skladieb, ✓ dokážu samostatne, správne, dostatočne a efektívne pracovať na skladbách daného ročníka, ✓ pracujú správne s hudobnou frázou skladby, ktorú dokážu sami diferencovať, ✓ zvládnu hru zložitejších melodických ozdôb, ✓ zahrajú naštudované skladby v rýchlejšom tempe, ✓ používajú samostatne pedál v jednoduchých skladbách, ✓ rozpoznávajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti, ✓ rozpoznávajú presnú artikuláciu skladieb z hľadiska umeleckého a technického, ✓ zvládnu interpretáciu skladieb podľa obsahového štandardu, ✓ dokážu sami naštudovať jednoduché skladby, ✓ aplikujú základy tvorby sprievodu pri hre ľudových piesní.	harmonické, durové stupnice. ✓ Tonický kvintakord s obratmi + malý rozklad spolu, štvorzvuk: príprava hraním zmenšeného septakordu. ✓ Etudy – rôzneho technického a tempového zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách. ✓ Farebnosť tónu a dynamická škála. ✓ Hra v rýchlom tempe zodpovedajúcemu úrovni daného ročníka. ✓ Presná artikulácia skladieb z hľadiska umeleckého a technického. ✓ Kantiléna v oboch rukách (použiť polyfonické prvky): rozvíjanie. ✓ Práca s hudobnou frázou skladby, samostatná diferencia frázy. ✓ Melodické ozdoby - príraz, nátril, obal. ✓ Hra v rýchlom tempe. ✓ Samostatné používanie pedálu. ✓ Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí. ✓ Interpretácia skladieb z hľadiska štýlových období. ✓ Polyfonické skladby s prihliadnutím na obsah a náročnosť; prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu: klasické, moderné. ✓ Hra z listu z klavírnej literatúry nižších ročníkov. ✓ Harmonické cítenie - základné harmonické funkcie, analýza. ✓ Transponovanie jednoduchých melódií, ľudové piesne: hra podľa sluchu s použitím T,D.
--	---

Literatúra:

Školy – etudy – technické cvičenia:

1. Z. JANZUROÁ, M. BOROŤA: Nová klavírní škola IV.diel, H plus
2. F. EMONTS: Europäische Klavierschule Band III., Schott
3. A. NIKOLAJEV: Škola hry na klavíri
4. KLEINOVÁ, FIŠEROVÁ, MÜLLEROVÁ: Album etud III.
5. C. CZERNY: Etudy op. 261, 599, 849
6. S. HELLER: 40 klavírnych etud op.45
7. L. SCHYTTTE: 25 moderne Etuden op. 68 – Simrock
8. E. HRADECKÝ: Jazz Études – Ivo Žurek MUSIC 1993

Skladby s polyfonickými prvkami:

1. J. S. BACH: Knižocka skladieb pre A. M. Bachovú, výber
2. D. G. TÜRK: 60 skladieb
3. D. KRÍŽKOVÁ, V. VLKOVÁ: Prvá knižka polyf. Hry, Supraphon
4. F. COUPERIN: Masky

Prednesové skladby a ľudové piesne:

1. F. SCHUBERT: Valčíky, Supraphon, EdLŠU 1962,
2. E. SUCHON: Keď sa vlci zišli – suite
3. Z. BLAŽEK: Maličkosti II
4. J. GARSCIA: Najľahšie skladby pre deti op. 3
5. D. KABALEVSKIJ: Vybrané skladby pro deti, op. 27,
6. V. POLÍVKA: Úvod do sonátín,
7. S. PROKOFJEV: Album klav. skladieb, Moskva 1964,
8. I. VALENTA: Najkrajšie menuety z Uhrovcu
9. K. SLAVICKÝ: Na bílých a černých
10. K. SLAVICKÝ: Drobné skladby 17. a 18. st.
11. A. GRETCHANIONOFF op. 98 Kinderbuch, Schott s Leipzig
12. B. BARTÓK: Album pre mládež
13. J. BLATNÝ: Instrukтивní skladbičky II., III.
14. Z. BLAŽEK: Maličkosti I., II.
15. P. EBEN: Svět malých
16. V. KUBIČKA: Malé tajemství
17. L. v. BETHOVEN: Leichte Klavierstücke (r. H. Steuer)
18. M. CLEMENTI, KUHLAU, DUSÍK: Sonatiny a rondá, Supraphon
19. Collectio clavichordium I – ľahké úpravy piesní a tancov z uchovaných pamiatok na Slovensku – Uhorská zbierka. Tabulatura Vietoris, Melodiarium A. Szirmay-Keczer atd.
20. P. I. ČAJKOVSKIJ: Album pre mládež, op. 39, SHV,
21. M. DLOUHÝ: Ptám se, ptám se, pampeliško.
22. L. DUSÍK: Sonatiny, op. 20 (r. Kundera),
23. M. SCHMITZ: 16 new ragtimes for piano Terminal 1992
24. A. DVORÁK: Dve perličky, 3.-4. r
25. E. HRADECKÝ: Malé jazzové album
26. Mladý MOZART pre mladých klaviristov (r. R. Macudzinski), 1958,
27. Kutnohorská knižka menuetu

Závěrečná skúška:

- stupnica v kombinovanom pohybe, tonický kvintakord s obratmi + malý rozklad spolu
- 1 polyfónna skladba
- 1 prednesová skladba primeranej náročnosti (do konca 20. Storočia)
- 1 prednesová skladba (od 20. Storočia po súčasnosť)
- hra spamäti

Kritériá hodnotenia:

1. splnenie repertoáru, hra spamäti
2. práca so zvukom – dynamika
3. práca s pedálom
4. celkový výraz, dojem z hry a hudobného prejavu

Druhá časť I.stupňa základného štúdia – ISCED 2B

Ciele

Výchovný komplex pedagóga by mal tvoriť ucelený a premyslený systém na seba naväzujúcich postupností. Vytvoriť dokonalú harmonickú vyváženosť medzi sluchovou motorickou sférou. Rozvíjať samostatnosť žiaka a svojou vlastnou aktivitou dbať na pestrosť hodín a neformálnosť vyučovacieho procesu. Podporovať osobnostný prístup žiaka k umeniu, ku klavírnej hre. Doviesť žiaka k úspešnému ukončeniu štúdia v ZUŠ.

1.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uvedomujú si štruktúru durovej, molovej, chromatickej stupnice, ✓ zdokonaľujú pasážovú techniku, akordovú techniku, ✓ hrajú v plynulom tempe všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe, T5 s obratmi (tenuto, staccato, rozložene), ✓ dokážu zvládnuť veľký rozklad – rozložene cez 3 oktávy zvlášť, ✓ reprodukovujú chromatickú stupnicu, ✓ hrajú etudy rôzneho technického zamerania a zdokonaľujú pedálovú techniku ✓ venujú pozornosť rozvoju rytmického cítenia, ✓ ovládajú správne návyky hudobno-interpretáčnych prostriedkov, ✓ interpretujú skladby z obdobia romantizmu, polyfonické skladby primeranej náročnosti, prednesové skladby rôzneho charakteru a štýlu, ✓ aplikujú princípy tvorby sprievodu pri hre podľa akordických značiek, ✓ zahrajú z listu skladby z literatúry nižších ročníkov, ✓ transponujú samostatne jednoduché melodické útvary, ✓ vytvárajú vlastné hudobné skladbičky ✓ hrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím T,D, ✓ zvládnu tvorbu sprievodu podľa základných akordických značiek.	✓ Durová, molová, chromatická stupnica: uvedomenie si štruktúry, rozdielu medzi nimi, aplikácia v prednesovej literatúre. ✓ Pasážová technika, akordová technika: zdokonaľovanie. ✓ Durové a molové stupnice. ✓ Štvorhlasný akord podľa fyziologických možností žiaka – zvlášť, rozložene. ✓ Veľký rozklad. ✓ Chromatická stupnica (2-3 stupnice zvlášť každou rukou). ✓ Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, zdokonaľovanie motorickej zručnosti ľavej ruky, pedalizácia ✓ Štýlová interpretácia po technickej a výrazovej stránke. ✓ Hudobno-interpretáčne prostriedky: trilok, glissando, chromatika - návyky a zdokonaľovanie hry. ✓ Zvládnutie skladieb: polyfonické skladby primeranej náročnosti, prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu, zamerať sa na skladbu z obdobia romantizmu, moderné – u žiakov, ktorí inklinujú k modernej hudbe zaraďujeme klavírne úpravy skladieb pop. hudby zodpovedajúce technickým a interpretačným požiadavkám na

	tento ročník. ✓ Hra z listu. ✓ Transponovanie. ✓ Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,D. ✓ Tvorba sprievodu.
--	---

Literatúra:

Etudy – technické cvičenia:

1. C. CZERNY: , op. 261, 821,
2. S. HELLER: 40 klavírných etud op.46
3. M. DVOŘÁK: Jazzové klavírne etudy
4. E. HRADECKÝ: Jazz Études – Ivo Žurek MUSIC 1993

Skladby s polyfonickými prvkami:

1. J. S. BACH: Malé prelúdia a fugetty
2. D. SCARLATTI: Starí majstri deťom
3. D. SCARLATTI: Klavírne kusy
4. G.F. HANDEL: 16 klavírných kusov
5. G.F. HANDEL: Album
6. G.F. HANDEL: Ľahké tance
7. G.F. HANDEL: 12 klavírných kusov
8. F. COUPERIN: Masky
9. D. KRÍŽKOVÁ, V. VLKOVÁ: Druká knižka polyf. Hry, Supraphon

Prednesové skladby a ľudové piesne:

1. L. v. BETHOVEN: Leichte Klavierstücke (r. H. Steuer),
2. M. SCHMITZ: 16 new ragtimes for piano Terminal 1992
3. M. CLEMENTI, KUHLAU, DUSÍK: Sonatíny a rondá, Supraphon
4. S. PROKOFJEV: Album klav. skladieb, Moskva 1964,
5. Mladý MOZART pre mladých klaviristov (r. R.Macudzinski), 1958,
6. F. SCHUBERT: Valčíky, Supraphon, EdLŠU 1962,
7. E. SUCHON: Keď sa vlci zišli – suite,
8. Collectio clavichrodium I – ľahké úpravy piesní a tancov z uchovaných pamiatok na Slovensku – Uhorská zbierka. Tabulatura Vietoris, Melodiarium A. Szirmay-Keczer atd.
9. Kutnohorská knižka menuetu, 4.-5.r.
10. J. MENDELSSOHN-BARTHOLDY: Šesť detských skladieb, op. 72, výber
11. P. I. ČAJKOVSKIJ: Album pre mládež, op. 39, SHV,
12. L. DUSÍK: Sonatíny, op. 20 (r. Kundera),
13. E. HRADECKÝ: Ivo Žurek Music Malé jazzové album
14. D. KABALEVSKIJ: Vybrané skladby pro deti, op. 27,
15. R. SCHUMANN: Album pre mládež, op. 68,

2.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ systematizujú hudobno-teoretické vedomosti z predchádzajúcich	✓ Poznatky a pochopenie väčších hudobných foriem: sonátová,

ročníkov, ✓ zdokonaľujú poznatky o väčších hudobných formách, ✓ venujú pozornosť rozsahu vedomostí o: harmonických funkciách, akordoch, akordických značkách, ✓ uvedomujú si štruktúru durovej, molovej, chromatickej stupnice ✓ zdokonaľujú akordickú, pasážovú, oktavovú techniku, ✓ hrajú všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe, T5, štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe, ✓ zvládnu hru veľkého rozkladu – rozložené cez 3 oktávy zvlášť, ✓ reprodukujú chromatickú stupnicu, ✓ interpretujú etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách, ✓ venujú pozornosť kultivovanému hudobno-interpretačnému prejavu, ✓ zvládnu zložitejšie melodické ozdoby, ✓ interpretujú klavírne skladby: zložitejšie polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, prednesové skladby rôznych štýlov - klasické a moderné, zodpovedajúce technickým a interpretačným požiadavkám na tento ročník, ✓ preukážu návyky verejnej prezentácie, ✓ zahrajú z listu, ✓ venujú pozornosť rozvoju sluchovo-motorických zručností, ✓ kontrolujú sa sluchovo, počúvajú sa pri hre, ✓ transponujú samostatne jednoduché melodické útvary, ✓ preukážu základy improvizácie, ✓ tvoria vlastné skladbičky, ✓ zahrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím základných harmonických funkcií, ✓ navrhujú riešenie technického a výrazového problému, ✓ tvoria sprievod podľa akordických značiek.	cyklická, zložitejšie polyfonické skladby. ✓ Dejiny hudby v súlade s predmetom hudobná náuka a preberanými skladbami. ✓ Harmonické funkcie, akordy, akordické značky: rozširovanie rozsahu vedomostí. ✓ Durová, molová, chromatická stupnica – uvedomenie si štruktúry, rozdielu medzi nimi, ich aplikácia v prednesovej literatúre. ✓ Akordická, pasážová, oktavová technika: zdokonaľovanie zručností. ✓ Durové a molové stupnice: hra v kombinovanom pohybe, T5 s obratmispolu (tenuto, staccato, rozložené). ✓ Štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe. ✓ Veľký rozklad – rozložené cez 3 oktávy zvlášť. ✓ Chromatická stupnica (2-3 stupnice zvlášť každou rukou). ✓ Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, zdokonaľovanie motorickej zručnosti ľavej ruky. ✓ Zložitejšie melodické ozdoby. ✓ Zvládnutie skladieb: zložitejšie polyfonické skladby, prednesové skladby rôznych štýlov a žánrov. ✓ Hra z listu. ✓ Sluchovo-motorické zručnosti. ✓ Počúvanie sa pri hre, sluchová kontrola. ✓ Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov, ✓ Základy improvizácie. ✓ Vlastná tvorba žiaka. ✓ Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T, S a D. ✓ Schopnosť navrhnúť riešenie technického a výrazového problému. ✓ Tvorba sprievodu podľa zvládnutých
--	---

Literatúra:Etudy – technické cvičenia:

1. C. CZERNY: op. 261, 821
2. S. HELLER: 40 klavírných etud op.47
3. M. DVOŘÁK: Jazzové klavírne etudy

Skladby s polyfonickými prvkami:

1. J. S. BACH: Malé prelúdia a fugetty
2. D. SCARLATTI: Starý majstri deťom
3. D. SCARLATTI: Klavírne kusy
4. G.F. HANDEL: 16 klavírných kusov
5. G.F. HANDEL: Album
6. G.F. HANDEL: Ľahké tance
7. G.F. HANDEL: 12 klavírných kusov
8. F. COUPERIN: Masky
9. D. KRÍŽKOVÁ, V. VLKOVÁ: Tretia knižka polyf. Hry, Supraphon

Prednesové skladby a ľudové piesne:

1. J. CIKKER: Čo mi deti rozprávali (Akwarely)
2. M. CLEMENTI, KUHLAU, DUSÍK: Sonatíny a rondá, Supraphon
3. E.H.GRIEG: Lyrické skladby
4. G.F. HÄNDEL: Zwölf leichte Klavierstücke, (Büllo, Teichmüller), Peters,
5. D. KARDOS: Bagately
6. J. MENDELSSOHN-BARTHOLDY: Šesť detských skladieb, op. 72, výber
7. S. PROKOFJEV: Album klav. skladieb, Moskva 1964,
8. F. SCHUBERT: Valčíky, Supraphon, EdLŠU 1962,
9. R. SCHUMANN: Album pre mládež, op. 68,
10. E. SUCHON: Preletel sokol
11. D. CIMAROSA: Sonáty
12. L.v. BEETHOVEN: Ecossaisen
13. L.v. BEETHOVEN: Bagately
14. L. DUSÍK: Sonatíny, op. 20 (r. Kundera),
15. C. DEBUSSY: Dve arabesky
16. C. DEBUSSY: Detský kútik

3.2./I.

Vzdelávací štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú poznatky o väčších hudobných formách v klavírnej interpretácii, ✓ aplikujú vedomosti o harmonických funkciách, akordoch, akordických značkách pri tvorbe sprievodu, ✓ používajú vedomosti o stupniciach pri ich výskyte (alebo ich úryvkoch) v klavírnej literatúre, ✓ zdokonaľujú pasážovú techniku, oktavovú techniku, ✓ zahrajú etudy zamerané na vybrané	✓ Väčšie hudobné formy: sonátová, cyklická, zložitejšie polyfonické skladby: prehĺbenie poznatkov a pochopenie. ✓ Harmonické funkcie, akordy, akordické značky: prehĺbenie vedomostí. ✓ Stupnice: prehĺbenie vedomostí, rozdiel medzi nimi, aplikácia v prednesovej literatúre. ✓ Pasážová technika na väčších

technické problémy, ✓ reprodukujú všetky stupnice durové, molové, harmonické a melodické a vybrané stupnice chromatické, ✓ zvládnu hru štvorhlasného akordu s obratmi, malý a veľký rozklad osobitne, dominantný septakord a zmenšený septakord s rozkladmi, ✓ venujú pozornosť zvládnutiu samostatnej práce so skladbou, ✓ zdokonaľujú farebnosť tónu a rozširujú dynamickú škálu, ✓ používajú chromatiku, glisandá, aleatoriku, zložitejšie melodické ozdoby, ✓ interpretujú zložitejšie polyfónne skladby, interpretujú skladby rôznych období, štýlov a žánrov, ✓ chápu väčšie cyklické formy, venujú pozornosť väčším nárokom na štýlovosť, charakter a náladu interpretovaných skladieb, ✓ preukážu návyky sluchovej predstavy, ✓ hrajú z listu skladby primeranej náročnosti, ✓ zahrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím T, S, D a ich príbuzných akordov, používajú základy tvorby kadencie, ✓ docielia prehĺbenie rytmického cítenia, ✓ dokážu samostatne transponovať jednoduché melodické útvary, ✓ tvoria sprievod podľa akordických značiek.	plochách, oktavová technika. ✓ Technické etudy. ✓ Všetky stupnice durové, molové, harmonické a melodické a vybrané stupnice chromatické. ✓ Štvorhlasný akord s obratmi, malý a veľký rozklad osobitne, dominantný septakord a zmenšený septakord s rozkladmi. ✓ Chromatika, glisandá, aleatorika, zložitejšie melodické ozdoby. ✓ Štýlovosť, charakter a nálada interpretovaných skladieb: väčšie nároky na ich vyjadrenie. ✓ Vnímanie, pochopenie a reprodukcia väčších cyklických foriem ✓ Tón: zdokonaľovanie farebnosti a dynamickej škály. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Zvládnutie skladieb: zložitejšie polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, skladby rôznych štýlov a období - klasické, moderné zodpovedajúce technickým a interpretačným požiadavkám na tento ročník. ✓ Rozbor skladieb. ✓ Sledovanie a rozvíjanie sluchovej predstavy skladby. ✓ Hra z listu. ✓ Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T, S, D a ich príbuzných akordov, základy tvorby kadencie. ✓ Základy improvizácie. ✓ Rytmická sféra. ✓ Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov. ✓ Tvorba sprievodu podľa akordických značiek
---	---

Literatúra:

Etudy – technické cvičenia:

1. C. CZERNY: , op. 821,
2. M. DVOŘÁK: Jazzové klavírne etudy

Skladby s polyfonickými prvkami:

1. J. S. BACH: Malé prelúdia a fugetty

2. D. SCARLATTI: Starý majstri deťom
3. D. SCARLATTI: Klavírne kusy
4. G.F. HANDEL: 16 klavírnych kusov
5. G.F. HANDEL: Album
6. G.F. HANDEL: Ľahké tance
7. G.F. HANDEL: 12 klavírnych kusov
8. F. COUPERIN: Masky
9. D. KRÍŽKOVÁ, V. VLKOVÁ: Tretia knižka polyf. Hry, Supraphon
10. J.S.BACH: Francúzske suity

Prednesové skladby a ľudové piesne:

1. J. CIKKER: Čo mi deti rozprávali (Akwarely)
2. M. CLEMENTI, KUHLAU, DUSÍK: Sonatíny a rondá, Supraphon
3. G.F. HANDEL: Zwölf leichte Klavierstücke, (Büllow, Teichmüller), Peters,
4. E. SUCHON: Preletel sokol
5. E.H.GRIEG: Lyrické skladby I,
6. J. MENDELSSOHN-BARTHOLDY: Šesť detských skladieb, op. 72, výber
7. D. CIMAROSA: Sonáty
8. D. Kardoš: Bagately
9. S. PROKOFJEV: Album klav. skladieb, Moskva 1964,
10. R. SCHUMANN: Album pre mládež, op. 68,
11. L.v. BEETHOVEN: Ecossaisen
12. L.v. BEETHOVEN: Bagately
13. C. DEBUSSY: Dve arabesky
14. C. DEBUSSY: Detský kútik
15. F. CHOPIN: Album ľahších skladieb

4.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ systematizujú komplexné vedomosti z hudobnej teórie, dejín hudby a ich praktické využitie v klavírnej hre, ✓ definujú tóninu, samostatne určujú tóninu, ✓ definujú intervaly, akordy, ich tvorbu, akordické značky, ✓ definujú a rozlišujú základné znaky hudobných štýlov, foriem, ✓ používajú hudobnú, klavírnu terminológiu v pôvodnom znení, ✓ reprodukovávajú všetky durové a molové stupnice a akordy v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ interpretujú etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách s dôrazom na pasážovú, akordickú	✓ Tónina – samostatné určovanie tóniny, - orientácia v intervaloch, v akordoch, v ich tvorbe, v akordických značkách. ✓ Základné znaky hudobných štýlov, foriem: výklad, pochopenie a ich rozpoznanie. ✓ Hudobná, klavírna terminológia v pôvodnom znení. ✓ Všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe, T5 s obratmi spolu (tenuto, staccato, rozložené), štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe. ✓ Veľký rozklad – rozložené. ✓ D7, zm7 malý rozložený akord spolu. ✓ Oktávové techniky: rozvíjanie

techniku, oktavovú techniku, ✓ venujú pozornosť rozvoju kultivovaného hudobno-interpretačného prejavu, ✓ dokážu zvládnuť zložitejšie melodické ozdoby, ✓ interpretujú skladby: polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, ďalšie klavírne skladby: klasika a moderna, populárna hudba v úprave pre klavír podľa technických a interpretačných požiadaviek na daný ročník, ✓ zahrajú z listu, ✓ venujú pozornosť rozvoju sluchovo-hudobnej predstavivosti a metro -rytmického cítenia, ✓ použijú správne cvičenia na rozdielne usporiadanie rytmických štruktúr v pravej a ľavej ruke, ✓ transponujú samostatne melodické fragmenty, ✓ aplikujú základy improvizácie, ✓ venujú pozornosť vlastnej tvorbe, ✓ zahrajú ľudové piesne podľa sluchu so sprievodom, ✓ navrhujú riešenia technického a výrazového problému, ✓ vytvoria sprievod podľa akordických značiek.	zaradením technických oktavových cvičení. ✓ Etudy rôzneho technického zamerania. ✓ Kultivovaný hudobno-interpretačný prejav: rozvíjanie. ✓ Zložitejšie melodické ozdoby. ✓ Zvládnutie skladieb: polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov, klavírne skladby rôznych štýlov, žánrov a období: klasika a moderna, populárna hudba v úprave pre klavír. ✓ Hra z listu. ✓ Metro -rytmické cítenie. ✓ Sluchovo-hudobná predstavivosť ✓ Cvičenia na rozdielne usporiadanie rytmických štruktúr v pravej a ľavej ruke (duoly – trioly a ďalšie podľa študovaných skladieb). ✓ Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov. ✓ Základy improvizácie. ✓ Vlastná tvorba žiaka. ✓ Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T, S, D a ich príbuzných akordov, tvorba kadencie. ✓ Samostatné návrhy riešenia technického a výrazového problému. ✓ Tvorba sprievodu podľa akordických značiek.
---	--

Literatúra:

Etudy – technické cvičenia:

1. C. CZERNY: , op. 821, op. 299
2. M. DVOŘÁK: Jazzové klavírne etudy

Skladby s polyfonickými prvkami:

1. J. S. BACH: Malé prelúdia a fugetty
2. J. S. BACH: Dvojhlasné invencie
3. D. SCARLATTI: Starý majstri deťom
4. D. SCARLATTI: Klavírne kusy
5. G.F. HANDEL: 16 klavírných kusov
6. G.F. HANDEL: Album
7. G.F. HANDEL: Ľahké tance
8. G.F. HANDEL: 12 klavírných kusov
9. J.S.BACH: Francúzske suity

Prednesové skladby a ľudové piesne:

1. E. SUCHON: Preletel sokol
2. D. CIMAROSA: Sonáty
3. S. PROKOFJEV: Album klav. skladieb, Moskva 1964,
4. J. CIKKER: Čo mi deti rozprávali (Akwarely)
5. F. CHOPIN: Album ľahších skladieb
6. E.H.GRIEG: Lyrické skladby I,
7. G.F. HÄNDEL: Zwölf leichte Klavierstücke, (Büllo, Teichmüller), Peters,
8. D. KARDOŠ: Bagately
9. J. MENDELSSOHN-BARTOLDY: Šesť detských skladieb, op. 72, výber
10. L.v. BEETHOVEN: Ecossaisen
11. L.v. BEETHOVEN: Bagately
12. C. DEBUSSY: Dve arabesky
13. C. DEBUSSY: Detský kútik
14. B. BARTÓK: Album pre mládež
15. J. BLATNÝ: Instrukтивní skladbičky III.
16. R. SCHUMANN: Album pre mládež, op. 68,

Závěrečná skúška:

- 1 skladba z obdobia baroka,
- 1 skladba z obdobia klasicizmu,
- 1 skladba z obdobia romantizmu,
- 1 skladba z obdobia hudby 20. a 21. storočia.

Kritériá hodnotenia:

1. splnenie repertoáru, hra spamäti
2. práca so zvukom – dynamika
3. práca s pedálom
4. celkový výraz, dojem z hry a hudobného prejavu

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Ciele:

Štúdiom na druhom stupni ZUŠ rozvíjať osobnosť mladých ľudí, ich citové zrenie, kultivovať a formovať ich charakter. Možnosť štúdia by mala byť otvorená čo najväčšiemu počtu študentov, pretože takto rozvinutá osobnosť má mať dosah na kultúru každého prostredia, v ktorom sa pohybuje. Učiteľ na tomto stupni by mal byť žiakovi priateľom a umeleckým partnerom. Mal by rozvíjať tvorivý a interpretačný potenciál poslucháča podľa jeho individuálnych daností a záľub, viesť ho k tomu, aby si vedel sám vyberať a budovať osobný repertoár. Vytvoriť priestor nielen na interpretačné zvládnutie skladieb, ale i na diskusiu o interpretácii. Motivovať mladých ľudí k návšteve koncertov či knižníc s cieľom porovnávania interpretácie naštudovaných skladieb. Aktivizovať študentov k spolupráci v rôznych nástrojových zoskupeniach, podporiť ich prípadný záujem o účinkovanie v kapelách populárnej hudby.

1./II.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť tak emocionálny, ako i racionálny prístup k nim ✓ definujú pojmy z oblasti hudobných IKT technológií, ✓ zdokonaľujú hru paralelných stupníc, ✓ vyberajú cvičenia, stupnice a akordy zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, ✓ interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, ✓ zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, ✓ preukážu samostatný prístup k nácviku skladieb, ✓ podieľajú sa na výbere komplexného osobného repertoáru, ✓ interpretujú skladby rôznych foriem, období, štýlov, žánrov, charakteru, ✓ prezentujú verejne naštudované skladby, ✓ aplikujú návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, ✓ zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu, ✓ analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii, ✓ preukážu návyky korepetície, ✓ vytvoria sprievod k jednoduchým piesňam, ✓ aplikujú teoretické základy hudobnej kompozície pri vlastnej tvorbe.	✓ Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim ✓ Poznatky z oblasti hudobných IKT technológií. ✓ Paralelné stupnice, akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. Stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami ✓ Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb ✓ Technické a koncertné etudy, zamerané na aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. ✓ Samostatný prístup k nácviku skladieb: rozvíjanie. ✓ Komplexný osobný repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatína podľa individuálnych možností žiaka, baroková skladba, prednesová skladba z obdobia romantizmu, populárna hudba v zodpovedajúcej úprave pre klavír. ✓ Uvedomelá interpretácia skladieb. ✓ Verejná interpretácia. ✓ Návyky hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby. ✓ Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach. ✓ Pohotovosť čítania nôt hrou z listu. ✓ Sluchová analýza počutého hudobného prejavu. ✓ Návyky korepetície. ✓ Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek,

2./II

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk, ✓ analyzujú hudobné formy, ✓ definujú pojmy z oblasti IKT technológií ✓ zdokonaľujú hru paralelných stupníc, ✓ vyberajú cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, ✓ vytvárajú samostatný prístup k nácviku skladieb, ✓ interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, ✓ zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky: agogika, dynamika, melodické ozdoby, ✓ podieľajú sa na výbere komplexného osobného repertoáru, ✓ interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ zdokonaľujú návyky verejnej prezentácie, ✓ aplikujú návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, ✓ zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu, ✓ preukážu návyky korepetície, ✓ analyzujú počutý hudobný prejav, ✓ analyzujú sluchovo základné harmonické funkcie – T,S,D, ✓ vytvárajú návyky tvorivej interpretácie skladieb, ✓ vytvoria sprievod k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam, ✓ zdokonaľujú návyky improvizácie.	✓ Hudobné formy a ich analýza. ✓ Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim. ✓ Poznatky z oblasti IKT technológií, oboznámenie sa s elektronickými hudobnými programami, nástrojmi. ✓ Paralelné stupnice, akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. Stupňa základného štúdia a študovanými skladbami. ✓ Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb. ✓ Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. ✓ Interpretačné zvládnutie skladieb. ✓ Samostatný prístup k nácviku skladieb: rozvíjanie. ✓ Komplexný osobný repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatína podľa individuálnych možností žiaka, dvojhlasné invencie, prednesová skladba z obdobia romantizmu, skladby populárnej hudby v úprave pre klavír, zodpovedajúce požiadavkám na daný ročník. ✓ Návyky verejnej prezentácie. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky: agogika, dynamika, melodické ozdoby, frázovanie, pedalizácia. ✓ Návyky kolektívnej hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby. ✓ Návyky kolektívnej hry v rôznych

	komorných zoskupeniach. ✓ Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie. ✓ Návyky korepetície. ✓ Sluchová analýza počutého hudobného prejavu. ✓ Návšteva koncertov, počúvanie hudobných nahrávok z CD a DVD nosičov, webových stránok, diskusia o vypočutých skladbách, porovnávanie jednotlivých štýlov a spôsobov interpretácie. ✓ Sluchová analýza základných harmonických funkcií – T,S,D. ✓ Tvorivý potenciál interpreta: rozvíjanie. ✓ Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek. ✓ Návyky improvizácie: rozvíjanie.
--	--

3./II.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim , ✓ definujú pojmy z oblasti IKT technológií, ✓ zdokonaľujú hru paralelných stupníc, ✓ vyberajú cvičenia a stupnice, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, ✓ interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, ✓ zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, ✓ diskutujú o vlastnej a vypočutej interpretácii, ✓ preukážu samostatný prístup k nácviku skladieb, ✓ podieľajú sa na budovaní komplexného osobného repertoáru, ✓ interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ interpretujú skladby s uvedením, ✓ prezentujú verejne výsledky svojho	✓ Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim. ✓ Poznatky z oblasti IKT technológií, boznámenie sa s elektronickými hudobnými programami a nástrojmi. ✓ Paralelné stupnice a akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami. ✓ Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb. ✓ Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. ✓ Interpretačné zvládnutie skladieb, diskusia o interpretácii. ✓ Nácvik skladieb: rozvíjanie

štúdia, ✓ dokážu poskytnúť spätnú väzbu o interpretácii, ✓ zdokonaľujú kompetencie kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, ✓ zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu, ✓ zdokonaľujú návyky korepetície, ✓ analyzujú sluchovo základné harmonické funkcie – T, S a D, ✓ vytvárajú vlastný tvorivý potenciál interpreta a poslucháča, ✓ tvoria hudobný sprievod, ✓ zdokonaľujú návyky improvizácie, ✓ vedia zložiť jednoduchú skladbu.	samostatného prístupu. ✓ Komplexný osobný repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatina podľa individuálnych možností žiaka, dvoj - trojhlasné invencie, prednesová skladba z obdobia romantizmu alebo moderny, skladby populárnej hudby v úprave pre klavír v súlade s technickými a interpretačnými požiadavkami na daný ročník. ✓ Verejná prezentácia. ✓ Uvedomelá interpretácia skladieb, spojená s vlastným ohodnotením sa. ✓ Rozvíjanie predpokladov na štúdium na učiteľských a hudobných fakultách vysokých škôl. ✓ Intenzívna práca so študentmi, ktorí sa pripravujú na ďalšie profesijné štúdium na učiteľských a hudobných fakultách. ✓ Návyky hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby. ✓ Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach. ✓ Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie. ✓ Sluchová analýza počutého hudobného prejavu. ✓ Návšteva koncertov, počúvanie hudobných nahrávok z CD a DVD nosičov, webových stránok, diskusia o vypočutých skladbách, porovnávanie jednotlivých interpretácií. ✓ Sluchová analýza základných harmonických funkcií – T, S a D. ✓ Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek. ✓ Návyky improvizácie: rozvíjanie. ✓ Základy hudobnej kompozície.
---	---

4./II.

✓ analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk, ✓ používajú jednoduché IKT technológie v oblasti hudby, ✓ zdokonaľujú hru paralelných stupníc, ✓ reprodukujú cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb, ✓ interpretujú technické a koncertné etudy na aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri, ✓ budujú komplexný osobný repertoár, ✓ zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb, ✓ diskutujú o interpretácii, ✓ interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi, ✓ prezentujú verejne výsledky práce, ✓ interpretujú skladby s uvedomením, ✓ hodnotia vlastný výkon, ✓ používajú návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach, ✓ zdokonaľujú hru z listu, ✓ analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav, tvoria sprievod, ✓ preukážu návyky improvizácie	✓ Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk. ✓ Poznatky z oblasti IKT technológií, oboznámenie sa s elektronickými hudobnými nástrojmi, notografickým programom (napr. Sibelius, Finale) a nástrojmi. ✓ Paralelné stupnice a akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami. ✓ Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb ✓ Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri. ✓ Samostatný vyber a budovanie osobného repertoáru. ✓ Interpretačné zvládnutie skladieb, diskusia o interpretácii. ✓ Samostatný prístup k nácviku skladieb: rozvíjanie. ✓ Repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, skladba z obdobia baroka alebo klasicizmu, zložitejšia polyfonická skladba, prednesová skladba z obdobia romantizmu alebo inštruktívna skladba, populárna hudba v zodpovedajúcej úprave pre klavír. ✓ Verejná prezentácia. ✓ Uvedomelá interpretácia skladieb, spojená s vlastným ohodnotením sa. ✓ Návyky hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách populárnej hudby. ✓ Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach. ✓ Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie. ✓ Sluchová analýza počutého
---	---

	hudobného prejavu. ✓ Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek. ✓ Základy hudobnej improvizácie a kompozície
--	--

Literatúra pre II.stupeň:

Etudy – technické cvičenia:

1. C. CZERNY: op.821, 299, 718
2. J.B.CRAMER: 60 vybraných etud

Prednesová literatúra:

1. J.S.BACH: Dvojhlasné invencie
2. J.S.BACH: Trojhlasné invencie
3. J.S.BACH: 3 prelúdia z Temperovaného klavíra
4. J.S.BACH: Francúzske suity
5. D. SCARLATTI: Sonáty
6. F. COUPERIN: Album
7. L.v.BEETHOVEN: Bagately op.33
8. L.v.BEETHOVEN: Rondo C dur op. 51
9. L.v.BEETHOVEN: Klavírne skladby
10. L.v.BEETHOVEN: 6 variácií op. 76
11. L.v.BEETHOVEN: Sonatíny
12. L.v.BEETHOVEN: Sonáty op. 49
13. M. Clementi: 24 sonát
14. České sonatíny (Emingerová)
15. J. HAYDN: Sonáty (výber)
16. W.A.Mozart: Sonáty (výber)
17. P.I.ČAJKOVSKIJ: Ročné doby
18. P.I.ČAJKOVSKIJ: Skladby op. 40
19. P.I.ČAJKOVSKIJ: Skladby op. 51
20. P.I.ČAJKOVSKIJ: Skladby op. 72
21. C. DEBUSSY: Detský kútik
22. C. DEBUSSY: Dve arabesky
23. F. LISZT: Nocturná (výber)
24. B. SMETANA: Tri poetické polky
25. B. SMETANA: Výber klavírných skladieb
26. J. VŘEŠTAL: Paleta
27. F. CHOPIN: Mazurky (výber)
28. F. CHOPIN: Nocturná (výber)
29. F. CHOPIN: Valčíky (výber)
30. F. CHOPIN: Prelúdiá (výber)
31. F. M. BARTHOLDY: Piesne bez slov (výber)
32. F. SCHUBERT: Improptus op.90, 142
33. F. SCHUBERT: Moments musicaux op.94
34. E. SUCHOŇ: Preletel sokol
35. E. SUCHOŇ: Sonatina
36. S. ŠOSTAKOVIČ: Prelúdiá op. 34
37. B. MARTINU: Drobné klavírne skladby
38. B. MARTINU: Etudy a polky (výber)
39. S. JOPLIN: Ragtimes I. a II.
40. M. SCHMITZ: 111 etud a skladieb

Závěrečná skúška:

3 skladby rozličných štýlových období, alebo charakterov primeranej náročnosti

ŠTVORRUČNÁ HRA, SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

3.1./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlišujú part primo a secondo, ✓ počúvajú sa pri štvorručnej klavírnej hre, ✓ reprodukovujú podľa sluchu spoločne s učiteľom jednoduché melódie unisono v rovnom pohybe dvoma rukami na tému ľudovej piesne, ✓ interpretujú spolu s iným žiakom jednoduché štvorručné skladby podľa notového zápisu, ✓ vyjadrujú v štvorručnej interpretácii charakter skladby pomocou základných hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ tvoria základné harmonické funkcie: T a D v durových tóninách, ✓ aplikujú základné harmonické funkcie: TaD pri sprievode ľudových piesní vo forme gajdošskej kvinty, ✓ aplikujú základy návykov kolektívneho muzicírovania ✓ počúvajú sa pri komornej hre, ✓ interpretujú jednoduché skladby komornej hry spoločne so ✓ iným melodickým nástrojom	✓ Základné princípy kolektívneho muzicírovania súhra, výchova k pohotovosti, zosúladienie spoločných činností nástupy, hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Delenie hudobných partov, ich význam pri spoločnej interpretácii. ✓ Počúvanie sa navzájom pri štvorručnej klavírnej hre. ✓ Interpretácia jednoduchých štvorručných skladieb podľa notového zápisu s učiteľom, iným žiakom. ✓ Základy návykov komornej hry. ✓ Interpretácia skladieb komornej hry primeranej náročnosti spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom. ✓ Základné harmonické funkcie: T a D v durových tóninách. ✓ Aplikácia základných harmonických funkcií: T a gajdošskej kvinty pri sprievode ľudových piesní.

Literatúra:

1. L. v. BEETHOVEN: Tánze, Peters
2. Z. BÖHMOVÁ – A. GÜNFELDOVÁ: Klavírní škola pro začátečníky
3. J. HANUŠ: Lidové písně
4. J. HANUŠ: Polní kvítí, Panton
5. Národné písně a tance
6. J. MÁŠLO: Malým pro radost, Supraphon
7. Štvorručné skladby II (výber pre 3. – 4. r. ZUŠ)
8. VELÍŠEK: Vánoční koledy
9. Vybrané štyrruční skladby I. d. (Izbrannyje ansambli/r. v. Natanson)
10. H. HOPP: Děttem pro radost

11. Album štvorročných skladieb starých českých majstrov
12. A. DIABELLI: Melodické cvičenia, op.149

4.1./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozumejú základným princípom kolektívneho muzicírovania, ✓ definujú part primo a secondo, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri štvorročnej klavírnej hre, ✓ reprodukovujú podľa sluchu spoločne s učiteľom jednoduché melódie unisono vrovnom pohybe dvoma rukami na tému ľudovej piesne, ✓ interpretujú spolu s iným žiakom štvorročné skladby podľa notového zápisu, ✓ reprodukovujú part primo a secondo so zreteľom na primeranú náročnosť partu, ✓ vyjadrujú v štvorročnej interpretácii charakter skladby pomocou základných hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ vytvárajú základné harmonické funkcie: T, S a D v durových tóninách, ✓ aplikujú základné harmonické funkcie: T, S a D pri sprievode ľudových piesní vo forme gajdošskej kvinty, ✓ aplikujú základy návykov kolektívneho muzicírovania, ✓ počúvajú sa pri komornej hre, ✓ interpretujú skladby komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom.	✓ Princípy kolektívneho muzicírovania. ✓ Party primo a secondo, ich význam v skladbe. ✓ Základy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb. ✓ Rozvoj sluchovej kontroly pri štvorročnej klavírnej hre. ✓ Hra jednoduchých melódii podľa sluchu unisono vrovnom pohybe dvoma rukami na tému ľudovej piesne. ✓ Naštudovanie a interpretácia spolu s iným žiakom štvorročné skladby podľa notového zápisu. ✓ Naštudovanie a interpretácia partu primo a secondo so zreteľom na primeranú náročnosť partu v klavírnych skladbách. ✓ Aplikácia základných hudobno-výrazových prostriedkov pri interpretácii rôznych štvorročných klavírnych skladieb. ✓ Rozvoj sluchovej kontroly pri komornej hre. ✓ Interpretácia jednoduchých skladieb komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom. ✓ Základné harmonické funkcie: T, S a D v durových tóninách. ✓ Aplikácia základných harmonických funkcií: T, S a D pri sprievode ľudových piesní v forme gajdošskej kvinty alebo celého kvintakordu.

Literatúra:

1. L. v. BEETHOVEN: Tánze, Peters
2. J. HANUŠ: Lidové písně
3. J. HANUŠ: Polní kvítí, Panton
4. Národní písně a tance
5. HRADECKÝ: Džezové kousky

6. J. MÁŠLO: Malým pro radost, Supraphon
7. I. PARÍK: Pastierik s Drábska
8. Štvorročné skladby II
9. VELÍŠEK: Vánoční koledy
10. Vybrané štyrruční skladby I. d. (Izbrannyje ansambli/r. v. Natanson)
11. H. HOPP: Dětem pro radost
12. Album štvorročných skladieb starých českých majstrov
13. Christmas Carlos
14. A. DIABELLI: Melodické cvičenia, op.149

1.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozumejú základným princípom kolektívneho muzicírovania, ✓ definujú a rozpoznávajú part primo a secondo, ✓ analyzujú part primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ definujú a chápu úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ počúvajú sa pri štvorročnej klavírnej hre, ✓ chápu princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb, ✓ interpretujú spolu so učiteľom part primo podľa notového zápisu ✓ ľudová pieseň v úprave skladateľa zodpovedajúca úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ interpretujú spolu s iným žiakom štvorročné skladby rôznych hudobných foriem podľa notového zápisu zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri, ✓ interpretujú part primo a secondo v štvorročných skladbách zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ vyjadrujú v štvorročnej interpretácii charakter skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ aplikujú základné harmonické funkcie v durových tóninách, ✓ používajú základné harmonické	✓ Princípy kolektívneho muzicírovania. ✓ Part primo a secondo. ✓ Úloha avýznam partu primo a secondo v študovanej skladbe. ✓ Rozvoj sluchovej kontroly pri štvorročnej klavírnej hre. ✓ Spoločná interpretácia s učiteľom partu primo podľa notového zápisu ✓ Ľudová pieseň v úprave skladateľa, zodpovedajúca úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Spoločná interpretácia s iným žiakom ✓ Štvorročné skladby podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Interpretácia partu primo a secondo v štvorročných skladbách, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Možnosti použitia hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Základné harmonické funkcie: T, S aD v durových tóninách. ✓ Základné harmonické funkcie: T, S aD pri sprievode piesní vo forme rozkladu akordov ✓ Sluchová kontrola pri komornej hre. ✓ Interpretácia skladby komornej hry spoločne so spevom alebo iným

funkcie: T, S a D pri sprievode piesní v rôznych formách rozkladu ✓ počúvajú sa pri komornej hre, ✓ interpretujú skladby komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom, ✓ aplikujú kompetencie, získané v oblasti klavírneho sprievodu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov.	melodickým nástrojom. ✓ Rozvoj kompetencií, získaných v oblasti klavírneho sprievodu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. ✓ Základné harmonické funkcie: T, S a D v durových tóninách. ✓ Použitie základných harmonických funkcií: T, S a D pri sprievode ľudových piesní vo forme gajdošskej kvinty s použitím rôznych rytmických štruktúr alebo celého kvintakordu. ✓ Sprievod spevákov alebo melodických nástrojov podľa notového zápisu v rozsahu získaných kompetencií v oblasti klavírneho sprievodu
---	---

Literatúra:

1. L. v. BEETHOVEN: Tänze, Peters
2. E. H. GRIEG: Norvegische Tänze, Peters
3. J. HANUŠ: Polní kvítí, Panton
4. HRADECKÝ: Džezové kousky
5. I. PARÍK: Pastierik s Drábska
6. Štvorročné skladby II (výber pre 3. – 4. r. ZUŠ)
7. VELÍŠEK: Vánoční koledy
8. Vybrané štyrruční skladby I. d. (Izbrannyje ansambli/r. v. Natanson)
9. H. HOPP: Dětem pro radost
10. Album štvorročných skladieb starých českých majstrov
11. Christmas Carlos
12. A. DIABELLI: Melodické cvičenia, op.149
13. L. KURUC: 5 skladieb pre štyri ruky
14. Klasické klavírne duetá

2.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetlia význam partu primo a secondo, ✓ analyzujú part primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ chápu úlohu partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ počúvajú sa pri štvorročnej klavírnej hre, ✓ chápu princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb, ✓ interpretujú spolu s učiteľom part	✓ Princípy kolektívneho muzicírovania ✓ Part primo a secondo. ✓ Rozbor partu primo a secondo v študovanej skladbe. ✓ Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. ✓ Rozvoj sluchovej kontroly pri štvorročnej klavírnej hre ✓ Princípy súhry, pohotovosti pri

✓ primo podľa notového zápisu ľudová pieseň v úprave skladateľa, zodpovedajúca úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ interpretujú spolu s iným žiakom štvorročné skladby rôznych hudobných foriem podľa notového zápisu, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ interpretujú striedavo part primo a secondo v štvorročných skladbách, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ vyjadrujú v štvorročnej interpretácii charakter skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ vytvárajú základné harmonické funkcie a ich obraty v durových a molových tóninách, ✓ aplikujú základné harmonické funkcie: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obrátov v rôznych formách obrátu akordu a jeho rozkladu ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D) v ľudových piesňach, ✓ vedia sa počúvať pri komornej hre, ✓ interpretujú skladby komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom, ✓ aplikujú kompetencie, získané v oblasti klavírneho sprievodu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov.	interpretácii štvorročných skladieb. ✓ Spoločná interpretácia s učiteľom partu primo podľa notového zápisu - ľudová pieseň v úprave skladateľa, zodpovedajúca úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Spoločná interpretácia s iným žiakom -štvorročné skladby rôznych hudobných foriem podľa notového zápisu, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Naštudovanie a interpretácia partu primo a secondo v štvorročných skladbách, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Použitie v štvorročnej interpretácii hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Sluchová kontrola pri komorných skladieb. ✓ Interpretácia skladieb komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom. ✓ Tvorba základných harmonických funkcií: T, S a D v durových a molových tóninách. ✓ Sprievod piesní s použitím T, S a D v rôznych rytmických formách v 2/4, 3/4, 4/4, 3/8 taktoch. ✓ Interpretácia skladieb komornej hry podľa notového zápisu spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom.
---	--

Literatúra:

1. L. v. BEETHOVEN: Tänze, Peters
2. E. H. GRIEG: Norvegische Tänze, Peters
3. J. HANUŠ: Polní kvítí, Panton
4. HRADECKÝ: Džezové kousky
5. I. PARÍK: Pastierik s Drábska
6. Vybrané štyrročné skladby I. d. (Izbrannyje ansambli/r. v. Natanson)
7. H. HOPP: Dětem pro radost

8. Album štvorročných skladieb starých českých majstrov
9. Christmas Carlos
10. L. KURUC: 5 skladieb pre štyri ruky
11. Klasické klavírne duetá

3.2./I.

Vzdelávací štandard	Obsahový štandard
✓ rozumejú princípom kolektívneho muzicírovania, ✓ definujú úlohu avýznam partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ kontrolujú sluchové vnímanie skladieb v štvorročnej klavírnej hre, ✓ aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb ✓ interpretujú spoločne s učiteľom part primo alebo secondo podľa notového zápisu - ľudová pieseň v úprave skladateľa, zodpovedajúca úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ interpretujú spoločne s iným žiakom štvorročné skladby rôznych hudobných foriem podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ používajú v štvorročnej interpretácii hudobno-výrazové prostriedky, zodpovedajúce rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ vytvárajú základné harmonické funkcie v durových a molových tóninách, ✓ navrhujú rozmiestnenie a použitie základných harmonických funkcií pri sprievode piesní ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D) v ľudových piesňach, ✓ kontrolujú sluchové vnímanie skladieb pri komornej hre, ✓ zdokonaľujú kompetencie v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov, ✓ aplikujú návyky samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom, ✓ vytvoria harmonické funkcie T, S a D	✓ Princípy kolektívneho muzicírovania. ✓ Delenie partov v štvorročnej klavírnej hre. ✓ Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. ✓ Rozvoj sluchovej kontroly v štvorročnej klavírnej hre. ✓ Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb. ✓ Naštudovanie a spoločná interpretácia s učiteľom partu primo alebo secondo podľa notového zápisu – ľudová pieseň v úprave skladateľa, zodpovedajúca úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Naštudovanie a spoločná interpretácia štvorročných skladieb rôznych hudobných foriem s iným žiakom podľa notového zápisu, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Používanie hudobno-výrazových prostriedkov pri štvorročnej interpretácii skladieb, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Sluchová kontrola pri komornej hre. ✓ Interpretácia skladieb komornej hry spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom. ✓ Tvorba základných harmonických funkcií: T, S a D v durových a molových tóninách. ✓ Použitie základných harmonických funkcií: T, S a D pri sprievode piesní v rôznych formách rozkladu akordov

✓ v durových a molových tóninách, interpretujú skladby komornej hry spoločne so sólovým spevom alebo iným sólovým melodickým nástrojom	- a v rôznych taktach. ✓ Transpozícia jednoduchého harmonického sprievodu (T, S, D) v ľudových piesňach. ✓ Rozvoj kompetencií v oblasti klavírneho sprievodu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. ✓ Základy návykov samostatnej práce pri našťudovaní skladieb so sólistom.
--	---

Literatúra:

1. L. v. BEETHOVEN: Tänze, Peters
2. E. H. GRIEG: Norvegische Tänze, Peters
3. J. HANUŠ: Polní kvítí, Panton
4. Vybrané štyrruční skladby I. d. (Izbrannyje ansambli/r. v. Natanson)
5. J. JEŽEK: Bugatti step
6. A. DVOŘÁK: Slovanské tance
7. C. SAINT-SAËNS: Karneval zvířat
8. H. HOPP: Dětem pro radost
9. Album štvorručných skladieb starých českých majstrov
10. J. BRAHMS: Valčíky
11. L. KURUC: 5 skladieb pre štyri ruky
12. Klasické klavírne duetá

4.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozumejú princípom kolektívneho muzicírovania, ✓ definujú delenie partov v štvorručnej klavírnej hre, ✓ analyzujú úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ kontrolujú sluchové vnímanie skladieb pri interpretácii štvorručných klavírnych skladieb, ✓ aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb, ✓ interpretujú spoločne s učiteľom part primo alebo secondo podľa notového zápisu – ľudové piesne v úprave skladateľa zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ interpretujú podľa notového zápisu	✓ Princípy kolektívneho muzicírovania. ✓ Delenie partov v štvorručnej klavírnej hre. ✓ Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. ✓ Sluchová kontrola pri interpretácii štvorručných klavírnych skladieb. ✓ Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb. Spoločná interpretácia s učiteľom partu primo alebo secondo podľa notového zápisu – ľudové piesne v úprave skladateľa, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Interpretácia s iným žiakom štvorručných skladieb rôznych hudobných foriem podľa notového

spoločne s iným žiakom štvorročné skladby rôznych hudobných foriem, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ navrhujú a používajú v štvorročnej interpretácii hudobno-výrazové prostriedky zodpovedajúce rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri ✓ vytvárajú základné harmonické funkcie: T, S a D a ich obraty v durových a molových tóninách, ✓ navrhujú rozmiestnenie a použitie základných harmonických funkcií: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obrátov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch, ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D) v ľudových piesňach a v jednoduchých umelých piesňach, ✓ kontrolujú sluchové vnímanie skladieb pri komornej hre, ✓ interpretujú skladby komornej hry spoločne so sólovým spevom alebo iným sólovým melodickým nástrojom, ✓ zdokonaľujú návyky v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov, ✓ aplikujú návyky samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom.	zápisu, zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. Hudobno-výrazové prostriedky, zodpovedajúce rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. Sluchová kontrola súhry pri komornej hre. Naštudovanie a interpretácia rozmanitých skladieb komornej hry podľa notového zápisu spoločne so sólovým spevom alebo iným sólovým melodickým nástrojom. ✓ Tvorba základných harmonických funkcií: T, S a D a ich obrátov v durových a molových tóninách. ✓ Možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obrátov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch ✓ Transpozícia jednoduchého harmonického sprievodu (T, S, D) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach ✓ Rozvoj návykov v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. ✓ Rozvoj návykov samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom.
--	--

Literatúra:

1. L. v. BEETHOVEN: Tänze, Peters
2. E. H. GRIEG: Norvegische Tänze, Peters,
3. J. HANUŠ: Polní kvítí, Panton,
4. Vybrané štyrruční skladby I. d. (Izbrannyje ansambli/r. v. Natanson)
5. J. JEŽEK: Bugatti step
6. A. Dvořák: Slovanské tance
7. C. Saint- Saens: Karneval zvířat
8. H. HOPP: Dětem pro radost
9. Album štvorročných skladieb starých českých majstrov
10. J. BRAHMS: Valčíky
11. L. KURUC: 5 skladieb pre štyri ruky
12. Klasické klavírne duetá

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

1./II.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ počúvajú s uvedením sólistu, ✓ dokážu pokračovať v melodickej línii alebo „odovzdávať“ ju partnerovi, ✓ pracujú individuálne podľa partov alebo v spoločnej interpretácii, ✓ kontrolujú plnenie umeleckých a technických úloh, ✓ interpretujú skladby v rôznych tempách, ✓ vedia hrať z listu, ✓ preukážu návyky sebakontroly a sebahodnotenia, ✓ interpretujú akýkoľvek part v štvorročnej klavírnej hre, ✓ chápu úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii štvorročných klavírných skladieb, ✓ aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb ✓ interpretujú s učiteľom alebo iným žiakom štvorročné skladby ✓ rôznych tempách podľa notového zápisu, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky pri interpretácii, ✓ sluchovo si kontrolujú súhru pri kolektívnej hre, ✓ preukážu návyky komornej hry, ✓ vytvárajú príbuzné harmonické funkcie k T, S a D → kvintakord II. stupňa, ✓ aplikujú možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní, ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D a ich príbuzné akordy) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach v durovej a molovej tónine, ✓ preukážu svoje kompetencie v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov, ✓ preukážu návyky samostatnej práce	✓ Umenie počúvať sólistu a pomáhať mu pri stvárnení charakteru skladby. ✓ Umenie pokračovať v melodickej línii a „odovzdávať“ ju partnerovi, neprerušit' pritom celosť interpretácie ✓ Individuálna práca podľa partov: riešenie interpretačných a technických problémov. ✓ Hra skladieb v rôznych tempách. ✓ Práca nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro-rytmická stavba skladby. ✓ Návyky sebakontroly a sebahodnotenia. ✓ Interpretácia akéhokoľvek partu v štvorročnej klavírnej hre. ✓ Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. ✓ Sluchová kontrola pri interpretácii štvorročných klavírných skladieb. ✓ Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb. ✓ Spoločná interpretácia s učiteľom alebo iným žiakom - štvorročné skladby v rôznych tempách podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Aplikácia hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Sluchová kontrola súhry pri kolektívnej hre. ✓ Rozvíjanie návykov komornej hry. ✓ Výchova k pohotovosti pri súhre. ✓ Poznatky a vytváranie sprievodu podľa akordických značiek. ✓ Tvorba príbuzných harmonických funkcií k T, S a D → kvintakord II. stupňa.

✓ pri naštudovaní skladieb so sólistom, preukážu návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu, ✓ dokážu zvládnuť tieto typy sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, ✓ dosahujú vyššiu pohotovosť pri hre z listu ✓ zdokonaľujú klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, riešenie technických problémov, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, ✓ vytvárajú sprievod k piesňam, ✓ vykonávajú rozbor hudobného diela: uvedomenie si tónorodu, metro-ratmickej stavby diela, ✓ preukážu zvládnutie sprievodu vyššej náročnosti: hlavné basové tóny, bas-akord, ✓ vytvárajú sprievod podľa akordických značiek, ✓ interpretujú piesne s vlastným sprievodom.	✓ Možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a príbuzných akordov pri sprievode piesní vo forme kvintakordov a jeho obrátov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktach (dvojdobý, trojdobý). ✓ Transpozícia jednoduchého harmonického sprievodu (T, S, D a ich príbuzných akordov) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach v durovej a molovej tónine. ✓ Rozvoj návykov v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. ✓ Rozvoj návykov samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom. ✓ Návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu. ✓ Pokračovanie rozvoja klavírných a technických možností žiaka pri práci nad sprievodom. ✓ Osvojenie týchto typov sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu. ✓ Sprievod k piesňam. ✓ Zvyšovanie náročnosti sprievodu: hlavné basové tóny, bas –akord. ✓ interpretácia piesní s vlastným sprievodom.
--	--

2./II

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ kontrolujú sa sluchovo pri spoločnej interpretácii hudobnej skladby, ✓ pracujú samostatne po partoch, ✓ pracujú nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro –rytmická stavba skladby, ✓ pracujú nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez zastavení,	✓ Umenie počúvať sólistu a pomáhať mu pri vyjadrovaní charakteru skladby. ✓ Umenie pokračovať v melodickej línii a „odovzdávať“ ju partnerovi, neprerušit' pritom celosť interpretácie. ✓ Individuálna práca podľa partov. ✓ Práca nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro-rytmická stavba skladby.

✓ interpretujú skladby rôznych žánrov, štýlov a pod., ✓ hrajú z listu, ✓ zdokonaľujú klavírne a technické návyky, ✓ interpretujú akýkoľvek part v štvorročnej klavírnej hre, ✓ definujú úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii štvorročných klavírných skladieb, ✓ dodržiavajú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb ✓ interpretujú s učiteľom alebo iným žiakom štvorročné skladby rôznych hudobných foriem, štýlov, podľa notového zápisu, zodpovedajúceho úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky pri interpretácii, ✓ kontrolujú sluchovo súhru pri kolektívnej hre, ✓ aplikujú návyky komornej hry v rôznych hudobných zoskupeniach, ✓ vytvárajú príbuzné harmonické funkcie k T, S a D – kvintakord II. stupňa, III. stupňa, ✓ aplikujú možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obrátov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch (dvojdobý, trojdobý), ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D a ich príbuzné akordy) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach v durových a molových tóninách, ✓ zdokonaľujú kompetencie v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov, ✓ zdokonaľujú kompetencie samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom, ✓ preukážu návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu, ✓ venujú pozornosť rozvíjaniu klavírných a technických možností pri práci nad sprievodom,	✓ Práca nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez zastavení. ✓ Hra skladieb rôznych žánrov, štýlov a pod. ✓ Rozvoj klavírných a technických návykov. ✓ Návyky sebakontroly a sebahodnotenia. ✓ Interpretácia akéhokoľvek partu v štvorročnej klavírnej hre. ✓ Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. ✓ Sluchová kontrola pri interpretácii štvorročných klavírných skladieb. ✓ Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb. ✓ Spoločná interpretácia s učiteľom alebo iným žiakom - štvorročné skladby rôznych hudobných foriem, štýlov podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Aplikácia hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Sluchová kontrola súhry pri kolektívnej hre. ✓ Rozvíjanie návykov komornej hry. ✓ Výchova k pohotovosti pri súhre. ✓ Návyky klavírneho sprievodu. ✓ Poznatky a vytváranie sprievodu podľa akordických značiek. ✓ Tvorba príbuzných harmonických funkcií k T, S a D – kvintakord II. stupňa, III. Stupňa. ✓ Možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obrátov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch (dvojdobý, trojdobý). ✓ Transpozícia jednoduchého harmonického sprievodu (T,S,D a ich
--	---

✓ ovládajú prakticky typy sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, akordická pulzácia, harmonické figúry, ✓ dosahujú vyšší stupeň pohotovosti pri hre z listu ✓ zahrajú z listu ✓ ovládajú klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, technické problémy, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, práca nad charakterom a obsahom skladby ✓ vytvárajú sprievod k piesňam, k zložitejším hudobným skladbám, ✓ analyzujú hudobné dielo: uvedenie si tónorodu, metro-rytmickej stavby diela frázovanie, poznanie a správne definovanie významu všetkých znamienok, skratiek a iných znakov v notovom texte skladby ✓ dosahujú vyššiu náročnosť sprievodu: hlavné basové tóny, bas-akord, bas – rozklad akordu, ✓ vytvárajú a hrajú sprievod podľa akordických značiek, ✓ interpretujú pieseň s vlastným sprievodom	príbuzných akordov) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach v durovej a molovej tónine. ✓ Rozvoj návykov v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. ✓ Rozvoj návykov samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom. ✓ Návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu. ✓ Pokračovanie rozvoja klavírnych a technických možností žiaka pri práci nad sprievodom. ✓ Osvojenie týchto typov sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, akordická pulzácia, harmonické figúry. ✓ Rozvíjanie pohotovostí pri hre z listu. ✓ Klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, technické problémy, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, práca nad charakterom a obsahom skladby. ✓ Vytváranie sprievodu k piesňam, k zložitejším hudobným skladbám. ✓ Rozbor hudobného diela: uvedenie si tónorodu, metro-rytmickej stavby diela, frázovanie, poznanie a správne definovanie významu všetkých znamienok, skratiek a iných znakov v notovom texte skladby. ✓ Zvyšovanie náročnosti sprievodu: hlavné basové tóny, bas-akord, bas-rozklad akordu. ✓ interpretácia piesní s vlastným sprievodom.
---	---

3./II.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ počúvajú sa pri kolektívnej interpretácii, ✓ dokážu pokračovať v melodickej línii	✓ Umenie počúvať sólistu a pomáhať mu pri vyjadrovaní charakteru

a „odovzdávať“ ju partnerovi, neprerušit' pritom celosť interpretácie, ✓ pracujú samostatne podľa partov, ✓ pracujú nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro –rytmická stavba skladby, dynamika i iné hudobno-výrazové prostriedky, rytmicky a technicky plynulá hra, ✓ pracujú nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez zastavení, ✓ interpretujú skladby rôznych žánrov, štýlov a pod., ✓ preukážu návyky: hry zlistu, klavírne a technické návyky, ✓ dokážu zahrať akýkoľvek part v štvorročnej klavírnej hre, ✓ definujú úlohu a význam partu primo asecondo v študovanej skladbe, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii štvorročných klavírnych skladieb, ✓ aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb, ✓ interpretujú spoločne so učiteľom alebo iným žiakom štvorročné skladby rôznych hudobných foriem, štýlov, podľa notového zápisu, zodpovedajúceho úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky, zodpovedajúce rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri, ✓ kontrolujú súhru pri kolektívnej hre, ✓ preukážu návyky komornej hry, ✓ vytvoria príbuzné harmonické funkcie kT, S a D – kvintakord II.stupňa, III. stupňa, VI. stupňa, ✓ využívajú možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obrátov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktoch (dvojdobý, trojdobý), ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D a ich príbuzné akordy) v ľudových a umelých piesňach v durovej, molovej a	skladby. ✓ Umenie pokračovať v melodickej línii a „odovzdávať“ ju partnerovi, neprerušit' pritom celosť interpretácie. ✓ Individuálna práca po partoch. Práca nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro –rytmická stavba skladby, dynamika iné hudobno-výrazové prostriedky, rytmicky a technicky plynulá hra. ✓ Práca nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez zastavení. ✓ Hra skladieb rôznych žánrov, štýlov a pod. ✓ Hra z listu, rozvoj klavírnych a technických návykov. ✓ Návyky sebakontroly a sebahodnotenia. ✓ Interpretácia akéhokoľvek partu v štvorročnej klavírnej hre. ✓ Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. ✓ Sluchová kontrola pri interpretácii štvorročných klavírnych skladieb. ✓ Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb. ✓ Spoločná interpretácia s učiteľom alebo iným žiakom -štvorročné skladby rôznych hudobných foriem, štýlov, podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Aplikácia hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Sluchová kontrola súhry pri kolektívnej hre. ✓ Rozvíjanie návykov komornej hry. ✓ Výchova k pohotovosti pri súhre. ✓ Poznatky a vytváranie sprievodu podľa akordických značiek. ✓ Tvorba príbuzných harmonických funkcií k T, S a D - kvintakord
---	---

kombinovanej tónine, ✓ budujú návyky v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov, ✓ preukážu návyky samostatnej práce pri našťudovaní skladieb so sólistom, ✓ zdokonaľujú návyky tvorby rytmického amelodického sprievodu, ✓ pracujú nad rozvojom klavírných a technických spôsobilostí, ✓ dokážu prakticky zvládnuť tieto typy sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a, akordická pulzácia, harmonické figúry, ✓ sprievod miešaného typu, ✓ docielia vyšší stupeň pohotovosti pri hre z listu ✓ zahrajú z nôt ✓ preukážu klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, technické problémy, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, práca nad charakterom a obsahom skladby, rytmus, pedalizácia, synkopy, ✓ vytvárajú sprievod k piesňam, k zložitejším hudobným skladbám, ✓ analyzujú hudobné dielo: uvedomenie si tónorodu, metro-rytmickej stavby diela, frázovanie, poznanie a správne definovanie významu všetkých znamienok, skratiek a iných znakov v notovom texte skladby ✓ docielia zvyšovanie náročnosti sprievodu: hlavné basové tóny, bas-akord, bas -rozklad akordu, miešaná rytmická štruktúra, ✓ vytvárajú a hrajú a sprievod podľa akordických značiek, ✓ interpretujú piesne s vlastným sprievodom.	II.stupňa, III. stupňa, VI. stupňa. ✓ Možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S aD a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obrátov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktach (dvojdobý, trojdobý). ✓ Transpozícia jednoduchého harmonického sprievodu (T, S, D a ich príbuzných akordov) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach v durovej, molovej a kombinovanej tónine. ✓ Rozvoj tvorivých návykov v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. ✓ Rozvoj návykov samostatnej práce pri našťudovaní skladieb so sólistom. ✓ Návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu. ✓ Pokračovanie rozvoja klavírných a technických možností žiaka pri práci nad sprievodom. ✓ Osvojenie týchto typov sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, akordická pulzácia, harmonické figúry, sprievod miešaného typu. ✓ Rozvíjanie pohotovostí pri hre z listu ✓ Hra z listu. ✓ Klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, technické problémy, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, práca nad charakterom a obsahom skladby, rytmus, pedalizácia, synkopy. ✓ Sprievod k piesňam, k zložitejším hudobným skladbám ✓ Rozbor hudobného diela: uvedomenie si tónorodu, metro – rytmickej stavby diela, frázovanie, poznanie a správne definovanie významu všetkých znamienok, skratiek a iných znakov v notovom
--	---

	texte skladby. ✓ Zvyšovanie náročnosti sprievodu: hlavné basové tóny, bas-akord, bas-rozklad akordu, miešaná rytmická štruktúra. ✓ Interpretácia piesní s vlastným sprievodom.
--	--

4./II.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ počúvajú s uvedením sólistu a pomáhajú mu pri vyjadrovaní charakteru skladby, ✓ dokážu pokračovať v melodickej línii a „odovzdávať“ ju partnerovi, neprerušit' pritom celosť interpretácie, ✓ pracujú samostatne podľa partov, ✓ pracujú nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro –rytmická stavba skladby, dynamika a iné hudobno-výrazové prostriedky, rytmicky a technicky plynulá hra, ✓ pracujú nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez zastavení, ✓ interpretujú skladby rôznych žánrov, štýlov a pod. ✓ hrajú z listu ✓ docielia rozvoj klavírnych a technických návykov, ✓ interpretujú akýkoľvek part v štvorročnej klavírnej hre, ✓ definujú úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii štvorročných klavírnych skladieb ✓ aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb ✓ interpretujú s učiteľom alebo iným žiakom: štvorročné skladby rôznych hudobných foriem, štýlov, podľa notového zápisu, zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky,	✓ Umenie počúvať sólistu a pomáhať mu pri vyjadrovaní charakteru skladby. ✓ Umenie pokračovať v melodickej línii a „odovzdávať“ ju partnerovi, neprerušit' pritom celosť interpretácie. ✓ Individuálna práca podľa partov. ✓ Práca nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro –rytmická stavba skladby, dynamika i iné hudobno-výrazové prostriedky, rytmicky a technicky plynulá hra. ✓ Práca nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez zastavení. ✓ Hra skladieb rôznych žánrov, štýlov a pod. ✓ Hra z listu, rozvoj klavírnych a technických návykov. ✓ Návyky sebakontroly a sebahodnotenia ✓ Interpretácia akéhokoľvek partu v štvorročnej klavírnej hre. ✓ Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe. ✓ Sluchová kontrola pri interpretácii štvorročných klavírnych skladieb. ✓ Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorročných skladieb. ✓ Spoločná interpretácia s učiteľom alebo iným žiakom štvorročné skladby rôznych hudobných foriem, štýlov, podľa notového zápisu,

✓ kontrolujú sluchovo súhru pri kolektívnej hre, ✓ aplikujú návyky komornej hry v rôznych hudobných zoskupeniach, ✓ vytvárajú príbuzné harmonické funkcie k T, S a D – kvintakord II. stupňa, III. stupňa, VI. Stupňa a VI. stupňa, ✓ využívajú teoretické východiská a praktické základy tvorby kadencie, ✓ aplikujú základné harmonické funkcie: T, S a D a ich príbuzné akordy pri sprievode piesní v rôznej forme, ✓ transponujú jednoduchý harmonický sprievod (T, S, D a D ich príbuzné akordy) ✓ preukážu návyky v oblasti klavírneho sprievodu podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov, ✓ zdokonaľujú návyky samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom, ✓ preukážu návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu, ✓ dokážu doceliť rozvoj vlastných klavírnych a technických možností pri práci nad sprievodom, ✓ ovládajú praktický typ sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, akordická pulzácia, harmonické figúry, sprievod miešaného typu, sprievod s opakovaním vokálneho partu alebo bez neho. ✓ docielia pohotovosť pri hre z listu ✓ zahrajú z listu. ✓ zdokonaľujú klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, technické problémy, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, práca nad charakterom a obsahom skladby, rytmus, pedalizácia, synkopy, ✓ dialóg sólistu a klavíra, spoločný sprievod partu s iným nástrojom, ✓ vytvárajú sprievod k piesňam, k zložitejším hudobným skladbám, ✓ dokážu vykonať rozbor hudobného diela: uvedomenie si tónorodu, metro-rytmickej rytmickej stavby diela, frázovanie, poznanie a správne definovanie významu všetkých znamienok, skratiek a iných znakov	zodpovedajúce úrovni náročnosti daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Aplikácia hudobno-výrazových prostriedkov, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu hra na klavíri. ✓ Sluchová kontrola súhry pri kolektívnej hre. ✓ Rozvíjanie návykov komornej hry. ✓ Výchova k pohotovosti pri súhre. ✓ Poznatky a vytváranie sprievodu podľa akordických značiek. ✓ Tvorba príbuzných harmonických funkcií k T, S a D - kvintakordr II. stupňa, III. stupňa, VI. A VI. stupňa., tvorba kadencie. ✓ Možnosti použitia základných harmonických funkcií: T, S a D a ich príbuzných akordov pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obrátov v rôznych formách arpeggio v rôznych taktach (dvojdobý, trojdobý, kombinovaný). ✓ Transpozícia jednoduchého harmonického sprievodu (T, S, D a ich príbuzných akordov) v ľudových a jednoduchých umelých piesňach v durovej a molovej tónine. ✓ Rozvoj tvorivých návykov v oblasti klavírneho sprievodu aj podľa notového zápisu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov. ✓ Rozvoj návykov samostatnej práce pri naštudovaní skladieb so sólistom. ✓ Návyky tvorby rytmického a melodického sprievodu. ✓ Pokračovanie rozvoja klavírnych a technických možností žiaka pri práci nad sprievodom. ✓ Osvojenie týchto typov sprievodu: harmonická podpora, striedanie basu a akordu, akordická pulzácia, harmonické figúry, sprievod miešaného typu, sprievod s opakovaním vokálneho partu alebo bez neho.
--	--

v notobom texte skladby, prstoklad a jeho význam, ✓ zvládajú sprievod: hlavné basové tóny, bas - akord, bas- rozklad akordu miešaná rytmická štruktúra, ✓ vytvárajú a hrajú sprievod podľa akordických značiek, ✓ interpretujú piesne s vlastným sprievodom	✓ Rozvíjanie pohotovostí pri hre z listu ✓ Hra z listu ✓ Klavírne a technické návyky: tóny, ozdoby, technické problémy, interpretácia sólových častí v klavírnom sprievode, práca nad charakterom a obsahom skladby, rytmus, pedalizácia, synkopy, dialóg sólistu a klavíra, spoločný sprievod i. partu siným nástrojom. ✓ Sprievod k piesňam, k zložitejším hudobným skladbám. ✓ Rozbor hudobného diela: uvedomenie si tónorodu, metro – rytmickej stavby diela, frázovanie, poznanie a správne definovanie významu všetkých znamienok, skratiek a iných znakov v notovom texte, prstoklad a jeho význam. ✓ Zvyšovanie náročnosti sprievodu: hlavné basové tóny, bas – akord, bas - rozklad akordu, miešaná rytmická štruktúra. ✓ Interpretácia piesní s vlastným sprievodom.
--	--

Literatúra pre všetky ročníky II. stupňa:

1. L. v. BEETHOVEN: Tänze, Peters
2. E. H. GRIEG: Norvegische Tänze, Peters
3. Vybrané štyrruční skladby I. d. (Izbrannyje ansambli/r. v. Natanson)
4. J. JEŽEK: Bugatti step
5. A. DVOŘÁK: Slovanské tance
6. A. DVOŘÁK: Skotské tance
7. A. DVOŘÁK: Valčíky
8. C. SAINT- SAENS: Karneval zvierat
9. J. BRAHMS: Valčíky
10. J. BRAHMS: Uhorské tance

5.1.2 študijné zameranie HRA NA AKORDEÓNE

CHARAKTERISTIKA

Akordeón je hudobný nástroj, ktorý zaraďujeme medzi idiofonické aerofóny. Na základných umeleckých školách na Slovensku používame vo vyučovacej praxi hry na akordeóne tieto typy nástrojov:

- klávesový akordeón so štandardným manuálom v ľavej ruke,

- klávesový akordeón so štandardným i melodickým manuálom v ľavej ruke,
- gombíkový akordeón so štandardným manuálom v ľavej ruke,
- gombíkový akordeón so štandardným i melodickým manuálom v ľavej ruke.

Odlíšne je aj usporiadanie gombíkov v diskante akordeónu (tzv. B-systém a C-systém) alebo v melodickom manuáli ľavej ruky od nízkych tónov po vysoké a opačne (prepínané za pomoci convertora). Na pomoc akordeónistom prichádza nový model, digitálny V-ACCORDION, ktorý vzbudil pozornosť odborníkov a je jasným dôkazom skvelej budúcnosti akordeónu na základných umeleckých školách.

Napriek uvedeným rôznorodostiam má akordeón dispozíciu plastickej hry, farebnej rôznorodosti, dynamickej expresívnosti, čo je predpokladom pre bohaté interpretačné umenie v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre.

Súborová hra má v súvislosti s aktualizáciou repertoáru plynule prechádzať do orchestrálnej hry, pretože využíva možnosti ďalších hudobných nástrojov – keyboard, basová gitara, „živé“ bicie, spev, ale aj iné klasické hudobné nástroje: flauta, violončelo a pod. Orchestrálna hra ponúka nové motivačné formy: samostatné koncertné vystúpenia a zájazdy, štúdiové záznamy na mediálnych nosičoch (CD, DVD). Vlastné úpravy skladieb, ktoré rešpektujú zvláštnosti akordeónového orchestra, sú niekedy nevyhnutnosťou.

V záujme sebazáchovy hry na akordeóne by mal na každej ZUŠ, kde sa vyučuje hra na akordeóne, existovať akordeónový orchester.

CIELE

Cieľom predmetu hra na akordeóne je vytvoriť u žiaka osobný vzťah k akordeónu a prostredníctvom neho aj vzťah k hudbe. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba **rozvíjať** najmä:

- oboznamovanie sa s technikou hry na akordeóne,
- rozvíjanie notovej orientácie, sluchovej pohotovosti a muzikálneho cítenia u žiaka,
- využívanie hry na melodických basoch, hru na gombíkovom akordeóne a skupinovú hru – komorná, súborová a orchestrálna hra, okrem tradičného vyučovania hry na klávesovom akordeóne so štandardnými basmi,
- formovanie osobnosti žiaka, jeho emocionálny obzor, hudobný vkus a jeho vlastné hudobné vyjadrenie, aby osvojené kompetencie využíval ako prostriedok na sebaujavenie a komunikáciu,
- orientovanie žiaka podľa jeho schopností na amatérsku hud.prax, alebo na ďalšie štúdium na vyššom stupni umeleckého vzdelávania.

PROFIL ABSOLVENTA

ISCED 1B – primárne umelecké vzdelanie

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia si osvojil základnú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu, nadobudol správne základné návyky pri sedení a ovládaní hracieho aparátu, manipulácie s nástrojom a získal samostatnosť pri cvičení. Dosiahol taký stupeň zdravého sebavedomia, že dokáže pracovať s hudobným materiálom a svoj hudobný názor vyjadruje v spoločnosti, v ktorej sa nachádza. Zlepšuje svoju vytrvalosť v hre na akordeóne a vyvíja iniciatívu v ďalšom napredovaní.

ISCED 2B – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hra na akordeóne má adekvátne rozvinutý umelecký vkus, lásku k hudbe a k akordeónu, ľudské a vôľové vlastnosti smerujúce k dobru. Je schopný vlastného inštrumentálneho prejavu, dokáže primerane preniknúť do výrazu a štruktúry hudobného diela, naštudovať nové skladby podľa svojho záujmu a možností. Orientuje sa v rôznych hudobných štýloch a žánroch, má schopnosť súhry s akordeónmi a inými hudobnými nástrojmi (komorná, súborová a orchestrálna hra) a schopnosť jednoduchej improvizácie (melodické ozdoby, rytmické obmeny a harmonická zmena –obohatenie). Vie prakticky využiť teoretické poznatky, orientuje sa v hre z listu, je pripravený verejne vystupovať a dokáže sa primerane správať na javisku. Je schopný verbálneho sebahodnotenia svojho interpretačného výkonu a dokáže použiť nadobudnuté kompetencie v integratívnych umeleckých formách. Základy doterajšieho odborného vzdelávania dokáže uplatniť v prípade záujmu o profesionálne štúdium akordeónovej hry.

SÚBOROVÁ HRA

Absolvent súborovej a orchestrálnej hry na akordeóne druhej časti I. stupňa základného štúdia je schopný uplatniť sa v amatérskom orchestri alebo súbore s obsadením rôznych nástrojov. Cíti súhru a kompaktnosť jednotlivých partov v skladbe. Je schopný hrať pod vedením dirigenta a správne reagovať na jeho gestá. Ovláda gestá dirigenta zamerané na dynamiku, zmeny tempa, nástupy v technicky a kompozične nenáročných skladbách, je spôsobilý neverbálne komunikovať počas hry s ostatnými hráčmi, nadobudnuté znalosti zo sólovej hry efektívne využíva v súhre sinými nástrojmi. Vie jednoduchú skladbu rozdeliť na jednotlivé formové celky. Ovláda zmeny rytmu, tempa, metrického členenia počas skladby, ovláda mechovú techniku. Podporuje svojím prístupom aj ostatných členov súboru alebo orchestra a pomáha im. Orientuje sa rýchlo aj v rozsiahlejšom notovom zápise.

II. STUPEŇ základného štúdia

Absolvent II. stupňa základného štúdia predmetu hra na akordeóne sa dokáže orientovať v akordeónovej literatúre, vie posúdiť audio nahrávky z portálov internetu, ich technickú a umeleckú kvalitu, ako aj technickú vybavenosť akordeónu. Je schopný profilovať sa v sólovej a skupinovej hre. Má zvládnuté spôsobilosti techniky hrania na akordeóne, rozumie prstovej a mechovej artikulácii (mäkké, rovné a ostré nasadenie a ukončenie tónu), dokáže zahrať skladbu z rôznych hudobných štýlov a charakterov. V rámci svojich daností dokáže harmonizovať, melodicky a rytmicky obohatiť ľudovú pieseň alebo populárnu melódiu, podľa audio nahrávky dokáže zapísať v notovom programe znenie nahrávky. Produkty svojej autorskej alebo upravovateľskej práce dokáže v náležitých formátoch uložiť alebo poslať prostredníctvom internetu.

Absolvent II. stupňa základného štúdia predmetu komorná hra je vyprofilovaný amatérsky hudobník v komornej hre aj v inom akordeónovom zoskupení. Dokáže správne posúdiť postavenie akordeónu s inými hudobnými nástrojmi alebo význam rozdelenia viacerých akordeónov v komornej hre. Vie slovne vyjadriť technickú a umeleckú kvalitu vlastnej hry ako aj interpretáciu iných hráčov komornej hry. V oblasti tanečnej a populárnej hudby ovplyvnenej džezom je absolvent schopný doplniť rytmicko-akordické kombinácie,

správne frázovanie a artikuláciu. Vie posúdiť vhodnosť skladby na verejné vystúpenie. Dokáže samostatne vybrať skladbu, analyzovať ju a naštudovať.

Oblasti hodnotenia pri všetkých typoch skúšok v tomto študijnom zameraní:

- maximálny počet bodov, ktoré žiak môže získať je 20, každá zložka hodnotenia je max. 4 body:

- ✓ postoj (posed), držanie nástroja
- ✓ technická úroveň hry, rôzne spôsoby hry podľa ročníka – obe ruky, hra spamäti
- ✓ práca s mechom, dynamika
- ✓ práca s tvorbou tónu, so zvukom nástroja, registrácia
- ✓ vlastný vklad, celkový dojem, splnenie učebného plánu a programu na skúšky podľa jednotlivých ročníkov

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci: ✓ poznajú a majú osvojenú hru na akordeóne (orientácia pravej a ľavej ruky), ✓ majú osvojené základné návyky správneho ovládania nástroja (sedenie za nástrojom, držanie nástroja, držanie pravej ruky, atď.), ✓ vedia zahrať jednoduchú ľudovú alebo umelú pieseň, či skladbu jednoduchým sprievodom ľavej ruky (základné basy).	✓ Správne sedenie a postavenie pravej a ľavej ruky, základy ovládania mechu ✓ Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaničiek a detských textov ✓ Hudobno-teoretické poznatky na úrovni prípravného štúdia ✓ Hra jednoduchých cvičení a piesní (najskôr len v pravej ruky, neskôr spolu s ľavou rukou – sprievod)

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Žiaci zahrajú 1 – 2 ľudové piesne v jednoduchej úprave, prípadne jednoduchú inštruktívnu skladbu.

Literatúra:

1. O. HRICOVÁ: Abeceda akordeonistu. Hudobný fond, Bratislava. 2002
2. J. VAŠICA: Praktická škola hry na akordeóne. Opus, Bratislava. 1971

3. HAVLÍČEK, MACHALÍČKOVÁ, ONDRUŠ: Škola hry na akordeon. Bärenreiter Praha. 2012
4. DEMJAN, LENKO, URDOVÁ, VLAKH: Škola hry na akordeóne. Hudobné centrum Bratislava.2009
5. Jednoduché ľudové a umelé piesne (podľa sluchu)

Kritériá hodnotenia:

1. sedenie pri nástroji, držanie nástroja
2. hra zvlášť, striedanie rúk
3. základná práca s mechem – rovný tón, plynulé ťahanie mechu, bez trhania

Primárne umelecké vzdelanie - ISCED 1B:

1.1./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci: ✓ ovládajú primerane ich veku a dispozíciám držanie nástroja ✓ ovládajú prácu s mechem (správna výmena von a dnu, rovnaká intenzita zvuku), ✓ ovládajú synkopu, celé, polové, štvrtové a osminové pomlčky, ✓ majú osvojené rýchle a pomalé pohyby prstov.	✓ Zvládanie spôsobu hry na akordeóne každou rukou zvlášť podľa notového zápisu. ✓ Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. ✓ Správne vedenie mechu s cieľom rozpoznať silu, výšku a dĺžku tónu.

Literatúra:

1. O. HRICOVÁ: Abeceda akordeonistu. Hudobný fond, Bratislava. 2002
2. J. VAŠICA: Praktická škola hry na akordeóne.Opus, Bratislava. 1971
3. HAVLÍČEK, MACHALÍČKOVÁ, ONDRUŠ: Škola hry na akordeon. Bärenreiter Praha. 2012
4. DEMJAN, LENKO, URDOVÁ, VLAKH: Škola hry na akordeóne. Hudobné centrum Bratislava.2009
5. Jednoduché ľudové a umelé piesne (podľa sluchu)
6. K. MEDŇANSKÝ: Akordeón a deti. MPC Prešov.2010

2.1./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci: ✓ ovládajú hru na akordeóne oboma	✓ Prstové cvičenia - hra v pomalých a

rukami spolu, ✓ v ľavej ruke hrajú akordický sprievod, základné a terciové basy, ✓ zahrajú 2 durové stupnice oboma rukami spolu, 2 molové stupnice pravou rukou (harmonické a melodické), ✓ interpretujú jednoduché ľudové piesne bez notového zápisu, ✓ ovládajú prácu s mechom s cieľom tvorenia kultivovaného tónu, ✓ reprodukovávajú jednoduché skladby podľa notového zápisu.	rýchlych tempách. ✓ Využitie práce s mechom na výrazové prostriedky. ✓ Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. ✓ Obraty tonického kvintakordu. ✓ Počúvanie zvuku nástroja, piano, forte, mezzoforte, crescendo a decrescendo. ✓ Bodkovaný rytmus.
---	---

Literatúra:

1. HAVLÍČEK, MACHALÍČKOVÁ, ONDRUŠ: Škola hry na akordeon. Bärenreiter Praha. 2012
2. DEMJAN, LENKO, URDOVÁ, VLAKEH: Škola hry na akordeón. Hudobné centrum Bratislava. 2009
3. DIKANOVA, ONDRUŠ: Akordeónové etudy I. – výbe
4. KOTÍK, J.: 50 ľudových piesní I.
5. S. HOCHÉL – E. VÁRADY: Miniatury
6. S. STRAČINA: Svet a deti
7. K. MEDŇANSKÝ: Akordeón a deti. MPC Prešov. 2010

3.1./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci: ✓ majú osvojenú prstovú a mechovú techniku, ✓ hrajú prednesové skladby primerané veku, ✓ zaujímajú sa o interpretáciu jednoduchých piesní a pestujú zmysel pre kultúru a výraz, ✓ vedia rozlíšiť skladbičky rôzneho charakteru, ✓ vedia hrať legato, staccato, tenuto a portamento, ✓ zvládajú súhru oboch rúk, rôzne kombinácie pravej ruky s ľavou, ✓ postupne zvyšujú a rozlišujú tempo v stupniciach a malých prednesových skladbách, ✓ majú osvojené primerane ich veku a dispozíciám držanie nástroja, ✓ zdokonaľujú spôsob práce s mechom (správna výmena von a dnu).	✓ Zdokonaľovanie prstovej a mechovej techniky s dôrazom na súhru oboch rúk a ich rôzne kombinácie, hra dvojhmatov. ✓ Hra a transponovanie jednoduchých melódií. ✓ Základy hry spamäti a zapájanie sa do komornej hry (možné aj v 1. a 2. ročníku). ✓ Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. ✓ Praktická aplikácia výrazových prostriedkov legato, staccato, tenuto a portamento. ✓ Kvalita tónu pri hre v rýchlejších tempách. ✓ Rozlišovanie dynamiky v

Literatúra:

1. DIKANOVÁ – ONDRUŠ: Akordeónové etudy I, II.
2. CZERNY – TOMŠÍK: Opus 599 – výber
3. L. CASTIGLIONE: Melodické etudy pre harmoniku
4. S. STRAČINA: Svet a deti – výber
5. KOTÍK, J.: 50 ľudových piesní, II.
6. J. LETNAN: Slovenské ľudové piesne 1., 2. a 3. zošit – výber
7. J. BÍLEK: Sborník prednesových skladeb
8. J. S. BACH: Knižočka skladiel pre A. M. Bachovú
9. Š. EPERJEŠI: Zborník viachlasných skladiel II. SB, MB
10. Prednesové skladby pro akordeon. Supraphon.1986

4.1./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci: ✓ majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa a zvuku (legato, staccato, striedavý mech), durové a molové stupnice, ✓ majú vytvorený repertoár ľudových piesní, ✓ ovládajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky, ✓ podľa notového zápisu reprodukovujú jednoduché skladby, valčík, polka, tango a swing, ✓ vedia zahrať také etudy, na ktorých aplikujú získané technické zručnosti a výrazové prostriedky, ✓ ovládajú základy polyfonickej hry, ✓ využívajú možnosti a rozsah nástroja.	✓ Využívanie možností rozsahu nástroja, oboznamovanie sa s melodickými basmi. ✓ Hudobno-teoretické poznatky - aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. ✓ Sluchovo-rytmická oblasť - základné melodické ozdoby, zložitejší rytmus ✓ Tónová kultúra ✓ Ukončovanie fráz

Literatúra:

1. DIKANOVÁ – ONDRUŠ: Etudy II. (výber)
2. CZERNY – TOMŠÍK: Opus 599
1. S. HOCHÉL – A. VÁRADY: Miniatury
3. G. VAS: Mladý akordeonista I., II.
2. 5.J. S. BACH: Knižočka skladiel pre A. M. Bachovú
7. Š. EPERJEŠI: Zborník viachlasných skladiel II.
6. J. LETNAN: Slovenské ľudové piesne II., III.

7. D. HARVAN: Slovenské ľudové piesne
8. Dopĺňať o vlastný výber

Záverečná skúška:

- 1 etuda,
- 1 polyfonická skladba,
- 2 prednesové skladby
- hra spamäti.

Hodnotiace kritériá:

- maximálny počet bodov, ktoré žiak môže získať je 20, každá zložka hodnotenia je max. 5 bodov:
- sedenie držanie nástroja
- technika hry oboch rúk, hra spamäti
- práca s meľom – spôsoby nasadzovania tónov, plynulosť, dynamika
- splnenie plánu, dodržanie programu na skúšky, práca na výraze skladby

Druhá časť I. stupňa základného štúdia – ISCED 2B

1.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci: ✓ majú osvojené správne návyky pri hre na nástroji primeranej veľkosti, ✓ ovládajú hmatovú orientáciu na bielych a čiernych klávesoch alebo gombíkoch a na ľavom manuáli, ✓ pracujú so sluchovou predstavou skladby, ✓ ovládajú hru melodických ozdôb: príraz, nátril, ✓ dokážu zahrať stupnice dur a mol, ✓ využívajú pri interpretácii skladieb registráciu, ✓ sú oboznámení s formovou výstavbou skladby, ✓ majú zmysel pre dynamickú výstavbu.	✓ Starostlivosť o akordeón a správna manipulácia s ním. ✓ Orientácia na pravom a ľavom manuáli na akordeóne primeranej veľkosti. ✓ Orientácia v registroch daného nástroja. ✓ Interpretácia skladieb zvýšenej technickej náročnosti. ✓ Hra v rýchlejších tempách. ✓ Zdokonaľovanie hry prstovej artikulácie –legato, staccato, tenuto, non legato, portamento. ✓ Pasážové cvičenia. ✓ Štvrtkové a osminové takty pravidelné a nepravidelné. ✓ Durové stupnice cez 2 oktávy spolu, molové stupnice do 2# a 2b cez 2 oktávy spolu, ✓ 3-hlasný durový a molový kvintakord a jeho obraty harmonicky a

	melodicky obidvoma rukami spolu. ✓ Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. ✓ Melodické ozdoby: príraz, nátril. ✓ Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. ✓ Jednoduché hudobné formy, tanečné formy barokovej suity, prelúdium, fugheta apod. ✓ Tónová kultúra, mäkké nasadenie a ukončenie tónu. ✓ Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. ✓ Zložitejšie rytmické útvary. ✓ Melodické a technické cvičenia podľa výberu pedagóga a individuálnych dispozícií žiaka. ✓ Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka, jeho fyzické a psychické dispozície.
--	---

Literatúra:

1. S. STRAČINA: Svet a deti
2. J. LETŇAN: Slovenské ľudové piesne
3. J. S. BACH: Knižočka skladieb pre A. M. Bachovú
4. Spielbuch für Akordeon, I., II., III.
5. dopĺňať o výber učiteľa

2.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci: ✓ preukazujú počas hry adekvátnu technickú, rytmickú, tempovú, dynamickú a výrazovú vyspelosť, ✓ dokážu reprodukované hudobné dielo emocionálne prežívať, ✓ dokážu vytvoriť jednoduchý sprievod k piesňam s využitím kadencie, ✓ orientujú sa v akordových značkách dur, mol a dominantný septakord, ✓ hrajú z listu primeraný notový zápis, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej a súborovej hry, ✓ interpretujú aj skladby v rýchlejších	✓ Prehĺbenie zručností z 1. ročníka. ✓ Zvyšovanie technickej náročnosti, hra v rýchlejších tempách. ✓ Akordická a melodická hra v ľavej ruke. ✓ Registračná technika počas hry. ✓ Dominantný septakord v ľavej ruke. ✓ Stupnice dur a mol + 4-hlasný durový a molový T5 s obratmi harmonicky a melodicky obidvoma rukami spolu, dominantný septakord a jeho obraty pravou rukou –malý rozklad. ✓ Aplikácia hudobno-teoretických

tempách, ✓ dokážu ohodnotiť vlastný výkon.	poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. ✓ Melodická ozdoba –trilok. ✓ Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. ✓ Skvalitňovanie tónovej kultúry. ✓ Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. ✓ Zložitejšie rytmické sprievody ľavej ruky. ✓ Melodické a technické cvičenia zamerané na problematiku vyskytujúcu sa v prednesových skladbách. ✓ Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka, jeho fyzické a psychické dispozície. ✓ Hra v širších dynamických plochách.
---	---

Literatúra:

- 1.J. B. DUVERNOY: Opus 176, Opus 120 – výber etud
 - 2.H. LEMOINE: Výber detských etud
 - 3.G. VAS: Mladý akordeonista I., II.
 - 4.J. HURT: Capriccia
 - 5.D. HARVAN: Na ľudovú nôtu
 - 6.J. PODPROCKÝ: Suita choreica
- Doplniť výberom skladieb z inej vhodnej našej a zahraničnej hudobnej literatúry.

3.2./I.

Vzdelávací štandard	Obsahový štandard
Žiaci: ✓ preukazujú schopnosť samoštúdia a sebakontroly, ✓ rozlišujú charakter a náladu skladby a vedia ju interpretačne vyjadriť, ✓ chápu a prežívajú aj kompozične náročnejšie skladby, ✓ ovládajú melodickú ozdobu obal po teoretickej aj praktickej stránke, ✓ ovládajú v rámci individuálnych dispozícií aj náročnejšie mechové techniky, ✓ využívajú registračnú techniku pravej aj ľavej ruky počas hry, ✓ dokážu v rámci nástrojových	✓ Dokonalá hmatová orientácia na pravom a ľavom manuáli ✓ Mechová technika –mäkké a ostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech. ✓ Prehĺbená orientácia v registroch daného nástroja. ✓ Zvyšovanie technickej náročnosti, hra v rýchlych tempách. ✓ Registračná technika pravej aj ľavej ruky počas hry. ✓ Dur a mol stupnice cez 2 oktávy s príslušným 4-hlasým T5 s obratmi + dominantný septakord, zmenšený

možností zahrať zmenšený septakord v ľavej ruke, ✓ dokážu zahrať primerane náročnú skladbu spamäti, ✓ zvládajú hru v komorných telesách a v súbore, ✓ dokážu kriticky ohodnotiť vlastný výkon a výkony iných	septakord v pravej ruke. ✓ Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. ✓ Melodická ozdoba – obal. ✓ Výrazové prostriedky –marcato, espressivo, cantabile. ✓ Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. ✓ Hudobné formy: sonatina, rondo. ✓ Rozlišovanie nálady skladby. ✓ Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. ✓ Náročnejšie rytmické útvary. ✓ Rozšírenie a zdokonalenie kompetencií, nadobudnutých v 2. ročníku.
---	---

Literatúra:

1.H. LEMOINE: Výber z detských etud

2.J. B. DUVERNOY: Výber etud

3.I. HAVLÍČEK: 30 prednesových etud

4.J. S. BACH: 15 malých prelúdií

5.D. SCARLATTI: Sonáty – výber

6.J. HURT: Capriccia

- Doplniť výberom skladieb z inej vhodnej našej a zahraničnej hudobnej literatúry.

4.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci: ✓ ovládajú hrací aparát –správne sedenie, držanie nástroja a postavenie rúk a prstov, ✓ dokážu zahrať chromatickú stupnicu, ✓ ovládajú rôzne prstové a mechové artikulačné možnosti hry na akordeóne, ✓ dokážu v rámci notového zápisu hudobne vyjadriť požadované frázovanie, dynamické a tempové označenia, ✓ dokážu adekvátne hudobne vyjadriť tempovo a štýlovo kontrastné skladby, ✓ dokážu emocionálne aj racionálne pristupovať k rozboru skladieb z rôznych hľadísk,	✓ Dokonalá hmatová orientácia na pravom a ľavom manuáli. ✓ Mechová technika –mäkké a ostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech, rýchly striedavý mech – bellowshake. ✓ Zvyšovanie technickej náročnosti. ✓ Pasážová prstová technika, dvojhmaty, oktávy pravou rukou, skoky, melodické ozdoby. ✓ Registračná technika pravej aj ľavej ruky počas hry náročnejších skladieb. ✓ Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby. ✓ Hudobné formy: sonatina, rondo, sonáta.

✓ dokážu v rámci nadobudnutých kompetencií samostatne naštudovať technicky a výrazovo náročnejšiu prednesovú skladbu, ✓ reprodukovujú primerane náročnú skladbu spamäti, ✓ dokážu zahrať z listu hudobnú literatúru nižších ročníkov, transponovať jednoduché piesne a melódie do blízkych tónin, ✓ dokážu zahrať jednoduché improvizácie, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry, ✓ vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných.	✓ Rozlíšenie dynamickej gradácie a uvoľnenia. ✓ Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov. ✓ Náročnejšie rytmické útvary. ✓ Dokonalá interpretácia po stránke technickej, výrazovej a štýlovej.
---	---

Záverečná skúška:

- 1 etuda,
- 1 polyfonická skladba,
- 2 prednesové skladby odlišného charakteru,
- hra spamäti

Literatúra:

Podľa individuálnych dispozícií žiaka nastaviť výber (siahnúť po literatúre z 3.2./I.) tak, aby spĺňal podmienky záverečnej skúšky.

Kritériá hodnotenia:

- ✓ postoj (posed), držanie nástroja
- ✓ technická úroveň hry, rôzne spôsoby hry podľa ročníka – obe ruky, hra spamäti
- ✓ práca s meчом, dynamika
- ✓ práca s tvorbou tónu, so zvukom nástroja, registrácia
- ✓ vlastný vklad, celkový dojem, splnenie učebného plánu a programu na skúšky podľa jednotlivých ročníkov

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

1./II.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiaci: ✓ majú zdokonalenú úroveň hry z prvého stupňa, ✓ majú vyprofilovaný svoj záujem o hudobný štýl a charakter hudby, ✓ volia si skladby z ponuky skladieb učiteľa a z internetových možností, ✓ dokážu zahrať a zapísať vlastné hudobné motívy alebo skladbičky, ✓ zapájajú sa do komornej, súborovej alebo orchestrálnej hry, ✓ sú oboznámení s notáciou na počítači.	✓ Zdokonaľovanie techniky hry na akordeóne. ✓ Výber skladieb podľa žiakovej hudobnej orientácie. ✓ Význam registrácie vo farebnosti hry a transpozičnej funkcie. ✓ Oboznámenie sa s notovým programom na počítači (Sibelius, Capella, Finale). ✓ Rozvíjanie sluchovej pohotovosti v hraní ľudových piesní, populárnych, alebo džezových melódií.
--	--

2./II

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci: ✓ majú rozšírený repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby, ✓ sú oboznámení so skladbami rôznych štýlov a charakteru, ✓ dokážu harmonizovať ľudové piesne a tvoriť melodické ozdoby alebo rytmické zmeny, ✓ dokážu si podľa sluchu stiahnuť jednoduchú skladbičku podľa audio nahrávky a zapísať ju v notačnom programe, ✓ dokážu vytvoriť a zapísať vlastné jednoduché skladbičky (podľa tvorivej schopnosti žiaka), ✓ zapájajú sa do komornej, súborovej, alebo orchestrálnej hry.	✓ Vybrané etudy hrať so zacielením na technickú spôsobilosť. ✓ Poznávanie významu registrácie v štýlovom charaktere skladby. ✓ Formový rozbor skladieb k objasneniu zámeru skladateľa. ✓ Rozvíjanie schopnosti: čo počujem - zahrám a zapíšem do nôt.

3./II.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci: ✓ majú osvojené interpretačné zručnosti vo vybranom štýle a charaktere hudby, ✓ sú schopní interpretovať rôzne štýlové obdobia a charaktery hudby, ✓ dokážu upravovať populárne melódie	✓ Poznávanie technických spôsobov hry v jednotlivých hudobných štýloch a žánroch. ✓ Registrácia ako dynamická funkcia hry na akordeóne. ✓ Prepájanie individuálnej hry s

✓ pre akordeón, ✓ majú skúsenosti sťahovať hudbu z audio nahrávky a zapísať ju v notačnom programe, ✓ pokračujú v tvorbe vlastných skladbičiek, ✓ zapájajú sa do skupinového hrania aj s inými nástrojmi.	komornou, súborovou a orchestrálnou hrou. (Skladbu z komornej hry upraviť ako sólovú skladbu a podobne).
--	--

4./II.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci: ✓ majú vybudovaný svoj repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby, ✓ dokážu interpretačne porovnať rôzne štýlové obdobia a charaktery hudby, ✓ dokážu sluchovo analyzovať primerané skladby z audio nahrávky a verne ich zapísať v notačnom programe, ✓ sú schopní aranžovať skladby pre akordeón sólo, KH alebo kombinácie sinými hudobnými nástrojmi, ✓ podľa osobnej dispozície si tvoria vlastné skladby.	✓ Technika hry ako nástroj na vyjadrenie obsahu skladby. ✓ Prstová a mechová artikulácia, mechové možnosti: bellows shake, triolový ricochet, alebo kvartolový ricochet. ✓ Spôsobilosť v skupinovej hre. ✓ Hra na akordeóne v spolupráci s audio nahrávkou (v sólovej aj skupinovej hre). ✓ Súvislosť medzi hrou na akordeóne a zápisom v notovom programe.

Záverečná skúška:

3 skladby rozličných štýlových období, alebo charakterov primeranej náročnosti.

Literatúra:

1. C. CZERNY: Škola zručnosti
2. J. S. BACH: Dvojhlasné invencie
3. J. S. BACH: Trojhlasné invencie
4. J. S. BACH: Osem malých prelúdií a fúg (pre organ)
5. B. M. CERNOHORSKÝ: Toccata C dur
6. B. M. CERNOHORSKÝ: Fuga a mol
7. D. SCARLATTI: Sonáty (výber)
8. V. TROJAN: Zrúcaná katedrála
9. V. TROJAN: Pohádky pre akordeón a orchester (akordeón a klavír)
10. J. PODPROCKÝ: Tri skladby pre akordeón
11. T. LUNDQUIST: Botany play

12. N. W. BENTZON: V zoologickej záhrade
13. A. REPNIKOV: Koncertná suita
14. J. HAVLÍČEK: Prednesové etudy
15. H. LEMOINE: Výber z detských etud (op. 37)
16. C. CZERNY: 160 osemtaktových cvičení, op. 821
17. J. PODPROCKÝ: Suita choreica
18. M. BLÁHA: Jazzový akordeón
- doplniť o výber učiteľa

KOMORNÁ HRA – AKORDEÓNY

CIELE PREDMETU

Zameranie pozornosti akordeónistov na štúdium komornej hry sa javí ako veľmi prospešné z viacerých dôvodov:

- v prvom rade ide o pochopenie šírky dynamickej škály hudby, no prínosom je tiež možnosť interpretácie náročnejších skladieb rôznych štýlov, ktoré by ako sólisti naštudovať nezvládli,
- dôležitosť realizácie komornej hry vidíme aj v tom, že táto forma interpretácie v žiakovi často vyvoláva väčší záujem o hudbu, čo následne motivuje aj žiakov, ktorí nemajú výraznejšie predispozície alebo záujem uplatniť sa v sólovej hre,
- v tejto súvislosti vidíme pozitíva komornej hry v rozvíjaní estetického cítenia žiaka, jeho tvorivosti, v rýchlejšej stabilizácii rytmického cítenia, rozvoji dynamického cítenia a zmyslu pre agogiku,
- v neposlednom rade podporuje v žiakoch rozvoj morálnych vlastností, zmysel pre zodpovednosť a spoločnú prácu, čo pozitívne ovplyvňuje rozvoj osobnosti žiaka.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia – ISCED 1B

Žiaci po absolvovaní prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedia rozlíšiť charakter danej skladby, ✓ dokážu posúdiť klady a zápory vlastnej interpretácie v kolektíve, ✓ majú sformovaný návyk sluchovej aktivity pri skupinovej interpretácii skladieb, ✓ zvládajú základnú orientáciu vo frázach jednoduchších skladieb, ✓ zaujímajú sa o interpretáciu ďalších skladieb určených pre komornú hru, ✓ vážia si hodnotu vlastnej práce a práce celého kolektívu.	✓ Ovládanie základného taktovania skladieb, rozlišovanie taktov. ✓ Osvojenie si jednotných nástupov a tempových označení. ✓ Zameranie sa na technické cvičenia. ✓ Zvládnutie tempových a dynamických zmien. ✓ Ovládanie neverbálnej komunikácie medzi členmi komorného zoskupenia.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia – ISCED 2B

Žiaci po absolvovaní prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú sformovaný návyk presnej súhry s ostatnými spoluhráčmi, ✓ dokážu sústredene pracovať a primerane reagovať na pokyny, ✓ vedia sa orientovať v registrácii, ✓ súčasne s rozvojom muzikality napredujú i v oblasti techniky hry, ✓ aplikujú všetky schopnosti získané v sólovej hre, ✓ majú rozvinuté a upevnené návyky získané pri aktívnej tvorbe reprodukčnej činnosti, ✓ vedia jednoducho improvizovať a samostatne hľadať riešenia problémov v konkrétnej skladbe, ✓ vedia medzi sebou v rámci skladby vedome interpretačne komunikovať.	✓ Špecifikácia a rozlišovanie rôznych hudobných žánrov v rámci subjektívnych znalostí žiaka. ✓ Jednoduchá tempová, rytmická a dynamická analýza danej skladby. ✓ Rozlišovanie taktových a rytmických zmien v skladbe. ✓ Zmysluplná aplikácia všetkých schopností získaných v sólovej hre. ✓ Neustále zvyšovanie náročnosti skladieb. ✓ Plynulá a kultivovaná interpretácia skladieb väčšieho rozsahu. ✓ Schopnosť subjektívne posúdiť svoje technické možnosti pri zaeľovaní hlasov v konkrétnej skladbe. ✓ Neustále posúvanie súhry na vyššiu úroveň. ✓ Vnímanie hudby (konkrétnej skladby) orchestrálne. ✓ Samostatné riešenie farebnej registrácie.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Výkonový štandard

- ✓ ovládajú základné gestá vedúceho hráča a pravidlá spoločných nástupov pri súhre,
- ✓ dokážu samostatne naštudovať svoje party a hrať ich aj naspamäť,
- ✓ poznajú zásady správnej interpretácie rôznych štýlov a žánrov hudby, ktoré majú vo svojom repertoári,
- ✓ ovládajú moderné prstokladové techniky pre tanečnú a zábavnú hudbu,
- ✓ hrajú skladby v kombinácii s inými klasickými hudobnými nástrojmi,
- ✓ sú schopní samostatnej sluchovej kontroly s iným melodickým nástrojom,

Obsahový štandard

- ✓ Nadväzovanie repertoáru na prebraté učivo z prvého stupňa základného štúdia.
- ✓ Zdokonaľovanie technických kompetencií, fantázie a hudobnej pamäte.
- ✓ Venovanie pozornosti súhre a intonačnej čistote.
- ✓ Rozširovanie repertoáru o nové žánre.
- ✓ Rozvíjanie zmyslu pre interpretáciu polyfonickej hry.
- ✓ Ďalšie rozširovanie vedomostí o žánre, ovplyvnené džezom a tanečnou hudbou u žiakov, ktorí preukazujú predpoklady pre tieto žánre hudby.

- ✓ zahrajú skladbu primeranú ich hudobným kompetenciám z listu,
- ✓ využívajú prácu s mečom a rešpektujú správne frázovanie v rytme tanečných skladieb,
- ✓ poznajú správne registračné možnosti svojho nástroja,
- ✓ sú schopní spolupracovať s pedagógom na výbere a tvorbe repertoáru,
- ✓ vedia pracovať s náladou skladby vo vzťahu k charakteru vystúpenia.
- ✓ Podporovanie pokusov o improvizáciu so zápisom do nôt.
- ✓ Rešpektovanie dôslednej dynamiky v celom rozsahu dynamického rozpätia –pp, p, mf, f, ff, crescendo, decrescendo.
- ✓ Spoločné využívanie zvukových možností akordeónu a svojich schopností pre kolektívnu hru.
- ✓ Cibrenie výrazovej štylistiky hudobných období a žánrov podľa výberu repertoáru.
- ✓ Rozvíjanie schopnosti posúdenia výkonu spoluhráča aj vlastnej produkcie.
- ✓ Rozoznanie dôležitosti jednotlivých hlasov a začlenenie sa do spoločného muzicírovania.
- ✓ Využívanie získaných kompetencií v jednoduchej súhre s inými klasickými hudobnými nástrojmi.
- ✓ Zdokonaľovanie cítenia a zmyslu pre interpretáciu polyfonickej hry.
- ✓ Zvyšovanie záujmu a spoločné hľadanie nových technických možností v oblasti prstovej techniky, vo swingu a improvizácii.
- ✓ Oboznámenie sa so všetkými štýlovými obdobiami a žánrami prostredníctvom interpretovaných skladieb.

SÚBOROVÁ AORCHESTRÁLNA HRA –AKORDEÓNY

CIELE PREDMETU

Súborová alebo orchestrálna hra žiakov je jednou z foriem skupinového vyučovania akordeónu, ktorú môžeme uplatňovať vo výchovno-vzdelávacom procese na základných umeleckých školách:

- rozvíja žiaka po stránke emocionálnej, kognitívnej, sociálnej a po stránke odbornej a umeleckej,
- pomáha mu lepšie vnímať a precítiť hudbu, hľadať v nej význam, vnímať, aké pocity v ňom vytvára a vyjadrovať ich,
- veľmi dôležitou zložkou je vytváranie sociálnych interakcií medzi učiteľom a žiakmi ako aj medzi žiakmi navzájom. Tieto priateľstvá a spolupráca veľmi dobre rozvíjajú vzájomné vzťahy, komunikáciu i schopnosť pomáhať si a napomáhajú smerovaniu k spoločnému cieľu, na ktorom sa podieľajú všetci hráči súboru alebo orchestra,
- koncerty a verejná prezentácia pomáha žiakom zvládať stresové a záťažové situácie ako trému, strach verejne vystupovať, a zároveň dodávajú žiakom sebavedomie, veľkou výhodou najmä pre mladších žiakov je to, že cítia podporu ostatných členov orchestra v tom zmysle, že nie sú na pódiu sami. To pôsobí na žiakov veľmi

povzbudzujúco a motivujúco, čo vedie k následnému záujmu o hudbu a hru na nástroji,

- v rámci súborovej a orchestrálnej hry majú žiaci možnosť interpretovať skladby rôznych období a žánrov: barok, klasicizmus, súčasná hudba, džez, pop, filmová hudba, ale aj metalová hudba alebo skladby komponované priamo pre akordeón. Týmto spôsobom sa zoznamujú s charakteristikami jednotlivých období, špecifikami jednotlivých hudobných žánrov a učia sa ich správne interpretovať,
- orchester poskytuje možnosti uplatnenia nielen akordeónov, ale aj iných hudobných nástrojov, napr. dychových, sláčikových, bicích, elektronických
- vítaná je spolupráca so speváckym oddelením,
- vyučovanie súborovej a orchestrálnej hry pokračuje aj v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých. Je prípravou na hru v iných záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach,
- cieľom vyučovania súborovej a orchestrálnej hry je celkový osobnostný, umelecký, technický, interpretačný rozvoj osobnosti žiaka, ktorý vie zvládnuť svoj part v súhre s ostatnými, interpretačne zvláda rôzne žánre a hudobné obdobia a samostatným hudobným cítením (dynamikou, agogikou, improvizáciou, rytmickým cítením), prispieva ku kvalitnej interpretácii primerane náročného hudobného diela.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia – ISCED 2B

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedia samostatne hrať z listu svoj part s ohľadom na technickú náročnosť skladby, ✓ vedia kriticky ohodnotiť kvalitu vlastnej interpretácie v porovnaní s ostatnými členmi kolektívu, ✓ rešpektujú gestá dirigenta, ✓ vedia samostatne zahrať správne frázovanie, dynamickú výstavbu, zmeny v taktovaní s ohľadom na technickú náročnosť skladby, ✓ dokážu systematicky nacvičovať skladbu po jednotlivých úsekoch, ✓ vedia rytmicky správne rozdeliť notový zápis podľa taktovania, ✓ rešpektujú zásady štýlovej a žánrovej interpretácie, ✓ dokážu tvorivo obohatiť skladbu melodickými ozdobami, ✓ ovládajú mechovú techniku, ✓ vedia si samostatne v technicky menej náročných skladbách zadeliť výmenu mechu, ✓ vedia reagovať na zmeny tempa v notovom zápise, ✓ zahrajú v skupine jednotne nástupy a ukončenia jednotlivých častí skladieb,	✓ Ovládanie základného taktovania skladieb, rozlišovanie taktov. ✓ Osvojenie si jednotných nástupov a tempových označení. ✓ Zvládnutie tempových a dynamických zmien v priebehu skladby. ✓ Poznanie gest dirigenta. ✓ Osvojenie si následnej tvorivej práce so skladbou -základy improvizácie. ✓ Ovládanie mechovej techniky s ohľadom na kvalitu interpretácie v orchestrálnej úprave. ✓ Osvojenie si neverbálnej komunikácie medzi jednotlivými členmi orchestra alebo súboru. ✓ Rešpektovanie skupinového cieľa orchestra alebo súboru.

✓ vedú systematickým opakovaním problémového úseku dosiahnuť jeho kvalitnú interpretáciu, ✓ rešpektujú úroveň hrania iných žiakov a pomáhajú im pri jej zlepšovaní.	
--	--

5.1.3 študijné zameranie HLASOVÁ VÝCHOVA, SPEV

CHARAKTERISTIKA

Hlasovú výchovu možno charakterizovať ako cieľavedomý vzdelávací a formatívny proces, smerujúci k zdokonaľovaniu hlasového prejavu (reči a spevu). Je zameraná na získanie hlasovej techniky a osvojovanie si zásad správneho používania hlasu a je jedným z prostriedkov, ako technicky pripraviť hlas a vytvoriť z neho čo najvhodnejší nástroj na spevácku alebo deklamačnú interpretáciu a ich vzájomné prepojenie. Spev je predmetom špeciálnej odbornej prípravy, ktorej nevyhnutnou súčasťou je poznanie zákonitých súvislostí spevného ústrojenstva a neustále hľadanie správnych metodických postupov. Spev je základným fyziologickým prejavom, počas ktorého sa rozvíjajú správne dýchacie návyky a artikulácia. Uplatňovaním syntézy hlasu, reči a intenzívneho emocionálneho zážitku dochádza počas výučby spevu postupne k vedomej kultivácii speváckeho prejavu žiaka, ale aj k celkovej kultivácii jeho osobnosti. Kultivovaný spevácky prejav nachádza uplatnenie v skladbách sólových, zborových aj komorných a je základom všetkých štýlových období a žánrov vokálnej hudby. Nevyhnutným predpokladom štúdia hlasovej výchovy a spevu je kvalitný, zdravý, vývojaschopný hlas a hudobné nadanie, podporené schopnosťou duševnej, racionálnej a emocionálnej predstavivosti, ktorú si vyžaduje práca na vytváraní správnych speváckych návykov. Žiak musí mať tiež dostatočné pamäťové schopnosti a vôľové vlastnosti. Skvalitnenie a umocnenie speváckych schopností zabezpečuje individuálny prístup ku každému žiakovi podmienený mierou talentu, speváckych zručností a psychicko-vôľových vlastností. Doplnujúce predmety študijného zamerania Hlasová výchova, spev sú: Príprava k súhre alebo klavírny sprievod, nevyhnutný pre zvýšenie kvality študijného zamerania (náplň predmetu zodpovedá podmienkam plánu hlavného predmetu). Obligátny nástroj umožňuje získanie zručnosti v hre na klávesovom nástroji nevyhnutných pri naštudovávaní repertoáru a orientovanie sa v klavírnych partoch (pri osvojovaní si technických základov hry sa riešenie fyziologicko-metodických otázok obmedzuje na minimum). Komorný alebo zborový spev, predmety umelecko-odbornej prípravy, rozvíjajú intonačnú a harmonickú predstavivosť žiaka a jeho schopnosť výrazovo, dynamicky a rytmicky sa zjednotiť s ostatnými spievajúcimi. Žiaci pripravujúci sa na štúdium na stredných odborných a vysokých školách s hudobným a pedagogickým zameraním môžu študovať formou rozšíreného štúdia. Z dôvodu požiadaviek prijímacích skúšok na konzervatórium je ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM doplnené o pohybovú výchovu.

CIELE

- využívať správne spevácke návyky,

- vychádzať pri reprodukcii piesne z pochopenia slovného a hudobného obsahu spievaného textu,
- orientovať sa v spevákovej literatúre, aby mohli získané poznatky využívať v umeleckej praxi,
- aplikovať získané vedomosti v hudobnom živote s osobitným zreteľom na spev a jeho funkciu v rozličných žánroch a štýloch,
- samostatne tvorivo pracovať,
- objektívne hodnotiť a vytvoriť vlastný interpretačný názor na vokálnu hudbu.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent 1. časti I. stupňa základného štúdia-primárneho umeleckého vzdelávania

(ISCED 1B):

- spoľahlivo ovláda základné spevácke návyky a výrazové prostriedky a dokáže ich vedome využívať pri interpretácii piesní
- orientuje sa v notovom zápise a zvláda samostatnú prípravu

Absolvent 2. časti I. stupňa základného štúdia - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B):

- ovláda bránicové dýchanie, ako aj zásady správnej speváckej artikulácie a tvorenia tónu
- spevácke návyky vedome využíva pri interpretácii piesní rôznych hudobných štýlov a žánrov primeraných svojmu veku.
- dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka amatéra, ktorý je schopný umelecky cítiť a tvorivo rozvíjať svoje schopnosti
- dosahuje dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, ktoré mu umožňujú plynule nadviazať na štúdium nižšieho sekundárneho vzdelávania, na strednú školu umeleckého alebo pedagogického zamerania

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka, ktorý je schopný umelecky i technicky vyspelého prejavu
- dosiahnutá technická úroveň mu umožňuje dokonale a vkusne zvládať a interpretovať piesne a skladby rôznych štýlov a žánrov
- esteticky vníma a tvorivo rozvíja svoje schopnosti
- spôsobilosti a zručnosti, nadobudnuté počas štúdia, dokáže plnohodnotne uplatňovať v oblasti kultúry a umenia

- vie prezentovať svoj umelecký výkon aj názor na umenie. Je pripravený pokračovať v ďalšom zvyšovaní svojej kvalifikácie na vysokej škole umelecko-pedagogického zamerania
- absolventi, ktorí sa uchádzajú o prijatie na konzervatórium alebo na vysokú školu umeleckého zamerania, sú spôsobilí vykonať pred termínom talentových skúšok záverečnú skúšku v rozsahu požiadaviek talentovej skúšky. Absolvent každého stupňa umeleckého vzdelávania ZUŠ ukončí štúdium absolventskou skúškou a absolventským vystúpením

OBLASTI HODNOTENIA:

- intonačné a rytmické aspekty skladby (na úrovni daného ročníka, podľa platných vzdelávacích štandardov)
- metro-rytmická zložka
- práca s dychom, artikuláciou
- celkový výraz, pochopenie skladby

PRÍPRAVNÁ HLASOVÁ VÝCHOVA

Ciele pre prípravné štúdium:

Pestovať v žiakoch záujem o hudbu, vnímanie hudby ako prostriedok k rozvoju muzikality a položeniu základov k ďalšiemu nosnému pilieru v rozvoji hudobného vnímania. Po štúdiu v PŠ pokračovať v pestovaní zmyslu pre metroritmiku, postupne zlepšovať intonačné návyky.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú spamäti so sprievodom klavíra minimálne 4 piesne, ✓ na úrovni hry zvládnu dychové, spevácke a uvoľňovacie pohybové cvičenia, ✓ ovládajú základy správnej výslovnosti, ✓ preukážu schopnosť sledovania notového zápisu pri interpretácii, ✓ disponujú systematickými pracovnými návykmi.	✓ Jednoduché ľudové a detské umelé piesne v strednej hlasovej polohe v rozsahu 5-6 tónov. ✓ Správne a prirodzené držanie tela pri speve, pokojný nádych a predĺžovaný výdych prostredníctvom aktivačných cvičení, dodržanie troch fáz (nádych, zadržanie, výdych), osvojenie si mäkkého nasadenia tónu. ✓ Správne ovládanie artikulačného aparátu. Spájanie notového zápisu s predstavou výšky tvoreného tónu. ✓ Spôsobilosti zapamätať si a zopakovať elementárne hudobné motívy, cvičenia, frázy.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

2 piesne odlišného charakteru primeranej náročnosti.

Kritériá hodnotenia:

1. zvládnutie intonačných a rytmických aspektov v prednesenej piesni
2. zvládnutie metro-rytmickej zložky v spolupráci so sprievodným nástrojom
3. celkový prejav a výraz

Literatúra:

1. L. Daniel: Píšťalôčka moja
2. K. Lapšanská: Do, re, mi, fa
3. Š. Kantor: Piesne pre najmenších
4. H. Repassyová: Spievajže si, spievaj
5. A. Moyzes: Detské pesničky
6. O. Ferenczy: Spievaná abeceda
7. M. Novák: Dobré je nám
8. T. Frešo: Stupnica piesní

HLASOVÁ VÝCHOVA, SPEV

1. 1./ I.

Ciele:

Pestovať v žiakoch záujem o hudbu, prehĺbovať ich nadanie, učiť ich vnímať hudbu, ako prostriedok vyjadrovania. V neposlednom rade učíme rozvíjať svoju muzikalitu, aby sme im položili základy k ďalšiemu nosnému pilieru v rozvoji hudobného vnímania.

Pokračujeme v pestovaní zmyslu pre metrorytmiku, postupne zlepšujeme intonačné návyky.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú spamäti minimálne 8 piesní v strednej hlasovej polohe v rozsahu 6-8 tónov, ✓ zvládnu na elementárnej úrovni základy dychovej techniky, ✓ zvládnu správnu a funkčnú	✓ Ľudové piesne a detské umelé piesne so sprievodom klavíra alebo CD nosiča. ✓ Základy dýchania pri speve - tri fázy hlbokého bránicového dýchania (nádych - zadržanie -

✓ artikuláciu, ✓ preukázu mäkké a opreté nasadenie tónu, ✓ aplikujú pri speve elementárne hudobno-výrazové prostriedky, ✓ rozpoznávajú pedagógom zámerne demonštrované chyby, ✓ spájajú správne znejúce tóny s vlastným sluchovým vnemom a notovým zápisom.	- výdych). ✓ Správna vokalizácia: uvoľnená brada s funkčným ovládaním úst. ✓ Tvorba tónu v strednej hlasovej polohe. Hudobno-výrazové prostriedky: výška, dĺžka a sila tónu. ✓ Hlasové cvičenia. ✓ Cvičenie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti
---	--

Literatúra:

1. A. Lapšanská: Do Re Mi Fa
2. O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
3. A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
4. I. Dibák: Ej háje, háje
5. V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní
6. P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.

Prednesové skladby:

7. B. Brožová: Album detských piesní
8. P. Eben: V trávě
9. V. Neumann: Tri šnúry pesničiek
10. A. Trokanová: Detský rok
11. M. Stankovský: Ľudové piesne

2.1./I.

Ciele:

Postupne rozširovať hlasový rozsah, rozvoj muzikality, zdokonaľovať a rozvíjať hudobnú pamäť, zlepšovať intonačné návyky u týchto mimoriadne nadaných detí, prehĺbovať ich nadanie a muzikalitu, ako aj sústrediť sa na ich individualitu.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú spamäti minimálne 8 piesní minimálne v rozsahu oktávy, ✓ preukážu vyššiu úroveň dychovej techniky, ✓ aplikujú funkčnú artikuláciu pri tvorbe vokálov v strednej hlasovej polohe, ✓ ovládajú spevácke kompetencie na elementárnej úrovni, ✓ zvládnu prednes kantilény, ✓ majú intonačnú, rytmickú a tempovú predstavivosť.	✓ Ľudové piesne a detské umelé piesne so sprievodom klavíra alebo CD nosiča. ✓ Cvičenie pokojného a hlbokého dýchania na bránici. ✓ Zásady správnej speváckej výslovnosti. Technické cvičenia na mäkké nasadzovanie tónu, navodenie hlavového tónu, vyrovnanie hlasu v celej hlasovej polohe, bez hlasového zlomu, rozširovanie hlasového rozsahu

	smerom hore. ✓ Technické cvičenia na osvojovanie si kantilény. ✓ Technické cvičenia na rozvíjanie intonačnej, rytmickej a harmonickej. predstavivosti a rozvíjanie čistej intonácie ako prípravy pre komorný alebo zborový spev.
--	--

Literatúra:

1. K. Lapšanská: Do, re , mi , fa
2. O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
3. H. Repassyová: Spievajže si, spievaj
4. M. Smutná-Vlková: Metodika spevu I. – II.
5. Ľ. Pavlovičová – Baková: Spievaj si vtáčatko
6. A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
7. V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní.
8. P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.
9. Zbierka Slávik Slovenska - zbierka slovenských ľudových piesní
10. M. Novák: Kytice
11. K. Stankovský: Ľudové piesne
12. V. Chládková: Spevník 1. a 2. Diel

3. 1./ I.

Ciele:

Nadalej rozširovať hlasový rozsah, rozvoj muzikality, zdokonaľovať a rozvíjať hudobnú pamäť, zlepšovať intonačné návyky. Upíamť pedagogickú prácu na rozvíjanie zmyslu pre kantilénu pri zachovaní prirodzeného detského prejavu – nenásilná tvorba kultivovaného tónu.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ demonštrujú prirodzený detský hudobný prejav na interpretácii 8 - 10 piesní spamäti, bez hlasových zlomov so sprievodom klavíra alebo CD, ✓ majú zafixované správne spevácke návyky, ✓ pri speve využívajú dynamické kontrasty, agogiku, ✓ spievajú v celom svojom hlasovom rozsahu, ✓ prebraté technické a výrazové prvky spájajú s hudobnou predstavou a teoretickými poznatkami	✓ Jednoduchšie piesne rôzneho charakteru a žánru. ✓ Správne a prirodzené držanie tela pri speve, upevňovanie a zdokonaľovanie vedomého ovládania rečových orgánov s dôrazom na uvoľňovanie brady, sústavné zdokonaľovanie troch fáz správneho dýchania s prípravou zmiešaného reberno-bránicového dýchania. Uvedomelý prednes na základe porozumenia hudobnej štruktúry a

	obsahu piesne, vedomé rozvíjanie pamäťových schopností žiaka. ✓ Spájanie a zvukové vyrovnávanie vokálov v celej hlasovej polohe, rozširovanie hlasového rozsahu smerom nahor i nadol, spájanie a zvukové vyrovnávanie tónov pri používaní hlavovej rezonancie. ✓ Interpretácia skladieb primeraných schopnostiam a veku žiaka
--	--

Literatúra:

1. O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
2. H. Repassyová: Spievajte si, spievajte
3. M. Smutná-Vlková: Metodika spevu III. – IV.
4. Ľ. Pavlovičová – Baková: Spievajte si vtáčatko
5. A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
6. V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní.
7. P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.
8. Zbierka Slávik Slovenska - zbierka slovenských ľudových piesní
9. M. Novák: Kytice
10. M. Novák: Dobré je nám
11. K. Stankovský: Ľudové piesne
12. V. Chládková: Spevník 1. a 2. diel

4.1./I.

Ciele :

Príprava žiaka k absolventskému výkonu v rámci ukončenia prvej časti ISCED-1B. Utvrdzovať a naďalej rozvíjať spevácke návyky žiaka, vytvoriť základ, aby podľa svojich schopností a záujmov mohol prehliť prípravu pre sólový spev.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú spamäti 8 - 10 piesní so sprievodom klavíra, alebo CD nosiča, ✓ ovládajú tvorbu tónu opretého na bránici (dychovú oporu), ✓ ovládajú mäkké nasadenie tónu, ✓ ovládajú plynulý prednes kantilény, ✓ prirodzene frázujú s použitím dynamických a agogických výrazových prostriedkov ✓ vedome tvoria staccato a legato, ✓ pri spievaní preukazujú schopnosť zvukovo vyrovnávať vokály v celom	✓ Piesne rôzneho charakteru a žánru. ✓ Sústavné zdokonaľovanie zmiešaného reberno-bránicového dýchania, uvedomené budovanie dychovej opory. ✓ Cvičenia na mäkké nasadenie tónu. ✓ Cvičenia plynulej kantilény na rôznorodých melódiách, rozširovanie a vyrovnávanie hlasového rozsahu podľa individuálnych schopností

✓ svojom hlasovom rozsahu, ✓ orientujú sa v notovom zápise speváckych partov, ✓ chápu textový obsah prednesených skladieb, ✓ samostatne pracujú s notovým materiálom.	žiacov hlasovými cvičeniami smerom nadol i nahor. ✓ Rozširovanie a obohacovanie dynamickej a agogickej škály. ✓ Technické cvičenia na správne použitie dychu na bránici pri spievaní staccata. Technické cvičenia na spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie – voix mixt. ✓ Spájanie notového materiálu s hudobnou predstavou. ✓ Zdokonaľovanie uvedomelého prednesu na základe pochopenia hudobného a textového obsahu piesne.
--	--

Záverečná skúška:

- 1 solmizačné cvičenie,
- 1 ľudová pieseň v úprave skladateľa,
- 1 umelá pieseň.

Kritériá hodnotenia:

1. zvládnutie intonačných a rytmických aspektov v prednesených piesňach
2. práca s dychovým a artikulačným ústrojenstvom
3. celkový prejav a výraz

Literatúra:

1. K. Bendl: Skřiváncí písně
2. O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
3. H. Repassyová: Spievajže si, spievaj
4. L. Burlas: Deti z nášho domu
5. Ľ. Pavlovičová – Baková: Spievaj si vtáčatko
6. A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
7. V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní.
8. P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.
9. Zbierka Slávik Slovenska - zbierka slovenských ľudových piesní
10. M. Novák: Kytice
11. M. Novák: Dobré je nám
12. K. Stankovský: Ľudové Piesne

13. J. Kowalski: Zverinček
 14. A. Zemanovský Kytica slovenských ľudových piesní

2. časť I. stupňa základného štúdia - ISCED 2B

Ciele:

Utvrdzovať a naďalej rozvíjať spevacké návyky žiaka, pokračovať v základoch, aby podľa svojich schopností a záujmov mohol prehĺbiť prípravu pre sólový spev. Vzhľadom na predmutačné (u niektorých žiakov aj mutačné) obdobie pracovať s hlasom čo najšetrnejšie a výberom vhodných cvičení predchádzať, prípadne odstrániť mutačný šelest a hlasové zlomy. Prebúdzajú vlastnú emocionálnosť žiaka. Dvojhlasný spev, komorný spev. Nadviazať na spevacké návyky a vedomosti. Zjemňovať zmysel žiaka pre krásu plynulej kantilény a hudobnej frázy, veku primerane zvyšovať nároky na vystihnutie charakteru piesní. Vhodným výberom piesní rozširovať hudobný rozhľad žiaka.

1.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú spamäti zvukovo vyrovnaným hlasom v celej hlasovej polohe 8-10 piesní so sprievodom klavíra alebo CD, ✓ ovládajú tvorbu staccata so správnym použitím dychovej opory, ✓ preukazujú zmysel pre krásu plynulej kantilény a hudobnej frázy, ✓ dodržiavajú zásady hlasovej hygieny, čím predchádzajú mutačným šelestom a hlasovým zlomom, ✓ interpretujú piesne so správnym výrazom primeraným svojmu veku, ✓ samostatne pracujú s notovým materiálom.	✓ Piesne rôzneho charakteru a žánru, ✓ Tvorba staccata so správnym použitím dychu na bránici. Sústavné zdokonaľovanie zmiešaného dýchania a budovania dychovej opory, vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe na základe voix mixtu, rozširovanie hlasového rozsahu oboma smermi, spievanie prechodných tónov s nasadením zhora. Predchádzanie prípadným mutačným šelestom a hlasovým zlomom vhodným a šetrným výberom hlasových cvičení. Rozširovanie hudobného rozhľadu žiaka hudobným materiálom, ktorý je svojím obsahom a náročnosťou primeraný ich veku a schopnostiam.

Literatúra:

1. K. Bendl: Skřiváncí písňě
 2. O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
 3. H. Repassyová: Spievajte si, spievajte
 4. L. Burlas: Deti z nášho domu
 5. Ľ. Pavlovičová – Baková: Spievajte si vtáčatko

6. A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
7. V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní.
8. F.Chopin: 15 piesní
9. Zbierka romantických piesní: výber
10. Skladatelia 20. storočia: výber
11. P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.
12. M. Novák: Kytice
13. M. Novák: Dobré je nám
14. K. Stankovský: Ľudové Piesne
15. V. Novák: Národní písně
16. M. Schneider-Trnavský: Slovenské piesne
17. J. Malád: Národní písně
18. J. Kowalski: Zverinček
19. A. Zemanovský: Kytica slovenských ľudových piesní

2.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ disponujú spoľahlivým technicky vyspelejším a kultivovanejším hudobným prejavom, potrebným na zvládnutie 8 - 10 náročnejších ľudových a umelých piesní so sprievodom klavíra alebo CD, ✓ spájajú teoretické poznatky s hudobnou predstavivosťou, ✓ plne využívajú dychovú oporu, ✓ rozvíjajú hudobnej predstavivosti prepojením notového zápisu so zvukovou predstavou, ✓ ovládajú zásady hlasovej hygieny z dôvodu predmutačného a mutačného obdobia, ✓ prejavujú záujem o hudobnú literatúru, o kultúru a o aktuálne dianie v umeleckom svete podľa svojho záujmu, ✓ zrozumiteľne reprodukovujú text aj v cudzom jazyku.	✓ Piesne rôzneho charakteru a žánru. ✓ Neustále upevňovanie speváckej techniky a rozširovanie o ďalšie prvky. ✓ Rozvíjanie plynulej kantilény s predlžovaním a zdokonaľovaním dychových fráz (striedanie staccata a legata). ✓ Spievanie vokaliz. ✓ Odstraňovanie mutačného šelestu a hlasových zlomov. ✓ Štúdium skladieb rôzneho štýlu a žánru. ✓ Štúdium piesní v cudzom jazyku.

Literatúra:

1. K. Bendl: Skřiváncí písně
2. O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
3. H. Repassyová: Spievajte si, spievaj
4. L. Burlas: Deti z nášho domu
5. Ľ. Pavlovičová – Baková: Spievaj si vtáčatko
6. A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
7. V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní.
8. F.Chopin: 15 piesní
9. Zbierka romantických piesní: výber
10. Skladatelia 20. storočia: výber

11. P. Cón:	Slovenské ľudové piesne I.
12. M. Novák:	Kytice
13. M. Novák:	Dobre je nám
14. K. Stankovský:	Ľudové Piesne
15. V. Novák:	Národní písně
16. M. Schneider-Trnavský:	Slovenské piesne
17. J. Malád:	Národní písně
18. J. Kowalski:	Zverinček
19. A. Zemanovský	Kytica slovenských ľudových piesní

3.2./I.

Vzdelávací štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu s primeraným výrazom interpretáciu vokaliz a 8 skladieb so sprievodom klavíra alebo CD, ✓ vedome demonštrujú rozširujúcu sa kapacitu dýchania, ✓ využívajú nadobudnuté technické schopnosti k prepojeniu tvorby tónu a dychu a zdokonaľovaní ľahkosti a prirodzenosti hlasu, ✓ zvládajú spevácku artikuláciu, výslovnosť a znelosť tónu, ✓ sú schopní dynamicky a agogicky rozlíšiť obsahovú a výrazovú stránku skladby, ✓ sú schopní interpretácie piesní rôznych štýlových období, interpretujú piesne i v cudzom jazyku, ✓ uvedomene sa koncentrujú a sústredia pred verejným sólovým vystúpením, ✓ preukážu kultivovaný prejav na verejnosti.	✓ Štúdium primerane náročných vokaliz a skladieb rôznych štýlových období. Predlžovanie a zdokonaľovanie dychových fráz, zdokonaľovanie reberno-bránicového dýchania a dychovej opory. ✓ Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie - voix mixte, zdokonaľovanie plynulej kantilény, navodzujúce vety, heslá a výzvy učiteľa pri technických cvičeniach ✓ Rozvíjanie primeranej technickej vyspelosti a kultivovanosti hudobného prejavu žiaka. ✓ Rozširovanie hudobného obzoru žiaka neustálym spoznávaním nových piesní. Vystupovanie na interných a verejných koncertoch školy.

Literatúra:

1. K. Bendl:	Skřivánčí písně
2. O. Demo:	Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
3. H. Repassyová:	Spievajte si, spievajte
4. L. Burlas:	Deti z nášho domu
5. Ľ. Pavlovičová – Baková:	Spievajte si vtáčatko
6. A. Moyzes:	12 ľudových piesní zo Šariša
7. V. Novák:	25 slovenských ľudových piesní.
8. F. Chopin:	15 piesní
9. Zbierka romantických piesní:	výber
10. Skladatelia 20. storočia:	výber
11. P. Cón:	Slovenské ľudové piesne I.
12. M. Novák:	Kytice

13. M. Novák:	Dobre je nám
14. K. Stankovský:	Ľudové Piesne
15. V. Novák:	Národní písně
16. M. Schneider-Trnavský:	Slovenské piesne
17. J. Malád:	Národní písně
18. J. Kowalski:	Zverinček
19. A. Zemanovský	Kytica slovenských ľudových piesní
20. J. Hatřík:	Zlatý ucet
21. J. Cíker:	Päť ľudových piesní

4.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu so sprievodom klavíra interpretáciu 2 vokaliz a 6-8 piesní, ✓ aplikujú získané spevácke zručnosti a návyky pri interpretácii, ✓ rešpektujú problémy vyplývajúce z mutácie, ✓ majú schopnosť využívať technické možnosti IKT, ✓ zaujímajú vlastný postoj k hodnote umeleckého diela, ✓ preukážu dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, aby mohli s úspechom nadviazať na štúdium vyššieho sekundárneho umeleckého vzdelávania	✓ 2 primerane náročné vokalizy a 6-8 piesní rôzneho charakteru a štýlového obdobia. ✓ Udržanie správnej speváckej techniky. ✓ Ľahké a prirodzené zaobchádzanie s celým fonačným aparátom. ✓ Spoznávanie nových skladieb a piesní a cez počúvanie svetoznámych interpretov rozlišovanie ich štýlovej interpretácie, (získavanie notového materiálu, hudobných nahrávok) ✓ Pripravovanie absolventského repertoáru, ktorý odznie na verejnom absolventskom koncerte a absolventskej skúške.

Záverečná skúška:

- 1 vokaliza,
- 2 ľudové charakterovo odlišné piesne,
- 2 umelé charakterovo a štýlovo rozdielne piesne

Kritériá hodnotenia:

1. zvládnutie intonačných a rytmických aspektov v predsenených piesňach
2. zvládnutie celkovej interpretácie a pochopenie obsahu piesne
3. práca s dychom a kantilénou

4. celkový prejav a výraz

Literatúra:

1. O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
2. H. Repassyová: Spievajte si, spievajte
3. L. Burlas: Deti z nášho domu
4. Ľ. Pavlovičová – Baková: Spievajte si vtáčatko
5. A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
6. V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní.
7. F. Chopin: 15 piesní
8. Zbierka romantických piesní: výber
9. Skladatelia 20. storočia: výber
10. P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.
11. M. Novák: Kytice
12. M. Novák: Dobré je nám
13. K. Stankovský: Ľudové Piesne
14. V. Novák: Národné piesne
15. M. Schneider-Trnavský: Slovenské piesne
16. J. Malád: Národné piesne
17. J. Kowalski: Zverinček
18. A. Zemanovský: Kytica slovenských ľudových piesní
19. J. Hatrík: Zlatý tucet
20. J. Cíker: Päť ľudových piesní
21. M. Schneider-Trnavský: Zo srdca
22. V. Fígúš- Bystrý: Slovenské ľudové piesne
23. B. Urbanec: Album piesní

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

1./II.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra alebo CD interpretáciu 2 vokaliz a 8 piesní, ✓ aplikujú do interpretácie piesní správne používanie funkcie hlasového a dychového ústrojenstva a rezonancie, ✓ preukážu širšie technické možnosti svojho hlasového prejavu, ✓ preukážu schopnosť správneho aplikovania spevackej techniky v prednese piesní, ✓ dodržiavajú zásady hlasovej hygieny pri prípadnej mutácii a hlasovom šeleste, ✓ preukážu orientáciu v kultúrnom a najmä hudobnom živote so zreteľom	✓ 2 vokalizy a 8 piesní rôzneho charakteru a štýlu. ✓ Dychové cvičenia na upevnenie dychovej opory, rozširovanie a zdokonaľovanie stavby hlasu. ✓ Vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe (voix mix, messa di voce). ✓ Neustále zdokonaľovanie spevackej artikulácie so zreteľom na uvoľňovanie rečových orgánov (spodná čeľusť). ✓ Oboznamovanie sa so základnými pojmami fyziológie hlasu.

na spev a jeho funkciu v rôznych štýloch a žánroch.	
---	--

Literatúra:

1. O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
2. A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
3. V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní.
4. F.Chopin: 15 piesní
5. Zbierka romantických piesní: výber
6. Skladatelia 20. storočia: výber
7. P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.
8. M. V. Novák: Národní písně
9. V. Figuš- Bystrý Slovenské ľudové piesne
10. B. Urbanec: Album piesní
11. M. Schneider-Trnavský: Slovenské piesne
12. M. Schneider-Trnavský Zo srdca
13. M. Novák: Kytice
14. T. Frešo: Stupnica piesní
15. Výber : Muzikálové piesne

2./II

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra, alebo interpretáciu 2 vokaliz a 8 piesní rôzneho charakteru a žánru, ✓ preukážu základy speváckej techniky rozšírené o nové technické prvky, ✓ preukážu schopnosť samostatnej prípravy, ✓ demonštrujú získané kompetencie na triednom, internom alebo verejnom koncerte.	✓ Vokalizy, piesne (môžu byť i ľahšie operné árie, alebo muzikálové piesne). ✓ Technické cvičenia na upevnenie dychovej a hlasovej techniky (striedanie staccata a legata s plným využitím dychovej opory. Rozširovanie hlasového rozsahu a stavby hlasu v rozsahu oktávy a decimy. ✓ Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie s cieľom budovania a upevňovania jednotného registra a uvedomenie si prechodných tónov. ✓ Vedenie žiaka k samostatnosti pri štúdiu piesní. ✓ Príprava na triedne, interné a verejné koncerty.

Literatúra:

1. O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
2. A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
3. V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní.

4. F.Chopin: 15 piesní
5. Zbierka romantických piesní: výber
6. Skladatelia 20. storočia: výber
7. P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.
8. M. V. Novák: Národní písně
9. V. Figuš- Bystrý Slovenské ľudové piesne
10. B. Urbanec: Album piesní
11. M. Schneider-Trnavský: Slovenské piesne
12. M. Schneider-Trnavský: Zo srdca
13. M. Schneider-Trnavský: Drobné kvety
14. M. Novák: Kytice
15. T. Frešo: Stupnica piesní
16. Výber : Muzikálové piesne
17. V. Figuš- Bystrý: výber z piesňovej tvorby
18. I. Dibák: Lyrické piesne

3./II.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu so správnym výrazom a so sprievodom klavíra, alebo CD interpretáciu 2 vokaliz a 8 piesní rôzneho štýlu a žánru, ✓ interpretujú uvoľneným a vyrovnaným hlasom v celom rozsahu, ✓ aplikujú jednoduché technické ozdoby vo vokálnej interpretácii, ✓ výrazovo a agogicky rozlišujú obsahovú stránku skladby, ✓ pri cvičení aplikujú vytrvalosť, disciplínu a tvorivú predstavivosť, ✓ aplikujú v praxi teoretické poznatky o anatómii a fyziológii tvorenia hlasu - fonácie, artikulácie v interpretácii piesní, ✓ interpretujú skladby s vyjadrením nálady, s porozumením obsahu skladby, s výrazom, ✓ interpretujú piesne v slovenskom i v cudzom jazyku.	✓ Vokalizy a piesne rôzneho štýlu a žánru. ✓ Dychové a technické hlasové cvičenia na upevňovanie a kultivovanie speváckych návykov a vedomostí (zdokonaľovanie mezza di voce). ✓ Technický nácvik jednoduchých melodických ozdôb. ✓ Zdokonaľovanie agogických a výrazových prvkov v naštudovaných piesňach. ✓ Oboznamovanie sa z anatómiou a fyziológiou hlasu. ✓ Príprava textovej stránky vokálnej skladby. Aplikovanie s prirodzenej dikcie rečového prejavu a zrozumiteľnosť textu v slovenskom aj cudzom jazyku.

Literatúra:

1. Lutgen: výber
2. O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
3. A. Moyzes: 12 ľudových piesní zo Šariša
4. V. Novák: 25 slovenských ľudových piesní.
5. F.Chopin: 15 piesní
6. Zbierka romantických piesní: výber
7. Skladatelia 20. storočia: výber

8. P. Cón: Slovenské ľudové piesne I.
9. M. V. Novák: Národní písně
10. V. Figuš- Bystrý: Slovenské ľudové piesne
11. B. Urbanec: Album piesní
12. M. Schneider-Trnavský: Slovenské piesne
13. M. Schneider-Trnavský: Zo srdca
14. M. Schneider-Trnavský: Drobné kvety
15. M. Novák: Kytice
16. T. Frešo: Stupnica piesní
17. Výber : Muzikálové piesne
18. T. Frešo: Stupnica piesní
19. Výber : Muzikálové piesne
20. V. Figuš- Bystrý: výber z piesňovej tvorby
21. I. Dibák: Lyrické piesne
22. A dal mesterei I. : výber
23. The language of song: výber

4./II.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu so správnym výrazom, spamäti a so sprievodom klavíra alebo CD interpretáciu 2 vokaliz a 6 piesní, ✓ preukážu všetky doposiaľ získané vedomosti a spevácke návyky, ✓ interpretujú diela rôznych štýlových období s uvedomelým prednesom, ✓ preukážu samostatný prístup k naštudovaniu nových piesní, ✓ preukážu dostatočnú technickú vyspelosť a zručnosť na ukončenie verejným absolventským vystúpením, ✓ zvlášť talentovaní žiaci zvládnu prípravu na ďalšie štúdium podľa požiadaviek na prijímacie skúšky príslušnej školy umeleckého zamerania.	✓ Primerane náročné vokalizy, piesne alebo ľahšie árie rôzneho štýlového obdobia (alternatívne z oblasti tanečnej alebo muzikálovej tvorby, zodpovedajúcej úrovni štúdia na II. stupni), ✓ Upevňovanie primeranej technickej pohotovosti a vyspelosti (výrazové prostriedky - tempo, frázovanie, prízvuky, dynamika, náročnejšie cvičenia v rozsahu oktávy až decimy, stupnicové behy). ✓ Uvedomovanie prednesových možností interpretácie. ✓ Spoznávanie nových skladieb a piesní počúvaním svetoznámych interpretov a rozlišovaním ich štýlovej interpretácie. ✓ Verejné prezentovanie nacvičeného repertoáru na absolventských skúškach a absolventskom koncerte.

Záverečná skúška:

- 1 pieseň z obdobia baroka,
- 1 pieseň z obdobia klasicizmu,

- 1 pieseň z obdobia romantizmu,
- 1 pieseň z obdobia 20. a 21. storočia.

Literatúra:

1. Lutgen:	výber
2. O. Demo:	Z klenotnice slovenských ľudových piesní.
3. A. Moyzes:	12 ľudových piesní zo Šariša
4. V. Novák:	25 slovenských ľudových piesní.
5. F. Chopin:	15 piesní
6. Zbierka romantických piesní:	výber
7. Skladatelia 20. storočia:	výber
8. P. Cón:	Slovenské ľudové piesne I.
9. M. V. Novák:	Národní písně
10. V. Figuš- Bystrý	Slovenské ľudové piesne
11. B. Urbanec:	Album piesní
12. M. Schneider-Trnavský:	Slovenské piesne
13. M. Schneider-Trnavský:	Zo srdca
14. M. Schneider-Trnavský:	Drobné kvety
15. M. Novák:	Kytice
16. T. Frešo:	Stupnica piesní
17. Výber :	Muzikálové piesne
18. T. Frešo:	Stupnica piesní
19. Výber :	Muzikálové piesne
20. V. Figuš- Bystrý:	výber z piesňovej tvorby
21. I. Dibák:	Lyrické piesne
22. A dal mesterei I. :	výber
23. The language of song:	výber

5.1.4 študijné zameranie ZBOROVÝ SPEV

CHARAKTERISTIKA

Zborový spev má na základnej umeleckej škole všetky prednosti kolektívnej činnosti a pôsobí na citový, etický a estetický rozvoj mladého človeka. Zborový spev je krása súzvuku hlasov, harmónie, radosti zo spoločnej tvorby uceleného diela, ktorá sa dá dosiahnuť len na základe kvalitnej hlasovej prípravy. Práca v speváckom zbore plní funkciu edukačno-relaxačnú pre všetky vekové kategórie žiakov ZUŠ. Poskytuje žiakom možnosť zmysluplného odreagovania sa, radosť zo spoločnej tvorby hudobného diela, prehĺbuje ich emocionalitu, rozširuje hudobnú gramotnosť a pomáha tak utvárať harmonicky rozvinuté osobnosti. Cieľom predmetu je poskytnúť možnosť vzdelávania sa všetkým, ktorí prejavia záujem o účinkovanie v speváckom zbore (záujem sa považuje za prvoradý, nadradený nad spevácke schopnosti). Učivo vyberá učiteľ podľa úrovne umeleckej vyspelosti speváckeho zboru, veku žiakov a ďalších faktorov, ktoré majú význam pre správny výber učebného materiálu. V speváckom zbore sa rozvíjajú jazykové schopnosti jednotlivcov študovaním diel v originálnom jazyku, uplatňujú sa medzipredmetové vzťahy (architektúra, literatúra, výtvarné umenie, dejiny, etika). Práca sa orientuje prevažne na interpretáciu úprav ľudových piesní

slovenských i inonárodných, prípadne sa špecializuje na interpretáciu diel z obdobia renesancie či iných období, spirituálu či gospelu. V repertoári zboru by však nemali chýbať skladby súčasných domácich či svetových skladateľov. Obohatením môžu byť aj úpravy populárnej hudby. Žiaci systematicky nadobúdajú správne spevácke návyky, techniky ovládania hlasu vo všetkých polohách hlasového registra, rozvíjajú zmysel pre kultivovaný spev, primeraný výraz, prejav, vkus. Žiaci prezentujú výsledky svojej práce na rôznych verejných vystúpeniach a podujatiach školy. V prípade, že na škole existuje komorný alebo symfonický orchester, je možné naštudovať aj diela vokálno-inštrumentálne (nielen a capella), čím na jednej strane takáto spolupráca motivuje aj členov inštrumentálnych telies k práci, na druhej strane prináša radosť a uspokojenie z kolektívnej práce a v neposlednom rade vedie k rozširovaniu skúseností a repertoáru.

CIELE

- ✓ orientovať sa v druhoch umenia a vedieť prijímať umenie,
- ✓ aplikovať nadobudnuté umelecké kompetencie a kompetencie v študijnom zameraní zborový spev v praxi,
- ✓ preukázať schopnosť komunikácie v umeleckej oblasti,
- ✓ získavať a správne pracovať s informáciami v oblasti zborovej umeleckej interpretácii a v oblasti medzipredmetových vzťahov,
- ✓ analyzovať a tvorivo riešiť problémy vo vyučovacom procese.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia - primárneho umeleckého vzdelávania

(ISCED 1 B):

- ✓ reaguje správne na dirigentské gestá,
- ✓ preukáže správne spevácke návyky,
- ✓ reprodukuje správnym spôsobom intonačné cvičenia,
- ✓ aplikuje hudobno-výrazové prostriedky,
- ✓ interpretuje zborové skladby v úprave: melodicko-harmonická viachlasná úprava, skladby s prvkami polyfónie, úpravy ľudových piesní pre zbor, skladby a capella
- ✓ venuje pozornosť vyjadrovaniu charakteru zborovej skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov,
- ✓ preukáže návyky koncertných vystúpení

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia študijného zamerania zborový spev po preukázaní vedomostí a zručností, ktoré nadobudol v priebehu štúdia, je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia. Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia má žiak osvojené základy hudobnej a prvotnej kultúrnej gramotnosti. Získal základy pre osvojenie účinných techník (celoživotného) učenia sa a pre rozvíjanie spôsobilostí. Váži si seba aj druhých ľudí, je spôsobilý ústretovo komunikovať a spolupracovať, je vnímavý k potrebám iných. Získal základy používania odborného jazyka a komunikácie v oblasti hudby a umenia. Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia študijného zamerania Zborový spev má nadobudnuté kompetencie pre zapájanie sa do rôznych hudobných zoskupení, speváckych zborov.

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia študijného zamerania Zborový spev uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám, je schopný využívať osvedčené stratégie učenia sa, dokáže uplatniť nadobudnuté znalosti a spôsobilosti v rôznych životných situáciách, dokáže využívať dostupné formy sociálnej komunikácie s okolím, s ktorým prichádza do kontaktu. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu na konci programu prvej časti prvého stupňa základného štúdia, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania.

PRÍPRAVNÝ ZBOROVÝ SPEV

1.1./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozoznajú základné tóny hudobnej abecedy v jednoduchej zborovej partitúre, ✓ pomenujú základné noty, základné hodnoty nôt, pomlčiek v jednoduchej zborovej partitúre, ✓ rozoznajú základné označenia hudobno-výrazových prostriedkov v texte zborovej partitúry, ✓ vysvetlia základné hudobné a umelecké termíny v súlade s obsahovými štandardmi študijného zamerania Hudobnej náuky, ✓ rozlišujú časti jednoduchých dvojdielných hudobných foriem: sloha - refrén, smutná - veselá, pomalá - rýchla, ✓ zvládnu základy čistého intonovania v prirodzenom diapazóne, ✓ interpretujú skladby v primeranom zvukovom diapazóne, ✓ aplikujú základnú dynamiku pri interpretácii skladieb, ✓ dokážu správne artikulovať text v skladbe, ✓ dokážu správne nasadiť tón, ✓ aplikujú základy zborového speváckeho dýchania, ✓ reagujú správne na základné dirigentské gesta: nástup, záver, dynamické gesta, ✓ používajú pri interpretácii rôznu dynamiku: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo,	✓ Poznatky o histórii genia zborového spevu. ✓ Hudobno-teoretické poznatky a hudobná terminológia v súlade so vzdelávacími štandardmi študijného zamerania hudobnej náuky a so študovanými skladbami. ✓ Poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch: dynamika, tempo, frázovanie. ✓ Základné poznatky o hudobných formách. ✓ Základné dirigentské gestá. ✓ Vokálna technika: Rozvíjanie čistého intonovania. ✓ Rozširovanie zvukového diapazónu. ✓ Rozširovanie dynamického diapazónu. ✓ Rozvíjanie artikulácie. ✓ Formovanie tónu. ✓ Organizácia speváckeho dýchania. ✓ Výchova k umeleckej interpretácii skladby: obsah, emocionálna stránka skladby. Interpretácia pomalých melodických skladieb: uspávanky a pod., čo pomáha vypracovaniu vokálnej kantilény. ✓ Interpretácia ľudových piesní v jednoduchej zborovej úprave: canon, ozveny a pod. ✓ Správne frázovanie jednoduchých melodických útvarov. ✓ Organizácia zborového speváckeho dýchania.

✓ vyjadrujú prostredníctvom základných hudobno-výrazových prostriedkov umelecký obsah skladby, ✓ aplikujú poznatky z frázovania, ✓ dokážu interpretovať skladby v rôznych tempách: moderato, allegro, ✓ realizujú zámer skladateľa: charakter, nálada a obsah hudby, ✓ interpretujú najmä pomalé melodické zborové skladby so základnými rozdeleniami partov (ozvena, rozdelenie melodických úsekov medzi partami a pod.): ľudová pieseň v úprave skladateľa, prednesové skladby primeranej náročnosti, ✓ realizujú prakticky spev z listu, ✓ počúvajú sa pri vlastnej a zborovej interpretácii, ✓ aplikujú základy rytmizácie a melodizácie textu.	✓ Rozlišovanie a aplikácia základnej dynamiky v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp. ✓ Interpretácia skladieb v rôznych tempách: moderato, allegro. ✓ Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. ✓ Formovanie sluchovo hudobných skúseností žiakov. ✓ Vývin kontroly sluchu aj prostredníctvom interpretácie vokálnych skladieb pedagógom. ✓ Vývin kontroly sluchu pri interpretácii zborových skladieb. ✓ Aplikácia teoretických poznatkov o rytmických útvaroch v interpretácii skladieb pre zbor.
--	---

2. 1./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ definujú umenie zborového spevu, ✓ rozlišujú v zborovej partitúre hudobno-výrazové prostriedky: dynamika, tempo, ✓ definujú jednoduché hudobné formy: piesňová dvojdielna forma, ✓ rozoznajú základné dirigentské gestá, ✓ aplikujú správne spevácke návyky pri interpretácii zborových skladieb, ✓ interpretujú kontrastné prednesové zborové skladby primeranej náročnosti, ✓ interpretujú ľudové piesne pre zbor v úprave skladateľa: canon, ozveny, pedálový tón, melodický viachlas, základy harmonického viachlasu, ✓ aplikujú návyky správneho frázovania pri interpretácii skladieb pre zbor, ✓ rozlišujú a aplikujú základnú dynamiku v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo, ✓ interpretujú skladby pre zbor v	✓ Poznatky o umení zborového spevu. ✓ Hudobno-teoretické poznatky a hudobná terminológia v súlade so vzdelávacími štandardmi študijného zamerania hudobnej náuky a so študovanými skladbami. ✓ Poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch: dynamika, tempo, frázovanie. ✓ Základné poznatky o hudobných formách: dvojdielna piesňová forma. ✓ Základné dirigentské gesta: nástup a záver celého zboru a po partoch. ✓ Vokálna technika. ✓ Formovanie a nasadenie tónu: guľatý tón, mäkké nasadenie. ✓ Organizácia speváckeho dýchania: po frázach. ✓ Rozvíjanie čistého intonovania. ✓ Rozširovanie zvukového diapazónu podľa veku žiaka. ✓ Rozširovanie dynamického diapazónu. ✓ Rozvíjanie návykov správnej artikulácie. ✓ Výchova k umeleckej interpretácii skladby: zámer skladateľa a

rôznych tempách, ✓ realizujú základnými hudobno-výrazovými prostriedkami umelecký obraz skladieb, ✓ interpretujú kontrastné prednesové zborové skladby, ✓ interpretujú ľudové piesne v úprave pre zbor, ✓ orientujú sa v zborovej partitúre, ✓ kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii zborových skladieb, ✓ definujú metrum, rytmus interpretovaných skladieb, ✓ aplikujú teoretické poznatky o rytmických útvaroch v interpretácii zborových skladieb, ✓ navrhujú riešenia technických, vokálnych problémov na úrovni cvičení, alebo pri analýze študovaných skladieb, ✓ preukážu základy spevu z listu, ✓ kontrolujú sa sluchom pri speve, ✓ ovládajú metrické a rytmické základy, ✓ analyzujú elementárnym spôsobom študované skladby.	charakter skladby. ✓ Interpretácia kontrastných prednesových zborových skladieb primeranej náročnosti: pomalá – rýchla, nežná – razantná, tichá – hlasná a pod. ✓ Interpretácia ľudových piesní pre zbor v jednoduchej úprave skladateľa: canon, ozveny, pedálový tón, melodický viachlas, základy harmonického viachlasu. ✓ Interpretácia skladieb v rôznych tempách: moderato, allegro, základy agogiky. ✓ Základy realizácie umeleckého obrazu skladby: charakter, nálada a obsah hudby. ✓ Rozvíjanie správneho frázovania. Organizácia zborového speváckeho dýchania: po frázach. ✓ Rozlišovanie a aplikácia základnej dynamiky v interpretovaných skladbách: forte, piano, mf, mp, dim, crescendo. ✓ Základy spevu z listu: orientácia v zborovej partitúre. ✓ Vývin kontroly sluchu pri interpretácii zborových skladieb. ✓ Rozvíjanie metro - rytmického čítania: dvojdobé, trojdobé metrum. ✓ Pravidelný, bodkovaný rytmus. ✓ Aplikácia teoretických poznatkov o rytmických útvaroch v interpretácii skladieb pre zbor. ✓ Analýza študovaných skladieb.
---	---

ZBOROVÝ SPEV

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ definujú umenie zborového spevu, ✓ zdokonaľujú návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre, ✓ reagujú správne na dirigentské gestá, základy taktovania, ✓ preukážu spevácke návyky, ✓ aplikujú zásady rozospievania, ✓ venujú pozornosť cvičeniam na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu, ✓ zdokonaľujú návyky intonácie,	✓ Poznatky o umení zborového spevu. ✓ Poznatky v rozsahu študijného zamerania hudobnej náuky a študovaných skladieb. ✓ Návyky teoretickej orientácie v zborovej partitúre. ✓ Poznanie dirigentských gest, základov taktovania. ✓ Vokálna technika. ✓ Formovanie speváckych návykov: správny postoj, dýchanie, práca s

✓ venujú pozornosť dodržiavaniu hlasovej hygieny, ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky, ✓ používajú zborové spevácke návyky, ✓ interpretujú: skladby rôzneho charakteru, jednohlasné skladby so sprievodom i bez neho, ✓ interpretujú a študujú ukážky zborovej tvorby rozmanitých období, žánrov primeranej náročnosti, ✓ venujú pozornosť vyjadrovaniu charakteru zborovej skladby, ✓ realizujú koncertnú prax speváckeho zboru, ✓ počúvajú sa pri zborovej interpretácii, ✓ počúvajú dostupné nahrávky s interpretáciou študovanej skladby, ✓ docielia rozvíjanie metro - rytmického cítienia, ✓ venujú pozornosť rozvoju hudobno-tvorivých schopností.	tónom. ✓ Zásady rozospievania: brumendo - zvolený vokál (v rozsahu do 5 tónov), viactónové cvičenia na zvolené vokály v transpozíciách na poltónoch do výšky a hĺbky, pokiaľ žiaci spievajú bez námahy, terciové cvičenia a precvičovanie aj iných harmonicko-melodických problémov: intervaly, akordy. ✓ Cvičenia na nenásilné rozširovanie hlasového rozsahu. ✓ Intonácia: stupnicové postupy a opakované tóny v dur – molovom a modálnom systéme, skoky nahor i nadol, myslené tóny, pamäťové tóny. ✓ Dodržiavanie hlasovej hygieny. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky: rytmus a tempo, dynamika. ✓ Rozvíjanie a používanie zborových speváckych návykov: zborové dýchanie, zborové unisono, spev po partoch, tutti, spoločná dynamika a pod. ✓ Nácvik a interpretácia: skladby rôzneho charakteru, jednohlasné skladby so sprievodom i bez neho, podľa vyspelosti zboru zaraďovať i skladby dvoj- a viac- hlasné, napr. Jednoduché canony, ozveny, delenie hlavnej melódie po partoch a pod. ✓ Ukážky zborovej tvorby rozmanitých období, žánrov primeranej náročnosti. ✓ Vyjadrovanie charakteru zborovej skladby s pomocou hudobno - výrazových prostriedkov. ✓ Koncertná prax speváckeho zboru. ✓ Počúvanie sa pri zborovej interpretácii. ✓ Počúvanie dostupných nahrávok s interpretáciou študovaných skladieb. Rozvíjanie metro - rytmického cítienia. ✓ Hudobno-tvorivé schopností žiakov: tvorivé úlohy, cvičenia, hudobno-didaktické hry, diskusia o skladbách, obdobiach, návrhy na: spôsoby interpretácie, rozdelenie po partoch, výber sólistu a pod.
---	---

Záverečná skúška

- ✓ intonačné cvičenia v dur a mol,
- ✓ ovládanie svojho partu (podľa výberu skúšajúceho),
- ✓ zaspievanie základnej melódie zborovej piesne.

Literatúra:

Úpravy ľudových, umelých a populárnych piesní pre zbor

5.1.5 študijné zameranie HRA NA ZOBCOVÝCH FLAUTÁCH

CHARAKTERISTIKA

Dychové nástroje patria medzi preferované študijné zamerania na základnej umeleckej škole vôbec. Žiaci si môžu vyberať z pestrého výberu drevených (zobcová flauta, priečna flauta, hobo, klarinet, saxofón, fagot) či plechových (trubka, pozáun, tuba) hudobných nástrojov.

Zväčša obľúbeným u detí základnej umeleckej školy býva zobcová flauta. Ona predstavuje základ, určitú prípravu pre ďalšie študijné zameranie Hry na dychový nástroj. Keďže pre hru na niektorých dychových inštrumentoch žiaci musia spĺňať určité fyziologické predpoklady, niektoré študijné zamerania si vyžadujú prvotné ovládanie sopránovej zobcovej flauty za účelom fyziologického dozretia a až potom žiaci prechádzajú na iný dychový nástroj.

Zobcová flauta patrí medzi hudobné nástroje s bohatou históriou. Pre deti znamená jednu z prvých možností stretnutia sa s hudbou. Hlavným cieľom tohto predmetu je rozvoj sluchovej predstavivosti a schopnosti vyjadrenia sa hudobnou formou. V posledných rokoch sa však dostalo zobcovej flaute veľkej obľube, organizujú sa rôzne workshopy, semináre, ktoré sú zamerané výlučne na zobcovú flautu. Keďže daný nástroj má odlišnú techniku tvorenia tónu, artikulácie, prstovej techniky či frázovania, predmet hra na zobcovej flaute bol zaradený medzi ostatné študijné programy i na konzervatóriách. K zobcovej flaute neodmysliteľne patrí hra v komorných a ansámblových súboroch. Tento hudobný nástroj sa využíva aj ako podporná liečba pri alergických či astmatických poruchách, pretože veľmi dobre pôsobí na dychovú sústavu detí. Po ekonomickej stránke patrí tento nástroj k cenovo najdostupnejším.

Klarinet je spomedzi drevených dychových nástrojov najmladší. Na rozdiel od iných nástrojov má široké uplatnenie v ľudovej, komornej, symfonickej, opernej, tanečnej, džezovej a napokon aj v sólovej hre. Jeho krásny a zároveň tajuplný ton je nezameniteľný s inými dychovými nástrojmi. Hra na klarinete predpokladá dobrú sluchovú dispozíciu hráča a istú fyzickú vyspelosť. Z tohto dôvodu je vhodné začínať s výučbou vo veku 7 – 10 rokov, prihládajúc na individuálny vývoj žiaka. Do tej doby je opäť vhodným a často aj využívaným prípravným nástrojom zobcová flauta, čo umožňuje kreovať v predstihu správne návyky dýchania, uvoľneného postoja pri hre, oboznámiť sa s hudobným zápisom a jeho čítaním a

rozvíjať rytmické cítenie. Zámerom študijného zamerania Hry na klarinete, ako samostatného hlavného predmetu, je komplexný hudobný rozvoj žiakov.

Saxofón patrí v dnešnej dobe k preferovaným hudobným nástrojom. Je využiteľný nielen v komorných zoskupeniach, ale aj veľkých orchestroch. Je to jednoplátkový dychový nástroj, vyrobený predovšetkým z mosadze. Napriek tomu sa však zaraďuje k dreveným dychovým nástrojom (zvuk sa vytvára vzniká chvením dreveného plátku umiestneného v hubici). Nástroj bol pôvodne skonštruovaný za účelom zaplnenia medzery medzi drevenými a plechovými nástrojmi. Základnými typmi sú soprán saxofón, alt saxofón, tenor saxofón a barytón saxofón. Hra na saxofóne predpokladá dobrú sluchovú dispozíciu hráča a istú fyzickú vyspelosť. Z tohto dôvodu je vhodné začínať s výučbou vo veku 7 – 10 rokov, prihliadajúc na individuálny vývoj žiaka. Do tej doby je vhodné a často sa aj využíva ako prípravný nástroj zobcová flauta, prípadne detský soprán saxofón, čo umožňuje kreovať v predstihu správne návyky dýchania, uvoľneného postoja pri hre, oboznámiť sa s hudobným zápisom a jeho čítaním a rozvíjať rytmické cítenie. Zámerom študijného zamerania Hra na saxofóne, ako samostatného hlavného predmetu, je komplexný hudobný rozvoj žiakov. V záujme sebazáchovy hry na saxofóne by mal na každej ZUŠ, kde sa vyučuje hra na saxofóne a dychové nástroje, existovať dychový súbor alebo orchester.

CIELE

- základné remeselné zvládnutie hry na nástroji (správne reberno-bránicové dýchanie, tvorba tónu s výraznou dychovou oporou, intonácia, rytmická a technická istota),
- kvalitu tónu, kultiváciu nasadenia, cit pre stavbu hudobnej frázy, dynamiku a agogiku,
- schopnosť súhry s inými hudobnými nástrojmi (komorná hra, hra v orchestri),
- poznať zvukové a farebné možnosti nástroja, jeho technické parametre,
- hru z listu, improvizáciu
- samostatnosť, uvedomelosť pri riešení technickej a obsahovej záležitosti diela, o hudobnú predstavivosť, fantáziu, hudobnú pamäť, orientáciu v hudobných formách, štýloch a žánroch,
- vlastný názor na interpretáciu skladieb rôznych štýlových období a žánrov,

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia - primárneho umeleckého vzdelávania(ISCED 1 B):

- ovláda základné teoretické poznatky nadobudnuté v predmete hudobná náuka, ktoré primeranou formou k svojmu veku aplikuje v hre na hudobnom nástroji.
- nadobudol základné elementárne návyky (hygiena nástroja, správny postoj, držanie nástroja, nasadenie a tvorba tónu, dýchanie).
Preukazuje samostatnosť pri nácviku jednoduchších skladieb primerane k svojmu veku.

- Je schopný zaradiť sa do komorných zoskupení (duá, triá) Úroveň rozvinutosti kompetencií však nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelania. Absolvent je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia skupiny študijných zameraní Hra na dychových nástrojoch.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- žiak má zvládnuté základné kompetencie Hry na dychovom nástroji.
- Využíva a rozširuje správne reberno-bránicové dýchanie,
- je schopný tvoriť ľahký, intonačne čistý tón s primeranou prstovou a jazykovou technikou s adekvátnym nasadením a ukončením.
- Pozná základnú výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných období (barok až súčasnosť) a vie ju vyjadriť pri hre,
- pozná základné hudobné formy i druhy hudobného umenia.
- Je schopný samostatne naštudovať primeranú hudobnú skladbu,
- zahrá adekvátnu hudobnú skladbu z listu, v rámci sebareflexie vie vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru.
- Nadobudnuté vedomosti a zručnosti využíva v komornej, súborovej hre Absolvent druhej časti prvého stupňa má primerane rozvinutý umelecký vkus
- Je schopný pracovať s farbou a kvalitou doteraz získaného tónu.
- Je pripravený verejne vystupovať, má schopnosť sebakontroly a koncentrácie pri hre na javisku, či už ide o sólové vystúpenie alebo o vystúpenie v rámci súboru atď.
- Samostatne rieši problematiku nástrojovej techniky, používa celú škálu dynamických odtieňov,
- uplatňuje spôsob nazývaný vibráto a vie ho citlivo použiť pri interpretácii hudobných skladieb.
- Ovláda melodické ozdoby a aplikuje ich aj v hudobnej skladbe.
- Pozná výrazovú charakteristiku jednotlivých hudobných štýlov (klasickej i modernej hudby) a vie ju vyjadriť pri hre.

OBLASTI HODNOTENIA:

- Držanie nástroja, dýchanie, repertoár, dodržanie obsahového a výkonového štandardu
- Spôsoby hrania, ich technické prevedenie
- Rozsah, prstová technika
- Metro-rytmická oblasť

- Výraz, vlastný vklad, spolupráca s klavírom alebo iným sprievodným nástrojom

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládajú základné zásady dýchania ✓ poznajú základy postoja a držania flauty, tvorby tónu, nasadzovania, ✓ vedia správne zostaviť flautu, ✓ zahrajú jednoduchú melódiu (pieseň) podľa sluchu, ✓ zahrajú jednoduchú skladbičku sólo alebo so sprievodom harmonického nástroja z nôt a spamäti.	✓ Správny postoj, držanie nástroja. ✓ Základy tvorby tónu. ✓ Reberno-bránicové dýchanie, nasadzovanie. ✓ Hudobno-teoretické poznatky v súlade s obsahom prípravnej hudobnej výchovy. ✓ Hra v rozsahu g1-d1. ✓ Rozvíjanie melodicko-rytmického cítenia hravou formou (rytmizácia a melodizácia riekaniek).

Literatúra:

1. Ladislav Daniel: Škola hry na sopránovú zobc. flautu, I.diel
2. Rudolf Gruber: Rozfúkaj sa písťalôčka
3. Ľudové piesne podľa výberu

Kritériá hodnotenia pri postupových skúškach do 1.1./I.:

2 skladby podľa výberu pedagóga

- držanie nástroja
- práca s dychom
- hra tenuto
- zvládnutie rozsahu (hmatov) g1 – d2
- hra základných rytmických hodnôt (celá, polová, štvrtová) v príslušných štvrtových taktoch

Ciele pre 1. 1./I. – 4.1./I.:

Nadalej osvojovať a rozvíjať základné princípy hry na zobcovú flautu. Rozvíjať osobitosť prejavov žiaka, chrániť ho pred povrchným spôsobom hry. Vypestovať vôľu, trpezlivosť, disciplínu záujem o hudbu. Rozvíjať schopnosť k samostatnému štúdiu.

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ poznajú nástroj, zvládajú zloženie a rozloženie nástroja a základnú údržbu nástroja, ✓ majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ v rámci artikulácie ovládajú hru tenuto a legato, ✓ rozlišujú hru piano a forte, ✓ zahrajú jednoduchú pieseň spamäti, ✓ interpretujú jednoduché piesne a krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá.	✓ Upevňovanie základných návykov a zručnosti (dýchanie rebernobránicné, držanie nástroja, postoj, tvorba kultivovaného plného a čistého tónu). ✓ Rozširovanie hmatového záberu do ambitu c1 – a 2 . Hra v celých, polových, štvrtových a osminových hodnotách. Hra tenuto a legato. Správne nasadenie tónu. Artikulácia - ukončovanie fráz. Stupnice C, G, D, F, a malý rozklad akordu. ✓ Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. ✓ Rozvoj melodicko-rytmického cítenia podľa sluchu. Hra krátkych melodicko-rytmických motívov imitáciou. Transpozícia motívov podľa sluchu. Rytmická a intonačná sebakontrola žiaka.

Literatúra:

1. Ladislav Daniel: Škola hry na sopránovú zobc. flautu, I.diel
2. Ľudové piesne podľa výberu

prednesové skladby:

1. L. Daniel: Píšťalôčka moja
2. Rudolf Gruber: Rozfúkaj sa píšťalôčka

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, ✓ pracujú na správnych návykoch pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-	✓ Prehlbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania. ✓ Práca na zdokonaľovaní kvality tónu

✓ bránicového dýchania), ✓ hra v základných rytmických hodnotách (celé, polové, štvrtové, osminové noty a pomlčky), ✓ používajú nové hodnoty nôt – štvrtová nota s bodkou, polová nota s bodkou, v rámci základných metrických predpisov (2/4,3/4,4/4), ✓ rozpoznávajú nové hudobné tvary 3/8 metre a alla breve, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 2 predznamenaní, zahrajú akordy T5 s rozloženým T5 v tenute, legate, ✓ rozlišujú širšiu dynamickú škálu piano - forte podľa individuálnych schopností žiaka, ✓ hrajú jednoduché piesne v miernejších tempách, aj spamäti, ✓ hrajú jednoduché skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.	- a prstovej technike. ✓ Rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, staccato). Hmatový ambit v rozsahu od c1 – po c3 . ✓ Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. ✓ Rozvoj melodicko-rytmického cítienia. Pestovanie estetického cítienia (tvorba kultivovaného plného a čistého tónu ✓ Rozširovanie dynamickej škály piano – forte podľa individuálnych schopností žiaka. ✓ Hra motívov a melodických fráz podľa sluchu. ✓ Hra spamäti ✓ Jednoduché skladby so sprievodom klavíra, príp. v komornom zoskupení.
--	---

literatúra:

1. Ladislav Daniel: Škola hry na sopránovú zobc. flautu, II.diel
2. Rudolf Gruber:Snadná dueta
3. Ľudové piesne podľa výberu

prednesové skladby:

1. Ján Melkovič: Čačky hračky
2. L. Daniel: Píšťalôčka moja
3. R. Gruber: rozfúkaj sa píšťalôčka

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ praktizujú zloženie a rozloženie nástroja, základnú údržbu, ✓ ovládajú správne základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, základy reberno-bránicového dýchania), ✓ ovládajú rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato, ✓ používajú základnú ornamentiku, ✓ hrajú v rozsahu c1 – d3 , ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 3 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T5 tenuto, legato,	✓ Hygiena nástroja. ✓ Základné návyky pri hre na nástroj. ✓ Rozvíjanie schopností v oblasti agogiky. ✓ Rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato ✓ Základy ornamentiky. ✓ Rozširovanie tónového ambitu v rozsahu c1 – d3 ✓ Stupnice dur a mol do 3 predznamenaní.

✓ pri technických cvičeniach dbajú na čistotu spojov v pomalších aj rýchlejších tempách, ✓ ovládajú základné rytmické útvary – hra v základných rytmických hodnotách (celé, polové, štvrtové, osminové noty a pomlčky), ✓ používajú novú rytmickú hodnotu – šestnástinovú notu aj pomlčku v rámci základných metrických predpisov (2/4, 3/4, 4/4), ✓ používajú nové rytmické prvky - synkopa, bodkovaný rytmus (hra v polových, štvrtových, osminových notách a pomlčkách), ✓ dodržia vedenie jednoduchej melodickú línie - frázovanie, ✓ pri melodických frázach používajú správnu dychoú techniku, ✓ rozlišujú základné dynamické rozdiely piano, mezzoforte, forte.	✓ Čistota spojov. ✓ Rozvíjanie schopnosti hry z listu. ✓ Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. ✓ Zvládnutie sólových aj komorných skladieb rôznych štýlových období. ✓ Rozpoznávanie intervalov sluchom. ✓ Rozlišovanie jednotlivých tém v ľudových piesňach a malých piesňových formách. ✓ Transpozícia ľudových piesní podľa sluchu. ✓ Hra v rámci párných a nepárnych štvrtových a osminových taktov s dôrazom na správne metrické cítenie a prízvuky
--	---

Literatúra:

1. Ladislav Daniel- Škola hry na sopránovú zobc. flautu II.diel
2. Rudolf Gruber- Snadná dueta
3. Miroslav Hošek – Etudy pre sopránovú zobc, flautu

prednesové skladby:

1. Ján Melkovič – Čačky hračky
2. R. Gruber: Rozfúkaj sa píšťalôčka
- 3.

Kritériá hodnotenia v prípade postupových skúšok pre ročníky 1.1. - 3.1.:

2 skladby podľa výberu pedagóga

- dýchanie
- technika hry
- rozsah
- metro-rytmická oblasť, súhra s iným nástrojom
- výraz – individuálny vklad žiaka

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ ovládajú rôzne spôsoby artikulácie tenuto, legato, staccato, portamento, ✓ používajú nový prvok z oblasti metrrytmiky – ligatúra, ✓ využívajú hmatový ambit v rozsahu od c1 – po es3 , ✓ v rámci technických cvičení a jednoduchých barokových skladieb začínajú využívať melodické ozdoby /príraz zhora, príraz zdola, nátril, mordent, trylok/, pomocné hmaty, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 4 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T5 ,D7 ,zm7 + obraty v tenute, legate, staccate, ✓ rozlišujú základné dynamické rozdiely piano, mezzoforte, forte s prihliadnutím na intonáciu, ✓ poznajú jednoduché piesňové formy, vedia rozlíšiť jednotlivé témy (vhodná je hra ľudových piesní), ✓ hrajú v rámci štvrtových a osminových taktov s prihliadnutím na správne metrické cítenie (pochoopenie prízvuku na ťažkej dobe), ✓ zahrajú náročnejšiu skladbu so sprievodom klavíra alebo v komornom zoskupení.	✓ Dotváranie hry výrazovými prostriedkami: rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, portamento, staccato). ✓ Zdokonaľovanie hráčskej techniky (prstová, dychová technika), Hmatový ambit v rozsahu od c1 – po es3 . ✓ Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb (príraz zhora, príraz zdola, nátril, mordent, trilok). ✓ Obohatenie techniky hry o škálu pomocných hmatov. ✓ Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. ✓ Stupnice do 4 predznamenaní dur aj mol (harmonický aj melodický variant) s rozložením T5 aj D7 a zm7. ✓ Základné dynamické rozdiely s prihliadnutím na intonáciu. ✓ Upevňovanie rytmického cítenia rozlišovaním párneho a nepárneho metra a akcentov. ✓ Tvorba kultivovaného plného a čistého tónu. Rozlišovanie výrazových prostriedkov hudby pri hre prednesov rôznych štýlových období.
--	--

Literatúra:

1. Ladislav Daniel: Škola hry na sopránovú zobc. flautu, II.diel
2. Miroslav Hošek : Etudy pre sopránovú zobc. flautu
3. Ikov Kopáček: Hravé prsty
4. Ján Olejník: Etudy pre sopránovú zobcovú flautu

Prednesové sklady:

1. G. Keller: Barokové tance pre 2 sopránové flauty
2. Ján Melkovič: Čo je čo
3. B. Sedláček: The best of classic
4. Rôzne úpravy klavírných skladieb

Závěrečná skúška:

- 1 etuda alebo cvičenie,
- 1 prednesová skladba

Navyše oproti štandardom je v našom ŠkVP: 1 stupnica dur alebo mol + kvintakord a 1 etuda, prednes s klavirom alebo iným sprievodným nástrojom (flauta, husle)

Kritériá hodnotenia záverečných skúšok ISCED 1B:

- splnenie programu (podľa ŠkVP)
- technická vyspelosť
- práca na tvorbe tónu (legáto, tenuto, staccato, ukončovanie tónu)
- metro-rytmická oblasť a súhra s iným nástrojom
- výraz

Druhá časť I. stupňa základného štúdia- ISCED 2B

Ciele:

Výchovný komplex pedagóga by mal tvoriť ucelený a premyslený systém na sebanaväzujúcich postupnosti. Vytvoriť dokonalú harmonickú vyváženosť medzi sluchovomotorickou sférou. Rozvíjať samostatnosť žiaka a svojou vlastnou aktivitou dbať na pestrosť

hodín a neformálnosť vyučovacieho procesu. Podporovať osobnostný prístup žiaka k umeniu. Doviesť žiaka k úspešnému ukončeniu štúdia v ZUŠ.

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú osvojené základné návyky pri hre na nástroji (postoj, držanie nástroja, reberno-bránicové dýchanie - vzhľadom na prechod na väčší typ nástroja – altovú zobcovú flautu, ✓ majú zvládnuté preorientovanie sa na altový nástroj in F (žiaci, ktorí nespĺňajú fyziologické predpoklady na tento typ nástroja pokračujú, v štúdiu hry na sopránovej alebo sopraninovej flaute, ✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 2 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T5 s rozloženým T5 v tenute, legate,	✓ Upevňovanie základných návykov a zručností (dýchanie rebernobránicové, držanie nástroja, postoj, tvorba kultivovaného plného a čistého tónu) ✓ Preorientovanie žiaka na hmatovú orientáciu altovej zobcovej flauty. ✓ Rozsah hmatového záberu chromaticky od f1 – es3 . ✓ Hra na podklade všetkých základných rytmických hodnôt (celá, polová, štvrtová, osminová, šestnástinová nota aj pomlčka, bodka pri note. Upevňovanie metro -

✓ zahrajú jednoduché piesne, alebo krátke prednesové skladby so sprievodom klavíra, príp. duetá.	rytmického cítenia. ✓ Hra tenuto a legato. Artikulácia - ukončovanie fráz. ✓ Tónový rozsah f1 – es3 . Stupnice C, G, D, F, a, e, h, malý rozklad akordu. ✓ Čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. Hra krátkych melodicko-rytmických motívov imitáciou ✓ Hra jednoduchých duet, trií. ✓ Rytmická sebakontrola žiaka pri hre bodkovaného a synkopického rytmu.
--	--

Literatúra:

1. M. Klement: Škola hry na altovú flautu
2. L. Daniel: škola hry na altovú flautu
3. 3. M. Zimmermann: Die Altblockflöte

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ praktizujú hru stupníc dur a mol do 3 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T5 s rozloženým T5 v tenute, legate, ✓ ovládajú nástroj hmatovo aj rytmicky, ✓ zahrajú jednoduché prevažne barokové skladby (vzhľadom na typ nástroja) v miernejších tempách so sprievodom klavíra, prípadne v komornom zoskupení.	✓ Prehlbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania. ✓ Práca na zdokonaľovaní kvality tónu a prstovej technike. ✓ Práca na zdokonaľovaní palcovej techniky pri hre tónov vo vyšších registroch. ✓ Rôzne spôsoby artikulácie (tenuto, legato, staccato). ✓ Hmatový ambit v rozsahu od f1 – po g3 . ✓ Aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. ✓ Hra stupníc do 3 predznamenaní durové aj molové (harmonická, melodická), malý rozklad akordu so zavedením rozloženého T5 . ✓ V oblasti výrazu práca na tvorivej samostatnosti žiaka s využívaním výrazových prostriedkov.

	✓ Pestovanie estetického cítenia (tvorba kultivovaného plného a čistého tónu).
--	--

Literatúra:

1. M. Klement: škola hry na altovú flautu
2. L. Daniel: škola hry na altovú flautu
3. M. Zimmermann: Die Altblockflöte

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú hru stupníc dur a mol do 3 predznamenaní, ✓ dokážu zahrať stupnice dur a mol (harmonickú aj melodickú) do 3 predznamenaní, ✓ zahrajú akordy T5 , D7 ,zm7 s rozloženým T5 a D7 ,zm7 v tenute, legate, ✓ zahrajú náročnejšie skladby v rýchlejších tempách so sprievodom klavíra, alebo v komornom zoskupení (duo, trio, kvarteto).	✓ Prehlbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania vzhľadom na možnosť prechodu na väčší typ nástroja - tenorový nástroj in C. ✓ Pri prechode na tenorový nástroj preorientovania žiaka na hmatovú orientáciu tenorovej zobcovej flauty. ✓ Rozvíjanie schopností v oblasti agogiky. Využívanie ornamentiky ✓ Rozširovanie hmatového záberu v rozsahu f1 – as3 . ✓ Rozvíjanie schopnosti hry z listu hrou jednoduchých skladieb alebo hrou jednoduchých duet. ✓ Pohotovejšie čítanie notového zápisu a aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. ✓ Hra stupníc do 3 predznamenaní durové aj molové (harmonická, melodická) T5 ,D7 ,zm7 s rozloženým T5 ,D7 ,zm7 v tenute, legate. ✓ Zvládnutie náročnejších sólových aj komorných skladieb rôznych štýlových období. ✓ Pestovanie estetického cítenia (zvuková predstava plného a čistého tónu). ✓ Zdokonaľovanie rytmickej súhry a intonácie pri komornej hre / duo, trio, kvarteto/ v kombinácii s inými

	hudobnými nástrojmi.
--	----------------------

Literatúra:

1. M. Klement: škola hry na altovú flautu
2. The Jacobean collection 17 peices for alt flute and piano
3. F. D. Groben: 40 studien fur alt. flote

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú správne držanie nástroja a postavenie rúk a prstov, ✓ majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa (durové a molové - harmonické aj melodické) do 4 predznamenaní, ✓ vedia zahrať akordy T5 ,D7 ,zm7 s obratmi T5 a D7 ,zm7 v tenute, legate, staccate v celom rozsahu nástroja, ✓ dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry, ✓ vedia zahrať technicky náročnejšiu aj rozsahovo dlhšiu skladbu, ✓ vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných.	✓ Prehlbovanie a fixovanie reberno-bránicového dýchania vzhľadom na možnosť prechodu na väčší typ nástroja - basový nástroj. ✓ Pri prechode na basový nástroj viesť žiaka k schopnosti hrať basso continuo (generálbas). ✓ Pri prechode na basový nástroj viesť žiaka k správnejmu držaniu nástroja a postavenie rúk a prstov, vzhľadom na prechodu na väčší typ nástroja. ✓ Používanie rôznych spôsobov artikulácie (tenuto, legato, portamento, staccato, rôzne spôsoby nasadenia tónu jazykom (mäkké, tvrdé nasadenie). ✓ Riešenie technických problémov podriaďiť hudobnému výrazu a interpretácii skladby. ✓ Hmatový ambit v celom rozsahu od f1 - po as3 . ✓ Obohatenie hry o nové melodické ozdoby (skupinový príraz, odraz, obal, obal na note s bodkou). ✓ Aplikácia teoretických poznatkov, nadobudnutých v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja. ✓ Melodické ozdoby (skupinový príraz, odraz, obal, obal na note s bodkou). ✓ Stupnice do 4 predznamenaní dur aj mol (harmonický aj melodický variant) s rozložením T5 aj D7 a zm7. ✓ Hra zložitejších rytmických motívov. ✓ Melodické a technické cvičenia

	zamerané na problematiku vyskytujúcu sa v prednesových skladbách. ✓ Prednesové skladby s prihliadnutím na možnosti aj schopnosti žiaka, ktoré mu umožnia úspešne prezentovať sa na absolventskom koncerte.
--	--

Literatúra:

1. M. Klement: Škola hry na altovú flautu
2. The Jacobean collection for alt flute and piano
3. P. Cón: Etudy pre altovú flautu

Záverečná skúška:

- 2 stupnice - 1 durová, 1 molová,
- 2 etudy rozličného charakteru,
- 2 prednesové skladby rozličného charakteru.

Kritériá hodnotenia:

- splnenie programu (podľa ŠKVP)
- technická vyspelosť
- práca na tvorbe tónu (legáto, tenuto, staccato, ukončovanie tónu)
- metro-rytmická oblasť a súhra s iným nástrojom
- výraz

5.1.6 študijné zameranie HRA NA KLARINETE

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia – nižšie umelecké vzdelanie ISCED 2B

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ poznajú časti nástroja, zvládajú zloženie a rozloženie nástroja, ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku, ✓ hrajú v rozsahu e – f³,	Hygiena a údržby nástroja. Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku.

✓ ovládajú hru tenuto, staccato a legato, ✓ aplikujú hru durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov a D⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ ovládajú plynulé čítanie nôt, ✓ orientujú sa v notovom zápise a sú schopní hrať jednoduché skladby z listu, ✓ aplikujú elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika), ✓ hrajú zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek, ✓ ovládajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami, ✓ ovládajú hru polovej , štvrtovej a osminovej noty s bodkou, ✓ sú schopní hrať so sprievodom a vedome rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ interpretujú viachlasé skladby so spolužiačkami, alebo učiteľom.	Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu (e - f³) výraznou dychovou oporou. Hra tenuto, staccato. Zdokonaľovanie väzieb legáta pri prechode do dvojčiarkovanej oktávy. Hra durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní, T⁵ a D⁷ rôznymi artikuláciami v mierne rýchлом tempe v dosiahnutom rozsahu. Elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika). Nácvik kratších skladieb a piesní spamäti. Hra so sprievodom a vedome rozlíšenie sily, dĺžky, výšky a farby tónu. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷a jeho obraty, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno. Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra. Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, intervalov v. 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5. Striedanie osminových nôt a osminových triol, bodkovaný rytmus osminové hodnoty.
---	---

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ poznajú základnú starostlivosť o nástroj (zloženie, rozloženie, čistenie), ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ hrajú v rozsahu e – f³,	Starostlivosť o nástroj. Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu,

✓ ovládajú hru tenuto, staccato, legato, ✓ zvládnu hru durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ rozlišujú a ovládajú hru osminových triol a bodkovaného rytmu, hru veľkej trioly, ✓ sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti, ✓ sú schopní práce v súboroch, ✓ verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii.	Prstová a jazyková technika. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Hra tenuto, staccato, plynulé väzby legáta s prechodom do dvojčiarkovanej oktávy. Hra durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Uvedenie hudobno-teoretických poznatkov v praxi: dur a mol kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno. Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, z v4. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, hra veľkej trioly.
--	---

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú starostlivosť o nástroj,	Starostlivosť o nástroj - jednoduchá

✓ upevňujú prstovú a jazykovú techniku, ✓ zahrajú v rozsahu e – g³, ✓ bezpečne ovládajú a kombinujú hru tenuto, staccato, ✓ aplikujú hru portamento, ✓ zvládnu hru durových a molových stupníc do siedmich predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládnu hru chromatickej stupnice , ✓ demonštrujú kvalitu tónu a intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ využívajú široké spektrum výrazových a dynamických možností pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb (z nôh aj spamäti), ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii.	údržba, čistenie. Plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátlaku, snaha o tónovú vyrovnanosť v celom používanom rozsahu. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Hra 1. – 7. poloha. Tenuto, staccato, plynulé väzby legáta v dvojčiarkovanej oktáve, hra portamento. Zvládanie prstovej a jazykovej techniky. Hra durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchлом tempe. Hra chromatickej stupnice. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D. C. al Fine, dal segno, pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnásťtinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7, striedanie osminových
---	--

	nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie. Hra veľkej trioly.
--	--

Žiaci na konci 4. ročníka druhej časti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ bezpečne ovládajú prstovú a jazykovú techniku aj v rýchlych tempách, ✓ zvládajú hru v rozsahu e - g³. ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynule čítanie nôt, ✓ ovládajú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, hrajú chromatické stupnice, ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ vedia vhodne uplatňovať frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja aj pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatne naladiť nástroj, ✓ verejným účinkovaním získajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii.	Plynulé reberno-bránicové dýchanie. Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátlaku. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Vyrovnaná prstová a jazyková technika. Tenuto, staccato, portamento, plynulé väzby legáta perného v dvojčiarkovanej a trojčiarkovanej oktáve. Hra durových a molových stupníc, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchлом tempe. Hra chromatickej stupnice. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov do praxe: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné staccato, portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno. Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt,

	rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šesťnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šesťnástinové hodnoty, triolové frázovanie. Hra veľkej trioly.
--	--

Záverečná skúška:

- 2 stupnice,
- 2 etudy rôzneho charakteru,
- 1 prednesová skladba.

5.1.7 študijné zameranie HRA NA SAXOFÓNE

Druhá časť I. stupňa základného štúdia - nižšie sekundárne umelecké vzdelanie ISCED 2B

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ sú oboznámení s históriou nástroja, zvládajú zloženie, rozloženie nástroja a ošetrovanie nástroja, ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku, ✓ ovládajú hru v rozsahu c¹ - f³, ✓ aplikujú hru tenuto, staccato a legato, ✓ Sú schopní zahrať durové a molové stupnice do 4 predznamenaní, a príslušné tonické kvintakordy a D⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom	Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátlaku. Dlhé tóny v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Tenuto, staccato. Zdokonaľovanie väzieb legáta pri prechode do dvojčiarkovanej oktávy. Hra durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní, T⁵ a D⁷ rôznymi artikuláciami v mierne rýchлом tempe v

rozsahu, ✓ ovládajú plynulé čítanie nôt, ✓ orientujú sa v notovom zápise a sú schopní hrať jednoduché skladby z listu, ✓ aplikujú elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika), ✓ ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrtových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek, ✓ zvládajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami, hru polovej, štvrtovej a osminovej noty s bodkou, ✓ sú schopní hrať so sprievodom a vedome rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, ✓ hrajú viachlasé skladby so spolužiakmi, alebo učiteľom, ✓ verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii.	dosiahnutom rozsahu. Nácvik kratších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Pojmy: prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno, celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra. Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5. Striedanie osminových nôt a osminových triol, bodkovaný rytmus osminové hodnoty. Viachlasné skladby - komorná hra. Verejná prezentácia nadobudnutých kompetencií.
---	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ hrajú v rozsahu b - f³, ✓ ovládajú hru tenuto, staccato, legato, ✓ reprodukovujú durové a molové stupnice do 6 predznamenaní a príslušné tonické kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, dosiahnutom rozsahu, ✓ uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ rozlišujú a ovládajú hru osminových triol a bodkovaného rytmu, hru veľkej trioly, ✓ sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti,	Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku, a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu. Zvládanie prstovej a jazykovej techniky. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Tenuto, staccato. plynulé väzby legáta s prechodom do dvojčiarkovanej oktávy. Durové a molové stupnice do 6 predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych,

✓ realizujú sa v súboroch, ✓ verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii.	súborových). Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, prstová technika, jazyková technika, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno. Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty. Hra veľkej trioly.
--	--

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ neustále pracujú na plynulom reberno-bránicovom dýchaní, ✓ aplikujú dlhé tóny v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou, ✓ hrajú v rozsahu b - fis³, ✓ využívajú širokú dynamickú škálu, ✓ zvládajú prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách, ✓ ovládajú a kombinujú tenuto, staccato, legato, portamento, ✓ reprodujú durové a molové stupnice do 7 predznamenaní a príslušné tonické kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ pracujú s chromatickou stupnicou, ✓ demonštrujú kvalitu tónu, ✓ uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, ✓ využívajú široké spektrum výrazových a dynamických možností pri interpretácii rozsiahlejších prednesových	Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku, a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály p až ff). Zvládanie prstovej a jazykovej techniky. Tenuto, staccato, portamento. Plynulé väzby legáta v dvojčiarkovej oktáve. Durové a molové stupnice do 7 predznamenaní, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe. Hra chromatickej stupnice. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia teoretických vedomostí v praxi:

skladieb (z nôt aj spamäti), ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii.	stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, prstová technika, jazyková technika - portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno. Pojmy: celá, polová, štvrtová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v. 7, m. 7. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty. Hra veľkej trioly.
--	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ neustále pracujú na plynulom reberno-bránicovom dýchaní. ✓ bezpečne aplikujú prstovú a jazykovú techniku aj v rýchlych tempách, ✓ zvládajú hru v rozsahu b - fis³, ✓ využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portamento), ✓ ovládajú plynulé čítanie nôt, ✓ demonštrujú hru durových a molových stupníc a príslušných tonických kvintakordov, D⁷ a zm⁷ po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ✓ zvládnu hru chromatických stupníc, ✓ sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, ✓ vedia vhodne uplatňovať frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja, ✓ aj pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období (z nôt aj spamäti),	Plynulé reberno-bránicové dýchanie. Tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu. Budovanie nátisku. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Vyrovnaná prstová a jazyková technika. Tenuto, staccato, portamento. Plynulé väzby legáta v dvojčiarkovej a trojčiarkovej oktáve. Durové a molové stupnice, T⁵, D⁷ a zm⁷ rôznymi artikuláciami v rýchlom tempe. Hra chromatickej stupnice. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Aplikácia teoretických vedomostí v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D⁷ a jeho obraty, zm⁷ a jeho obraty, násobné

✓ sú schopní samostatne naladiť nástroj, ✓ verejným účinkovaním získavajú osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii.	staccato, portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno. Pojmy: celá, polová, štvrt'ová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D⁷, zm⁷, intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v. 7, m. 7. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové frázovanie. Hra veľkej trioly.
--	---

Záverečná skúška:

- 1 durová, 1 molová stupnica,
- 2 etudy odlišného charakteru a tempa,
- 1 prednesová skladba.

5.1.8 študijné zameranie HRA NA HUSLIACH

CHARAKTERISTIKA

Skupina študijných zameraní hra na sláčikových hudobných nástrojoch poskytuje okrem individuálnej formy vyučovania aj skupinovú formu, a to v predmetoch komorná hra, hra vsúbore, hra v orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Okrem týchto predmetov sa v rámci primárneho vzdelávania hry na kontrabase a hry na violu vyučuje predmet sprievod, ktorý pokračuje na II. stupni základného štúdia a v štúdiu pre dospelých. Súčasťou predmetov skupiny študijných zameraní je hra zlistu, ktorá sa vyučuje v priebehu celého štúdia na ZUŠ. Rozšírené štúdium zahŕňa aj predmet klavírny sprievod a od 2. ročníka druhej časti základného štúdia predmet hra na klavíri. Hudobná teória a počúvanie hudby sú realizované v rámci skupinového predmetu hudobná náuka. Vzdelávanie na základnej umeleckej škole ponúka aj štúdium voliteľných predmetov, ktoré sú podrobne opísané v učebných plánoch.

Výchovno-vzdelávací proces je zameraný na systematické rozvíjanie a zdokonaľovanie interpretačných kompetencií, muzikality, kreativity a emočnej inteligencie. Umožňuje žiakom spoznávať skladby vpestrých hudobných formách, odhaľovať možnosti uplatnenia študovaného hudobného nástroja v rôznych žánroch, čím sa prehlbuje ich individuálny záujem o hudobné umenie.

Žiaci neustále, systematicky a komplexne získavajú hudobné kompetencie, prezentujú sa na verejnosti. Vyrastajú z nich budúci poslucháči hudby či vzdelaní hudobníci, ktorí sa budú aktívne alebo ako percipienti zúčastňovať kultúrneho diania, udržiavať a šíriť hudobnú tradíciu.

CIELE ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ

Úlohou študijných zameraní je rozvíjať všeobecné ciele hudobného odboru tak, aby žiak vedel:

- ✓ orientovať sa v žánrovo a štýlovo rôznorodej hudobnej literatúre pre sláčikové nástroje v rámci svetovej domácej tvorby,
- ✓ prijímať a spracovávať informácie o nových trendoch vo vývoji umenia v hre na sláčikových hudobných nástrojoch, formou umeleckého zážitku z koncertov a významných podujatí poznávať diela významných interpretov sláčikovej hry
- ✓ naďalej rozvíjať a zdokonaľovať interpretačné spôsobilosti v hre na sláčikovom nástroji a formovať vlastný osobitý štýl sólovej hry alebo skupinovej interpretácii,
- ✓ prijímať umenie, porovnávať výkony interpretov sláčikovej hry a hudobných telies a na základe analýzy posúdiť hodnotu umeleckého diela,
- ✓ formovať svoj hudobný vkus a umelecko-estetické vnímanie účasťou na umeleckých predstaveniach, komunikovať v spoločnosti opierajúc sa o poznatky a informácie získané štúdiom na základnej umeleckej škole a v kontexte celoživotného vzdelávania.

PROFIL ABSOLVENTA

ISCED 1B – primárne umelecké vzdelanie

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia nadobudol základnú gramotnosť a znalosť odbornej terminológie v oblasti hudobnej teórie, dejiny hudby, harmónia a hudobnej estetiky. Ovláda interpretáciu na hudobnom nástroji v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyzologickými dispozíciami.

Má rozvinutý zmysel pre vnímanie hudby a umenia. Je schopný systematicky pracovať na zdokonaľovaní vlastnej umeleckej interpretácie. Teoretické poznatky konfrontuje s praktickými interpretačnými činnosťami. Používa IKT pri poznávaní hudobnej literatúry svojho nástroja, vizuálne a sluchové poznatky dokáže aplikovať počas vlastnej interpretácie. Ovláda technickú a interpretačnú zložku počas hudobného prejavu. V spolupráci so učiteľom dokáže analyzovať a následne reprodukovať zapísaný notový text. Rozumie hudobno-výrazovým, technickým a artikulárnym označeniam notového zápisu interpretovanej skladby a uplatňuje ich počas hry. Dokáže vyjadriť jednoduché emócie v rámci interpretácie. Pozná pravidlá kultúrneho správania sa na koncertných podujatiach a umeleckej prezentácii. Výsledky svojej práce preukazuje na verejnosti. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a rovesníkov. Verbálne vyjadruje vlastné pocity a postrehy z vnímania hudobného diela. Rozvíja svoje hudobné schopnosti a zručnosti v rámci predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Poznatky o nácviku získané na vyučovaní aplikuje počas domácej prípravy. Pozná umelecké zoskupenia svojho mesta a regiónu. Je otvorený prijímaniu nových skúseností a poznatkov. Prehľbuje sa v ňom záujem a pociť potrebu umeleckého vzdelávania a interpretačného rastu na vyššej úrovni.

ISCED 2B – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia má schopnosť logicky uvažovať, ovláda na vyššej úrovni základy hudobnej štruktúry, hudobnú abecedu, terminológiu a techniku

umeleckej interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyzologickými dispozíciami. Je oboznámený so základnými okruhmi sociálnej funkcie hudby, slovenskou ľudovou tradíciou ako aj tradíciou ostatných národností žijúcich na Slovensku. Má prehľad o umeleckých zoskupeniach svojho mesta a regiónu, dokáže rozlíšiť charakteristické znaky regionálneho folklóru. Pozná slovenských hudobných skladateľov a ich tvorbu. Zaraďuje skladby slovenských autorov do svojho repertoáru. Orientuje sa v historickom vývoji uplatnení svojho nástroja vsólovej, komornej, súborovej a orchestrálnnej hre. Rozoznáva hudobné žánre a formy hudobných skladieb komponovaných pre sláčikové nástroje so zameraním na svoj vlastný hudobný nástroj. Teoretické poznatky z hudobnej náuky dokáže využiť pri štúdiu a interpretácii skladieb. Uplatňuje informačno-komunikačné technológie pri štúdiu hudobného materiálu. Počas interpretácie spája všetky získané technické, hudobno-výrazové a interpretačné schopnosti a zručnosti, dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú hudobnú skladbu, speje k intonačnej a rytmickej sebakontrolle. Aplikuje všetky doposiaľ osvojené interpretačné prostriedky a možnosti hudobného nástroja na vyjadrenie vlastných emócií a predstáv počas interpretácie. V rámci sebareflexie vie verbálne vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a iných interpretov a zdôvodniť podstatu svojho názoru.

Nadobudnuté vedomosti a zručnosti z individuálnej výučby aplikuje v rámci predmetov komorná hra, hra vsúbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Zvláda hru z listu a jednoduchú improvizáciu primerane svojim schopnostiam a nadaniu. Prehľbuje sa v ňom záujem a pocit potreby umeleckého vzdelávania a interpretačného rastu na vyššej úrovni. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na stredných umeleckých školách pedagogického zamerania.

II. STUPEŇ základného štúdia

Absolvent II. stupňa základného štúdia má osvojenú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu získanú podrobným štúdiom hudobného materiálu z hľadiska historického zaradenia, hudobno-teoretických poznatkov a interpretačných zručností. Stáva sa pozorným percipientom umenia, ktoré je pre neho celoživotnou potrebou a prostriedkom hlbšieho poznávania a chápania sveta. Vďaka možnosti systematicky pracovať na štúdiu artefaktov a verejne sa prezentovať získava pre život neoceniteľnú schopnosť sústredenia sa azdravého sebavedomia. V interpretačnej praxi uvedomele prepája teoretické vedomosti s praktickou inštrumentáciou. Ovláda technickú a interpretačnú zložku v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyzologickými dispozíciami. Vlastné predstavy o hudobnom diele stvára vedomým používaním technických, hudobno-výrazových, a iných interpretačných prostriedkov. Získané kompetencie aplikuje na základe zovšeobecnenia pri štúdiu hudobných skladieb. Ovláda zásady efektívneho nácviku hudobného materiálu a uplatňuje vlastné tvorivé myslenie pri samostatnom štúdiu. Má prehľad o hudobných štýloch, formách v rámci hudobnej histórie, orientuje sa v oblasti slovenskej a zahraničnej hudby, v tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov so zameraním na svoj nástroj. Diskutuje o svojom hudobnom vkuse, predstavách, interpretácii. Vie porovnať, vysloviť názor, zdôvodniť a ohodnotiť interpretačné výkony, no zároveň rešpektuje aj názory iných. Dokáže posúdiť náročnosť a význam hudobného diela. Rozoznáva umenie od gýču. Má vyhranený štýl, no je tolerantný a akceptuje názory a vkusovú orientáciu iných. Pozná, váži si a uvedomuje význam a dôležitosť zachovávanía kultúrno-historických národných tradícií. Zapája sa do organizácie kultúrneho diania v mieste svojho bydliska či už ako interpret alebo percipient hudby. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na vysokých školách pedagogického zamerania.

Rozšírené štúdium - I. stupeň

Absolvent rozšíreného štúdia I. stupňa štúdia má osvojenú hudobnú gramotnosť a odbornú

terminológiu získanú podrobným štúdiom hudobného materiálu, hudobno-teoretických poznatkov, histórie hudby a interpretačných zručností. Uvedomele prepája teoretické vedomosti s praktickou inštrumentáciou. Má záujem naďalej zdokonaľovať svoje interpretačné kompetencie anapredovať v umeleckom raste. Ako interpret s nadpriemerným nadaním ovláda na vyššej úrovni technické a interpretačné schopnosti a zručnosti. Uvedomuje si svoj talent a v súlade s ním plánuje ďalšie ciele. Vďaka možnosti verejne sa prezentovať získava pre život schopnosť sústredenia sa a zdravého sebavedomia. Rozoznáva hudobné žánre a formy hudobných skladieb komponovaných pre sláčikové nástroje so zameraním na svoj vlastný nástroj. Aplikuje interpretačné a percepčné skúsenosti z verejných vystúpení, koncertov ako aj poznatky získané zo zvukových záznamov a internetu pri štúdiu hudobného materiálu.

Uplatňuje tvorivé myslenie, hudobnú predstavivosť a fantáziu v rámci prejavu vlastného interpretačného štýlu a hudobných predstáv. Rozlišuje a charakterizuje technické a hudobno-výrazové prostriedky v interpretovaných a počúvaných dielach rôznych štýlových období v pestrých hudobných formách nevynímajúc skladby súčasných autorov. Vie diskutovať o svojom hudobnom vkuse, predstavách a interpretácii. Dokáže porovnávať, hodnotiť a vyjadrovať názory o interpretácii hudobných skladieb so zameraním na vlastný nástroj. Suverénne prezentuje svoje interpretačné zručnosti na pódiu ako vyspelý a zrelý interpret. Ovláda pravidlá samostatného efektívneho nácviku hudobného materiálu, spája osvedčené stratégie učenia sa s vlastným tvorivým myslením. Nadobudol hudobné kompetencie pre pokračovanie v štúdiu na konzervatóriu. Je pripravený prijímať nové poznatky a zručnosti potrebné pre pokračovanie v harmonickom raste jeho osobnosti ako budúceho profesionálneho umelca.

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium „A“

Žiaci po ukončení 1.roku prípravného štúdia „A“:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vnímajú melodickú líniu v interpretácii učiteľa alebo počúvaním hudobných skladbičiek, ✓ vnímajú tempo skladby, piesne v interpretácii učiteľa alebo počúvaním hudobných skladbičiek, piesní, ✓ opíšu vlastnými slovami na základe asociácií podľa textu piesne, dynamiky, tempa, charakter skladby, piesne interpretovanej pedagógom, ✓ poznajú názvy jednotlivých častí huslí a sláčika (žabka, špička, hmatník, kobylka, struny, duša, strunník, príp. ďalšie), ✓ rozlíšia časti sláčika ✓ reprodukovujú cvičenia zamerané na uvoľnené a prirodzené držanie sláčika, ✓ demonštrujú elementárne základy správneho postoja, držania huslí a sláčika,	✓ Sluchová arytmiická predstavivosť. ✓ Rozoznávajú zvukovej škály husľovej inštrumentácie. ✓ Základy hry na nástroji. ✓ Stavba huslí a sláčika. ✓ Žabka, špička, horná polovica, stred, dolná polovica. ✓ Technika hry sláčikom. ✓ Cvičenia zamerané na uvoľnenie pravej ruky (využitie ceruzky,...). ✓ Správne polozenie sláčika v ťažisku. ✓ Ťah celým sláčikom po prázdnych strunách. ✓ Technika hry ľavou rukou. ✓ Tvorba tónu. ✓ Ukladanie prstov na hmatník najskôr bez zvuku, neskôr pizzicato. ✓ Pizzicato, arco. ✓ Výška, dĺžka a sila tónu. ✓ Kombinácia spevu s hrou na tele. ✓ Hra na ozvenu.

✓ uložia prsty na hmatník v prstoklade určenom pedagógom, ✓ reprodukujú základné technické prstové cvičenia, ✓ reprodukujú spamäti piesne a riekanky, najprv spevom, neskôr hrou pizzicato alebo sláčikom, ✓ opíšu vlastnými slovami vlastnosti tónu, ✓ interpretujú spevom, pizzicato neskôr arco po predhraní učiteľom jednoduché krátke melodické a rytmické fragmenty, ✓ zahrajú riekanky a jednoduché skladby na jednej strune v rozsahu dvoch, troch tónov. ✓ zahrajú jednoduché ľudové piesne v rozsahu jednej oktávy.	✓ Interpretácia ✓ Cvičenia so sláčikom, udržanie sláčka v pravej ruke. ✓ Cvičenia so sláčikom – uloženie prstov na sláček.
---	--

Žiaci po ukončení 2. roku prípravného štúdia „A“:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ demonštrujú elementárne základy správneho postoja, držania huslí a sláčka, ✓ reprodukujú cvičenia zamerané na prirodzené držanie sláčka, súčinnosť častí ľavej ruky od ramena až po prstypočashry, ✓ položia sláček na miesto hrania podľa notového zápisu, ✓ interpretujú détaché (1-2 krátkym sláčikom) pri žabke, vstrede pri špičke ✓ použijú dĺžku sláčka podľa hodnoty trvania noty, ✓ rozlíšia interpretačne pizzicato, arco, ✓ použijú dĺžku sláku a tlak na slák za účelom dosiahnutia dynamickej sily tónu, ✓ uložia prsty na hmatník v prstoklade určenom pedagógom, ✓ reprodukujú technické cvičenia zamerané na uvoľnené ukladanie prstov na hmatník, ✓ definujú noty v rozsahu minimálne interpretovaných skladieb, ✓ opíšu vlastnými slovami na	✓ Základy hry na husliach. ✓ Technika hry sláčikom. ✓ Držanie sláčka (využitie ceruzky). ✓ Správne nasadzovanie sláčka v ťažisku. ✓ Základné označenia pre spôsoby husľovej hry v notovom zápise (žabka, špička, stred, HP, DP). ✓ Détaché. ✓ Celá, polová, štvrtová, osminová nota. ✓ Pizzicato, arco. ✓ Dynamické znamienka: p, mf, f. ✓ Technika hry ľavej ruky. ✓ Husľový kľúč. ✓ Notopis v rozsahu minimálne interpretovanej hudobnej skladby, piesne. ✓ Elementárna analýza hudobnej skladby. ✓ Stavba huslí a sláčka. ✓ Názvy strún: g, d1, a1, e2 a ich výška. ✓ Výška, sila, dĺžka tónu. ✓ Intonačná a rytmická predstavivosť. ✓ Elementárna husľová literatúra pre začiatčníkov. ✓ Hudobné skladby, piesne a riekanky. ✓ Rytmický sprievod

základe asociácií tempo, dynamiku, náladu skladby interpretovanej pedagógom, ✓ pomenujú názvy jednotlivých častí huslí a sláčika, ✓ poznajú názvy strún a ich výšku, ✓ rozoznávajú vlastnosti tónu, ✓ interpretujú po predhraní učiteľom jednoduché krátke melodické a rytmické fragmenty, ✓ reprodukovujú pamäti riekanky a piesne najprv spevom, neskôr pizzicato alebo sláčikom, ✓ zahrajú intonačne čisto a rytmicky správne piesne a jednoduché skladby, ✓ zahrajú jednooktávovú stupnicu celým sláčikom. ✓ vytvoria elementárny rytmický sprievod na prázdnych strunách vybrnkávaním, neskôr sláčikom k spievaným riekankám a piesňam.	
--	--

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

- správne držanie huslí a sláčika,
- správny postoj pri hre, nohy mierne od seba rozkročené.
- hra pamäti: 1 ľudová pieseň, 1 prednesová skladba z literatúry pre prípravné štúdium.

Kritériá hodnotenia:

1. Správne držanie nástroja
2. Brnkávanie prázdnych strún, brnkávanie prstov
3. Správne držanie sláčika
4. Ťahanie sláčikom dlhých tónov po prázdnych strunách
5. Hra sláčikom jednoduchej jednooktávovej stupnice - detaché

Literatúra:

1. hra ľudových piesní v jednoduchých úpravách učiteľa
2. Viliam Kořínek – úprava ľudových piesní.
3. Č. Beran – J. Beran – Houslová příprava a škola pro začátečníky

Prípravné štúdium „B“

Žiaci po ukončení prípravného štúdia „B“:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ demonštrujú elementárne základy postavenia a držania huslí a sláčika pri hre, ✓ uplatňujú kreatívne didaktické hry za účelom dosiahnutia uvoľneného držania sláčika, ✓ reprodukujú účelové cvičenia zamerané na zapojenie všetkých častí pravej ruky od ramena až po prsty pri hre, ✓ uložia slák podľa určeného smeru a demonštrujú rovnomerný ťah celým sláčikom po jednej strune bez rušivých pazvukov, ✓ aplikujú počas hry détaché celým sláčikom, dve krátke noty pri žabke, špičke, v strede alebo kombinujú dlhé ťahy s krátkymi, ✓ rozoznajú v notovom zápise znaky charakteristické pre sláčikové nástroje (žabka, špička, stred, hp, dp), ✓ rozlíšia sluchom durovú a molovú tóninu, ✓ reprodukujú technické cvičenia zamerané na uvoľnené a mäkké ukladanie prstov ľavej ruky na hmatník bez zvuku, neskôr hrou pizzicato, arco, ✓ uplatňujú v hre prstoklady podľa uváženia pedagóga (zvyčajne v prstoklade durovej tóniny), ✓ definujú noty v rozsahu minimálne interpretovaných skladieb, ✓ reprodukujú po učiteľovom predhraní krátke melodické útvary pizzicato, arco a rytmické útvary sláčikom, ✓ elementárny rytmický sprievod na prázdnych strunách slákom k spievaným riekankám a	✓ Základy hry na nástroji. ✓ Sústavná kontrola uvoľneného, ale aktívneho hracieho aparátu pedagógom. ✓ Synchronizácia oboch rúk počas hry. ✓ Technika hry sláčikom. ✓ Technické cvičenia na uvoľnené držanie sláčika. ✓ Détaché. ✓ Hra pri žabke, špičke a v strede. ✓ Sluchová predstavivosť. ✓ Technika hry ľavej ruky. ✓ Prstoklad v prvej polohe. ✓ Notopis v husľovom kľúči. ✓ Intonačná arytmiická predstavivosť. ✓ Rytmizácia. ✓ Celá, polová, štvrtová, osminová nota. ✓ Rytmičné riekanky. ✓ Charakter a nálada hudobnej skladby, piesne. ✓ Základné delenie dynamiky (f, mf, p). ✓ Elementárne základy dynamického cítěnia. ✓ Tvorivé hudobné didaktické hry. ✓ Hra spamäti. ✓ Rozvoj rytmickej, intonačnej a harmonickej predstavivosti počúvaním hry pedagóga a hudobných nahrávok skladieb blízkyh veku žiaka.

piesňam. ✓ používajú dĺžku sláčika adekvátnu hodnote trvania noty, ✓ dokážu vytlieskať rytmus skladby pred jej interpretáciou, ✓ aplikujú v svojom hudobnom prejave elementárne hudobno-výrazové prostriedky, ✓ uplatňujú v hre základy dynamického čítania, ✓ opíšu vlastnými slovami náladu, tempo, dynamiku a charakter jednoduchej hudobnej skladby, ✓ interpretujú ľudové piesne a jednoduché prednesové skladby spamäti, ✓ opíšu emocionálne zážitky z počúvanej skladby	
---	--

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

- správne držanie huslí asláčika,
- hra spamäti: 1 ľudová pieseň, 1 prednesová skladba z literatúry pre prípravné štúdium.
- hra jednooktávovej stupnice.

Kritériá hodnotenia:

1. Správne držanie nástroja
2. Brnkane prázdnych strún, brnkane prstov
3. Správne držanie sláčika
4. Ťahanie sláčíkom dlhých tónov po prázdnych strunách
5. Hra sláčíkom jednoduchej jednooktávovej stupnice - detaché

Literatúra:

1. Č. Beran – J. Beran: Houslová příprava a škola pro začátečníky.
2. J. Míka: Škola hry na housle
3. V. Kořínek: Ľudové piesne a cvičenia

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Primárne umelecké vzdelanie - ISCED 1B:

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ demonštrujú vzpriamený a uvoľnený postoj, ✓ kontrolujú s pomocou učiteľa	✓ Základy hry na nástroji. - Technika hry ľavej ruky. ✓ Tvorba tónu.

prirodzené a uvoľnené držanie huslí a sláčika, ✓ koordinujú prácu oboch rúk počas hry, ✓ upravujú s pomocou učiteľa činnosť, pohyby ramena a predlaktia ľavej ruky, ✓ kladú dôraz na uvoľnené a prirodzené postavenie zápästia ľavej ruky a správne, mäkké ukladanie prstov na hmatník, ✓ kontrolujú s pomocou učiteľa intonačnú čistotu a kvalitu tónu, ✓ uložia sláčik na struny od žabky alebo od špičky podľa zápisu v notách alebo pokynov učiteľa, ✓ ovládajú ťah celým sláčikom, polovicou, tretinou a štvrtinou sláčika, so zreteľom na plynulú výmenu pri žabke a špičke, hru v hornej a dolnej polovici sláčika, ✓ reprodukovujú cvičenia zamerané na rovnomerný ťah sláčikom po strunách a prechod cez struny bez sprievodných pazvukov, ✓ poznajú umiestnenie prsta na strune a spájajú s názvom noty, ktorú prst hrá, ✓ reprodukovujú jednoduchú skladbu v durovej, molovej tónine podľa notového zápisu, ✓ použijú dĺžku sláčika adekvátnu hodnote trvania noty, ✓ správne s pomocou učiteľa zadedia sláčik pri kombinovaní krátkych smykov s dlhšími rytmickými hodnotami, ✓ určujú smer ťahu sláčikom a jeho umiestnenie podľa označení charakteristických pre sláčikové nástroje, ✓ aplikujú v hre základné dynamické, artikulčné a opakovacie znamienka podľa notového zápisu, ✓ reprodukovujú prípravné cvičenia na nácvik vibráta, ✓ ovládajú technické spôsoby hry détaché, legato, staccato, ✓ zahrajú plynule stupnicu a kvintakord minimálne v rozsahu jednej oktávy naučeným technickým spôsobom podľa návrhu učiteľa (výber C, G, D, A, alebo iné), ✓ reprodukovujú rytmicky a intonačne správne po učiteľovom predhraní	✓ Technika hry sláčikom. ✓ Znalosť nôt vhusľovom kľúči v rozsahu g-h2. ✓ Prstoklad. ✓ Celá, polová, štvrtová, osminová nota a príslušné pomlčky. ✓ Žabka, špička, stred, hp (horná polovica), dp (dolná polovica). ✓ Repetícia, prima volta, seconda volta. ✓ Dynamika. Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Vibráto. ✓ Détaché celým sláčikom a v rôznych jeho častiach a v oboch smeroch, jednoduché staccato, legato. ✓ Stupnice, technické cvičenia a etudy. ✓ Intonačná a rytmická predstavivosť. ✓ Hra z pamäte. ✓ Rytmická, intonačná a harmonická predstavivosť. ✓ Súhra. ✓ Estetický prejav. ✓ Rytmizácia ✓ Melodizácia
---	---

✓ krátke melodické a rytmické útvary, interpretujú intonačne a rytmicky správne, so správnym zadelením sláčka podľa rytmu piesne a jednoduché skladby spamäti, ✓ udržujú tempo a rytmus v súhre s melodickým alebo harmonickým nástrojom, ✓ uplatňujú základné pravidlá počas interpretácie na verejnosti (príchod, úklon, postavenie na pódiu, správanie), ✓ vytvoria elementárny rytmus k básni využitím celej, polovej, štvrtovej a osminovej noty a pomlčiek, ✓ vedia vytvoriť melódiu k riekanke s využitím dvoch –troch tónov.	✓
--	---

Literatúra:

1. Č. Beran – J. Beran: Houslová příprava a škola pro začátečníky
2. J. Míka: Škola hry na housle
3. V. Kořínek: Huslová škola č. 1,2.
4. V. Kořínek: Hra ľudových piesní
5. V. Kořínek: Prvý prednes.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ sústavne kontrolujú prirodzený, uvoľnený postoj a držanie hudobného nástroja. ✓ vnímajú kvalitný husľový tón počúvaním hry pedagóga alebo nahrávky. ✓ demonštrujú uvedomelú hru v prvej polohe, ✓ definujú noty z notového zápisu v rozsahu g-h2 aj s posuvkami, ✓ reprodukovujú tóny podľa notového zápisu i podľa pokynu učiteľa aj s posuvkami, ✓ určia podľa notového zápisu notu, jej umiestnenie na hmatníku v spojení s hrajúcim prstom, ✓ interpretujú jednoduché skladby s prstokladmi v durovej a molovej tónine, so zvýšeným 3. a zníženým 1. prstom, ✓ interpretujú 2-3 tónové motívy podľa sluchu na rôznych miestach	✓ Hrací aparát. ✓ Predstava o kvalite husľového tónu počúvaním hry pedagóga a iných interpretov husľovej hry. ✓ Hra v prvej polohe. ✓ Čítanie nôt v rozsahu g –h2 aj s posuvkami. ✓ Prstoklad, hmaty. ✓ Nácvik a kontrola činnosti ľavej ruky počas hry na rôznych miestach hmatníka. ✓ Pohyblivosť prstov ľavej ruky, pružný dopad a rýchly odskok. ✓ Sluchová sebakontrola, tvorba tónu. ✓ Zdokonaľovanie tvorby kultivovaného tónu. ✓ Delenie dynamiky podľa sluchu i v zápise (p, mf, f, crescendo, decrescendo). ✓ Polová a štvrtová nota s bodkou, triola, synkopa. ✓ Rytmická a intonačná predstavivosť. ✓ Zvyšovanie tempa hry. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky.

✓ hmatníka, ✓ dokážu sa podľa sluchu alebo s pomocou učiteľa intonačne doladiť, ✓ používajú tlak na sláčik za účelom dosiahnutia dynamického rozpätia požadovaného v hre, ✓ aplikujú počas hry dynamické rozdiely forte, mezzoforte a piano, crescendo a decrescendo, ✓ zahrajú rytmicky správne polovú a štvrtkovú notu s bodkou, ✓ zvládnu techniku hry détaché, legato, staccato, ✓ uplatňujú jednoduché hudobno-výrazové prostriedky podľa notového zápisu alebo podľa návrhu učiteľa, ✓ aplikujú v hre tempové označenia allegro, moderato, adagio alebo iné podľa interpretovanej hudobnej skladby, ✓ dokážu rytmicky obmieňať určený jednoduchý model, ✓ demonštrujú prípravné pohybové cvičenia ľavej ruky zamerané na nácvik vibráta bez sláčika, transponujú podľa sluchu krátke melodické úseky do iných tónin, ✓ rytmicky obmieňajú jednoduchý melodický motív, ✓ interpretujú ľudové piesne alebo prednesové skladby spamäti, ✓ sústredia sa na melodickú líniu svojho hlasu pri interpretácii v dvojhlase alebo s harmonickým nástrojom.	✓ Vibráto. ✓ Transpozícia krátkych melodických úsekov do iných tónin podľa sluchu. ✓ Improvizácia pri obmieňaní jednoduchého rytmického modelu. ✓ Zdokonaľovanie pamäti interpretáciou ľudových piesní a prednesových skladieb hrou bez nôt. ✓ Hra v dvojhlase alebo s harmonickým sprievodom.
--	--

Literatúra:

1. V. Kořínek: Hra stupníc
2. V. Kořínek: Husľová škola č. 2,3
3. Prednesové skladby: Kořínek, Malát, Mozart.

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ samostatne kontrolujú svoj postoj, držanie huslí a sláčika, ✓ korigujú intonačnú čistotu počas hry podľa pokynov učiteľa alebo samostatne, ✓ zahrajú intonačne čisto hudobné skladbičky v prvej polohe, ✓ reprodukujú dvojoktávové stupnice s príslušnými rozloženými	✓ Hrací aparát ✓ Tvorba intonačne čistého tónu ✓ Zvyšovanie technickej, interpretačnej úrovne a tempa skladieb. ✓ Prstoklady v zníženej polohe, prvý s druhým prstom a zvýšený tretí prst. ✓ Dvojoktávové stupnice, technické cvičenia, etudy. ✓ Technika pravej ruky.

kvintakordami, technické cvičenia a etudy zamerané na osvojenie a zdokonalenie intonačnej čistoty, kvality tónu, rytmu, hry v polohách, polohových výmen, technických spôsobov hry, výrazových prostriedkov, ✓ aplikujú technické spôsoby détaché pri žabke, špičke, v strede sláčika, legato (2, 3,4 noty), staccato, martelé, portamento, ✓ používajú tlak ruky na sláčik s cieľom dosiahnutia požadovanej dĺžky a intenzity zvuku, ✓ interpretujú podľa individuálnych zručností v iných, než v I. polohe, ✓ kladú dôraz na uvoľnený pohyb ľavej ruky pri prechodoch do polôh so zreteľom na súčasný plynulý kľzavý pohyb palca a prvého prsta, ✓ definujú noty z notového zápisu v rozsahu po III. polohu, ✓ používajú dĺžku sláčika adekvátne hodnote noty, ✓ zahrajú rytmicky správne triolu, synkopu, ✓ interpretujú precízne rytmické hodnoty v rámci daného metra ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky predpísané v notovom zápise, ✓ používajú interpretačné prostriedky pri znázorňovaní charakteru a nálady skladby, ✓ rozlíšia interpretačne v skladbe predohru, dohru, hudobnú tému, frázu, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách, ✓ uplatňujú znalosti metriky a delenia rytmu pri rytmizácii melodickéj línie, ✓ sústredia sa popri vlastnej hre na harmonický sprievod, prípadne ďalšie súčasne znejúce hlasy, ✓ interpretujú piesne a prednesové skladby spamäti, ✓ používajú vibráto na dlhých notách, ✓ rozlíšia na základe počúvania klasickú, ľudovú, modernú hudbu, ✓ zahrajú jednoduché skladbičky, piesne z listu.	✓ Technické spôsoby hry. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Zvyšovanie tempa a pohyblivosti oboch rúk počas hry. ✓ Hra na iných miestach na hmatníku. ✓ Medzipolohové výmeny. ✓ Prstoklad a hmaty VIII. polohe. ✓ Plynulé čítanie nôt od „g“ po „d3“. ✓ Dvoj-, troj-, štvordobý a osminový takt. ✓ Triola, synkopa. ✓ Rytmická presnosť počas hry v danom metre. ✓ Bodkovaný rytmus vo štvrtovom a osminovom takte. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Tempové označenia andante, allegretto, lento. ✓ Interpretácia ✓ Rytmizácia melodickéj línie. ✓ Komorné, súborové a orchestrálne zoskupenia. ✓ Hra spamäti. ✓ Technické cvičenia zamerané na nácvik vibráta. ✓ Hudobné žánre. ✓ Hra jednoduchých skladieb z listu.
--	---

Literatúra:

1. V. Kořínek: Hra stupníc
2. V. Kořínek: Husľová škola, Melodické etudy

3. O.Ševčík: Prstové cvičenia, Hra etud
4. Hra prednesových skladieb – N. Baklanova, Kabalevsky.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ korigujú správny postoj a používanie hracieho aparátu počas inštrumentácie, ✓ kontrolujú činnosť oboch rúk počas interpretácie, ✓ ovládajú hygienu a základnú údržbu hudobného nástroja, ✓ prepájajú vedomo získané teoretické poznatky s praktickými zručnosťami v inštrumentácii, ✓ používajú hudobnú terminológiu v rozsahu podľa obsahu vyučovania a individuálnych dispozícií žiaka, ✓ pľhotovo definujú noty v husľovom kľúči vo vyšších polohách alebo minimálne interpretovaných skladieb, ✓ interpretujú durové a molové stupnice cez dve oktávy s rozloženým kvintakordom s prechodom do vyšších polôh s využitím technických spôsobov hry détaché celým sláčikom a v rôznych jeho častiach, 2,3,4 legato, staccato, spiccato, martelé, ✓ používajú správnu časť sláčika, tlak na slák a dĺžku pri interpretácii technických spôsobov hry, tempa, dynamiky, ✓ kladú dôraz na dopad a odskok prstov z hmatníka pri zvyšovaní tempa hry, ✓ prenášajú ľavú ruku do vyšších polôh (III.poloha), s dôrazom na súčasné prenášanie palca, ✓ reprodukujú stupnice, technické cvičenia a etudy zamerané na osvojenie prstokladov a získanie hmatovej istoty v III. alebo v inej hranej polohe, ✓ doladia samostatne intonačné nedostatky pomocou prázdnych strún, ✓ zahrajú rytmicky precízne v rámci daného metra so správnym zadelením sláčika náročnejšie rytmické útvary, ✓ interpretujú hudobné skladby s výrazným rytmom a kombináciami	✓ Hrací aparát. ✓ Starostlivosť o hudobný nástroj. ✓ Hudobná terminológia. ✓ Notopis v husľovom kľúči. ✓ Dvojoktávové diatonické stupnice, technické cvičenia, etudy. ✓ Technika hry sláčikom. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Spiccato. ✓ Technika hry ľavej ruky. ✓ Zvyšovanie tempa hry. ✓ Hry v polohách, medzipolohová výmena.Prstoklad, hmaty VIII. polohe. ✓ Sluchová sebakontrola. ✓ Triola, synkopa, bodkovaný rytmus. ✓ Tvorba intonačne čistého akvalitného tónu. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Malá dvojdielna, trojdielna piesňová forma. ✓ Štýlové tance. ✓ Štúdium interpretovanej skladby s porozumením. ✓ Kultúra správania sa na koncertných podujatiach, formovanie estetického vkusu. ✓ Hra spamäti. ✓ Hudobná komunikácia. ✓ Hra z listu. ✓ Hudobná tvorivosť.

✓ rôznych rytmických prvkov, disponujú husľovým tónom adekvátnym používanému hudobnému nástroju a fyziologickým danostiam žiaka, ✓ uplatňujú v interpretácii agogiku, ✓ intenzívnejšie pracujú s dynamickou škálou, ✓ používajú vibráto, ✓ definujú s pomocou učiteľa tóninu, metrum, tónový rozsah, dynamiku, rytmické prvky, použité hudobno-výrazové prostriedky v interpretovanej skladbe, ✓ rozlíšia s pomocou učiteľa formálnu výstavbu, (diely) časti, charakteristické znaky interpretovanej skladby, ✓ demonštrujú zásady správania a etikety na koncertných vystúpeniach ako interpreti aj ako poslucháči, ✓ interpretujú prednesové skladby spamäti, ✓ aplikujú hudobné kompetencie získané na predmetoch individuálneho vyučovania v komornej, súborovej a orchestrálnej hre, ✓ zahrajú z listu jednoduché skladby a piesne, ✓ aplikujú elementárne prvky tvorivosti v jednoduchých skladbách a ľudových piesňach, ✓ používajú technické spôsoby (viacnásobné détaché, staccato, legato, spiccato), hudobno-výrazové prostriedky pri práci s hudobnou témou.	
---	--

Záverečná skúška:

- 1 durová a 1 molová melodická stupnica v dvoch oktávach (spôsobom 2, 4, 8 legáto, rozložené akordy - 3 legáto)
- 1 etuda (Kořínek, Wohlfahrt, Mazas)
- 1 prednesová skladba spamäti
- samostatné ladenie nie je podmienkou

Kritériá hodnotenia:

1. Práca s tónom
2. Technické zvládnutie programu
3. Dynamika

4. Hra spamäti, splnenie plánu aj repertoáru ku skúškam

Literatúra:

1. V. Kořínek: Husľová škola
2. F. Wohlfahrt: 60 etude pre husľ, op. 45
3. J.F. Mazas – Hra etud, op. 36, č 1.
4. O. Ševčík: Prstové cvičenia
5. Hra prednesových skladieb – Komarovský, Jurovský, Šostakovič, Kabalevsky, J.S. Bach, Mozart, J. Faust.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia – ISCED 2B

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú osvojenú základnú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu z doterajšej hudobnej praxe, ✓ doladia sa využitím pomocných tónov v polohách. ✓ interpretujú stupnice v rozsahu minimálne do tretej polohy s rozloženým kvintakordom doposiaľ osvojenými technickými spôsobmi hry, ✓ kladú dôraz na plynulý pohyb palca súčasne s protiľahlými prstami ľavej ruky pri polohových výmenách, ✓ používajú správne sláčik pri hre technických spôsobov détaché, legato, staccato, spiccato, martelé a ich rytmických obmien, ✓ demonštrujú plynulú hru détaché a spiccato v ťažisku sláčika, ✓ uložia sláčik na miesto hrania sul tasto a sul ponticello, ✓ uplatňujú v hre flažolety a prehmaty, ✓ interpretačne rozlíšia akcentované noty, ✓ rozpoznajú z notového zápisu miesta so zdvihom, ✓ použijú pri hre zdvihu primeranú dĺžku a smer sláčika, ✓ reprodukujú technické cvičenia zamerané na súčasného ukladania prstov v dvojhmatovej hre, ✓ použijú správny pomer sláčika a kombináciu dvojjzvuku pri hre trojtónových a štvortónových akordov, ✓ použijú vibráto v súlade s charakterom hraného úseku,	✓ Stupňovanie nárokov na interpretačnú úroveň. ✓ Intonačná čistota a rytmická presnosť v stredne rýchlych tempách. ✓ Ladenie hudobného nástroja. ✓ Hmatová istota a intonácia v III. polohe. ✓ Dvojoktávové stupnice, technické cvičenia, etudy a hudobné skladby. ✓ Hra v polohách, medzipolohové výmeny. ✓ Technické spôsoby hry Sul tasto, sul ponticello. ✓ Jednooktávové stupnice na jednej strune prvým a druhým prstom s prehmatom a flažoletom. ✓ Technické cvičenia, etudy, skladby (podľa zváženia pedagóga) s obsahom prvkov už zvládnutých a ďalších prvkov -zdvihy, akcenty. ✓ Dvojhmaty. ✓ Akordická hra. ✓ Prstové a zápästné vibráto. ✓ Interpretácia. ✓ Štylové špecifiká v hudobných skladbách. ✓ Počúvanie nahrávok významných huslistov. ✓ Husľová literatúra v rôznych štýlových obdobiach a žánroch. ✓ Rondo nižšieho typu. ✓ Hra spamäti. ✓ Hra z listu v rámci komornej hry alebo hry v súbore alebo orchestri. ✓ Melodické ozdoby využívané pri obmieňaní melódie. ✓ Hudobná veta.

✓ uplatňujú na základe porozumenia interpretovanej skladbe správne frázovanie, uvádzanie a ukončovanie hudobných myšlienok počas hry, ✓ umocňujú expresivitu skladby vibrátom, logickým frázovaním, uplatnením progresívnej dynamiky, výrazových a artikulačných prostriedkov, agogiky, ✓ vnímajú na základe počúvania osobitosti interpretácie hudobných skladieb v rôznych štýlových obdobiach a žánroch, ✓ uplatňujú zvukovú farebnosť nástroja počas hry v polohách, ✓ definujú charakteristické znaky formy rondo nižšieho typu alebo formy iných interpretovaných skladieb, ✓ demonštrujú aspoň jednu prednesovú skladbu plynule bez pamäťových výpadkov, ✓ zahrajú z listu skladbu úrovne nižšieho ročníka individuálne aj v súhre, ✓ uplatňujú osobnostnú verbálnu aj nonverbálnu komunikáciu v súhre s inými nástrojmi, ✓ aplikujú trilky alebo iné melodické ozdoby v hre aj pri improvizácii s melódiou, ✓ uplatňujú tvorivé schopnosti pri dopĺňaní závetia hudobnej vety alebo záveru skladby.	
--	--

Literatúra:

1. F.Wohlfahrt: 60 etud pre husle, op.45
2. J.F. Mazas: Etudy op. 36, č.1
3. O. Ševčík: Prstové cvičenia
4. Hra prednesových skladieb a koncertov – O. Rieding, A. Vivaldi, Z. Fibich

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ majú prehľad o hudobnej kultúre svojho mesta a regiónu, ✓ aplikujú počas interpretácie prednesovej skladby všetky dynamické, výrazové, artikulačné prostriedky aagogiku predpísané v notovom zápise, ✓ interpretujú etudy a prednesové skladby s náročnejšími technickými spôsobmi hry a dvojhmatmi,	✓ Hudobná kultúra a tradície mesta a regiónu. ✓ Hudobná kultúra minulosti. ✓ Interpretácia. ✓ Dvojhmatová hra. ✓ Dvojoktávové, trojoktávové stupnice a akordické kadencie. ✓ Medzipolohové výmeny a hra v polohách. ✓ II. a IV. poloha (výber podľa

✓ interpretujú artikulačne zrozumiteľne v rovnakom tempe stupnice a akordické kadencie cez dve, tri oktávy, ✓ plynule prechádzajú do druhej a tretej polohy ✓ samostatne regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu vo IV. polohe, ✓ doladia sa samostatne pomocou susedných prázdnych strún a pomocných tónov v sextách, terciách, ✓ aplikujú prstoklady a hmaty naučené v stupniciach v hudobných skladbách, ✓ interpretujú v rýchlejšom tempe s koordinovanými pohybmi oboch rúk, ✓ reagujú na rytmické a tempové zmeny počas skladby, ✓ poznajú charakteristické znaky hudobnej formy variácií alebo iných interpretovaných skladieb, ✓ zahrajú trilok, nátril, obal alebo iné melodické ozdoby podľa notového zápisu, ✓ flexibilne reagujú na rytmické a tempové zmeny počas skladby, ✓ zahrajú rytmicky správne náročnejšie rytmické útvary v rámci metra, ✓ experimentujú s farbou tónu v prednesových skladbách a etudách, ✓ prejavujú vlastné emocionálne cítenie v interpretovanej skladbe, ✓ interpretujú skladby s vyšším stupňom náročnosti spamäti, ✓ samostatne naštudujú primerane náročnú skladbu, ✓ určia tóninu, tempo, technické spôsoby hry, hudobno-výrazové prostriedky v novej skladbe, ✓ pohotovejšie čítajú notový zápis pri hre z listu, ✓ uplatňujú elementárne improvizčné prvky v piesňach a jednoduchých skladbách, ✓ udržia spoločné tempo, rytmus, dynamiku počas súhry.	pedagóga). ✓ Intonačná čistota a kvalita tónu v hraných polohách. ✓ Prstoklad. ✓ Čítanie nôt z notového zápisu a hmatová orientácia v druhej a štvrtej polohe. ✓ Synchronizácia oboch rúk v rýchlejšom tempe arytmiických zmenách. ✓ Variácie. ✓ Melodické ozdoby. ✓ Interpretácia. ✓ Kvintoly, sextoly, veľké trioly. Osobitý interpretačný prejav. ✓ Muzikálny prejav žiaka v prednesových skladbách. ✓ Hra spamäti. ✓ Samostatné štúdium. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Hra z listu. ✓ Hudobná tvorivosť. ✓ Uplatňovanie melodických ozdôb v improvizácii. ✓ Skupinová interpretácia.
--	--

Literatúra:

1. F. Wohlfahrt: 60 etud pre husle, op.45
2. J.F Mazas – Husľová škola op.36, č.1
3. O. Ševčík: Prstové cvičenia, Cvičenia stupníc, rozložených akordov, Cvičenia rôznych smykov

4. Hra prednesových skladieb a koncertov: O. Rieding, A Vivaldi, F. M. Bartholdy, J.S Bach, W. A. Mozart

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Vzdelávací štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú stupnice a akordické kadencie s použitím D7, technické cvičenia, etudy a skladby, zamerané na zvyšovanie tempa ✓ použijú správne sláčik počas hry technických spôsobov so zreteľom na precíznu artikuláciu ✓ interpretujú v rozsahu minimálne do IV. polohy naučenými technickými spôsobmi v rýchlejšom tempe so zreteľom na zrozumiteľnú artikuláciu, ✓ formujú postavenie ľavej ruky počas plynulých výmen do polôh nahor aj nadol so zreteľom na čistú intonáciu a kvalitný tón, ✓ rozlíšia, a následne zahrajú zapísané intervalové vzdialenosti v polohách, ✓ uplatňujú počas hry v polohách prstoklady a hmaty z nácviku stupníc a technických cvičení, ✓ kontrolujú vizuálne a sluchom celkový interpretačný prejav (postoj a súčinnosť rúk počas hry, intonácia a kvalita tónu), ✓ aplikujú na základe porozumenia skladbe všetky doposiaľ nadobudnuté poznatky a zručnosti: dôsledné frázovanie, uplatňovanie širokej dynamickej škály, využívanie rôznych farebných tónových odtieňov, zmeny tempa a ďalšie výrazové prostriedky vyjadrujúce charakter skladby, ✓ precízne artikulujú rytmické úseky s náročnejším kombinovaným rytmom, ✓ samostatne analyzujú primerane náročnú skladbu (určia tóninu, metrum, tempo, frázu, výrazové prostriedky), ✓ zahrajú melodické ozdoby zapísané v notovom zápise, ✓ zahrajú intonačne čisto krátky úsek v dvojhmatoch, ✓ uplatňujú rôzne druhy vibráta podľa charakteru úseku skladby, ✓ vyjadrujú v skladbe vlastné emócie, ✓ analyzujú interpretačné prostriedky v hraných hudobných formách,	✓ Dominantný septakord. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Détaché (rytmické obmeny), martelé, legato (s viacerým počtom nôt), spiccato. ✓ Diatonické stupnice minimálne v rozsahu do IV. polohy, technické cvičenia a etudy. ✓ Tvorba tónu. ✓ Prstoklad. ✓ Interpretácia. ✓ Artikulácia rytmu. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Melodické ozdoby. ✓ Dvojhmaty. ✓ Vibráto. ✓ Osobitý interpretačný prejav. ✓ Koncertíno, sonatina. ✓ Hra z listu. ✓ Transpozícia. ✓ Práca s hudobnou témou. ✓ Variácie na rytmické modely. ✓ Skupinová interpretácia.

✓ pohotovo čítajú noty z notového zápisu pri hre z listu, ✓ transponujú podľa sluchu jednoduché piesne do iných tónin, ✓ aplikujú rytmické kombinácie a poznajú technické spôsoby hry pri variáciách na tému, ✓ interpretačné kompetencie aktívne demonštrujú v sólovej alebo skupinovej hre pred publikom.	
--	--

Literatúra:

1. F. Wohlfahrt: 60 etud pre husle, op.45
2. J.F. Mazas: Husľové etudy op.36
3. O.Ševčík: Prstové cvičenia, Hra stupníc a rozložených akordov, Cvičenia rôznych smykov
4. Hra prednesových skladieb: O.Rieding, A.Vivaldi, Z.Fibich, J. S Bach, W.A Mozart

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uložia prsty ľavej ruky na hmatník bez vzájomnej fixácie, ✓ preukážu zručnosť pri tvorbe spevného husľového tónu ✓ demonštrujú hru na husliach v rozsahu celého hmatníka vo všetkých naučených tóninách, ✓ zahrajú intonačne čisto a s plynulým prechodom do polôh ✓ jednooktávovú stupnicu od prvého s druhým prstom do V. polohy na jednej strune, ✓ definujú noty z notového zápisu v rozsahu do V. polohy alebo minimálne interpretovaných hudobných skladieb, ✓ aplikujú vhodný prstoklad v interpretovaných skladbách, ✓ dokážu sa priestorovo orientovať na hmatníku za účelom dosiahnutia intonačne čistých polohových výmen a čistého, kultivovaného tónu vo vyšších polohách, ✓ uplatňujú dĺžku sláčka a tlak na sláček adekvátne tempu, technickému spôsobu, dynamickej intenzite, použitým hudobno-výrazovým prostriedkom, ✓ aplikujú v hre technické spôsoby détaché, legato, martelé, spiccato, staccato, radové staccato, sautillé, ich kombinácie a rytmické obmeny,	✓ Stupnice, technické cvičenia a etudy, prednesové skladby. ✓ Medzipolohové výmeny a hra v polohách. ✓ Notopis v rozsahu g –f3. ✓ Prstoklad a hmatová istota v V. polohe. ✓ Tónová a intonačná sebakontrola. ✓ Technika hry sláčikom. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Radové staccato, sautillé. ✓ Dvojhmaty, akordická hra. ✓ Interpretácia. ✓ Vibráto. ✓ Samostatné štúdium. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Koncert, sonáta. ✓ Štýlová interpretácia. ✓ Slovenskí hudobní skladatelia a ich tvorba v minulosti a súčasnosti. ✓ Kultúrny život a hudobné dianie mesta alebo regiónu. ✓ Hra spamäti. ✓ Analýza interpretácie. ✓ Transpozícia. ✓ Hudobná tvorivosť. ✓ Improvizačné prvky pri spoločnom muzikovaní. ✓ Dôsledný nácvik technicky, rytmicky a interpretačne náročných miest, úsekov a fráz etúd a prednesových skladieb určených na absolventské

✓ interpretujú skladby s uplatnením dvojhmatov a akordov, ✓ vyjadrujú emocionálny charakter skladby a vlastné pocity vedomým frázovaním, využívaním progresívnej dynamiky, agogiky a iných hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ použijú vibráto podľa charakteru hraného úseku, ✓ reagujú pohotovo a samostatne na predložený notový materiál, ✓ zahrajú fragment melódie alebo obľúbenú hudobnú skladbu (pieseň) bez notovej predlohy, ✓ aplikujú zásady uvedomelého nácviku skladby pri samostatnom štúdiu, ✓ aplikujú nadobudnuté teoretické poznatky z hudobnej náuky, dejín hudby pri štúdiu skladieb a interpretácii, ✓ definujú charakteristické znaky hudobných foriem koncertu a sonáty alebo iných interpretovaných skladieb, ✓ interpretačne rozlíšia žánre a štýlové osobitosti v hre technických spôsobov a hudobno-výrazových prvkov v sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hre, ✓ majú prehľad o tvorbe slovenských skladateľov minimálne pre svoj hudobný nástroj, ✓ majú prehľad o hudobných telesách a osobnostiach svojho mesta alebo regiónu, ✓ naštudované skladby interpretujú s klavírnym sprievodom, prípadne s iným harmonickým nástrojom na koncertnom pódiu spamäti, ✓ v rámci sebareflexie dokážu verbálne vyjadriť svoj názor na vlastný výkon, vlastnú hru, ✓ transponujú jednoduché melódie do blízkych tónin podľa sluchu, ✓ aplikujú technické spôsoby hry a výrazové prostriedky pri sólovej improvizácii aj pri spoločnom muzicírovaní, ✓ preukážu teoretické poznatky, technické a interpretačné zručnosti podľa obsahu vzdelávania na I. stupni základného štúdia.	skúšky a koncert.
--	--------------------------

Záverečná skúška:

- jedna molová a jedna durová dvojoktávová stupnica (spôsobom 2, 4, 8 legáto, rozložené akordy 3 –legáto)
- dve etudy rôzneho technického zamerania,
- jedna prednesová skladba alebo jedna časť koncertu

kritériá hodnotenia:

1. práca s tónom
2. dynamika
3. hra spamäti
4. samostatné ladenie nástroja

Literatúra:

1. J.F.Mazas: Etudy op.36, č.1,2
2. J.F Mazas: Hra stupníc a rozložených akordov.
3. Hra prednesových skladieb a koncertov: J.Accolay, O. Rieding, F. Kreisler, J.Brahms, V. Monti

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ korigujú pohyby celého hracieho aparátu a činností oboch rúk počas hry, ✓ demonštrujú uvoľnenú a intonačne čistú hru v polohách a pri výmene polôh ✓ interpretujú artikulačne zreteľne, čistou intonáciou a kvalitným tónom náročnejšie diatonické stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy a skladby v doposiaľ osvojených polohách, ✓ použijú správnu dĺžku, časť a tlak na sláčik pri hre technických spôsobov détaché, martelé, legato, staccato, spiccato, sautillé a ich kombinácií vo zvýšenom tempe, ✓ interpretujú skladby s dvojhmatmi a akordmi, ✓ aplikujú prstoklady a hmaty v rozsahu do piatej polohy podľa naučených stupníc, ✓ majú prehľad o hudobných skladateľoch komponujúcich skladby pre husle, ✓ interpretujú skladby rôznych	✓ Hrací aparát. ✓ Medzipolohové výmeny, hra v polohách. ✓ Tvorba tónu. ✓ Stupnice, technické cvičenia a etudy. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Zvyšovanie tempa hry. ✓ Dvojhmaty, akordická hra. ✓ Tvorba tónu a upevnenie hmatovej istoty v piatej polohe. ✓ Husľová literatúra minulosti i súčasnosti. ✓ Interpretácia. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Farba tónu. ✓ Artikulácia rytmických prvkov. ✓ Osobitý interpretačný prejav. ✓ Špecifiká hry na husliach v rôznych štýlových obdobiach. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Analýza interpretácie. ✓ Hudobno-estetické cítenie. ✓ Skupinová interpretácia. ✓ Samostatné štúdium nových hudobných diel, orchestrálnych partov.

štýlových období v pestrých hudobných formách nevynímajúc skladby súčasných autorov, ✓ aplikujú v prednesových etudách a skladbách všetky technické a hudobno-výrazové prostriedky vyznačené v notovom zápise, ✓ stvárajú charakter skladby využitím dynamiky, farebných odtieňov tónu, vibrátom, technických, výrazových prostriedkov a agogiky počas hry, ✓ pracujú s farbou tónu za účelom znázornenia nálady hraného úseku, skladby, ✓ reprodukovávajú artikulačne precízne a presne rytmus skladby, ✓ uplatňujú počas interpretácie vlastnú predstavu o celkovom obraze hudobného diela, ✓ demonštrujú v hre štýlové špecifiká charakteristické pre obdobie vzniku skladby, ✓ určujú po opakovanom vypočutí tempo, metrum, tónorod, použité hudobno-výrazové prostriedky, tému, predohru, dohru v skladbe, ✓ diskutujú o svojom hudobnom vkuse, predstavách, interpretácii, ✓ rozvíjajú harmonické, melodické, rytmické cítenie a predstavivosť v rámci skupinovej interpretácie, ✓ prispôsobujú sa frázovaním a využitím hudobno-výrazových prostriedkov počas súhry, ✓ samostatne našťudujú menej náročný hudobný materiál sólovej a skupinovej hry, ✓ interpretujú z listu menej náročné sólové i komorné skladby, ✓ aktívne prezentujú svoje hudobné schopnosti v sólovej a skupinovej hre, ✓ demonštrujú tvorivé nápady a prostriedky improvizácie počas interpretácie.	✓ Hra z listu. ✓ Verejné vystúpenie. ✓ Tvorba druhého hlasu k melódii: využívanie harmonickej predstavivosti. ✓ Melodizácia rytmických viet s udaním tóniny a počtu využívaných tónov.
---	---

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dbajú na účelové zapojenie jednotlivých častí oboch rúk pri	✓ Hrací aparát. ✓ Sluchová sebakontrola.

✓ interpretácii hudobného materiálu, ✓ samostatne regulujú intonačnú istotu a tónovú kultúru vo všetkých doposiaľ prebraných polohách, ✓ reprodukujú stupnice, technické cvičenia a etudy na zamerané na osvojenie prstokladov a hmatov v šiestej a siedmej polohe alebo v doposiaľ prebraných polohách, ✓ interpretujú hudobný materiál so zreteľom na funkčné pohyby jednotlivých častí obidvoch rúk, ✓ formujú postavenie ľavej ruky počas plynulých medzipolohových výmen a hry v polohách, ✓ uplatňujú adekvátnu dĺžku a tlak na sláčik počas sláčikových výmen v hre technických spôsobov v rôznom tempe, ✓ reprodukujú technické cvičenia a etudy zamerané na zdokonaľovanie správneho a plynulého ukladania prstov ľavej ruky počas hry dvojhmatov, ✓ zahrajú súvislý úsek hudobnej skladby v dvojhmatoch, ✓ vedia zapísať a zadeliť do taktov jednoduchú melódiu v určenej tónine, ✓ tvoria vhodné prstoklady v hraných polohách na základe určenia tóniny z notového zápisu, ✓ definujú formu a využité interpretačné prostriedky suity a variácií alebo iných interpretovaných skladieb, ✓ reagujú pohotovo na metrické a rytmické zmeny v skladbách, ✓ dbajú na presnú artikuláciu rytmu v danom metre pri hre náročnejších rytmických útvarov, ✓ diskutujú o hudobnej skladbe, vyjadrujú a zdôvodňujú vlastné názory na interpretáciu, ✓ analyzujú formálnu výstavbu a využité hudobno-výrazové prostriedky v interpretovaných skladbách s pomocou učiteľa, ✓ demonštrujú charakter a náladu skladby prirodzeným frázovaním, uplatňovaním širokej dynamickej škály, farebných zvukových odtieňov, vibráta, využitím technických, výrazových prostriedkov a agogiky, ✓ rozlíšia interpretačne náladové zmeny v rámci plynulého hudobného	✓ Dvojoktávové a trojoktávové durové, molové stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy. ✓ Šiesta, siedma poloha. ✓ Tvorba intonačne čistého a kultivovaného tónu. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Dvojhmatová hra. ✓ Elementárna znalosť zápisu melódie. ✓ Prstoklad. ✓ Suita, variácie. ✓ Metrum, rytmus. ✓ Technické cvičenia zamerané na zvládnutie problematiky prebraných úsekov. ✓ Analýza hudobnej skladby, interpretácie. ✓ Estetické cítenie. ✓ Interpretácia. ✓ Vibráto. ✓ Štúdium etúd, skladieb s dynamickými a tempovými kontrastmi. ✓ Komplexné osvojenie hudobnej skladby. ✓ Hra z listu. ✓ Štúdium hudobných skladieb s porozumením. ✓ Koncerty, kultúrne podujatia. ✓ Jednoduché variačné spôsoby v improvizácii. ✓ Hudobná tvorivosť a improvizácia.
--	--

<prejavu,< pre=""> ✓ prezentujú po intonačnej, technickej a výrazovej stránke zvládnutú skladbu, ✓ interpretujú sólové skladby a súborové alebo orchestrálne party z listu, ✓ dokážu sa stotožniť s interpretovanou skladbou počas sólovej i skupinovej hry, ✓ demonštrujú svoje hudobné schopnosti a zručnosti v sólovej alebo skupinovej hre na verejných vystúpeniach, ✓ uplatňujú jednoduché prvky improvizácie pri rytmických a melodických obmenách témy alebo úseku skladby, ✓ aplikujú technické spôsoby hry (viacnásobné détaché, staccato, legato, spiccato), glissando počas tvorivej práci stémou, ✓ experimentujú s jemnými dynamickými a farebnými odtieňmi tónu, ktoré je možné na husliach dosiahnuť. </prejavu,<>	
--	--

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ demonštrujú prirodzenú a uvoľnenú hru, ✓ korigujú intonačné nedostatky a kvalitu tónu pri polohových výmenách a hre v polohách, ✓ demonštrujú správne vycvičené náročnejšie polohové výmeny v etudách a skladbách, ✓ reprodukovujú intonačne čisto kvalitným tónom dvojoktávové a trojoktávové stupnice s rozloženými akordmi, technické cvičenia a etudy doposiaľ naučenými technickými spôsobmi hry détaché v rôznych častiach sláčika, legato (s rôznym počtom nôt), martelé, staccato, radové staccato, spiccato, sautillé v rôznych tempách, ✓ rozlíšia sluchom i hmatom poltónové vzdialenosti, ✓ aplikujú prstoklady chromatickej stupnice v hudobnom materiáli,	✓ Funkčnosť jednotlivých častí oboch rúk, koordinácia bez svalového napätia. ✓ Medzipolohové výmeny, hra v polohách. ✓ Hmatová istota a intonačná čistota medzi vzdialenejšími od seba polohami (I.-IV., I.-V., II.-V. poloha). ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Chromatická stupnica. ✓ Jednooktávové (dvojoktávové) dvojhmatové durové, molové stupnice a technické cvičenia. ✓ Interpretácia. ✓ Štýlové interpretačné špecifiká. ✓ Husľová literatúra. ✓ Významní husľoví virtuózi. ✓ Analýza interpretácie. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Osobitý interpretačný prejav. ✓ Samostatné štúdium. ✓ Skupinová interpretácia.

✓ zahrajú plynule súvislý dvojhmatový úsek hudobnej skladby, ✓ interpretujú skladby s využitím dvojhmatov v durovej a molovej tónine, ✓ interpretujú naučený hudobný repertoár artikulačne zreteľne, intonačne čisto kultúrnym tónom, ✓ uplatňujú v hre farebné tónové odlišnosti, ✓ aplikujú v hre poznatky o interpretácii štýlových osobitostí, ✓ majú prehľad o známych hudobných skladbách svetovej a domácej husľovej literatúry nevynímajúc skladby súčasných autorov a významných interpretoch husľovej hry, ✓ rozlíšia rozdiely medzi rôznymi interpretačnými výkonmi rovnakej skladby, ✓ rozlíšia technické spôsoby hry, hudobno-výrazové prostriedky hudobnej skladby podľa počúvania i z notového materiálu, ✓ formujú svoj štýl realizovaním vlastných predstáv počas interpretácie, ✓ rozvíjajú hudobné kompetencie sebavzdelávaním v oblasti nových hudobných diel, orchestrálnych partov ✓ uplatňujú na základe porozumenia skladby v súhre spoločné frázovanie a vyjadrovanie výrazových prostriedkov, ✓ aplikujú poznatky z hudobnej náuky a individuálneho vyučovania pri samostatnom zápise obľúbenej skladby alebo piesne do nôt, ✓ používajú pri tvorivej práci s témou augmentáciu a diminúciu.	✓ Hudobná tvorivosť, improvizácia. Augmentácia, diminúcia. ✓ Rytmická, melodická improvizácia na zadanú jednoduchú tému.
--	---

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ korigujú svoju interpretáciu tak, aby bola intonačne čistá, vyrovnaná, v plynulom a koordinovanom pohybe oboch rúk, ✓ interpretujú durové a molové dvojtaktové a trojtaktové stupnice a rozložené akordy, technické	✓ Hrací aparát. ✓ Tvorba tónu. ✓ Stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy a prednesové skladby. ✓ Medzipolohové výmeny, hra v polohách.

cvičenia a etudy intonačne čisto a kultúrnym tónom vo všetkých hraných polohách, ✓ reprodukujú stupnice, technické cvičenia zamerané na precvičovanie medzipolohových výmen v rôznych rytmických obmenách a rôznymi technickými spôsobmi hry, ✓ aplikujú artikulačne precízne a kvalitným tónom technické spôsoby hry détaché v rôznych častiach sláčika, legato s rôznym počtom nôt, staccato, radové staccato, spiccato, sautillé, pizzicato a ich kombinácie, ✓ zahrajú naučený hudobný materiál intonačne a rytmicky presne, ✓ aplikujú v hre všetky doposiaľ naučené technické spôsoby hry, polohové výmeny a hru v polohách, ✓ samostatne aplikujú optimálny prstoklad a hmaty v hraných polohách, ✓ interpretujú skladby s využitím dvojhmatov, ✓ tvoria dynamicky vyrovnaný tón s dôslednou výmenou v rôznych častiach sláčika pri hre pomalých hudobných skladieb, ✓ regulujú ťah, tlak na sláčik, umiestnenie na strunách za účelom dosiahnutia požadovanej farby tónu, ✓ uplatňujú logické frázovanie, precíznú artikuláciu používaných technických spôsobov hry a hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ rozlíšia interpretačne špecifiká charakteristické pre rôzne štýlové obdobia, ✓ prezentujú po technickej, rytmickej a výrazovej stránke komplexne zvládnutý hudobný materiál, ✓ interpretujú skladby s náročnejším rytmom, prípadne so zmenami v metre, ✓ vyjadria tempom, osvojenými hudobno-výrazovými prostriedkami a technickými spôsobmi hry vlastnú predstavu o celkovom obraze hudobného diela, ✓ opíšu emocionálny zážitok z počúvaného hudobného diela, ✓ uplatňujú hudobnú terminológiu v konverzácii o hudobnej skladbe, vkuse, predstavách, interpretácii, ✓ orientujú sa v hudobných formách a	✓ Technické spôsoby hry. ✓ Dôsledná intonačná sebakontrola pri hre. ✓ Prstoklad, hmaty. ✓ Dvojhmatové stupnice (tercie, sexty, oktávy). ✓ Interpretácia. ✓ Farba tónu. ✓ Interpretačné špecifiká rôznych štýlových období. ✓ Rytmický rozbor a dôsledná rytmizácia pomalých skladieb s náročným zápisom. ✓ Osobitý interpretačný prejav. ✓ Štúdium hudobného materiálu s porozumením. ✓ Concerto grosso, koncert, triová sonáta, sonáta. ✓ Husľová literatúra. ✓ Život a tvorba slovenských hudobných skladateľov. ✓ Osobnosti súčasnej slovenskej hudby, interpreti, komorné, súborové, orchestrálne telesá, inštitúcie: hudobné scény, opery, divadlá na Slovensku. ✓ Samostatná analýza interpretovanej skladby. ✓ Hra z listu. ✓ Sólová, skupinová interpretácia. ✓ Tvorivé myslenie žiaka pri nácviku diela. ✓ Improvizácia na hudobnú tému: využívanie technických spôsobov hry (viacnásobné détaché, staccato, legato, spiccato), výrazových prostriedkov v sólovej i skupinovej hre. ✓ Samostatné štúdium nových hudobných diel, orchestrálnych partov. ✓ Upevňovanie doposiaľ nadobudnutých hudobných schopností a zručností potrebných na udržanie technickej flexibility, intonačnej čistoty a tónovej kultúry pri interpretácii. ✓ Spôsoby nácviku rôznych prvkov inštrumentálnej hry a ich využitie počas samostatnej prípravy. ✓ Budovanie vlastného hudobného repertoáru hrou spamäti
---	--

poznatkoch o nich získaných štúdiom na ZUŠ so zameraním sa na vlastný repertoár, ✓ poznajú významné a populárne husľové diela klasickej hudby, ✓ majú prehľad o slovenských hudobných skladateľoch a ich tvorbe so zameraním sa na husľovú literatúru, o významných slovenských interpretoch husľovej hry, hudobných telesách a kultúrnych inštitúciách na Slovensku, ✓ analyzujú stavbu hudobnej formy interpretovanej skladby a využité technické spôsoby hry, tempo, dynamiku, hudobno-výrazové prostriedky z notového zápisu i podľa počúvania, ✓ zahrajú z listu skladby nižších ročníkov štúdia, ✓ preukážu kompetencie stať sa plnohodnotnými členmi rôznych sláčikových zoskupení, ✓ uplatňujú v hre vlastné tvorivé myslenie a prvky improvizácie, ✓ aplikujú zásady uvedomelého a efektívneho nácviku počas samostatného štúdia skladieb sólovej i orchestrálnej hry, ✓ interpretujú prednesové skladby spamäti, ✓ preukážu hudobné kompetencie potrebné pre pokračovanie v štúdiu pre dospelých na ZUŠ, na vysokých školách pedagogického zamerania alebo pre sebavzdelávanie	
---	--

Záverečná skúška:

- 2 charakterovo odlišné etudy,
- 1 prednesová skladba.

Literatúra:

1. J.F Mazas: Husľové etudy op.36, č.2
2. J.F. Mazas: Cvičenie stupíc, rozložených akordov a dvojhmatov
3. R. Kreutzer: 42 husľových etud
4. Hra prednesových skladieb a koncertov: F. Kreisler, J. Brahms, V. Monti, Ch. A.Beriot, J.S Bach, W.A Mozart, L. van Beethoven

5.1.7 študijné zameranie HRA NA GITARE

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Gitara v súčasnosti patrí k najobľúbenejším a najrozšírenejším hudobným nástrojom. Spája v sebe prednosti nástroja melodického i akordického. Je nástrojom so všestranným využitím, uplatňujúci sa vo všetkých hudobných žánroch. Táto skutočnosť vychádza z bohatej interpretačnej a nástrojárskej tradície a gitarovej literatúry, obsahujúcej všetky štýlové obdobia.

Vhodný vek na prijatie na základnú umeleckú školu je šesť rokov. Prijatie starších žiakov je tiež možné. Žiaci musia spĺňať základné podmienky: mať požadované hudobné nadanie, fyzické a psychomotorické predpoklady pre hru na nástroji. Anatomickým danostiam detí je nutné prispôbiť veľkosť gitary. Najvhodnejšie nástroje pre výučbu žiakov mladšieho školského veku sú „španielske“ gitary s nylonovými strunami s menzúrou 530 mm pre 6 – 7 ročných a 570 mm pre 8 – 10 ročných.

CIELE SKUPINY ŠTUDIJNÝCH ZÁMERANÍ

- ✓ Naučiť žiaka hrať na zvolenom hudobnom nástroji, dosiahnuť určité majstrovstvo, zvládnuť základy hry na nástroji, rozvíjať techniku hry.
- ✓ Naučiť žiakov spoľahlivo sa orientovať v notácii podľa notatúr a hrať podľa akordických značiek.
- ✓ Naučiť žiakov zvládnuť hru a orientáciu v rôznych hudobných štýloch.
- ✓ Rozvíjať hudobné schopnosti žiakov so zreteľom na ich individuálne dispozície, ich vek, osobnostné danosti, mieru jeho talentu, technickú a umeleckú vyspelosť.
- ✓ Usmerňovať žiaka k uplatneniu získaných vedomostí, schopností, skúseností vo svojom umeleckom prejave v sólovej hre, v hre v komornom zoskupení alebo v súborovej hre.
- ✓ Naučiť žiaka využívať svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb podľa vlastného výberu.
- ✓ Orientovať žiaka, podľa jeho schopností, na vlastnú hudobnú prax alebo na ďalšie štúdium na vyššom type umeleckého vzdelávania.
- ✓ Hlavným cieľom je vzbudiť lásku k hudbe a nástroju a vytvoriť si kním pozitívny a trvalý vzťah.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania Hra na gitare si osvojí základné návyky a schopnosti (správne držanie tela a nástroja pri hre, správne postavenie rúk), používa základné technické prvky hry (hru apoyando, tirando, arpeggio, hru staccato, legato). Podľa notového zápisu hrá v I. až V. polohe. Interpretuje jednoduchšie skladbičky so použitím dynamiky a farebných registrov, využíva základné harmonické funkcie pri sprievode piesní a vníma náladu skladby.

Absolvent druhej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na gitare interpretuje technicky náročnejšie skladby rôznych štýlových období na vyššej hudobno-technickej úrovni, ovláda základnú nástrojovú techniku na vyššej úrovni náročnosti. Je schopný naladiť si nástroj, vedome vníma kvalitu prevedenia tónu pri hre a samostatne pracuje so skladbou. Objektívne zhodnotí vlastnú interpretáciu s ohľadom na svoje

vedomosti, zručnosti a schopnosti. Je schopný sprevádzať podľa notácie a vytvoriť improvizovaný, primeraný sprievod podľa akordových značiek.

Absolvent rozšíreného štúdia študijného zamerania Hra na gitare ovláda hru na vyššej technickej a interpretačnej úrovni ako žiak záverečného ročníka druhej časti základného štúdia. Spĺňa požiadavky kladené na prijatie na konzervatórium.

Absolvent druhého stupňa študijného zamerania hra na gitare sa profiluje podľa svojho záujmu a preferencií. Dokáže samostatne študovať primerane náročnú skladbu rôznych štýlových období a žánrov, pri interpretácii využíva všetky získané hudobné vedomosti a zručnosti. Uplatňuje sluchovú sebakontrolu a využíva podľa stupňa svojej vyspelosti zvukové možnosti nástroja. Interpretuje primerane náročné skladby rôznych štýlov a žánrov po technickej, výrazovej a obsahovej stránke, využíva dynamiku, tempové rozlíšenie, vhodnú artikuláciu, frázovanie a agogiku. Sprevádza podľa notácie i akordických značiek, zvláda hru primerane náročných skladieb z listu a uplatňuje sa pri hre vkomorných alebo súborových zoskupeniach. Využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhladávaníu skladieb podľa vlastného výberu.

Prípravné štúdium (PŠ)

Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ spoznajú fyziologicky správne držanie nástroja, polohu tela a rúk pri hre, ✓ zvládnu elementárne technické prvky hry na gitare, ✓ orientujú sa v 1. polohe hmatníka, ✓ skoordínujú hru oboch rúk ✓ interpretujú jednoduchú jednohlasnú ľudovú pieseň, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete prípravná hudobná náuka, ✓ poznajú základné hudobné pojmy, ✓ porozumejú rytmickej hodnote polová nota sbodkou, ✓ hrajú so sprievodom učiteľa, ✓ aplikujú melodickú, rytmickú, harmonickú predstavivosť a hudobnú pamäť pri interpretácii hudobných hier, ✓ rozpoznajú v hre dynamiku piano a forte.	✓ Správne sedenie a poloha tela a rúk pri hre. ✓ Prípravné cvičenia hry palcom a prstami pravej ruky na prázdnych strunách. ✓ Orientácia na hmatníku v 1. polohe na strunách e-h-g-d. ✓ Koordinácia hry oboch rúk. ✓ Hra jednoduchých jednohlasných piesní a riekaniek. ✓ Základy hudobnej teórie podľa obsahu PHV. ✓ Rytmické hodnoty nôt celej, polovej, štvrtkovej, osminovej. ✓ Pochopenie rytmickej hodnoty polovej noty sbodkou. ✓ Rytmizácia a melodizácia riekaniek. ✓ Hudobné hry. ✓ Piano a forte.

--	--

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

Hra spamäti:
2 piesne alebo riekanky

Literatúra:

1. Ctibor Süsner: 1. Cvičení a skladby pro začátečníky
2. Juan Antonio Muro- Basic Pieces volume 1
3. úprava ľudových piesní pre dve gitary (učitelský doprovod)

Prvá časť I. stupňa základného štúdia- ISCED 1B

1.1./I.

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú správne sedenie a elementárne technické prvky hry na gitare, ✓ zahrajú tirando a apoyando prstami aj palcom, ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. polohe hmatníka na všetkých strunách, ✓ zahrajú jednoduchý dvojhlas s použitím prázdnych strún ✓ interpretujú jednoduchú dvojhlasnú skladbu, ✓ skoorinujú při hre obidve ruky, ✓ zahrajú jednooktávové stupnice, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ poznajú základné vlastnosti tónu.	✓ Fyziologicky správne držanie nástroja, tela a rúk pri hre. ✓ Hra tirando i apoyando prstami i palcom. ✓ Spájanie notového zápisu s orientáciou na hmatníku. ✓ Hra v 1. polohe hmatníka na všetkých strunách. ✓ Dvojhlas. ✓ Koordinácia oboch rúk. ✓ Hra jednooktávových durových a stupníc v rozsahu jednej oktávy (minimum C dur, G dur). ✓ Rozpoznanie výšky, sily adĺžky tónu. ✓ Elementárne rytmické hodnoty nôť a pomlčiek. ✓ Základné typy taktov (4/4, 3/4, 3/8), bodka pri note, ligatúra. posuvky.

Literatúra:

1. Ctibor Süsser: 1. Cvičení a skladby pro začátečníky
2. Juan Antonio Muro: Basic Pieces volume 1
3. Jiří Jirmal: Škola hry na kytaru
4. úprava ľudových piesní pre dve gitary (učitelský doprovod)

2.1./I.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zahrajú trojzvuk v súzvuku iarpeggiu, ✓ hrajú jednooktávové stupnice a kadencie, ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1.a2.polohe ✓ hrajú s aplikovaním dynamiky, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ zahrajú synkopu, ✓ poznajú hudobný termín Da Capo al Fine, ✓ predvedú zmysel pre výstavbu melódie a frázovanie, ✓ rozpoznávajú charakter skladby podľa nálady, ✓ zahrajú rôzne variácie arpeggia.	✓ Hra trojhlasu v súzvuku i v arpeggiu s použitím dvoch prstov a palca pravej ruky. ✓ Uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. ✓ Hra jednooktávových stupníc dur a mol do 4 # a1 b spoužitím základných akordov (bez barré). ✓ Orientácia v1. a2. polohe hmatníka. ✓ Základné dynamické stupne (p, mf, f), akcent. ✓ Hra z listu. ✓ Rytmické zadelenie synkopy. ✓ Da Capo al Fine. ✓ Vnímanie melodických fráz v piesni. ✓ Rozlíšenie durového a molového tónorodu

Literatúra:

1. Ctibor Süsser: 1. Cvičení a skladby pro začátečníky
2. Ctibor Süsser: 2. Kytarová škola
3. Juan Antonio Muro: Basic Pieces volume
4. Jiří Jirmal: Škola hry na kytaru
5. úprava ľudových a moderných piesní pre dve gitary (učitelský doprovod)

3.1./I.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1., 2. a 3. polohe ✓ hrajú jednoduché legáto ✓ používajú farebné registre pri hre, ✓ zahrajú štvorzvuk hraný súčasne palcom atrojice prstov pravej ruky, ✓ hrajú malé barré, ✓ hrajú dvojoktávové stupnice, ✓ vedia hrať zlistu primeraný zápis ✓ hrajú vkomornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ vnímajú charakter skladby, ✓ hrajú so sprievodom učiteľa.	✓ Orientácia v 1. 2., a 3. polohe hmatníka. ✓ Jednoduché legato použitím prázdnej struny. ✓ Farebných registre (sull tast, sull ponticcello). ✓ Štvorzvuk. ✓ Arpeggio so zapojením palca atrojice prstov pravej ruky. ✓ Nácvik malého barré. ✓ Dvojoktávové stupniceskadenciou použitím malého barré. ✓ Hra zlistu. ✓ Komorná hra, alebo hra vsúbore. ✓ Hra šestnástinových nôt a bodkovaného rytmu. ✓ Základné tempá skladieb (Andante, Moderato, Allegro, Allegretto). ✓ Vnímanie rôzneho tempa, dynamiky análady vskladbách. ✓ Rozvíjanie harmonického čítania.
---	--

Literatúra:

1. Vojtěch Tukač: Carulli, Carcasi
2. Ctibor Süsner: 1. Cvičení a skladby pro začátečníky
3. Ctibor Süsner: 2. Kytarová škola
4. Jiří Jirmal: Škola hry na kytaru
5. úpravy ľudových a moderných piesní

4.1./I.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ hrajú suvoľným hracím aparátom, ✓ hrajú legáto, ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. až v 5. polohe, ✓ zvládajú spôsob hry malého barré, ✓ ovládajú tlmenie askracovanie tónov, ✓ hrajú skvalitným tónom, ✓ ovládajú zložitejšie arpeggia, ✓ hrajú sdynamikou, ✓ zahrajú stupnice stypovými	✓ Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. ✓ Hra vzostupného azostupného legata rôznych kombináciách. ✓ Orientácia v 5. polohe hmatníka. ✓ Upevňovanie hry malého barré. ✓ Tlmenie prstami pravej ruky astaccato. ✓ Rozširovanie azdokonaľovanie úderov hry prstami pravej ruky. ✓ Arpeggio prstami pravej ruky rôznych variáciách. ✓ Hra progresívnej dynamiky (p,mf,f,

✓ prstokladmi, ✓ vedia hrať zlistu primeraný zápis, ✓ hrajú vkomornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ spoznajú základné typy rytmického sprievodu, ✓ vnímajú melodickú frázu vskladbách, ✓ rozlíšia melódiu od sprievodu, ✓ osvoja si jednoduchý sprievod	- crescendo, decrescendo). ✓ Durové amolové stupnice skadenciou použitím typových prstokladov ľavej ruky a rytmických variácií pravej ruky. ✓ Hra zlistu. ✓ Komorná hra, alebo hra vsúbore. ✓ Zložitejšie rytmické útvary (triola, zložitejší bodkovaný rytmus). ✓ Rytmickejší sprievod (valčík, polka). ✓ Melodická fráza. ✓ Melódia a sprievod. ✓ Rozvíjanie harmonického cítenia.
---	--

Záverečná skúška

- 1 dvojoktávová stupnica,
- 1 etuda,
- 1 prednesová skladba

Literatúra:

1. Brouwer: Etudes simples
2. Vojtěch Tukač: Carulli, Carcasi
3. Ctibor Süsner: 1. Cvičení a skladby pro začátečníky
4. Ctibor Süsner: 2. Kytarová škola
5. Jiří Jirmal: Škola hry na kytaru pro začátečníky
6. Úpravy ľudových aj moderných piesní

Druhá časť I. stupňa základného štúdia- ISCED 2B

1.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú plynulú výmenu polohy ľavej ruky, ✓ zahrajú veľké barré, ✓ zahrajú legáto a staccato, ✓ ovládajú zložitejšie arpeggia aj v rýchlejších tempách,	✓ Výmena polohy ľavej ruky v rôznych polohách hmatníka. ✓ Hra a upevňovanie veľkého barré a jeho využitie v akordoch. ✓ Upevnenie hry legato, staccato. ✓ Hra arpeggií v rôznych prstokladových variáciách. Návrat a

✓ zahrajú jednoduché melodické ozdoby, ✓ hrajú stupnice a kadencie, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ poznajú zápis jednoduchých melodických ozdôb ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu	aplikácia jednoduchých melodických ozdôb v etudách a skladbách (príraz, nátril, mordent). ✓ Hra dvojoktávových stupníc (dur, mol) v rôznych tempách a rytmických variantoch pravej ruky. ✓ Hra akordov s použitím veľkého barré. Hra z listu, komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Zápis jednoduchých melodických ozdôb ✓ Zložitejšie rytmické útvary (kvintoly, sextoly). ✓ Rytmický sprievod (polka, valčík, pochod, tango a pod.).
--	--

Literatúra:

1. Leo BROUWER: Estudios sencillos
2. Vojtech TUKAČ: Gitarová škola Caruli – Carcassi
3. Jiří JIRMAL: Základy kytarové techniky
4. Jiří JIRMAL: Škola hry na kytaru
5. Arnošt SÁDLÍK: Škola stupníc a akordov pre gitaru
6. Maria LINNEMANN: Neue Folklorestücke für Gitarre
7. Oto HUNBACH: 500 jahre für klassische gitarre
8. Ctibor Süsser: zväzok 2, 3
9. Eythor Thorlaksson: The classical guitar school of Iceland
10. Abel Carlevaro: Tecnica de la mano derecha, Tecnica de la mano izquierda

Sprievody a piesňová literatúra:

1. Já, písnička 1, 2, 3, České a slovenské hity 20. století
2. Jozef ZSAPKA: White christmas / vianočné koledy a piesne

2.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ hrajú nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka), ✓ demonštrujú v hre nové technicko-výrazové prostriedky ✓ poznajú akordické značky, ✓ hrajú stupnice a kadencie, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ ovládajú harmonickú funkciu akordov, ✓ poznajú skladateľov gitarovej literatúry z obdobia klasicizmu a romantizmu, ✓ poznajú zápis flažoletov, ✓ vnímajú agogické a dynamické zmeny v hudbe, ✓ sprevádzajú s využitím kadencií.	✓ Úvod do hry s nechtami. ✓ Nácvik hry pizzicato. Hra prirodzených flažoletov. ✓ Vzostupné, zostupné a kombinované legato na viacerých tónoch. Upevňovanie hry jednoduchých melodických ozdôb. Zdokonaľovanie hry podľa akordických značiek. ✓ Durové a molové stupnice s použitím rôznych prstokladov pravej ruky. ✓ Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Uplatnenie kadencií v sprievode piesní. ✓ Využitie poznatkov o vedení hlasov a melódie v skladbe. ✓ Klasicizmus a romantizmus v gitarovej literatúre. ✓ Zápis a spôsob hry flažoletov. ✓ Vedomé vnímanie agogických a dynamických zmien v hudbe. ✓ Rozvíjanie harmonického cítenia.

Literatúra:

1. Leo BROUWER: Estudios sencillos
2. Vojtech TUKAČ: Gitarová škola Caruli – Carcassi
3. Jiří JIRMAL: Základy kytarové techniky
4. Jiří JIRMAL: Škola hry na kytaru
5. Arnošt SÁDLÍK: Škola stupníc a akordov pre gitaru
6. Maria LINNEMANN: Neue Folklorestücke für Gitarre
7. Oto HUNBACH: 500 jahre für klassische gitarre

8. Ctibor Süßer: zväzok 2, 3,
9. Michael LANGER : Achtung frischer Seitenwind!
10. Eythor Thorlaksson: The classical guitar school of Iceland
11. Abel Carlevaro: Técnica de la mano derecha, Técnica de la mano izquierda

Sprievody a piesňová literatúra:

1. Já, písnička 1, 2, 3, České a slovenské hity 20. století
2. Jozef ZSAPKA: White christmas / vianočné koledy a piesne

3.2./I.

Vzdelávací štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú hru nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka), ✓ demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ aplikujú zásady interpretácie hudby baroka - skoordínujú hru oboch rúk, ✓ zahrajú dvojoktávové a trojoktávové stupnice s kadenciou. ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.	✓ Zdokonaľovanie hry s nechtami. ✓ Nácvik zložitejších melodických ozdôb (skupinka, obal, trilok) ✓ Zdokonaľovanie hry prirodzených flažoletov a nácvik umelých flažoletov. ✓ Aplikácia melodických ozdôb a flažoletov v skladbách. ✓ Samostatné vedenie hlasov a echo dynamika v barokových skladbách ✓ Zdokonaľovanie činnosti a koordinácie oboch rúk. Cvičenia na zväčšenie rozsahu ľavej ruky. ✓ Durové a molové stupnice dvojoktávové a trojoktávové s kadenciou. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. Barok a renesancia v gitarovej literatúre.

Literatúra:

1. Leo BROUWER: Estudios sencillos
2. Vojtech TUKAČ: Gitarová škola Caruli – Carcassi
3. Jiří JIRMAL: Základy kytarové techniky
4. Jiří JIRMAL: Škola hry na kytaru
5. Arnošt SÁDLÍK: Škola stupníc a akordov pre gitaru
6. Maria LINNEMANN: Neue Folklorestücke für Gitarre
7. Oto HUNBACH: 500 jahre für klassische gitarre
8. Ctibor Süsser: zväzok 2, 3,
9. Michael LANGER : Achtung frisher Seitenwind!
10. Mauro Giuliani: Etudy op. 48
11. Eythor Thorlaksson: The classical guitar school of Iceland
12. Abel Carlevaro: Tecnica de la mano derecha, Tecnica de la mano izqierda

Sprievody a piesňová literatúra:

1. Já, písnička 1, 2, 3, České a slovenské hity 20. století
2. Jozef ZSAPKA: White christmas / vianočné koledy a piesne

4.2./I.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedia samostatne pracovať so skladbou, ✓ hrajú s uvoľneným hracím aparátom, ✓ demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ hrajú stupnice a kadencie. ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení,	✓ Samostatná práca so skladbou po technickej a výrazovej stránke. ✓ Aplikovanie osvojených poznatkov do interpretácie skladieb. ✓ Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. ✓ Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb, flažoletov, pizzicato, legato, arpeggia. ✓ Úvod do hry tremola. Nácvik a použitie rasguada.

✓ zanalyzujú skladbu z hľadiska formy a harmónie, ✓ poznajú slovenskú gitarovú literatúru, ✓ vedia objektívne zhodnotiť vlastnú interpretáciu.	✓ Durové a molové typové stupnice s kadenciou v rozsahu celého hmatníka. ✓ Používanie akordických sprievodov. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Aplikovanie hudobno-teoretických poznatkov pri hre skladieb. Analýza skladieb z hľadiska formy a harmónie. ✓ Súčasná hudba v gitarovej literatúre a slovenská gitarová literatúra ✓ Sluchová kontrola vlastnej interpretácie a jej zhodnotenie.
--	---

Literatúra:

1. Leo BROUWER: Estudios sencillos
2. Vojtech TUKAČ: Gitarová škola Caruli – Carcassi
3. Jiří JIRMAL: Základy kytarové techniky
4. Jiří JIRMAL: Škola hry na kytaru
5. Arnošt SÁDLÍK: Škola stupníc a akordov pre gitaru
6. Maria LINNEMANN: Neue Folklorestücke für Gitarre
7. Oto HUNBACH: 500 Jahre für klassische gitarre
8. Ctibor Süsser: zväzok 2, 3,
9. Michael LANGER : Achtung frisher Seitenwind!
10. Mauro Giuliani: Etudy op. 48
11. Mateo Carcassi: Etudy op. 60
12. Eythor Thorlaksson: The classical guitar school of Iceland
13. Abel Carlevaro: Tecnica de la mano derecha, Tecnica de la mano izqierda

Záverečná skúška:

- 1 durová a 1 molová stupnica s kadenciou (2 -3 oktávy)
- ✓ 2 etudy rozličného technického charakteru

- ✓ 2 prednesové skladby
- ✓ hra spamäti, samostatné ladenie nástroja

Rozšírené štúdium

Cieľ:

Absolvent rozšíreného štúdia študijného zamerania Hra na gitare ovláda hru na vyššej technickej a interpretačnej úrovni ako žiak záverečného ročníka druhej časti základného štúdia. Splňa požiadavky kladené na talentové skúšky, ktoré sú podmienkou prijatia na konzervatórium.

3.1./I. rozšíreného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. až 3. polohe, ✓ demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ hrajú stupnice a kadencie, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ orientujú sa v gitarovej literatúre klasicizmu, ✓ vnímajú agogické a dynamické zmeny v hudbe, ✓ sprevádzajú s využitím kadencií.	✓ Uvedomelá orientácia v prvej až tretej polohe hmatníka. Plynulý pohyb ľavej ruky pri výmene polôh. ✓ Hra vzostupného a zostupného legata v rôznych kombináciách. ✓ Hra staccato a použitie v skladbách. ✓ Tlmenie preznievajúcich tónov prstami pravej ruky ✓ Hra dvojoktávových stupníc s kadenciou s použitím malého barré ✓ Štvorzvuk. ✓ Hra progresívnej dynamiky (p, mf, f, crescendo, decrescendo). ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Zložitejšie rytmické útvary (triola, zložitejší bodkovaný rytmus). ✓ Interpretácia skladieb klasicizmu

	✓ Vedomé vnímanie agogických a dynamických zmien v hudbe ✓ Vnímanie fráz. ✓ Rozvíjanie harmonického cítenia.
--	--

Literatúra:

Rozšírený výber prednesovej a inštruktívnej literatúry od autorov klasicizmu: F. Carulli, M. Carcassi, F. Molino, F. Sor, N. Coste, N. Paganini

4.1./I. rozšíreného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. až 7. polohe, ✓ ovládajú plynulú výmenu polôh, ✓ demonštrujú v hre melodické ozdoby, ✓ hrajú nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka), ✓ vedia zahrať flažolety, ✓ demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ hrajú kvalitnejším tónom,	✓ Dokonalá orientácia v piatej až siedmej polohe hmatníka. ✓ Plynulý prechod ľavej ruky po hmatníku pri výmene polôh. ✓ Nácvik a použitie jednoduchých melodických ozdôb. ✓ Úvod ho hry s nechtami. ✓ Hra prirodzených a umelých flažoletov. ✓ Rozširovanie a skvalitňovanie úderovej kapacity prstov pravej ruky. ✓ Veľké barré a jeho aplikácia v kadenciách. ✓ Hra a upevňovanie veľkého barré a jeho využitie v akordoch a kadenciách. ✓ Typové dvojoktávové durové a molové stupnice. ✓ Hra z listu, komorná hra, alebo hra v súbore.

Literatúra:

Rozšírený výber prednesovej a inštruktívnej literatúry od autorov klasicizmu: F. Carulli, M. Carcassi, F. Molino, F. Sor, N. Coste, N. Paganini

1.2./I. rozšíreného štúdia

Vzdelávací štandard	Obsahový štandard
✓ skoordínujú pri hre obidve ruky, ✓ zahrajú náročnejšie legáta, ✓ ovládajú zložitejšie arpeggia, ✓ aplikujú jednoduché ozdoby, ✓ tvoria kvalitnejší tón, ✓ hrajú stupnice a kadencie s využitím veľkého barré ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ orientujú sa v gitarovej literatúre obdobia renesancie, ✓ aplikujú melodickú, rytmickú, harmonickú predstavivosť a hudobnú pamäť pri interpretácii hudobných diel.	✓ Koordinovaná činnosť oboch rúk. Samostatnosť činnosti prstov ľavej ruky v hre legát. ✓ Kombinované legato. ✓ Hra arpeggií v rôznych prstokladových variáciách v rýchlejších tempách. ✓ Zdokonaľovanie a aplikácia jednoduchých ozdôb do hry ✓ Skvalitňovanie tónu hrou s nechtami. ✓ Durové a molové typové dvojoktávové stupnice s kadenciou s použitím veľkého barré. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Využitie poznatkov o vedení hlasov a melódie v skladbe. ✓ Rozšírené kadencie. ✓ Renesancia v gitarovej literatúre. ✓ Vedomé vnímanie agogických a dynamických zmien v hudbe. ✓ Sebakontrola prevedenia tónu.

Literatúra:

Rozšírený výber prednesovej a inštruktívnej literatúry renesancie: G. Sanz, L.de Milan, J. Dowland

2.2./I. rozšíreného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú v hre zložitejšie ozdoby, ✓ interpretujú niektorú z častí barokovej suity, ✓ hrajú stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ poznajú zložitejšie melodické ozdoby, ✓ orientujú sa v gitarovej literatúre obdobia baroka, ✓ orientujú sa v barokovej interpretácii.	✓ Úvod do hry s nechtami. Návrat hry pizzicato. Hra prirodzených flažoletov. ✓ Vzostupné, zostupné a kombinované legato na viacerých tónoch ✓ Upevňovanie hry jednoduchých melodických ozdôb. ✓ Zdokonaľovanie hry podľa akordických značiek. ✓ Durové a molové stupnice s použitím rôznych prstokladov pravej ruky. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore ✓ Uplatnenie kadencií v sprievode piesní. ✓ Využitie poznatkov o vedení hlasov a melódie v skladbe. ✓ Klasicizmus a romantizmus v gitarovej literatúre. ✓ Zápis a spôsob hry flažoletov. ✓ Vedomé vnímanie agogických a dynamických zmien v hudbe. ✓ Rozvíjanie harmonického čítania.

Literatúra:

Rozšírený výber prednesovej a inštruktívnej literatúry od autorov barokovej hudby: R. de Visée, J. A. Losy, S. L. Weis, J. S. Bach

3.2./I. rozšíreného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ aplikujú nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ vedome uvoľňujú hrací aparát, ✓ hrajú stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím malého a veľkého barré, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ poznajú zápis rasguada, ✓ získajú základnú orientáciu v španielskej ľudovej hudbe.	✓ Nácviak a použitie rôznych typov arpeggií. Úvod do hry tremolo. Skvalitňovanie hry melodických ozdôb. ✓ Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. ✓ Durové a molové dvojoktávové stupnice v rýchlejších tempách v rôznych rytmických a dynamických variáciách. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Technika rasguado. ✓ Metrum a rytmus španielskych tancov. ✓ Typy španielskych tancov. ✓ Interpreti flamencovej gitary.

Literatúra:

Rozšírený výber prednesovej a inštruktívnej literatúry španielskych, francúzskych a talianskych majstrov renesancie, baroka, klasicizmu a romantizmu.

4.2.1. rozšíreného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ aplikujú osvojené technické prvky do hry na kvalitatívne vyššej úrovni, ✓ hrajú stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ demonštrujú osvojené technicko-výrazové prostriedky v hre súčasných	✓ Oboznámenie sa s novými zvukovými efektmi (glissando, tambora, golpe, bubienok). ✓ Hra cyklických skladieb alebo časti zo sonáty. ✓ Progresívna dynamika s použitím rôznych dynamických odtieňov (pp-p-mf-f-ff). ✓ Durové a molové typové

autorov, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ poznajú väčšie formové útvary, ✓ získajú základnú orientáciu v súčasnej gitarovej hudbe.	dvojoktávové stupnice s kadenciou v rôznych polohách. ✓ Skladby súčasných autorov. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore ✓ Malé cyklické formy a časti sonáty. ✓ Hudba 20. a 21. storočia v gitarovej literatúre a slovenská gitarová literatúra.
--	---

Literatúra:

Výber literatúry dôležitých autorov doplnený o prelomové diela autorov 20. storočia primeranej technickej a interpretačnej náročnosti, napr: E. Pujol, M. Ponce, L. Brouwer, M. D. Pujol, J. Cardoso, R. Dyens, N. Koshkin a ďalší

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Ciele:

Absolvent druhého stupňa študijného zamerania hra na gitare sa profiluje podľa svojho záujmu a preferencií. Dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú skladbu rôznych štýlových období a žánrov, pri interpretácii využíva všetky získané hudobné vedomosti a zručnosti. Uplatňuje sluchovú sebakontrolu a využíva podľa stupňa svojej vyspelosti zvukové možnosti nástroja. Interpretuje primerane náročné skladby rôznych štýlov a žánrov po technickej, výrazovej a obsahovej stránke, využíva dynamiku, tempové rozlíšenie, vhodnú artikuláciu, frázovanie a agogiku. Sprevádza podľa notácie i akordových značiek, zvláda hru primerane náročných skladieb z listu a uplatňuje sa pri hre v komorných alebo súborových zoskupeniach. Využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu .

1./II. základného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky,	✓ Zdokonaľovanie techniky hry arpeggio, rasguado, glissando.

✓ hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v oktávach a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ aplikujú v interpretácii skladieb techniku hry rasguado, ✓ získajú základnú orientáciu v španielskej ľudovej hudbe.	✓ Legato na niektorom z tónov akordu. ✓ Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu celého hmatníka vo všetkých tóninách s rôznymi variantmi prstokladov pravej ruky a kadencie v rôznych polohách. Intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy. ✓ Rasguado. ✓ Španielska ľudová hudba v gitarovej literatúre. ✓ Rôzne typy rasguada. ✓ Charakteristika typických tancov Španielska. ✓ Rytmus a metrum najtypickejších tancov Španielska.
--	--

Literatúra:

1. Leo BROUWER: Estudios sencillos
2. Mateo CARCASSI: Etudy, opus 60
3. Fernando CARULLI: Fortschreitende Tonstücke und Geläufigkeits Etüden (výber a úprava Walter Götze – Edition Peters – Leipzig)
4. Napoleon COSTE: 25 etud, opus 38
5. Werner HUBSCHMANN: 22 Etüden für Gitarre
6. Jiří JIRMAL: Základy kytarové techniky
7. Emilio PUJOL: Racionálna škola hry na gitaru založená na zásadách Tárregovej techniky
8. Julio SAGRERAS: Las terceras lecciones guitarra
9. Francisco TÁRREGA: výber skladieb
10. Maximo Diego Pujol: Trés piezas rioplatenses
11. Jorge Cardoso: výber skladieb
12. Eythor Thorlaksson: Classical guitar school of Iceland

2.II základného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ používajú nové osvojené technické a výrazové prostriedky (melodické tremolo, glissando v melódii i akorde), ✓ hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v terciách a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ interpretujú tanečné formy, ✓ orientujú sa v gitarovej literatúre latinsko-amerických skladateľov, ✓ vnímajú a vedome kontrolujú metrum a rytmus latinsko-amerických foriem.	✓ Nácvik tremola v rýchlejšom tempe ✓ Legato na niektorom tóne akordu. ✓ Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a kadencie v rôznych polohách. ✓ Intervalové stupnice v terciách v rozsahu dvoch oktáv. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Hudba latinsko-amerických skladateľov v gitarovej literatúre. ✓ Typické tanečné formy Latinskej Ameriky. ✓ Metrum a rytmus najznámejších latinsko-amerických foriem. ✓ Sebakontrola rytmického prevedenia interpretácie skladieb.

Literatúra:

1. Leo BROUWER: Estudios sencillos
2. Mateo CARCASSI: Etudy, opus 60
3. Fernando CARULLI: Fortschreitende Tonstücke und Geläufigkeits Etüden (výber a úprava Walter Götze – Edition Peters – Leipzig)
4. Napoleon COSTE: 25 etud, opus 38
5. Werner HUBSCHMANN: 22 Etüden für Gitarre
6. Jiří JIRMAL: Základy kytarové techniky
7. Emilio PUJOL: Racionálna škola hry na gitaru založená na zásadách Tárregovej techniky
8. Julio SAGRERAS: Las terceras lecciones guitarra
9. Francisco TÁRREGA: výber skladieb
10. Maximo Diego Pujol: Trés piezas rioplatenses
11. Jorge Cardoso: výber skladieb
12. Eythor Thorlakssohn: Classical guitar school of Iceland

3./II základného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedia používať vo svojej interpretácii nové výrazové prostriedky, ✓ hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v sextách a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ získajú základnú orientáciu v súčasnej gitarovej hudbe, ✓ získajú základnú orientáciu v populárnej gitarovej hudbe.	✓ Nové výrazové prostriedky v hudbe 20. a 21. storočia (rôzne zvukové efekty, poklepy). ✓ Jednohlasné stupnice (dur, mol) v celom rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a v zložitejších rytmických variáciách s kadenciou. ✓ Intervalové stupnice v sextách. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore ✓ Hudba 20. a 21. storočia v gitarovej literatúre ✓ Jazz, rock, pop v klasickej gitarovej hudbe.

Literatúra:

1. Leo BROUWER: Estudios sencillos
2. Mateo CARCASSI: Etudy, opus 60
3. Fernando CARULLI: Fortschreitende Tonstücke und Geläufigkeits Etüden (výber a úprava Walter Götze – Edition Peters – Leipzig)
4. Napoleon COSTE: 25 etud, opus 38
5. Werner HUBSCHMANN: 22 Etüden für Gitarre
6. Jiří JIRMAL: Základy kytarové techniky
7. Emilio PUJOL: Racionálna škola hry na gitaru založená na zásadách Tárregovej techniky
8. Julio SAGRERAS: Las terceras lecciones guitarra
9. Francisco TÁRREGA: výber skladieb
10. Maximo Diego Pujol: Trés piezas rioplatenses
11. Jorge Cardoso: výber skladieb

4./II.základného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uplatňujú všetky doteraz získané znalosti a schopnosti k interpretácií skladieb rôznych štýlových období a žánrov, ✓ využívajú svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu, ✓ hrajú jednohlasné trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ hrajú intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy, ✓ využívajú svoje schopnosti pri komornej a súborovej hre, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ interpretujú skladby rôznych štýlových období, ✓ získajú základnú orientáciu v slovenskej gitarovej hudbe, ✓ získajú základnú orientáciu v súčasnej populárnej hudbe.	✓ Upevňovanie a zdokonaľovanie osvojených technických prvkov gitarovej hry. Koordinovaná a plynulá hra oboch rúk. ✓ Dôraz na kultúru tónu a štýlovosť interpretácie skladieb. ✓ Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rýchlych tempách a rôznych variáciách prstokladov pravej a ľavej ruky v rozsahu celého hmatníka s kadenciou v rôznych polohách hmatníka. ✓ Intervalové stupnice vo všetkých tóninách (tercie, sexty, oktávy, decimy). ✓ Sprievod piesní s využitím rôznych spôsobov hry. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore ✓ Skladby rôznych štýlových období. ✓ Slovenská gitarová literatúra ✓ Populárna hudba. ✓ Pohotovosť čítania nôt hrou z listu: rozvíjanie ✓ Sluchová analýza počutého hudobného prejavu. ✓ Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek. ✓ Základy hudobnej improvizácie a kompozície

Záverečná skúška:

2 etudy

2 prednesové skladby rôznych štýlových období

Literatúra:

1. Leo BROUWER: Estudios sencillos
2. Mateo CARCASSI: Etudy, opus 60
3. Fernando CARULLI: Fortschreitende Tonstücke und Geläufigkeits Etüden (výber a úprava Walter Götze – Edition Peters – Leipzig)
4. Napoleon COSTE: 25 etud, opus 38
5. Werner HUBSCHMANN: 22 Etüden für Gitarre
6. Jiří JIRMAL: Základy kytarové techniky
7. Emilio PUJOL: Racionálna škola hry na gitaru založená na zásadách Tárregovej techniky
8. Julio SAGRERAS: Las terceras lecciones guitarra
9. Francisco TÁRREGA: výber skladieb
10. Maximo Diego Pujol: Trés piezas rioplatenses
11. Jorge Cardoso: výber skladieb
12. Eythor Thorlaksson: Classical guitar school of Iceland

KOMORNÁ HRA – DYCHOVÉ NÁSTROJE, STRUNOVÉ NÁSTROJE – GITARA, HUSLE

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet komorná hra má na základných umeleckých školách spomedzi skupinových foriem vyučovania najširšie uplatnenie predovšetkým z hľadiska využitia počtu hráčov (duo -noneto) a rôznych druhov hudobných nástrojov. Umožňuje zažiť radosť zo spoločného muzicírovania, objavovať a prakticky precítiť krásu harmónie a zvukovú farbu hudobných nástrojov, rozširuje umelecké vnímanie. Upevňuje, zdokonaľuje a rozvíja kompetencie žiaka získané na hodinách individuálneho štúdia a hudobnej náuky. Poskytuje možnosti využitia väčšiny hudobných nástrojov, ktoré sa na základných umeleckých školách vyučujú.

V priebehu hudobného vývoja vznikli komorné telesá s ustáleným nástrojovým obsadením. Neskôr sa skladatelia zamerali na komponovanie komorných skladieb podľa toho, aké hudobné nástroje mali k dispozícii, a o aké zoskupenia mala záujem široká verejnosť. O rôznorodom uplatnení hudobných nástrojov svedčia diela skomponované najmä v 20. storočí, ktoré ponúka pestrý hudobný materiál pre rôzne komorné obsadenia.

Komorná hra je predmet priradený k štúdiu na všetkých hudobných nástrojoch vyučovaných na základných umeleckých školách. V rámci študijných zameraní hra na gitare a sopránovej zobcovej flautes začína vyučovať v treťom ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia, altová zobcová flauta začína s komornou hrou v 3.ročníku druhej časti I. stupňa základného štúdia. Komorná hra pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých. Môže slúžiť ako príprava k súhre v amatérskych záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach. Býva súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelné predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou).

Predpokladom zaradenia žiaka do komorných zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť. Cieľom vyučovania komornej hry je príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby, ktorý je schopný štýlovo zvládnuť primerane náročné interpretované diela komorného charakteru. Má hlboký sociálny a etický význam.

Charakteristika komornej hry dychových a strunových nástrojov (gitara, husle) v ZUŠ v Handlovej

Vychádza zo špecifických požiadaviek pedagógov pri vzájomnej spolupráci a funguje v niekoľkých nástrojových podobách:

- komorné zoskupenie rôznych variánt zobcových flaut (čisto sopránové flauty (2-3), čisto altové flauty (2), sopránová zobcová flauta s altovou flautou (2-3))
- komorné zoskupenie hráčov na gitare (2 -4)
- kombinácia flaut a gitary (v rôznych počtoch hráčov)
- kombinácia huslí a gitary (2 -4)
- kombinácia flauta, husle, klavír
- samozrejmosťou je komorné zoskupenie sopránová, altová zobcová flauta a klavír

Nakoľko sa v poslednom čase pomerne často zo strany rodičov vyskytuje požiadavka o oslobodenie z dochádzky na predmet Komorná hra, žiaci jedenkrát v polroku vykonávajú komisionálnu skúšku z partu komornej hry, ktorý s nimi pripraví učiteľ hlavného predmetu. Niektorí z nich všaj aj napriek oslobodeniu účinkujú v komornom telese na verejných koncertoch, čím sa im toto vystúpenie na takomto type koncertu uzná ako vykonanie komisionálnej skúšky v danom polroku. Evidencia o verejnom vystúpení je v príslušnej pedagogickej dokumentácii (triedna kniha hlavného predmetu). Hudobná literatúra, ktorá sa objavuje v programe komorných zoskupení je okrem klasickej literatúry z oblasti komornej hudby pri špecifických nástrojových kombináciách častokrát vlastnou úpravou učiteľa hlavného predmetu (resp. učiteľa predmetu Komorná hra).

CIELE PREDMETU

Komornú hru by sme mali do edukácie zahrnúť zdôvodu lepšej sluchovej orientácie a súzvuku s inými dychovými nástrojmi. Komorná hra by mala byť zo začiatku vystavaná z klasických skladieb komorného zamerania, postupne s narastajúcimi schopnosťami hráča, avšak môžeme prejsť aj ku skladbám iného štýlového zamerania, čo môže ešte

viac pritiahnuť pozornosť žiaka, a tak ho aj motivovať k lepším výkonom. Zameranie pozornosti u týchto (a nielen týchto nástrojov) na štúdium komornej hry sa javí ako veľmi prospešné z viacerých dôvodov:

- v prvom rade ide o pochopenie šírky dynamickej škály hudby, no prínosom je tiež možnosť interpretácie náročnejších skladieb rôznych štýlov, ktoré by ako sólisti naštudovať nevládli,
- dôležitosť realizácie komornej hry vidíme aj v tom, že táto forma interpretácie v žiakovi často vyvoláva väčší záujem o hudbu, čo následne motivuje aj žiakov, ktorí nemajú výraznejšie predispozície alebo záujem uplatniť sa v sólovej hre,
- v tejto súvislosti vidíme pozitíva komornej hry v rozvíjaní estetického cítenia žiaka, jeho tvorivosti, v rýchlejšej stabilizácii rytmického cítenia, rozvoji dynamického cítenia a zmyslu pre agogiku,
- v neposlednom rade podporuje v žiakoch rozvoj morálnych vlastností, zmysel pre zodpovednosť a spoločnú prácu, čo pozitívne ovplyvňuje rozvoj osobnosti žiaka.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia – ISCED 1B

Žiaci po absolvovaní prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú doposiaľ získané teoretické a individuálne interpretačné kompetencie v komornej hre, ✓ demonštrujú správne postavenie (sedenie) a kontrolujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ flexibilne reagujú na gestá určeného hráča, rozumejú nástupnému gestu, gestu ukončenia skladby alebo frázy, ✓ reagujú adekvátnym tempom a dynamikou na gesto ukázané určeným hráčom na začiatku skladby, ✓ dokážu sledovať svoj part a nastúpiť na určenom mieste v priebehu skladby ✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky (tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, gogické) podľa notového zápisu, ✓ reprodukovujú účelové cvičenia zamerané na súčasné vnímanie melodickú líniu, spoločné frázovanie, tempo, zreteľnú artikuláciu rytmických hodnôt, dynamiku a artikuláciu,	✓ Spoločný zvukový a umelecký prejav. ✓ Hrací aparát. ✓ Interpretácia podľa gest určeného hráča. ✓ Flexibilná orientácia v notovom zápise. ✓ Jednohlasné, kánonické piesne a cvičenia. ✓ Spoločná artikulácia využitých hudobných prostriedkov. ✓ Spoločné rytmické a výrazové cítenie. ✓ Individuálne, neskôr v súhre precvičovanie technicky náročnejších miest v skladbe. ✓ Repetícia, prima volta, sekunda volta. ✓ Analýza študovaných hudobných skladieb. ✓ Rozvoj intonačnej predstavy a jednotnej intonácie. ✓ Rozvíjanie schopnosti vyrovnávania zvukových možností rôznych hudobných nástrojov. ✓ Hudobná téma –rozoznávanie hlavnej myšlienky v interpretovanej skladbe. ✓ Elementárne chápanie hudobnej logiky v hudobných skladbách. ✓ Hudobná komunikácia (rozlišovanie sólových a sprievodných častí).

✓ reprodukujú krátke melodické a rytmické úseky po predhraní učiteľom, ✓ aplikujú v hre znamienka repetícia, prima volta, sekunda volta, ✓ rozoznávajú základné znaky hudobných foriem, vedia určiť tempo, metrum a charakter študovaných skladieb, ✓ prispôsobujú sa intonačne a farebne spoluhráčom v priebehu skladby, ✓ rozumejú stavbe a frázovaniu interpretovanej skladby, ✓ uplatňujú v súhre logické frázovanie, určia hlavnú myšlienku, predohru, dohru, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách ✓ aplikujú kreatívne metódy počas spoločnej interpretácie ✓ reprodukujú krátke melodické alebo rytmické úseky. ✓ dynamicky sa prispôsobujú v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov, ✓ uvedomujú si zodpovednosť za spoločnú interpretáciu hudobnej skladby, ✓ vedia zaujať svoje miesto vzoskupení na pódiu, ✓ demonštrujú zásady kultúrneho správania na koncertných podujatiach, ✓ interpretujú štýlovo ažánrovo rôznorodý repertoár, ✓ vyjadrujú verbálne emocionálne zážitky vyvolané interpretáciou,	✓ Pravidelná, presná účasť na vyučovaní a smerovanie k vzájomnej úcte a tolerancii. ✓ Skupinové rozostavenie na pódiu. ✓ Kultúra správania sa na koncertných podujatiach, formovanie estetického vkusu. ✓ Hudobná literatúra pre komornú hru. ✓ Nácvik repertoáru k rôznym významným príležitostiam (vianočný repertoár, veľkonočný, ...). ✓ Striedanie sa hráčov jednotlivých hlasov v priebehu skladby za účelom plynulého čítania a orientácie v notovom zápise. ✓ Hra na ozvenu
--	--

Literatúra:

1. Ladislav Daniel: Píšťalôčka moja, 1975
2. Rudolf Gruber: 40 piesní pre 2 alebo 3 sopránové flauty
3. R. Gruber: Snadná dueta
4. Ján Melkovič: Čo je čo?
5. Barokové tance pre 2 sopránové flauty- výber
6. Barokové tance pre 4 flauty

Druhá časť I. stupňa základného štúdia – ISCED 2B

Žiaci po absolvovaní prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vedome regulujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ udržia rytmus a melodickú líniu vlastného partu počas súhry s inými hráčmi, ✓ artikulujú spoločne melodické ozdoby interpretovaných skladieb, ✓ súčasne reagujú na rytmické, dynamické a tempové zmeny počas skladby, pohotovo reagujú na nástupy a ukončenia na odlišných miestach v jednotlivých hlasoch, ✓ poznajú noty, prstoklady, hmaty vlastného partu, ✓ aplikujú v hre všetky tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické označenia zaznačené v notovom materiáli (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...), ✓ poznajú základné znaky a spôsoby interpretácie sonátovej formy, suitového cyklu, viacčastových hudobných skladieb, ✓ demonštrujú spoločne v rámci súhry rovnaké chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky, ✓ dokážu sa doladiť a intonačne sa podriaďujú zneniu orchestra, ✓ vnímajú interpretáciu ako celok, dokážu sa so spoluhráčmi navzájom počúvať, ✓ regulujú počas súhry intonačnú čistotu, farbu a kvalitu tónu, ✓ dokážu počas interpretácie sledovať notový zápis, ✓ aplikujú pri samostatnom nácviku zásady efektívneho cvičenia, ✓ majú prehľad o známych komorných skladbách, ✓ využívajú hudobnú terminológiu v diskusiách o hudobnej skladbe, dokážu porovnať a ohodnotiť vlastný interpretačný výkon i iných hráčov, ✓ demonštrujú cvičenia na	✓ Hrací aparát. ✓ Melodický arytmičný kontrast. ✓ Melodické ozdoby. ✓ Hrapodľa gest určeného hráča. ✓ Štúdium jednotlivých partov po hlasoch, neskôr kombinovaním. ✓ Samostatná analýza notového materiálu svojho partu. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Zdokonaľovanie spoločnej artikulácie využitých hudobných prostriedkov. ✓ Sonátová forma, suitový cyklus, viacčastové hudobné skladby. ✓ Rozvoj melodickkej, rytmickej a harmonickej predstavivosti. ✓ Interpretácia v súhre. ✓ Tvorba tónu. ✓ Rozvíjanie schopnosti plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi. ✓ Pohotovosť reagovania nielen na notový zápis, ale aj na výrazové označenia v skladbe. ✓ Samostatné štúdium hudobného materiálu komornej hry. ✓ Delené skúšky. ✓ Hudobná literatúra pre komornú hru. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Počúvanie a poznávanie komorných skladieb rôznych hudobných žánrov a štýlov. ✓ Vyjadrovanie vlastných názorov o hudobnej skladbe, porovnávanie a hodnotenie vlastných interpretačných výkonov i iných. ✓ Nácvik reakcií na gestá určeného hráča pri precvičovaní tvorby spoločnej dynamiky na určenom melodickom úseku skladby. ✓ Precvičovanie reakcií spoluhráčov na tempové gestá určeného hráča skupiny počas jednoduchej skladby. ✓ Osvojovanie gestikulácie aj inými hráčmi komornej hry.

pohotovú reakciu pri zmene tempa, dynamiky podľa gesta určeného hráča.	
--	--

Literatúra:

1. Barokové tance pre 4 flauty

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Výkonový štandard

- ✓ demonštrujú v rámci spoločnej interpretácie osvojenú technickú vyspelosť, tónovú kultúru, výrazovú stránku skladby,
- ✓ reprodukovujú hudobný materiál adekvátnej interpretácie vyspelosti všetkých hráčov komornej hry,
- ✓ regulujú čistotu intonácie a kvalitu tónu,
- ✓ prispôsobujú farbu tónu celkovému zneniu, precízne artikulujú používané technické spôsoby hry, spoločné frázovanie, stvárňovanie dynamických odtieňov, agogických prvkov a iných výrazových prostriedkov v rámci komornej hry,
- ✓ demonštrujú skladby s náročnejšími rytmickými a melodickými kontrastmi v jednotlivých hlasoch,
- ✓ uplatňujú v rámci spoločnej súhry osobitné interpretačné prvky charakteristické pre rôzne hudobné štýly a žánre,
- ✓ majú prehľad o komornej tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov,
- ✓ aplikujú zásady účelového a efektívneho pri samostatnom nácviku,
- ✓ analyzujú z notového zápisu partu tóninu, metrum, tempo, formálnu štruktúru, harmonickú sadzbu i využité výrazové prostriedky interpretovanej skladby,
- ✓ analyzujú samostatne notový zápis a hudobno-výrazové prostriedky not svojho partu,
- ✓ preukážu hudobnú gramotnosť a znalosť hudobnej terminológie v rámci komornej hry a dialógov

Obsahový štandard

- ✓ Technická flexibilita, intonačná čistota a tónová kultúra počas interpretácie v komornej hre.
- ✓ Tvorba tónu.
- ✓ Hudobno-výrazové prostriedky.
- ✓ Melodické a rytmické akontrasty.
- ✓ Interpretačné špecifiká.
- ✓ Komorné skladby slovenských autorov a hudby 20. storočia.
- ✓ Individuálna príprava jednotlivých partov. Delené skúšky.
- ✓ Analýza hudobnej skladby.
- ✓ Analýza interpretácie.
- ✓ Interpretačné znamienka. Vlastné predstavy.
- ✓ Hra zlistu.
- ✓ Hra podľa gest určeného hráča.
- ✓ Skupinová interpretácia.
- ✓ Hudobná komunikácia.
- ✓ Kultúrne a interpretačné návyky pri prezentovaní sa na pódiu.
- ✓ Slovenská a svetová hudobná literatúra pre komornú hru.
- ✓ Orientácia v kultúrnom, a hlavne hudobnom živote.

- ohudbe,
- ✓ dokážu v rámci sebareflexie porovnať, zdôvodniť a ohodnotiť interpretovanú komornú skladbu,
- ✓ uplatňujú v hre znamienka Da Capo al Fine, Prima volta, Alternativo I., tacet, a pod.,
- ✓ vyjadria vlastné predstavy na základe porozumenia interpretovanej skladbe,
- ✓ plynule interpretujú skladby na nižšom stupni náročnosti z listu,
- ✓ flexibilne reagujú na gestá vedúceho hráča určujúce tempo, dynamiku, výraz, nástupy a ukončenia aj v priebehu hudobnej skladby,
- ✓ podriaďujú vlastný technický prejav, interpretované výrazové prostriedky, agogiku, dynamiku celkovému zneniu,
- ✓ podriaďia sa interpretačne v technickom prejave, intonácii, rytme, agogike, dynamike a celkovému prednesu v rámci komornej hry,
- ✓ dokážu plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi,
- ✓ interpretujú plynule a jednoliato v rámci hudobnej konverzácie hudobnú skladbu,
- ✓ aktívne ako interpreti alebo ako percipienti hudby sa zúčastňujú na koncertných vystúpeniach, majú prehľad o komorných dielach domácich i svetových hudobných skladateľov,
- ✓ preukážu hudobné kompetencie stať sa aktívnymi členmi amatérskych komorných zoskupení, súborov a orchestrov.

5.1.8 SKUPINA TEORETICKÝCH PREDMETOV

PRÍPRAVNÁ HUDOBNÁ VÝCHOVA, HUDOBNÁ NÁUKA A NÁUKA O HUDBE

CHARAKTERISTIKA PREDMETOV

Poslaním predmetov PHV (prípravná hudobná výchova), HN (hudobná náuka) a NOH (náuka o hudbe) je vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah žiaka k hudbe, kultivovať jeho

osobnosť, rozširovať a rozvíjať hudobné skúsenosti, vedomosti a zručnosti.

PHV, HN a NOH sú nadväzujúce predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním hudobných nástrojov, súvisiacimi pohybovými, výtvarnými a dramatickými aktivitami a využívaním audiovizuálnych a multimediálnych pomôcok. Obsah, formy a metódy práce sa rozvíjajú a postupne transformujú od počiatočného činnostného charakteru (spev, rytmické, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti spojené s kolektívnou hrou na ľahkoovládateľných nástrojoch) cez postupné nadobúdanie vedomostí (hudobná teória, poznatky o hudobných nástrojoch a uplatnení hudby v živote človeka a spoločnosti) až po sústredenú percepciu a analýzu hudobného diela s jeho zaradením do kontextu dejinného vývoja.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa systematicky zaoberajú tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. Predmety pripravujú a dopĺňajú inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzujú na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehľbujú ich, zovšeobecňujú a uvádzajú do širších súvislostí celej hudobnej kultúry.

Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium.

CIELE PREDMETOV

Predmety majú poskytovať žiakom základy odborného vzdelania, vychovávať poslucháča hudby i aktívneho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba **rozvíjať** najmä:

- ✓ záujem opočúvanie a porozumenie hudobnému umeniu,
- ✓ poznanie vychádzajúce z poskytovaného zážitku,
- ✓ hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom priestore a výraze, spoznávanie významu hudobných tvarov a štruktúr,
- ✓ spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- ✓ schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,
- ✓ hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami,
- ✓ orientáciu v hudobných formách, žánroch a štýloch, hlavných umeleckých smeroch a druhoch, schopnosť samostatne vyhľadávať, vyberať, vyhodnotiť a spracovať informácie a uviesť ich do vzťahu s obsahom hudobného diela (sociálna funkcia hudby),
- ✓ kľúčové kompetencie žiakov, kultivovanie ich osobnosti po stránke umeleckej a motivovanie k celoživotnému vzdelávaniu,
- ✓ záujem o potrebu zmysluplnej aktivity, tvorivosti a kultivovanie vizuálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti,
- ✓ vytváranie vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia, rešpektovanie a toleranciu hodnôt iných kultúr,
- ✓ vlastné hudobné vyjadrenie a hľadanie hudobných tvarov (gestá, motívy, malé hudobné celky).

PROFIL ABSOLVENTA

Po absolvovaní pripravnej hudobnej výchovy je žiak pripravený k výučbe hry na nástroji (spevu).

Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia majú absolventi osvojené základy

hudobnej a prvotnej kultúrnej gramotnosti, získali základy pre celoživotné učenie sa a pre rozvíjanie svojich kompetencií. Vážia si seba aj druhých, sú spôsobilí ústretovo komunikovať a spolupracovať, sú vnímaví k potrebám iných. Získali základy používania odbornej terminológie a komunikácie v oblasti hudby.

Úroveň rozvinutosti kompetencií nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu.

Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hudobná náuka majú absolventi osvojené a upevnené základy hudobnej a kultúrnej gramotnosti a sú pripravení na štúdium na konzervatóriu.

Po ukončení II. stupňa základného štúdia predmetu náuka o hudbe sú žiaci pripravení na štúdium hudby na učiteľských fakultách a do značnej miery aj na vysokých školách umeleckého zamerania.

PRÍPRAVNÁ HUDOBNÁ VÝCHOVA

Žiaci na konci 1. ročníka prípravného štúdia „A“ a na konci 1. polroku prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:

Interpretačné činnosti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú jednoduché piesne, ✓ využívajú pri speve správne základy speváckych návykov, ✓ rozoznávajú rytmickú pulzáciu, ✓ zahrajú na detských nástrojoch a na tele – samostatne aj v skupine,	✓ Jednoduché piesne v rozsahu c1–a1. ✓ Hudobno-pohybové, hudobno-dramatické činnosti a hudobné hry. ✓ Hra na detských melodických a rytmických nástrojoch, hra na tele. ✓ Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniak a detských textov.

Percepčné činnosti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlišujú zvuky a tóny a ich farby, ✓ rozlišujú kontrastné výrazové polohy, ✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich, ✓ rozoznávajú vlastnosti tónu, ✓ rozoznávajú sluchom párný a nepárný takt, ✓ reagujú na elementárny harmonický pohyb.	✓ Zvuky hudobné a nehudobné, ľudské hlasy. ✓ Kontrasty v hudbe. ✓ Krátke vokálne a inštrumentálne skladby. ✓ Melodická orientácia v rozsahu októvy (nahor, nadol, krok, skok). ✓ Vlastnosti tónu –výška, dĺžka, farba, dynamika. ✓ Párne a nepárne metrum. ✓ Elementárne tonálne a harmonické vzťahy.

Žiaci na konci 2. ročníka prípravného štúdia „A“ a na konci 2. polroku prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:

Interpretačné činnosti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú jednoduché piesne, ✓ reprodukujú krátke rytmické alebo melodické motívy a detské piesne samostatne alebo v skupine so sprievodom detských ľahko-ovládateľných nástrojov a/alebo hrou na tele (ostínateľné sprievody).	✓ Jednoduché piesne v rozsahu oktávy c1–c2. ✓ Hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti a hry. ✓ Kreatívne hudobné hry na osvojenie výrazových prostriedkov hudby, elementárna improvizácia a prekompozícia.

Percepčné činnosti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlišujú diferencované výrazové polohy, ✓ rozlišujú hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy) ✓ orientujú sa v časopriestore hudby, ✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich, ✓ rozoznávajú rytmickú pulzáciu v dvojdobom a trojdobom metre sluchom, ✓ rozlišujú elementárne tonálne a harmonické vzťahy sluchom.	✓ Kontrasty v hudbe (doplniť o vyššie -nižšie, nežne -rázne, veselo - smutne apod.). ✓ Hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy (ženský, mužský, detský). ✓ Melodická orientácia v rozsahu oktávy (nahor, nadol, menší a väčší krok, skok), vlastnosti tónu -výška, dĺžka, farba, dynamika v širšom spektre. ✓ Krátke vokálne a inštrumentálne skladby. ✓ Párny a nepárny takt. ✓ Elementárne tonálne a harmonické vzťahy.

Hudobno- náukové pojmy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dokážu prečítať notový zápis interpretovanej skladby, ✓ ovládajú základy notopisu (nota celá, polová, štvrtová, pomlčky, husľový a basový kľúč), ✓ reagujú na zmeny tempa a metra, ✓ rozlišujú základné výrazové polohy hudby.	✓ Základná hudobná abeceda (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, noty c1-c2), basový kľúč (informatívne). ✓ Nota celá, polová, štvrtová, dvojica osminových nôt a pomlčky, opakovacie znamienko. ✓ Základné tempá a zmeny - rýchlo, pomaly, krokom, zrýchľovať, spomaľovať. ✓ Pochod, tanec, uspávanka.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia:

Spev piesne s ostinátnym sprievodom na ľahkoovládateľnom hudobnom nástroji samostatne alebo v skupine, verbalizácia hudobného zážitku z krátkej vokálnej alebo inštrumentálnej skladby, orientácia v dvoj - a trojdobom takte (pochod, valčík), ovládanie základných hudobno-náukových pojmov (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, hodnoty nôt, základné dynamické označenia, opakovacie znamienko).

HUDOBNÁ NÁUKA

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Interpretačné činnosti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ intonujú jednoduché durové a molové melódie, ✓ interpretujú základné metrické hodnoty s rozoznaním prízvuchej doby, ✓ vytvárajú sprievod k jednoduchým piesňam na detských melodicko-rytmických nástrojoch, ✓ vytvárajú rytmické a rytmicko-melodické útvary s použitím páru šesťnástinových, osminových nôt, štvrtovej, štvrtovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvorštvrtových a osminových taktach a s udávaním základného metra.	✓ Jednohlasné melódie a piesne bez náročných skokov. ✓ Rytmické a rytmicko-melodické hry. ✓ Základné metrické hodnoty dvojdobého a trojdobého taktu s rozlišovaním prízvuchej a neprízvuchej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík), taktovanie dvojdobého a trojdobého taktu. ✓ Vokálno-inštrumentálne, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické hry.

Percepčné činnosti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vnímajú krátke hudobné ukážky a hudobné rozprávky a verbálne vyjadria zážitok z nich, ✓ rozlišujú charakter dur a mol, ✓ zapisujú krátke rytmické motívy, vytvárajú rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizujú a melodizujú riekanky a detské texty, ✓ transponujú melodické motívy na chromatickej zvonkohre alebo na klavíri (akordeóne)	✓ Sústredené počúvanie krátkych skladbičiek rôzneho charakteru, hudobných rozprávok, verbalizácia zážitku, určenie nálady. ✓ Identifikácia použitých výrazových prostriedkov hudby na základe ich počúvania (pohyb melódie, dynamika, tempo, metrum, durový a molový charakter skladby, tónina). ✓ Rytmicko-melodické cvičenia a hry s následným prevedením do znakovkej podoby.

	✓ Transpozícia
--	----------------

Hudobno- náukové pojmy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú notopis husľového kľúča (c1-g2), ✓ ovládajú notopis basového kľúča (c - c1), ✓ rozpoznávajú stupnicu dur a mol, ✓ poznajú trojzvuk, ✓ ovládajú základnú terminológiu podľa obsahového štandardu.	✓ Notová osnova, takt, taktová čiara, opakovacie znamienko. ✓ Noty c -g2, posuvky ✓ Durový a molový trojzvuk, celý tón a poltón. ✓ 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 4/8 takt. ✓ Stupnica, legato, staccato. ✓ Dynamické značky -p, mf, f, crescendo, decrescendo. ✓ Tempové značenie - moderato, allegro. ✓ Abreviatúry - prima volta, seconda volta, opakovacie znamienko.

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I.stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Interpretačné a percepčné činnosti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlišujú jednohlasný spev od viachlasného spevu, realizujú kánonický spev, ✓ intonujú melodické motívy, durový a molový kvintakord, príp. s pridanou oktavou, ✓ vnímajú krátke skladby a reagujú na ne vlastnou činnosťou, ✓ ovládajú rytmické členenie a základné taktovacie schémy, ✓ identifikujú metrum skladby a určia príp. rytmické zvláštnosti, ✓ transponujú melodické motívy na chromatickej zvonkohre alebo klavíri (akordeóne), ✓ rozlišujú sluchom intervalové kroky, durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy, ✓ rozlišujú zvukovo kontrastné nástroje, ovládajú delenie do skupín	✓ Interpretácia jednohlasných melódií a piesní bez náročných skokov so sprievodom, jednoduchý dvojhlas a kánon. ✓ Intonácia. ✓ Počúvanie skladieb, aktívna percepcia a verbalizácia zážitku (hudobný príbeh, záhady hudby). ✓ Komplementárne vokálne a inštrumentálne činnosti do skladieb alebo ich úryvkov. ✓ Rytmizácia a melodizácia detských veršov, vlastných textov s použitím trioly, synkopy, bodkovaného rytmu, predtaktia. ✓ Transpozícia. ✓ Intervaly, kvintakord a obraty - identifikácia. ✓ Zvukovo kontrastné nástroje a ich zvuková charakteristika (farba), tiež ľudské hlasy

Hudobno- náukové pojmy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ orientujú sa v durových a molových stupniciach do 3# a 2b, ✓ ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu.	✓ Orientácia v durových stupniciach do 3 # a 2b. ✓ Dynamické označenia pp, ff. tempové označenia allegretto, adagio, fermata, ligatúra, ritardando, accelerando, predtaktie, synkopa, triola.

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Interpretačné a percepčné činnosti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ reprodukujú jednoduchý rytmicko-melodický útvar, ✓ ovládajú dvojhlasný spev a spev v kánone, ✓ analyzujú súčasne znejúce dve alebo tri melodické pásma, resp. dve pásma so sprievodom, ✓ transponujú tóny a úryvky melódií zo vzdialenejších oktáv do svojej hlasovej polohy, ✓ rozlišujú piesne a skladby podľa obsahu a určia primerané výrazové prostriedky, ✓ vytvárajú vlastné melodicko-rytmické tvary zhudobňovaním vybraného textu s ostinátnym rytmicko-harmonickým sprievodom improvizáčného charakteru, ✓ aktívne využívajú melodickú, rytmickú, metrickú, tempovú a tonálnu predstavivosť a hudobnú pamäť pri počúvaní a kolektívnych činnostiach.	✓ Interpretácia detských ľudových a umelých piesní aj s klavírnym sprievodom. ✓ Intonácia intervalov: veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta, veľká a malá sekunda ako paralela celého tónu a poltónu. ✓ Transpozícia. ✓ Počúvanie skladieb, aktívna percepčia. ✓ Ľudové piesne s rôznym obsahom a funkciou (svadobné, žatevné, uspávkavy, vojenské atď.), delenie podľa regiónu ✓ Durový a molový charakter piesní a skladieb, veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta.

Hudobno- náukové pojmy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozoznávajú intervaly, poznajú princípy ich tvorenia, ✓ ovládajú stupnice do štyroch predznamenaní,	✓ Pomenovanie stupňov v stupnici: prima - oktava a ich kvalita. ✓ Durové a molové stupnice do 4# a 4b, rovnomenne a paralelné.

✓ ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu, ✓ rozlišujú nástroje a nástrojové skupiny orchestra.	✓ Predtaktie, kánon, jednodielna, dvojdielna a trojdielna malá piesňová forma. Stupnice. ✓ Nástrojové skupiny v symfonickom orchestri, komorný orchester, komorné telesá
---	---

Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Interpretačné a percepčné činnosti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ demonštrujú svoje kompetencie pri rozvíjaní hudobnej pamäte, intonačnej schopnosti a sluchovej predstavivosti intonáciou a zápisom motívov, ✓ aplikujú teoretické poznatky z oblasti intervalov pri ich intonovaní, ✓ sprevádzajú piesne základnými tónmi hlavných harmonických funkcií, ✓ ovládajú striedanie pravidelného a nepravidelného rytmu, ✓ demonštrujú získané kompetencie pri rytmických viachlasoch v skupinách pohybom alebo melodicko-rytmickými nástrojmi, zostavujú vlastné rytmické cvičenia, ✓ orientujú sa v tematickom okruhu Pieseň a tanec s prihliadnutím na rôzne štýlové obdobia, ✓ rozoznávajú ľudové a umelé piesne a poznajú ich sociálnu funkciu.	✓ Durové a molové melódie, základné intervaly, durové a molové kvintakordy a ich obraty. ✓ Aplikovanie intonačných a rytmických postupov v sluchovej analýze: rozlišovanie durových alebo molových charakterov piesní a skladieb, základných intervalov, durových a molových kvintakordov a ich obrátov. ✓ Rytmický dvojhlas alebo trojhlas (rytmy tancov) ✓ Krátke melodicko-rytmické tvary a ich logické kombinácie vo vzťahu k mimohudobnej predstave - elementárna kompozícia ✓ Hlavné harmonické funkcie v sprievode k jednoduchým diatonickým melódiám, hlavné harmonické funkcie ako zdroj určitého napätia a ukladnenia v hudbe. ✓ Ľudová a umelá pieseň, ľudový a spoločenský tanec. ✓ Analýza malých foriem z tematického okruhu Pieseň a tanec na základe ukážok rôznych štýlových období.

Hudobno- náukové pojmy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ určujú intervaly, kvintakord dur, mol, zväčšený, zmenšený, ✓ ovládajú stupnice dur, mol, lydická, ✓ určujú základné melodické ozdoby, ✓ rozlišujú základný harmonický priestor.	✓ Intervaly, kvintakordy a ich obraty. ✓ Stupnice durové a molové - princíp kvintového a kvartového kruhu. ✓ Zväčšená kvarta, resp. zmenšená kvinta, lydická stupnica. ✓ Melodické ozdoby.

	✓ Hlavné harmonické funkcie.
--	------------------------------

Súčasťou záverečných skúšok primárneho umeleckého vzdelania ISCED 1B je aj jednotný test z premetu hudobná náuka. Hodnotenie pri záverečnom vysvedčení je nielen známkou z testu, ale zohľadňuje aj dochádzku na vyučovanie. Testy sú súčasťou protokolov zo záverečných skúšok.

Žiaci na konci 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Percepčné a tvorivé činnosti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ verbalizujú zážitok z hudby, ✓ identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (tváre a dráma hudby), ✓ rozlišujú dynamiku, tempo a agogiku interpretovaných a počúvaných skladieb, ✓ rozpoznávajú v počúvaných skladbách charakteristické znaky jednotlivých štýlových období (barok, klasicizmus, romantizmus, impresionizmus), populárna hudba ✓ rozpoznávajú všetky intervaly v rámci oktávy vrátane sexty a septimy, kvintakordy aj v obratoch, diatonické tóniny a cirkevné módy (lydická, mixolydická), celotónová, príp. dórska, ✓ vypracujú referát alebo vytvoria 1 kolektívny tematický celok podľa výberu žiakov.	Tematické okruhy: ✓ Ľudský hlas a jeho uplatnenie v tvorbe skladateľov, ✓ Inštrumentálna hudba so zreteľným, ľahko identifikovateľným programom). ✓ Od baroka ku klasicizmu a romantizmu. ✓ Gotika (informatívne), renesancia (informatívne), impresionizmus v hudbe. ✓ Vývoj populárnej hudby. ✓ Rozšírenie sluchovej orientácie v časopriestore hudby (intervaly, akordy, stupnice, dynamika, agogika, frázovanie). ✓ Hudobno-dramatický projekt alebo referát na vybranú tému.

Hudobno- náukové pojmy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ identifikujú kvintakordy a ich obraty: durový, molový, zväčšený, zmenšený, ✓ orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu,	✓ Kvintakord zväčšený, zmenšený modalita, tónina, modulácia, stupnica celotónová, chromatická a pentatonická. ✓ Pieseň, opera, opereta, muzikál, melodráma, pieseň bez slov, šansón, populárne piesne súčasnosti, gregoriánsky chorál, homofónia, polyfónia, a capella, kantáta, oratórium, omša.

Žiaci na konci 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Percepčné a tvorivé činnosti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ charakterizujú a analyzujú znaky jednotlivých štýlových období v počúvaných skladbách (barok, klasicizmus, romantizmus, renesancia, impresionizmus), ✓ verbalizujú zážitok z hudby a identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (dráma hudby -forma, obsah a ich vzťah), ✓ analyzujú zmenu jedného až dvoch tónov v trojzvuku, ✓ rozlišujú základný harmonický pohyb I, IV, V (+ II, VI).	Tematický okruh ✓ Vzťah obsahu a formy: 1. Pestovanie obraznej predstavy hudobného diela. 2. Hudba a obraz vo filme. ✓ Percepčná analýza programovej hudby. ✓ Komplexná orientácia v časopriestore hudby (intonačne, s pomocou hudobných nástrojov, v notovom zázname). ✓ Analýza zväčšovania a zmenšovania napätia vo vzťahu akordov v rámci klasickej harmonickej kadencie, príp. s pridaním vedľajších stupňov (II., VI.).

Hudobno- náukové pojmy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu.	✓ Cyklická skladba, interpretácia, opus, tónorod. ✓ Sonáta, sonatína, suita. ✓ Concerto grosso, koncert, kadencia, symfónia, symfonická báseň. ✓ Piesňová forma, fúga, variácie, rondo, sonátová forma. ✓ Formy a žánre populárnej hudby podľa výberu učiteľa a žiakov.

Žiaci na konci 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Percepčné a tvorivé činnosti:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

✓ identifikujú celkový výraz, tonalitu, melodiku a základný harmonický pôdorys skladby (percepčná analýza skladby), ✓ rozpoznávajú typické znaky štýlových období, ✓ usporadúvajú jednotlivé hudobné štýly chronologicky, ✓ poznajú sociálnu funkciu hudby, ✓ identifikujú významné osobnosti hudobného života, ✓ ovládajú prehľad súborov a telies interpretačného umenia, ✓ vytvoria prezentáciu (alebo referát, esej, scenár, úvodné slovo ku koncertu a pod.) na vybranú tému individuálne alebo v skupine.	✓ Tematické okruhy: 1. Dejiny hudby - periodizácia, význam hudby v živote človeka v minulosti a súčasnosti. 2. Hudobný život okolo nás, sociálna funkcia hudby. ✓ Typické znaky jednotlivých období počúvaných skladieb. ✓ Harmonické cítenie nadväzuje na 2. ročník aj sledovaním zmien jedného alebo dvoch tónov v súzvukoch - rozvíjanie. ✓ Komplexná melodická a harmonická orientácia v skladbe analýzou krátkych skladbičiek alebo úryvkov z obdobia klasicizmu a raného romantizmu. ✓ Paralely medzi hudbou a inými druhmi umenia. ✓ Prieniky medzi hudobnými druhmi a žánrami.
---	---

Hudobno- náukové pojmy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu.	✓ Motív, téma, hudobné predvetie a závetie, hudobná veta, coda. ✓ Modálna hudba, tonálna hudba, atonálna hudba. ✓ Dominantný septakord, akordické značky a ich význam v hudbe. ✓ Periodizácia dejín hudby. Doplnenie o: renesancia, neofolklorizmus. ✓ Rôznorodosť smerov, druhov a žánrov v hudbe 20. a 21. storočia.

Záverečná skúška:

Súčasťou ukončenia nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania je aj záverečný test z predmetu HN, ktorý je jednotný pre všetky skupiny 3.2./I. Je prílohou protokolov zo skúšok. Hodnotiace kritériá sú v úvode ŠkVP.

FORMY PRAKTICKEJ VÝUČBY: Skupinové vyučovanie

5.2 LITERÁRNO - DRAMATICKÝ ODBOR

Štúdium v literárno-dramatickom odbore sa uskutočňuje v prípravnom ročníku, I. stupni, II. stupni a v štúdiu pre dospelých.

Prípravné štúdium je zamerané predovšetkým na rozvoj pohybových dispozícií a pestovanie citu pre rytmus, reč a pohyb.

Prvé dva ročníky I. stupňa sú venované komplexnej dramatickej príprave a sú spoločné pre všetkých žiakov odboru. Tu si žiaci osvojujú základné prvky odborných zručností a zároveň sa overujú ich predpoklady pre ďalšie štúdium a odborné zameranie v ďalších ročníkoch, ktoré sa delí na dramatické a bábkarské.

II. stupeň sa rozširuje o špecializáciu v samostatných oddeleniach: dramatickom, literárnom a bábkohereckom. Pre skupinu starších žiakov – začiatníkov možno zriadiť jednoročnú prípravnú dramatickú výchovu II. stupňa so zameraním na dramatickú, slovesnú alebo bábkohereckú tvorbu.

V štúdiu pre dospelých je štúdium orientované na samostatnú činnosť v oblasti divadla, bábkového divadla, literárnej tvorby, umeleckého prednesu a pantomímy, ako aj na samostatné vedenie súborov dramatickej výchovy a vedenie a réžiu detských a mládežníckych divadelných súborov. Žiaci jednotlivých ročníkov, poprípade vybraní mladší žiaci, ktorí prejavia schopnosť a záujem, sa zaraďujú do práce v dramatickom súbore. Pre najtalentovanejších žiakov je určené rozšírené štúdium, v ktorom sa na I. stupni pripravujú vybraní jednotlivci na talentové skúšky na stredné školy umeleckého a pedagogického smeru a na II. stupni na VŠMU, PF, FF a pod.

Výučba v literárno-dramatickom odbore je prevažne skupinová. Predmety ako prednes, technika vedenia bábk a pod. sa vyučujú v malých skupinách, alebo individuálne.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

(1 hodina týždenne, 33 hodín ročne)

Kritériá pre prijímacie skúšky do PŠ LDO

- Žiak prednesie ľubovoľný naučený text (básnička, riekanka, hádanka, pieseň...)
- Komunikatívnosť a prejav

Pedagóg zakomponuje osobný rozhovor so zreteľom na detskú pozornosť, zmyslovú vnímavosť, prípadne na jeho predstavivosť a fantáziu. Všíma si správnu výslovnosť dieťaťa. Na základe získaných poznatkov určí jeho prijatie do PŠ.

Prípravné štúdium

Predmet: Prípravná dramatická výchova

Obsah a ciele predmetu:

Rozvoj kolektívnej a individuálnej činnosti žiaka v dramatickej hre pri využití pohybovo-rytmických dispozícií a slovno-hlasového prejavu.

Obsahový štandard:

- využitie detskej hry v jednoduchej dramatickej hre, pretavenej postupne do cieľavedomej činnosti detí,

Výkonový štandard:

- žiak sa vie uplatniť svojou individuálnou činnosťou v dramatickej hre (aj v kolektíve),
- ovláda základné prvky pohyblivosti a rytmického cítenia,
- ovláda jednoduchý tempo -rytmus v hre aj v slovno-hlasovom prejave.

1.1./I**Predmet: Dramatická príprava****Obsah a ciele predmetu:**

Reagovať na prácu v skupine pri dramatickej hre a pritom zvládnuť základy správneho držania tela v pohybe. Uvedomiť si správne dýchanie. Rozvíjať samostatné slovné a improvizčné vyjadrovanie.

Obsahový štandard:

- dramatickou hrou rozvíjať hru v role a reagovať na partnera v skupine,
- Zapájať žiakovu fantáziu a poznanie v súlade s danou úlohou,
- využívať rekvizitu a pracovať s ňou,
- využívať pohybové hry a cvičenia na sústredenie aj uvoľnenie, aj pri dychových cvičeniach,
- pokúšajú sa o samostatné slovné vyjadrenie na danú tému,

Výkonový štandard:

- žiak zvládne základy dramatickej hry v skupine,
- vie používať určenú rekvizitu v dramatickej hre, alebo pri slovnom prejave,
- zvládne začiatkové postoje a pohyb v priestore,
- ovláda jednoduché riekanky a básničky uvedomujúc si ich tempo-rytmus,
- samostatne alebo v skupine dramatizuje daný rozprávkový príbeh

Predmet: Prednes**Obsah a ciele predmetu**

Oboznámiť sa s vhodnými literárnymi dielami a obohacovať na ich základe slovnú zásobu a prejav

Obsahový štandard:

- zvládnuť jednoduchý tempo-rytmus textu,
- uvedomiť si dynamiku a melódiu

Výkonový štandard:

- žiak používa svoju slovnú zásobu pri dramatizácii textu,
- ovláda základné jazykové a artikulačné cvičenia pri interpretácii textu

2.1./I**Predmet: Dramatická príprava:****Obsah a ciele predmetu:**

Prehľbovať prácu v skupine, pri využití správnych pohybových a priestorových znalostí, za účelom zvládnutia jednoduchej dramatickej hry alebo príbehu. Vedomá práca na zrozumiteľnej výslovnosti.

Obsahový štandard:

- Hrami a cvičeniami rozvíjať tvorivosť v dramatickej hre, upevňovať vzťahy v skupine,
- podporovať zapájanie detskej fantázie, skúsenosti a poznania a zapracovať ich do námetov pre dramatické hry.

Výkonový štandard:

- žiak zvládne základné pravidlá dramatickej hry (sebavyjadrovanie pohybom, improvizáciou),
- uvedomuje si správne držanie tela,
- zvládne v hrách priestorové tvary (zástup, kruh, polkruh...)
- má predstavu javiskového (divadelného) priestoru,
- vie uplatňovať v dramatickej hre tvorivý výraz a predstavivosť.

Predmet: Prednes**Obsah a ciele predmetu:**

Pracovať na skvalitnení prirodzeného a zrozumiteľného rečového prejavu detí.

Obsahový štandard:

- cvičeniami sa dopracovať postupne k rozvíjaniu rečových orgánov, využívať prácu s dychom, s rezonanciou, s artikulačnými orgánmi,
- pracovať s textom – jeho porozumenie, prednášanie textu,

- zvoliť adekvátne cvičenia a hry vedúce k zvukovej realizácii textu. Výkonový štandard:

- žiak sa dokáže citovo zbližiť s textom, zachová jeho primerané tempo a prednes textu skĺbi s prirodzeným prejavom,
- vníma priestor a diváka (poslucháča),
- využíva pri prednese zvukové prostriedky aj mimojazykové prostriedky (gesto, mimika, nerušivý pohyb).

3.1./I

Predmet: Dramatika a slovesnosť

Obsah a ciele predmetu:

Cez dramatickú hru si uvedomovať mravné a umelecké hodnoty a odovzdávať určité osobné poslanstvo,

- dokázať využívať svoju tvorivosť a fantáziu v kolektíve a odovzdávať sebe aj druhým umelecký zážitok.

Obsahový štandard:

- pomocou dramat.hry, alebo jednoduchých hereckých etud žiaci vyjadrujú svoje postoje a pocity,

- využívajú zmyslové a pociťové hry, aby sa viac oboznámili s prácou vo vnútri skupiny,

-skúmajú konanie postáv z príbehu a stotožňujú sa s nimi,

- oboznamujú sa s kolektívnou pantomímou a improvizáciou s pomocou obmedzeného počtu slov

Výkonový štandard:

- žiaci dokážu predviesť drobnú hereckú etudu pri zachovaní formy postáv,

- stvárnia vymyslený jednoduchý príbeh s danou témou pri rozložení úloh v skupine, alebo zdramatizujú krátky literárny príbeh,

- vedia využívať rekvizitu, alebo zástupný predmet v deji,

- diskutujú a vyjadrujú vlastný názor na danú vec a situáciu

Predmet: Pohyb

Obsah a ciele predmetu:

Získať schopnosť pohybovej charakterizácie príbehu, alebo dramatickej hry a stimulovať nadobudnuté správne pohybové schopnosti.

Obsahový štandard:

- pohybové hry a cvičenia tela a jeho častí s využívaním rytmizácie pohybu (možnosť využitia hudby),

- zdokonaľovať pohybový kontakt medzi žiakmi navzájom – cvičenie dôvery,

- spájanie pohybu s pantomímou, charakterizácia pohybu

Výkonový štandard:

- žiak získa správne držanie tela s charakteristickou jednoduchou obratnosťou,

- vie využiť pohyb v javiskovom priestore,

- stvárňuje požadovaný pohyb v role v charakteristickej činnosti

Predmet: Prednes

Obsah a ciele predmetu:

Oboznámiť žiaka so všeobecne platnými zásadami detského prednesu na základe cvičení a prebudiť o prednes hlbší záujem. Dbáť na prirodzenú detskú interpretáciu textu.

Obsahový štandard:

- vedomá práca s hlasom, dychom, rezonanciou, artikuláciou, intonáciou, rytmom,
- uplatniť túto prácu v poetických aj prozaických textoch blízkych žiakovi,
- rozbor deja, ťažiskového miesta, zápletky, dopovedania...(cítiť gradáciu, rozuzlenie, dopovedanie)

Výkonový štandard:

- žiak zvládne interpretáciu textu pomocou hravého rozboru a dramatickej hry,
- žiak si uvedomuje artikulačné a ortoepické danosti a zvláštnosti pri učení textu,
- žiak dokáže vnímať priestor a diváka pri prednese

Predmet: Práca v súbore

Obsah a ciele predmetu:

Pomocou dramatických hier objavujú priestor, kolektív a okolitý svet.

Obsahový štandard:

- žiaci nadväzujú partnerský kontakt s ostatnými v súbore pomocou dramatických hier,
- učia sa pracovať s dramatickou inscenáciou cez detskú dramatickú tvorbu

Výkonový štandard:

- v skupinovej, súborovej práci vedia žiaci využiť vedomosti so slovom a interpretáciou textu,
- dokážu vzájomne ovplyvňovať svoje schopnosti v kolektíve a zdokonaľujú ich,
- dokážu rešpektovať pravidlá dramatizácie v kolektíve a v inom priestore

4.1./I

Predmet: Dramatika a slovesnosť

Obsah a ciele predmetu:

Učiť žiakov elementárnej stupnici umeleckých hodnôt pri využití tvorivej činnosti v dramatickej hre. Učiť základným tvarom a formám slovesného prejavu.

Obsahový štandard:

- rozvíjať komunikačné schopnosti žiaka – verbálne, neverbálne, pohybové, rozvíjať fantáziu, predstavivosť v dramatickej hre,

- cvičeniami (ktoré sa prispôsobujú mentálnej a fyzickej úrovni žiaka, jeho sociálnej a emocionálnej vyspelosti) prenikať do detailov dramatiky a slovesnosti,

- precvičovať princípy stavby slovného aj písomného prejavu žiaka.

Výkonový štandard:

- žiak dokáže rešpektovať odlišnosti, hodnotiť klady a zápory v dramatickej hre,

- vie nadviazať kontakt a vzťah s partnerom (kolektívom),

- využíva vlastný rečový, dramatický a improvizálny prejav ako vklad do kolektívnej práce,

- má odvahu tvoriť a vyjadrovať vlastné myšlienky.

Predmet: Pohyb

Obsah a ciele predmetu:

Pohybovými hrami obohacovať pohyb vo vymedzenom priestore a dávať mu obraz dramatickosti v dramatických hrách.

Obsahový štandard:

- cvičeniami a hrami rozvíjať pohybové schopnosti žiaka s využívaním pantomímy (pohybový prejav bez slov – nie žáner divadelného umenia).

- prechádzať od bezkontaktného pohybu ku kontaktnému (vo dvojiciach, v skupinkách),

- pri pohybových etudách alebo cvičeniach využívať zmysly a imaginárny predmet.

Výkonový štandard:

- žiak ovláda správne držanie tela, orientuje sa a pohybuje v priestore (trieda, javisko),

- ovláda pohybovú výraznosť a je schopný pohybovej charakterizácie, ktorá vychádza z danej dramatickej hry alebo príbehu.

Predmet: Prednes

Obsah a ciele predmetu:

Rozvíjať kultúru rečového prejavu a vzťah k materinskej reči.

Obsahový štandard:

- rozvíjanie plynulosti reči a rozširovanie slovnej zásoby žiaka,

- dbať na intenzitu prejavu, kvalitnú artikuláciu a gramatickú správnosť,

Výkonový štandard:

- žiak vie uplatniť svoju pamäť v prednese literárneho diela,

- je schopný vyjadriť v prednese pocity vyplývajúce z literárneho diela.

Predmet: Práca v súbore

Obsah a ciele predmetu:

Žiak sa učí svoju rolu a typ postavy začleniť do kolektívu, čo podporuje jeho rôznorodosť v komunikatívnom s partnermi v dramatickej hre.

Obsahový štandard:

- na základe dramatických hier sa buduje dôvera medzi deťmi navzájom,
- využíva sa štruktúrovaná dramatická hra vychádzajúca zo života – konanie v modelových situáciách, hra v rolách – rozvíjajú sa sociálne zručnosti žiakov.

Výkonový štandard:

- žiak vníma a chápe kolektív ako celok – dôveruje mu,
- Vie byť účastníkom procesu v štruktúrovanej dramatickej hre,
- vie diskutovať, argumentovať, spolupracovať.

1.2./I

Predmet: Dramatika (s bábkou) a slovesnosť

Obsah a ciele predmetu:

Pokus o vlastné vyjadrenie námety (slovné alebo písané) s využitím získaných vedomostí o variabilite dramatickej hry.

Obsahový štandard:

- jazykolamy a artikulácie cvičenia
- pantomimické herecké etudy, improvizácie na danú tému (aj v kolektíve)
- slovné hry s hlbším zameraním – skúmanie charakterov
- etudy s bábkou – improvizácia (aj v kolektíve) (používanie marionet podľa dispozícií žiaka)
- písomné spracovanie zážitkov a predstáv.

Výkonový štandard:

- žiak vie využiť rečový prejav v dramatickej hre, v naratívnej pantomíme, v štruktúrovanej dráme,
- dokáže písomne vyjadriť svoje predstavy a zážitky,
- zvládne jednoduchú improvizáciu reportáž, alebo konferovanie,
- v dramatickej hre vie využiť zástupný predmet alebo bábku.

Predmet: Pohyb

Obsah a ciele predmetu:

Pohybové stvárnenie hry alebo scénického deja v priestore

Obsahový štandard:

- uvoľňovacie cvičenia celého tela,
- správny postoj, dýchanie, chôdza, (imitovanie prostredia a povrchu)

Výkonový štandard:

- žiak dokáže využiť rôzne pohybové situácie na budovanie dramatických etúd, pantomím, improvizácií,
- má pohybovú predstavivosť.

Predmet: Prednes

Obsah a ciele predmetu:

Viesť žiaka nenásilnou formou cez literárny text k upevňovaniu intelektuálnej, mravnej, citovej a estetickej oblasti.

Obsahový štandard:

- jazykolamy a artikulačné cvičenia, dychové cvičenia,
- čítanie a rozbor literárnych textov primeraných žiakovi (próza i poézia)
- učiť sa využívať zvukové prostriedky reči,
- práca na učení sa spamäti,

Výkonový štandard:

- žiak dokáže artikulačne správne čítať literárny text,
- vie využiť zvukové prostriedky reči na spontánny a prirodzený prednes textu,
- text vie interpretovať spamäti.

Predmet: Práca v súbore

Obsah a ciele predmetu:

Všetky poznatky z dramatickej hry implementovať do súborovej práce a chápať kolektív ako celok, ktorý spolupracuje.

Obsahový štandard:

- pohybové, slovné a dramatické etudy, improvizované etudy predvádzať v skupine,
- javiskové priestorové prípravy na verejné vystúpenia,

Výkonový štandard:

- žiak je pripravený pre prácu v kolektíve ja na verejné vystupovanie,
- chápe zodpovednosť za prácu a odvedený výkon v kolektíve,
- uplatňuje improvizračné schopnosti, ktorými podporuje kolektívnu prácu.

2.2./I

Predmet: Dramatika a slovesnosť:

Obsah a ciele predmetu:

Zdokonaľovanie poznatkov o dramatickej hre a vytváranie vlastných etúd s pravdivým konaním postáv, písanie vlastných príbehov, prípadne spolupráca na dramatických scenároch.

Obsahový štandard:

- vhodne zvolenými hrami a úlohami viesť žiaka k vedomému vyjadrovaniu sa v dramatickom a slovnom prejave,
- uplatňovanie mravných a etických postojov,
- v práci preferovať žiakovu originalitu a osobitosť,
- rozvíjať citlivosť, fantáziu a intuíciu (aj v slovnom prejave)
- viesť žiaka k písaným záznamom, zážitkov a skúseností s použitím kritického pohľadu,
- do dramatických hier pribrať bábkku (marionetu), konanie pretaviť do života bábkky.

Výkonový štandard:

- žiak zvládne v dramatickom zadaní technicky a s kultivovaným prirodzeným prejavom svoju úlohu (rolu),
- Zvládne svoju hereckú etudu s udrzaním charakteru postavy,
- dokáže vyjadriť sám svoje zážitky a predstavy v písanom prejave,
- zdokonalí svoju improvizračnú techniku v dramatickej hre.

Predmet: Pohyb

Obsah a ciele predmetu:

Náročnejšími cvikmi a obratnosťou žiak kultivuje svoju ohybnosť a prenáša ju do dramatického celku spolu s ostatnými výrazovými prostriedkami.

Obsahový štandard:

- koordinačné cvičenia tela s prihliadaním na fyzické danosti žiaka,
- priestorové pohybové cvičenia, ktoré vedú k vytvoreniu dramat.celku,

Výkonový štandard:

- žiak dokáže ovládať po pohybovej stránke telo v danom priestore, tak, aby to korešpondovalo s obsahovým dianím v dramatickej hre, alebo hereckej etude,
- dokáže spolupracovať s ostatnými žiakmi a dôveruje im.

Predmet: Prednes

Obsah a ciele predmetu:

Dodržiavať prirodzený prejav žiaka a primerané tempo hovoreného slova v stojí i pri pohybe v priestore. Vedieť sa počúvať a pomenovať svoje nedostatky.

Obsahový štandard:

- cvičenia s výrazovými prostriedkami hlasovými, tempo, rytmus, pauza, gradácia...
- rozbor literárneho textu, odkrývanie „mnohorakosti“, dramatizácia a prednes (aj v kolektíve),
- učenie spamäti.

Výkonový štandard:

- žiak vie uplatniť v prednese výrazové prostriedky (tempo, rytmus, pauzu, intonáciu, dôraz),
- dokáže textu porozumieť, aj jeho posolstvu – stotožňuje sa s ním,
- využíva kultivovanosť svojej reči, vážnosť slova a jeho významu,
- vie kriticky hodnotiť svoj výkon, aj výkon iných,
- ovláda tréningy pamäte – logickú, obrazovú.

Predmet: Práca v súbore

Obsah a ciele predmetu:

Zdokonaľovať svoju pozíciu v rámci súboru, svoje rolové postavenie zvládnuť čo najlepšie k prospechu celku.

Obsahový štandard:

- učiť sa zodpovednosti za svoju prácu v kolektíve,
- viesť k práci na tvorbe scenáre – konanie postáv, atmosféra,
- tvorba monológov a dialógov – výstavba dramatického textu.

Výkonový štandard:

- žiak dokáže tvoriť sám alebo v skupine, pričom využíva dosiahnuté vedomosti,
- vie vytvoriť v malej skupine krátku improvizáciu dramatické etudu a s ostatnými ju interpretovať.

3.2./I

Predmet: Dramatika a slovesnosť

Obsah a ciele predmetu:

Vedome uplatňovať nadobudnuté vedomosti a skúsenosti v dramatických a slovesných úlohách.

Obsahový štandard:

- jazykové cvičenia a artikulačné,
- rozvoj slovesnosti na základe slovných a slovesných hier,
- improvizáčne cvičenia a etudy na danú tému

Výkonový štandard:

- žiak zvládne stupňovanie zmyslového zážitku v dramatickej hre,
- vytvorí písaný alebo dramatický výstup s využitím humoru,
- dokáže meniť roly

Predmet: Pohyb

Obsah a ciele predmetu:

Obratnosťou a prirodzenosťou pohybu dokresliť dramatickú výstavbu a prevedenie dramatickej hry.

Obsahový štandard:

- cvičenia ladnosti pohybu a prízemnej obratnosti,
- prvky tanečnej choreografie využívať v dramatických predstaveniach

Výkonový štandard:

- žiak zdokonalí svoje pohybové schopnosti a obratnosť,
- vie uplatniť tanečné prvky v súčinnosti s hudbou.

Predmet: Prednes

Obsah a ciele predmetu:

Žiak si tvorí vlastný vzťah k literárnemu dielu, stotožňuje sa s ním a analyzuje ho.

Obsahový štandard:

- pomocou obsahu literárneho textu sa žiak učí prežiť situáciu a konfrontuje ju s vlastnou skúsenosťou,
- nachádza hlavné posolstvo textu pomocou zmyslového vnímania a predstavivosti,

- člení text na menšie úseky – vyhýbanie sa monotónnosti pri prednese, objavovanie zmyslu pauzy, kontrastu, gradácie.

Výkonový štandard:

- žiak pochopí literárny text a jeho posolstvo pre človeka a seba,
- Uplatňuje základné výrazové prvky prednesu – temporytmus, pauza, gradácia,
- využíva prirodzenú intonáciu reči,
- dokáže moderovať školské verejné akcie.

Predmet: Práca v súbore

Obsah a ciele predmetu:

Neustále sa zdokonaľuje byť prínosom pre kolektív svojím osobnostným prínosom.

Obsahový štandard:

- dramatizované cvičenia a etudy, scénky a improvizácie v skupine a kolektíve,
- vlastná tvorby dramatických scenárov,
- tvorba vlastných príbehov s bábkovými úlohami.

Výkonový štandard:

- žiak vie uplatniť svoje vedomosti v súborovej práci,
- dokáže prezentovať svoju dramatickú rolu v danej inscenácii (aj s bábkou).

4.2./I

Predmet: Dramatika a slovesnosť

Obsah a ciele predmetu:

Skúsenosti a vedomosti uplatňovať pri tvorbe scenárov.

Verejné divadelné absolventské predstavenie.

Obsahový štandard:

- improvizácie zapracované do etúd a scénických predstavení,
- pohotové prijímanie rolí a modelových situácií v dramatických hrách,
- technické ovládanie bábok(marionet) a oživenie podľa ich dramatického charakteru,
- využitie literárnej predlohy pre scénickú dramatizáciu s prvkami inscenácie
- vlastné životné skúsenosti a zážitky pretaviť do písomného prejavu a dramaticky ho upraviť.

Výkonový štandard:

- žiak uplatní svoje vedomosti pri tvorbe jednoduchého scenára s inscenačnými prvkami,

- ovláda kultivovaný prejav vychádzajúci z dramatického scénického príbehu,
- vlastný písomný prejav pretaví do príslušného formátu,
- ovláda skupinovú improvizáciu,
- zvládne verejné absolventské vystúpenie.

Predmet: Pohyb

Obsah a ciele predmetu:

Žiak pri vstupe do rolí využije pohybový prejav v dramatických aj nedramatických hrách.

Obsahový štandard:

- pohybové cvičenia a rozcvičky,
- pohybové kreácie s bábkou – presuny po bábkovom a inom priestore,
- rozvíjanie pantomimických činností v súčinnosti s výrazovými schopnosťami.

Výkonový štandard:

- ovláda techniku pohybu s bábkou v priestore,
- ovláda pohyb s predmetom v inscenačných hrách,
- zvládne pohybovú stránku v absolventskom vystúpení.

Predmet: Prednes

Obsah a ciele predmetu:

Vedome sa vyjadrovať v slovesnom prejave z hľadiska uplatňovania svojich morálnych a etických postojov.

Obsahový štandard:

- záujem o literárnu tvorbu autorov a samostatný prístup k výberu prednesových textov žiaka,
- uplatňovanie výrazových rečových prostriedkov pre prednese,
- rečové cvičenia bez prvkov afektovanosti a vyumelkovanosti, ale aj monotónnosti prejavu,
- predchádzať rečovým úskaliam v období puberty s ohľadom na poškodenie hlasových orgánov.

Výkonový štandard:

- žiak dokáže správne interpretovať zvolený text, pri zachovaní výrazových prostriedkov,
- dokáže výraz spojiť s emocionálnosťou slova,

- nájde základné posolstvo autorovho textu a vyjadrí ho svojím originálnym (prirodzeným) spôsobom,
- vie uplatniť rečové a výrazové schopnosti pri moderovaní podujatí.

Predmet: Práca v súbore

Obsah a ciele predmetu:

Upevňovanie kolektívnych návykov v dramatických hrách a podporné cvičenia na uvedenie si socializácie jedinca.

Obsahový štandard:

- cvičenia kolektívnych hier – pomoc a podpora partnera,
- cvičenia pomáhajúce nadväzovať partnerský kontakt v priestore,
- uplatňovanie žiackych nápadov v rámci kolektívnych projektov,
- partnerská spolupráca pri bábkových dramatických hrách.

Výkonový štandard:

- žiak vedome uplatňuje svoje vedomosti a správne návyky v súbore,
- zvládne detské divadlo aj bábkové divadelné vystúpenie v kolektíve spolužiakov,
- dokáže spolumoderovať kultúrne akcie s iným spolužiakom.

5.3 VÝTVARNÝ ODBOR

CHARAKTERISTIKA ODBORU

Výtvarný odbor v základnom umeleckom vzdelávaní poskytuje prehĺbené a rozšírené výtvarné vzdelanie a formovanie žiakov, ktorí prejavujú záujem a nadanie v oblasti výtvarného sebavyjadrovania a tvorby. Edukačný proces je zameraný na rozvíjanie špecifických schopností žiaka a zároveň na celistvosť jeho osobnosti, na jeho integráciu do kultúrnych hodnôt a zároveň na budovanie vlastnej individuality prejavujúcej sa autentickou a originálnou výtvarnou tvorbou a autentickými a zodpovednými postojmi voči skutočnosti. V nadväznosti na všeobecné vzdelanie metodicky rozvíja tvorivosť v oblasti vizuálnych umení. Na štúdium vo výtvarnom odbore je možné prijať žiakov, ktorí preukazujú určitú mieru nadania a talentu (súboru schopností, ktoré umožňujú osobité, nadpriemerné výkony, v niektorej z oblastí výtvarného vyjadrovania), ktorú škola posúdi na základe výtvarných prác. Žiak je zaradený do ročníka s ohľadom na jeho vek a rozvinutosť schopností.

Štúdium vo výtvarnom odbore ZUŠ sa člení na:

1. Prípravné štúdium – jedno alebo dvojročné štúdium detí predškolského veku, ktoré vekovo zodpovedá žiakom predprimárneho vzdelávania. Prípravné štúdium trvá jeden alebo dva roky.
2. Prvá časť prvého stupňa základného štúdia – primárne umelecké vzdelanie ISCED 1B, ktorá vekovo zodpovedá žiakom primárneho vzdelávania na ZŠ. Štúdium prvej časti prvého stupňa základného štúdia trvá štyri roky.
3. Druhá časť prvého stupňa základného štúdia – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie ISCED 2B, ktorá vekovo zodpovedá žiakom nižšieho sekundárneho vzdelávania na ZŠ. Štúdium druhej časti prvého stupňa základného štúdia trvá päť rokov.
4. Druhý stupeň základného štúdia, ktorý vekovo zodpovedá žiakom sekundárneho vzdelávania na SŠ. Štúdium druhého stupňa základného štúdia trvá štyri roky.
5. Štúdium pre dospelých, ktoré je určené pre záujemcov, ktorí už presiahli stredoškolský vek a prejavujú záujem zdokonaľovať sa v niektorej z oblastí výtvarnej tvorby. Štúdium trvá štyri roky.
6. Rozšírené štúdium ISCED 2B, ktoré je určené pre zvlášť talentovaných žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie štúdium niektorej z oblastí vizuálnych umení.

CIELE

- ✓ rozvíjať vizuálnu gramotnosť žiaka, jeho výtvarné vyjadrovacie schopnosti a technické zručnosti,
- ✓ otvárať žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia,
- ✓ viesť žiaka k orientácii v historickom, modernom i súčasnom umení (z hľadiska štýlov, slohov, používania vyjadrovacích prostriedkov, médií, tém a komunikačných stratégií),
- ✓ viesť žiaka k nachádzaniu vlastnej profilácie v oblasti výtvarného vyjadrovania prostredníctvom odhaľovania a rozvíjania jeho špecifických schopností (orientovať ho na hľadanie oblasti umenia, médií, prostriedkov a spôsobov sebavyjadrovania a tvorby, v ktorých dokáže realizovať svoje koncepty, predstavy a fantáziu),
- ✓ podporovať a rozvíjať tvorivý prístup žiaka vmyslení i vynachádzaní formy, jeho samostatné a prínosné riešenia,
- ✓ uvádzať žiaka do intermediálnych ainterdisciplinárnych vzťahov súčasnej kultúry.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent výtvarného odboru ZUŠ je v prvom rade svojbytnou osobnosťou, ktorá dokáže obhájiť svoj vkus, svoje názory a postoje voči spoločnosti pasívneho konzumu. Rozumie vizuálnym umeniam z pohľadu histórie i súčasnosti. Absolvent je podľa miery svojich schopností pripravený na ďalšie štúdium vizuálnych umení (na strednej, príp. vysokej škole výtvarného zamerania).

Kompetencie:

Absolvent preukazuje vysoký stupeň výtvarnej gramotnosti – rozumie vyjadrovacím prostriedkom rôznych druhov výtvarného umenia a dokáže ich používať na tvorivé vyjadrenie svojich konceptov, predstáv, fantázie a výtvarne reagovať na vizuálne podnety reality. Pozná základné techniky kresby, maľby, grafiky, fotografie, sochárstva a priestorovej tvorby a ovláda vybrané z nich; rozumie intermediálnej tvorbe, vie používať jej princípy a vybrané multimediálne techniky. Pozná charakteristické znaky historických slohov vizuálnych umení, dizajnu architektúry, ich moderných i súčasných tendencií a znaky rôznych štýlov. Toleruje rozmanitosť výtvarných prejavov a dokáže odôvodniť svoj vlastný názor.

1. Prípravné štúdium

Prípravným štúdiom vo výtvarnom odbore rozumieme štúdium žiakov predprimárneho vzdelávania. Charakteristické je spontánnym detským výtvarným prejavom (ktorý je viac príznakom štandardného psychického vývinu dieťaťa ako jeho cieľavedomej tvorivosti alebo talentu), ale aj hravého anadšeného objavovania možností (techník, materiálov, grafických typov). Je tiež obdobím vytvárania prvých stereotypov, preberania schém a konvencií, na ktoré musí pedagogický program reagovať vzhľadom na ich aktívneho zaradenia do dynamiky detskej osobnosti – ich podriadenia, spracovávanie a prekračovanie vlastnou detskou vynaliezavosťou a motivovaným objavovaním iných foriem a možností.

Na štúdium v odbore možno prijať deti, ktoré prejavujú záujem o výtvarné činnosti. V tomto veku ešte nie je možné posudzovať mieru talentu v závislosti na výtvarnom prejave. Dĺžka štúdia je jeden alebo dva roky.

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia:

- ✓ vyjadria svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži a modelovaní,
- ✓ spontánne pracujú sfarbou, líniou a mäkkým modelovacím materiálom,
- ✓ pomenujú svoje práce,
- ✓ opíšu výraz svojich prác, výraz umeleckých diel,
- ✓ vyjadria svoje predstavy o vypočutí textu v kresbe a/alebo v maľbe,
- ✓ výtvarne vyjadria príbehy, ktoré si vymyslia,
- ✓ dotvoria chaotické textúry do zmysluplných zobrazení podľa svojej fantázie a tvarovej predstavivosti,
- ✓ dotvoria neúplné obrazy (fotografie, reprodukcie ...) v návaznosti na čiastočné tvary a s použitím fantázie,
- ✓ nakomponujú novotvary narábaním s primárnymi tvarmi (geometrické tvary, písmená ...),
- ✓ obkreslia tvary a dotvoria ich podľa fantázie,
- ✓ vytvoria jednoduché masky s výrazom základných emócií (smútok, radosť ...),
- ✓ využijú grafické a materiálové stopy svojich gest,
- ✓ využijú prírodniny ako súčasť kompozície,
- ✓ zvládnu techniku jednoduchej frotáže,
- ✓ zvládnu techniku monotypie,
- ✓ dokážu spracovať (nastrihať, sformovať, spojiť) papier a mäkký kartón.

Obsahové štandardy

Pozn.: Východiskom sú spontánne detské výtvarné činnosti a sklon dieťaťa k poznávaniu nových činností, materiálov a techník. Hravé laborovanie je prepojené s tematickými zadaniami.

- ✓ hravé činnosti s linkou, farbou a materiálom; uvedenie si výrazu, základných rozdielných vlastností rôznych nástrojov a materiálov,
- ✓ jednoduché šrafovanie častí kresby,
- ✓ akčné maľovanie v ktorom jednotlivé činnosti, gestá, pohyby a nástroje zanechávajú na papieri charakteristické stopy,
- ✓ variačné a porovnávanie rôznych spôsobov kreslenia tej istej veci (jednoduchého motívu),
- ✓ uplatňovanie predstavivosti a fantázie pri spracovávaní (doplňaní alebo vyhľadávaní tvarov) nepresných, nezreteľných textúr (pokrčený papier, čarbanica, krajčírsky strihy, škrvy, dekalky ...),
- ✓ hravé experimentovanie s časťami obrázkov (fotografií), s vystrihnutými písmenami alebo s nezobrazujúcimi textúrami materiálov; asambláže alebo koláže, fantazijné

- sdopĺňanie zobrazení (konfigurácií, významových tvarov), obkresľovanie (obmaľovanie) obrysov predmetov, tieňov; kombinované so šrafovaním, kolážovaním apod. –rozlišovanie vonkajšieho a vnútorného tvaru,
- ✓ porovnávanie tvarov rôzneho charakteru (geometrické - presné, prírodné - nepresné, veľké a malé, vysoké a nízke, hranaté a okrúhle, plošné a priestorové ...),
 - ✓ vytváranie objektov z kartónu, ich dotváranie kresbou, maľbou alebo kolážou,
 - ✓ frotáž z rôznych povrchov, vytváranie vzorkovníčka alebo kompozície,
 - ✓ rastliny a prírodniny ako výtvarné materiály využité v rôznych technikách,
 - ✓ monotypické otláčanie prírodnín alebo pripravených matríc,
 - ✓ kreslenie (maľovanie) svojich predstáv o vypočutom príbehu (rozprávke) alebo opíbehu vymyslenom dieťaťom, príp. o vlastnej transformácii rozprávky,
 - ✓ výtvarné spracovanie postavičiek z filmu a ich domýšľanie, variovanie a transformovanie,
 - ✓ vytváranie masiek z jednoduchých materiálov (ich dopĺňanie časťami kostýmu, pokrývkou hlavy ...) –rozhovor o výraze masky, vymýšľanie „rituálov“,
 - ✓ diskusia o rozmanitosti umeleckých diel a o ich výraze, pri návšteve galérie, výstavy alebo pri výtvarných dielach sprostredkovaných iným spôsobom.

2. Prvá časť I. stupňa základného štúdia: primárne umelecké vzdelávanie ISCED 1B

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní prvej časti prvého stupňa základného štúdia:

- ✓ výtvarne vyjadrujú svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu,
- ✓ pracujú s líniou, farbou, tvarom,
- ✓ pomenujú farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtosť),
- ✓ slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu,
- ✓ rozlišujú organické a geometrické tvary,
- ✓ pomenujú kvalitu povrchov podľa opticko-haptického výrazu,
- ✓ stručne charakterizujú vytvorený artefakt,
- ✓ zvládnu techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou,
- ✓ zvládnu techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník,
- ✓ zvládnu techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu,
- ✓ zvládnu jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónorez, linorez ...),
- ✓ vytvoria novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov,
- ✓ iniciatívne vyhľadávajú rozmanité technicko-materiálové riešenia,
- ✓ výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy,
- ✓ výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety vizuálnej reality,
- ✓ výtvarne, podľa fantázie reagujú na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia (štýly, izmy, slohy) z hľadiska foriem, tém a námetov,
- ✓ slovne opíšu videné výtvarné dielo, jeho druh,
- ✓ charakterizujú výraz výtvarného diela,
- ✓ výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z oblasti vybraných druhov umenia – hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca,
- ✓ výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety zvybraných oblastí poznávania (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej aetickej výchovy, matematiky a geometrie ...),

- ✓ výtvarne, podľa fantázie reagujú na kultúrne asociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).

Obsahové štandardy

Pozn.: Vo všetkých témach a obsahoch učiteľ podporuje a uprednostňuje vlastné asamostatné myslenie žiakov, ich nápaditosť a originalitu riešení (i v prípade, že dôjde k svojbytnému odklonu žiaka od riešenej úlohy). Rešpektuje ich individualitu a špecifické schopnosti.

K motivácii sa využíva prevažne rozprávková (príbehová) alebo zážitková forma uvedenia žiakov do problematiky, príp. aj učiteľom moderovaný proces – ako príbeh, ktorý žiaci postupne vytvárajú.

1. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ hravé činnosti s obrysami predmetov (vyjadrovanie pohybu, nárastu a zmenšovania, kumulovania a spontánnych prienikov tvarov prostredníctvom radenia obrysov),
- ✓ hravé činnosti s rytmom (vizualizácia zvuku, pohybu, fyziologických rytmov, striedajúcich sa prírodných javov a cyklov ...); pochopenie a vyjadrenie pravidelnosti a nepravidelnosti, zrýchľovania a spomaľovania rôznych prejavov sveta a života,
- ✓ priestorové útvary zhotovených prvkov (špagáty, škatule, špagáty apod.),
- ✓ tepelný farebný kontrast a jeho analógie (kontrasty suchý - vlhký, blízky - vzdialený) v maľbe,
- ✓ hry s jednoduchou kinetikou: napr. obrázok s pohyblivými časťami, jednoduchá kinetická hračka apod.,
- ✓ reliéf, koláž, alebo kombinácia – rôzne kvality (textúry) povrchov; frotáž vytvoreného reliéfu, príp. kresba (maľba) podľa reliéfu,
- ✓ výtvarné činnosti zamerané na prácu s geometrickými prvkami tvarov predmetov.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- ✓ inšpiratívne témy a námety (svojské riešenia, domýšľanie a fantazijné preštruktúrovanie podnetov),
- ✓ ozvláštnená krajinomaľba (napr. mimoriadny meteorologický jav v konkrétnej, známej krajine),
- ✓ ozvláštnené zátišie (napr. prostredníctvom druhu, množstva, tvarov a rozmerov predmetov),
- ✓ zobrazenie tej istej veci v rôznych prostrediach,
- ✓ ozvláštnená maľba (kresba, modelovanie) postavy človeka alebo zvieratá,
- ✓ spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácií techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ rozdielnosť nálady v dvoch hudobných skladbách (vyjadrenie prostredníctvom maľby alebo kresby, koláže ...),
- ✓ ilustrácia žiakom známej rozprávky pozmenenej žiakom.

2. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ hravé činnosti s linkou, jej rôznymi kvalitami (z hľadiska výrazu, nástroja, techniky, prítlaku, proporcie ...), následne aplikácia čiar rôzneho charakteru v naratívnej téme,

- ✓ šrafovanie tvaru kresliacim nástrojom,
- ✓ odlíšenie rôznych tvarov šrafovaním,
- ✓ premeny tvarov: postupné (krokové) zmeny vybraného tvaru na iný tvar,
- ✓ výtvarné hry s osovou symetriou a asymetriou (napr. dotváranie dekalku, odtlačku materiálovej matrice, obkresľovanie šablóny a pod.),
- ✓ kreslenie tvarov umiestnených vo formáte (vpredu –vzadu, hore –dole, vedľa seba – za sebou ...),
- ✓ približovanie –vzďaľovanie, zväčšovanie –zmenšovanie.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- ✓ pamäťové cvičenia (zobrazovanie rôznych vecí, zvierat, profesií podľa slovného „diktátu“ učiteľa),
- ✓ témy anámety provokujúce fantáziu žiaka,
- ✓ naratívne témy apríbehy,
- ✓ objekty zrozmanitých polotovarov v nezvyčajných vzťahoch,
- ✓ hybridácia tvarov (zvierat, vecí ...),
- ✓ pomenovanie hybridných tvarov,
- ✓ spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém akombinácii techník.

Podnety zvytvárneho umenia:

- ✓ land-artové hry s prírodnými materiálmi v prírode,
- ✓ body-art (maľba na ruku, tvár),
- ✓ akcie (performančné aktivity) v mimoškolskom priestore,
- ✓ animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ jednoduchá scéna pre bábkové divadlo,
- ✓ jednoduché (napr. prstové) bábkky,
- ✓ komiks ako „scenár“ bábkového divadla.

3. ročník

Laborovanie svýtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ voľné kresliarske cvičenia zamerané na líniu a tvar,
- ✓ kresba predmetu linkou (bez nároku na presné zachytenie proporcie atvaru),
- ✓ figúry vpohybe (kresba podľa predstavy, vytvorenie a využitie šablóny),
- ✓ kresba figúry, predmetu podľa videnej skutočnosti (zachytenie základného tvaru/pohybu, bez nároku na presné proporcie),
- ✓ dotváranie kresby figúry,
- ✓ modelovanie postavy (človek alebo zviera; zachytenie základného tvaru/pohybu, bez nároku na presné proporcie),
- ✓ fotokoláž (alt. motívy: figúra, portrét, predmet, krajina ...),
- ✓ mimikri (artefakt vo vzťahu k prírodnému pozadiu).

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- ✓ pamäťové cvičenia (zobrazovanie rôznych vecí, zvierat, profesií podľa slovného „diktátu“ učiteľa),
- ✓ témy a námety provokujúce fantáziu žiaka,
- ✓ naratívne témy a príbehy,
- ✓ fantastické bytosti (stvárnené novými technikami, napr., rolážou, frotážou, kombinovaním techník),
- ✓ fantastická krajina,

- ✓ zostava prostredia apostáv vpriestorovom prevedení (historická udalosť, šport, Betlehem, práce na poli, trh v meste apod.),
- ✓ návrhy úžitkových predmetov (predmety dennej potreby, šperky ...),
- ✓ spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ vybrané diela surrealizmu,
- ✓ animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ výtvarné reakcie na zvuk rôznych hudobných nástrojov,
- ✓ výtvarné stvárnenie hudobných tónov a rytmov (synestetické vnímanie).

4. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ kreslenie tvarov stromov podľa videnej skutočnosti,
- ✓ rôzne stvárnenie toho istého motívu (prekonávanie grafických schém),
- ✓ cvičenia na spoznávanie proporcií,
- ✓ symetria a asymetria v obraze (portrét, zátišie, krajina ...),
- ✓ maľba krajiny podľa videnej skutočnosti - variácie maľby konkrétnej krajiny (svetelné zmeny, denné obdobia, zmeny počasia ...),
- ✓ výrazové štylizovanie (tváre, zvieratá, predmety s výrazom rôznych emócií),
- ✓ kompozícia z geometrických tvarov,
- ✓ zátišie z geometrických tvarov,
- ✓ zachytenie zmien farieb osvetlením,
- ✓ pozitív a negatív (linorez),
- ✓ modelovanie postáv v pohybe/akcii podľa predstavy žiaka.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- ✓ kreselné pamäťové cvičenia (kreslenie rôznych vecí, zvierat, profesií, situácií podľa slovného „diktátu“ učiteľa),
- ✓ témy a námety provokujúce fantáziu žiaka, -naratívne témy a príbehy,
- ✓ zmeny vhotovom obraze –výmeny/premeny častí kompozície, zmeny farieb a/alebo premeny motívov v kompozícii,
- ✓ zobrazenie skutočného zážitku kombinované s fantáziou žiaka,
- ✓ jedno-(príp. viac-) farebná tlač (monotypia, linorez),
- ✓ spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ vybrané diela impresionizmu,
- ✓ maľba impresionistickým spôsobom (škvrny, ťahy štetca, pointilizmus),
- ✓ animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ zobrazenie ticha a hluku,
- ✓ komiksové stvárnenie filmu,

- ✓ výtvarné stvárnenie chutí (synestetické vnímanie).

3. Druhá časť I. stupňa základného štúdia: nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie ISCED 2B

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní druhej časti prvého stupňa základného štúdia:

- ✓ cieľavedome vyjadrujú svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií,
- ✓ cieľavedome pracujú s vyjadrovacími prostriedkami,
- ✓ cieľavedome pracujú so zvoleným médium, materiálom, nástrojom a technikou,
- ✓ tvorivo spracujú vlastné koncepty zvoleným spôsobom,
- ✓ dokážu výtvarne reagovať na zadanú tému,
- ✓ ovládajú princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru),
- ✓ ovládajú princípy radenia, kombinovania, miešania akontrastov farieb,
- ✓ proporčne správne nakreslia videný predmet,
- ✓ proporčne správne vymodelujú videný predmet,
- ✓ poznajú hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry,
- ✓ poznajú tendencie moderného umenia a architektúry,
- ✓ zvládnu realizáciu vzvolenom štýle moderného umenia,
- ✓ dokážu svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela,
- ✓ dokážu výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovizie), divadla (performancie), tanca (pohybu),
- ✓ orientujú sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení,
- ✓ poznajú základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia,
- ✓ slovne vyjadria svoj výtvarný zámer,
- ✓ opíšu videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz),
- ✓ vyjadria svoj názor na videné výtvarné dielo,
- ✓ rámcovo zaradia výtvarné dielo do obdobia (smeru),
- ✓ dokážu preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.

Obsahové štandardy

1. ročník

Laborovanie svýtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ kompozícia – tvarová a farebná rovnováha/nerovnováha,
- ✓ symetria a asymetria v obraze (napr. zátišia), v grafike (využitie tlačovej matrice),
- ✓ výtvarné vyjadrenie kontrastov (polarít),
- ✓ geometrická štylizácia zátišia (alt. portréty, figurálnej kompozície).

Zobrazovanie reality:

- ✓ kresliarske pamäťové cvičenia,
- ✓ kresba jednoduchkej perspektívy,
- ✓ autoportrét (fotografia),
- ✓ autoportrét (kresba podľa zrkadla, dôraz na výraz, nie proporcie),
- ✓ autoportrét (farebná grafika).

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- ✓ výtvarné vyjadrenie tepla a zimy,
- ✓ premena prírodniny (napr. strom počas 12 mesiacov),
- ✓ vtipné zátišie (alt. portrét, krajina),
- ✓ vtipný dizajn (návrh, model),
- ✓ šperk vyjadrujúci rôzne spoločenské postavenie (charaktery, povahy),
- ✓ architektúra zprírodných tvarov (návrh, model),
- ✓ výtvarné vyjadrenie vymysleného (nejestvujúceho) športu (príp. inej činnosti) –od zobrazenia až po návrhy odevu, náčinia, hracej plochy, pravidiel ...,
- ✓ spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ kubizmus (maľba ľubovoľného námetu kubistickým spôsobom); ukážky kubistického umenia,
- ✓ jednoduchý kinetický objekt (napr. využitie ľahkých materiálov a vánku ...),
- ✓ použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- ✓ animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ ilustrácia vlastnej rozprávky,
- ✓ zobrazenie farby hudby (vyjadrená geometrickými a organickými tvarmi),
- ✓ zobrazenie dynamiky hudby.

2. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ štúdium azoskupenia textúr (kresby, grafika),
- ✓ kompozícia –farebná a tvarová harmónia/disharmónia,
- ✓ približovanie a vzdalovanie/ mikroštruktúra a makroštruktúra,
- ✓ jazyk fotografie (svetlo-osvetlenie, zaostrenie, priblíženie, celok a detail),
- ✓ postprodukcia fotografie (základy).

Zobrazovanie reality:

- ✓ kresliarske pamäťové cvičenia,
- ✓ kresba predmetov/zátišia s dôrazom na proporcie,
- ✓ kresba skutočnosti a jej odrazu v zrkadle,
- ✓ portrét spolužiaka,
- ✓ štúdiá postavy v pohybe (2D, 3D).

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- ✓ fantastická architektúra (návrh, príp. model),
- ✓ vymýšľanie alegorických postáv,
- ✓ návrhy odevov pre zvláštne povolania/situácie,
- ✓ návrhy futurologického dopravného prostriedku
- ✓ spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ optické klamy – ukážky,
- ✓ op-art –ukážky, realizácia,
- ✓ svetelné umenie –ukážky, konštrukcia svetelného (príp. svetelno-kinetického) objektu,
- ✓ použitie vybraných techník tradičných remesiel,

- ✓ animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ kontrast v hudbe prevedený do maľby,
- ✓ výtvarné vyjadrenie biologických štruktúr (makrosnímky).

3. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ kresba alebo maľba (príp. návrh dizajnu, architektúry) a ich transformácie v počítačovom programe,
- ✓ postprodukcia fotografie (možnosti rozvinutej manipulácie),
- ✓ postprodukcia videa (základy),
- ✓ počítačová animácia (základy),
- ✓ sýtlač farebnej grafiky
- ✓ základy tvorby skulptúrnej sochy,
- ✓ výtvarné využitie princípov a foriem ornamentu.

Zobrazovanie reality:

- ✓ kresliarske pamäťové cvičenia,
- ✓ kresebná štúdia interiéru,
- ✓ štúdie postavy podľa modelu,
- ✓ fotografická reportáž,
- ✓ rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov
- ✓ rekonštrukcia neúplného obrazu,
- ✓ výtvarné a architektonické vyjadrenie vzťahu organické/anorganické,
- ✓ antropomorfné inšpirácie v dizajne a v architektúre,
- ✓ výtvarné a architektonické vyjadrenie vzťahu poriadok/chaos,
- ✓ výtvarné vyjadrenie abstraktných pojmov,
- ✓ výtvarné vyjadrenie formálnej odlišnosti (napr. bytosti rôznych mimozemských civilizácií),
- ✓ spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ umenie inštalácie – priestorovo limitovaná inštalácia,
- ✓ happening, event alebo performance – reakcia na spoločenskú udalosť,
- ✓ použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- ✓ animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ výtvarné spracovanie vybraných podnetov chémie a fyziky,
- ✓ výtvarné spracovanie vybraných podnetov biológie.

4. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ štúdia pozitívnych a negatívnych tvarov podľa videnej skutočnosti (predmety, prírodniny...),
- ✓ počítačové spracovanie (prekomponovanie, variovanie) vlastnej maľby alebo kresby.

Zobrazovanie reality:

- ✓ kresliarske pamäťové cvičenia,
- ✓ štúdie predmetov a prírodnín,
- ✓ štúdia figúry (s dôrazom na proporčnosť, detaily a výraz),
- ✓ štúdia portrétu (s dôrazom na proporcie),
- ✓ fotografický portrét (osvetlenie, nastavenie, výraz, postprodukčná manipulácia),
- ✓ videoreportáž.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- ✓ výtvarná transpozícia prírodného princípu (napr. topenie, stmievanie, kryštalizácia, vlnenie ...),
- ✓ inovačný dizajn predmetu (hudobného nástroja, nábytku ...),
- ✓ návrh vlastného písma,
- ✓ spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ procesuálne umenie – ukážky, realizácia objektu alebo obrazu (biologické, chemické alebo fyzikálne procesy),
- ✓ performancia dokumentovaná fotografickým alebo fotografickým záznamom,
- ✓ použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- ✓ spoločná návšteva galérie alebo výstavy umeleckých diel spojená s diskusiou,
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel,
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie kultúrnej pamiatky.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ výtvarné spracovanie vybraných podnetov chémie, fyziky, biológie.
- ✓ výtvarné vyjadrenie hudobných foriem (napr. sonáta, fuga, džezová skladba, uspávanka...),
- ✓ spracovanie vybraných podnetov.

5. ročník**Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:**

- ✓ výber vyjadrovacích prostriedkov na stvárnenie svojej predstavy, konceptu alebo podnetov vizuálnej reality,
- ✓ zväčšovanie detailu,
- ✓ posun a tvorivá manipulácia s vlastnou študijnou kresbou (plastikou),
- ✓ vytvorenie kópie detskej výtvarnej práce.

Zobrazovanie reality:

- ✓ kreslenie a modelovanie prírodniny (predmetu); sadrový odliatok plastiky,
- ✓ štúdie portrétu – 2D (dôraz na výstavbu, proporcie, výraz linky a tvaru),
- ✓ štúdie portrétu – 3D (dôraz na formu, mierku, proporcie, viacpohľadovosť),
- ✓ fotografia portrétu a kresba podľa fotografie.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- ✓ vlastné návrhy, koncepty a realizácie žiaka konzultované s učiteľom,
- ✓ návrh architektúry (exteriér, interiér), model,
- ✓ grafika – transformácie grafického štočku (súťaž, tlač do podkladu, reprodukcie ...),
- ✓ fotografia – autorská séria fotografií,
- ✓ dizajn – návrh a model (predmetu, výrobku, odevu, doplnku, dopravného prostriedku, informačného označenia, grafického riešenia, reklamy ...) podľa orientácie žiaka.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ spoločná návšteva galérie alebo výstavy umeleckých diel spojená s diskusiou,
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných štýlov.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ ilustrácia k rôznym formám poézie a prózy,
- ✓ výtvarné stvárnenie (hľadanie ekvivalentu) rôznych literárnych foriem.

4. II. stupeň základného štúdia

Štúdium druhého stupňa základného štúdia je určené pre absolventov prvého stupňa VO ZUŠ alebo pre žiakov ktorí sú absolventmi ZŠ a preukážu požadovanú mieru talentu na prijímacej skúške. Žiaka možno na základe talentových kritérií a veku zaradiť aj priamo do vyššieho ročníka štúdia.

Cieľom vyučovania na tomto stupni je poskytnúť žiakom rozvinuté výtvarné vzdelanie primerané stredoškolskému veku, umožniť im profiláciu k zvolenému médiu a zároveň kultivovať ich vzťah k výtvarnému umeniu a vizuálnej kultúre. Štúdium poskytuje možnosť prípravy na talentové skúšky na vysokoškolské študijné programy výtvarného, dizajnerskeho a architektonického zamerania.

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní štúdia druhého stupňa základného štúdia:

- ✓ samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média,
- ✓ dokážu výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty,
- ✓ dokážu verejne prezentovať výstupy svojej tvorby,
- ✓ verbálne zdôvodniť koncepciu i realizáciu svojho diela,
- ✓ získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média,
- ✓ sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti,
- ✓ majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre,
- ✓ dokážu zdôvodniť svoje estetické názory,
- ✓ dokážu diskutovať o súčasnom umení.

Obsahové štandardy

Pozn.: Vyučovanie poskytuje možnosť špecializácie – výberu média a techniky podľa zamerania (záujmu) žiaka.

1. ročník II. stupňa základného štúdia:

- ✓ sumarizujúce cvičenia zamerané na vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy,
- ✓ kreslenie, maľovanie a modelovanie podľa videnej skutočnosti,
- ✓ posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti,
- ✓ štylizračné variácie,
- ✓ kombinácie techník,
- ✓ operácie s motívom (námetom),
- ✓ vyjadrovanie vlastných konceptov v rôznych médiách,
- ✓ konfrontácia artefaktu vytvoreného v rôznych médiách,
- ✓ individuálne tvorivé úlohy,
- ✓ štúdium literatúry z oblasti chronológie dejín umenia (referát),
- ✓ diskusie o umení.

2. ročník II. stupňa základného štúdia:

- ✓ zobrazovanie videnej skutočnosti v zvolenom médiu,
- ✓ posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti v zvolenom médiu,
- ✓ štylizračné variácie zobrazenia skutočnosti v zvolenom médiu,
- ✓ vyjadrovanie vlastných konceptov v zvolenom médiu,
- ✓ individuálne tvorivé úlohy,
- ✓ štúdium literatúry/časopisov – referát a diskusie o súčasnóm umení.

3. ročník II. stupňa základného štúdia:

- ✓ technicky rozmanité štúdie videnej skutočnosti v zvolenom médiu,
- ✓ kópia umeleckého diela v zvolenom médiu (totožné s médiom originálu),
- ✓ kópia umeleckého diela v inom médiu ako originál,
- ✓ tvorivá úloha v zvolenom médiu na zadanú tému,
- ✓ tvorba na voľnú tému,
- ✓ individuálne tvorivé úlohy,
- ✓ inštalácia výstavy,
- ✓ diskusie o tvorbe spolužiakov,
- ✓ štúdium literatúry/časopisov – referát a diskusie o súčasnóm umení (zaostrené na oblasť zvoleného média).

4. ročník II. stupňa základného štúdia:

- ✓ individuálne tvorivé úlohy,
- ✓ kópia detskej výtvarnej práce (podľa možnosti vlastnej),
- ✓ konceptuálne dielo (resp. konceptuálny dizajn, architektúra),
- ✓ záverečná práca,
- ✓ prezentácia záverečnej práce (forma podľa zvoleného média), ň
- ✓ diskusia o záverečnej práci.

5. Rozšírené štúdium ISCED 2B.

Rozšírené štúdium je určené pre žiakov s vyššou mierou talentu a schopností, u ktorých je predpoklad ďalšej profilácie umeleckej tvorby alebo na štúdium umeleckej profesie.

Vyučovanie je paralelné s druhou časťou prvého stupňa základného štúdia. Rozšírenie sa uplatňuje najmä v častiach obsahu *zobrazovanie reality a rozvoja fantázie a tvorba vlastných konceptov*. Zaradenie do štúdia navrhuje na základe výsledkov v ISCED 1B a študijných predpokladov triedny učiteľ.

Žiaka možno na základe talentových kritérií a veku zaradiť aj priamo do vyššieho ročníka štúdia.

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní štúdia rozšíreného vyučovania:

- ✓ cieľavedome a tvorivo vyjadrujú svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, vo vybranej grafickej technike, v tvorbe objektu, v inštalácii, vo fotografii (príp. videu a v elektronických médiách),
- ✓ cieľavedome pracujú s výtvarnými/vizuálnymi vyjadrovacími prostriedkami,
- ✓ cieľavedome pracujú so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou,
- ✓ tvorivo spracujú vlastné koncepty zvoleným spôsobom,
- ✓ dokážu originálne výtvarne reagovať na zadanú tému,
- ✓ dokážu výtvarne reagovať na vizuálnu realitu (zobrazovanie, štylizácia),

- ✓ ovládajú princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru),
- ✓ ovládajú princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb,
- ✓ dosahujú farebný a tvarový výraz,
- ✓ proporčne správne nakreslia videný predmet, postavu, tvár,
- ✓ proporčne správne vymodelujú videný predmet, postavu, hlavu,
- ✓ poznajú hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry,
- ✓ dôležité osobnosti tvorcov a dôležité diela,
- ✓ poznajú tendencie moderného umenia a architektúry,
- ✓ zvládnu realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia,
- ✓ dokážu originálne spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného alebo architektonického diela,
- ✓ dokážu výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovizie), divadla (performancie), tanca (pohybu),
- ✓ orientujú sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení,
- ✓ poznajú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia,
- ✓ poznajú najdôležitejšie galérie a podujatia súčasného výtvarného umenia,
- ✓ slovne vyjadria svoj výtvarný zámer, voľbu témy, média a techniky,
- ✓ opíšu videné výtvarné dielo (druh, médium, techniku, výraz),
- ✓ dokážu diskutovať o výtvarnom diele,
- ✓ vyjadria svoj názor na výtvarné dielo,
- ✓ zaradia výtvarné dielo do obdobia (smeru),
- ✓ poznajú mená kľúčových autorov umeleckých smerov,
- ✓ aplikujú skúsenosti výtvarnej edukácie vo svojom mimoškolskom výtvarnom prejave.

Obsahové štandardy

1. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ kompozícia – tvarová a farebná rovnováha/nerovnováha,
- ✓ symetria a asymetria v obraze (napr. zátišia), v grafike (využitie tlačovej matrice),
- ✓ výtvarné vyjadrenie kontrastov (polarít),
- ✓ geometrická štylizácia zátišia (alt. portrétu, figurálnej kompozície).

Zobrazovanie reality:

- ✓ kresliarske pamäťové cvičenia,
- ✓ kresba jednoduchej perspektívy, kresba architektonického priestoru (interiér, exteriér),
- ✓ autoportrét (fotografie, rôzne výrazy tváre),
- ✓ autoportrét (kresba podľa zrkadla, dôraz na výraz, nie proporcie),
- ✓ autoportrét (farebná grafika),
- ✓ rozširujúce cvičenia.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- ✓ výtvarné vyjadrenie tepla a zimy,
- ✓ premena prírodniny (napr. rastliny počas 12 mesiacov, premeny oblohy, premeny vodnej hladiny ...),
- ✓ vtipné zátišie (alt. portrét, krajina),
- ✓ vtipný dizajn (návrh, model),
- ✓ šperk vyjadrujúci rôzne spoločenské postavenie (charaktery, povahy, nálady, city ...),

- ✓ architektúra z prírodných tvarov (návrh, model),
- ✓ výtvarné vyjadrenie vymysleného (nejestvujúceho) športu (príp. inej činnosti) – od zobrazenia až po návrhy odevu, náčinia, hracej plochy, pravidiel ...,
- ✓ fantastické témy alebo spôsoby realizácií navrhnuté žiakom,
- ✓ spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ kubizmus (maľba ľubovoľného námetu kubistickým spôsobom); ukážky kubistického umenia,
- ✓ futurizmus (zobrazenie pohybu a hluku),
- ✓ vytvorenie kinetického objektu,
- ✓ použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- ✓ diskusia o vybraných dielach súčasného umenia, dizajnu, architektúry,
- ✓ animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ ilustrácia vlastnej rozprávky,
- ✓ zobrazenie farby hudby (vyjadrená geometrickými a organickými tvarmi),
- ✓ zobrazenie dynamiky hudby.

2. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ štúdie a zoskupenia textúr (kresby, grafika),
- ✓ kompozícia – farebná a tvarová harmónia/disharmónia,
- ✓ približovanie a vzdďľovanie / mikroštruktúra a makroštruktúra
- ✓ jazyk fotografie (svetlo-osvetlenie, zaostrenie, priblíženie, celok a detail),
- ✓ postprodukcia fotografie (základy).

Zobrazovanie reality:

- ✓ kresliarske pamäťové cvičenia,
- ✓ kresba predmetov/zátišia s dôrazom na proporcie,
- ✓ kresba skutočnosti a jej odrazu v zrkadle,
- ✓ portrét spolužiaka,
- ✓ štúdia postavy v pohybe (2D,3D),
- ✓ rozširujúce cvičenia.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- ✓ fantastická architektúra (návrh, príp. model),
- ✓ vymýšľanie alegorických postáv,
- ✓ návrhy odevov pre zvláštne povolania/situácie,
- ✓ návrhy futurologického dopravného prostriedku,
- ✓ fantastické témy alebo spôsoby realizácií navrhnuté žiakom,
- ✓ spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ optické klamy – ukážky,
- ✓ op-art – ukážky, realizácia,
- ✓ svetelné umenie – ukážky, konštrukcia svetelného (príp. svetelno-kinetického) objektu,
- ✓ použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- ✓ diskusia o vybraných dielach súčasného umenia, dizajnu, architektúry,

- ✓ animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ kontrast v hudbe prevedený do maľby,
- ✓ výtvarné vyjadrenie biologických štruktúr (makrosnímky).

3. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ výtvarný prejav ako manuálna činnosť a jeho transformácie v počítačovom programe,
- ✓ postprodukcia fotografie (možnosti rozvinutej manipulácie),
- ✓ postprodukcia videa (základy),
- ✓ počítačová animácia (základy),
- ✓ súťaž farebnej grafiky,
- ✓ základy tvorby skulptúrnej sochy,
- ✓ výtvarné využitie princípov a foriem ornamentu.

Zobrazovanie reality:

- ✓ kresliarske pamäťové cvičenia,
- ✓ kresebná štúdia interiéru,
- ✓ štúdie postavy podľa modelu,
- ✓ fotografická reportáž,
- ✓ rozširujúce cvičenia.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov

- ✓ rekonštrukcia neúplného obrazu,
- ✓ výtvarné a architektonické vyjadrenie vzťahu organické/anorganické,
- ✓ antropomorfné inšpirácie v dizajne a v architektúre,
- ✓ výtvarné a architektonické vyjadrenie vzťahu poriadok/chaos,
- ✓ výtvarné vyjadrenie abstraktných pojmov,
- ✓ výtvarné vyjadrenie formálnej odlišnosti (napr. bytosti rôznych mimozemských civilizácií),
- ✓ fantastické témy alebo spôsoby realizácií navrhnuté žiakom,
- ✓ spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ umenie inštalácie – priestorovo limitovaná inštalácia,
- ✓ performatívna reakcia na spoločenskú udalosť,
- ✓ použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- ✓ diskusia o vybraných dielach súčasného umenia, dizajnu, architektúry,
- ✓ animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ výtvarné spracovanie vybraných podnetov chémie a fyziky,
- ✓ výtvarné spracovanie vybraných podnetov biológie.

4.ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ štúdia pozitívnych a negatívnych tvarov podľa videnej skutočnosti (predmety, prírodniny...),
- ✓ počítačové spracovanie (prekomponovanie, variovanie) vlastnej maľby alebo kresby.

Zobrazovanie reality:

- ✓ kresliarske pamäťové cvičenia,
- ✓ štúdie predmetov a prírodnín,
- ✓ kresba zátišia, maľba zátišia,
- ✓ štúdia figúry (s dôrazom na proporčnosť, detaily a výraz),
- ✓ štúdia portrétu (s dôrazom na proporcie),
- ✓ fotografický portrét (osvetlenie, nastavenie, výraz, postprodukčná manipulácia),
- ✓ videoreportáž,
- ✓ rozširujúce kresliarske cvičenia.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- ✓ výtvarná transpozícia(prenos/prevedenie)prírodného princípu (napr. topenie, stmievanie, kryštalizácia, vlnenie ...),
- ✓ inovačný dizajn predmetu (hudobného nástroja, nábytku ...),
- ✓ návrh vlastného písma,
- ✓ témy alebo spôsoby realizácií navrhnuté žiakom,
- ✓ spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ procesuálne umenie – ukážky, realizácia objektu alebo obrazu (biologické, chemické alebo fyzikálne procesy),
- ✓ performance – aktuálna udalosť (dokumentačný záznam),
- ✓ použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- ✓ diskusia o vybraných dielach súčasného umenia, dizajnu, architektúry,
- ✓ spoločná návšteva galérie alebo výstavy umeleckých diel spojená s diskusiou,
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel,
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie kultúrnej pamiatky.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ výtvarné spracovanie vybraných podnetov chémie, fyziky, biológie.
- ✓ výtvarné vyjadrenie hudobných foriem (napr. sonáta, fuga, džezová skladba, uspávanka...),- spracovanie vybraných podnetov.

5. ročník

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- ✓ výber vyjadrovacích prostriedkov na stvárnenie svojej predstavy, konceptu alebo podnetov vizuálnej reality,
- ✓ zväčšovanie detailu,
- ✓ posun a tvorivá manipulácia s vlastnou študijnou kresbou (plastikou),
- ✓ vytvorenie kópie detskej výtvarnej práce,
- ✓ vlastné experimentovanie s vyjadrovacími prostriedkami.

Zobrazovanie reality:

- ✓ kreslenie a modelovanie prírodniny (predmetu); sadrový odlatok plastiky,
- ✓ kresba drapérie, maľba drapérie,
- ✓ štúdie portrétu – 2D (dôraz na výstavbu, proporcie, výraz linky a tvaru),
- ✓ štúdie portrétu – 3D (dôraz na formu, mierku, proporcie, viacpohľadovosť),
- ✓ fotografia portrétu a kresba podľa fotografie,
- ✓ rozširujúce kresliarske cvičenia.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- ✓ vlastné návrhy, koncepty a realizácie žiaka konzultované s učiteľom,
- ✓ návrh architektúry (exteriér, interiér), model,
- ✓ grafika – transformácie grafického štočku (súťaž, tlač do podkladu, reprodukcie ...),
- ✓ fotografia – autorská séria fotografií,
- ✓ dizajn – návrh a model (predmetu, výrobku, odevu, doplnku, dopravného prostriedku, informačného označenia, grafického riešenia, reklamy ...) podľa orientácie žiaka,
- ✓ témy alebo spôsoby realizácií navrhnuté žiakom.

Podnety z výtvarného umenia:

- ✓ diskusia o vybraných dielach súčasného umenia, dizajnu, architektúry
- ✓ vlastná databáza výtvarných diel vytvorená žiakom,
- ✓ spoločná návšteva galérie alebo výstavy umeleckých diel spojená s diskusiou,
- ✓ výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných štýlov,
- ✓ experimentovanie s výtvarnými štýlmi,
- ✓ porovnávanie a miešanie štýlov.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ✓ ilustrácia k rôznym formám poézie a prózy,
- ✓ výtvarné stvárnenie (hľadanie ekvivalentu) rôznych literárnych foriem.

5.4 TANEČNÝ ODBOR

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HUDOBNO – POHYBOVÁ PRÍPRAVA, TANEČNÁ PRÍPRAVA, TANEČNÉ UMENIE

ÚVOD

Vzdelávací program pre tanečný odbor je programom rôznych tanečných a pohybových činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností, tanečných a hudobno-pohybových kompetencií žiakov a pre orientáciu učiteľov tanečného odboru. V takomto chápaní nepredstavuje len súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetov jednotlivých predmetov v tanečnom odbore.

Vzdelávací program pozostáva aj zo základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Teda v ucelenom systéme výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tie predstavujú normu pre žiaka. Napriek tomu si však učiteľ tanečného odboru môže vzdelávací štandard bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať, napríklad v podobe učebných úloh a otázok, či odstupňovať jednotlivé výkony podľa kognitívnych, psychomotorických a senzomotorických možností svojich žiakov.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú aj pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu jednotlivých predmetov

tanečného odboru. Súčasne jednotlivé výkony nie sú vždy naviazané na každý učebný prvok, nepokrývajú celú šírku obsahu predmetov. Takto štruktúrované učivo tvorí obsahový štandard, ktorý je záväzkom pre učiteľa. Učitelia si môžu učebný obsah tvorivo modifikovať v príslušnom ročníku.

Pri koncipovaní otvorených príležitostí na rozvíjanie učebných možností a tanečných kompetencií žiakov je potrebné vytvárať také kognitívne činnosti, ktoré podporujú zisťovanie niečoho, hľadanie, pátranie, skúmanie v samotnom tanečno-pohybovom materiáli a pod. V tomto zmysle je cieľom výučby predmetov jednotlivých študijných zameraní tanečného odboru na základnej umeleckej škole napomáhať žiakom vytvárať si nové poznatky na základe zážitkov zo psychomotorických a senzomotorických činností, nie riadiť učenie len na zapamätanie sprostredkované odovzdaných poznatkov.

CHARAKTERISTIKA ODBORU A PODMIENKY PRIJÍMANIA ŽIAKOV

Vzdelávanie v tanečnom odbore ZUŠ rozdeľujeme do štyroch základných častí a to:

Prípravné štúdium - určené žiakom predškolského veku (vek – minimálne 4 roky), dĺžka štúdia minimálne jeden rok, maximálne dva roky.

Prvý stupeň základného štúdia:

- prvá časť I. stupňa základného štúdia - ISCED 1B- dĺžka štúdia 4 roky (žiaci ZŠ alebo absolventi prípravného štúdia),
- druhá časť I. stupňa základného štúdia - ISCED 2B - dĺžka štúdia 4 roky (talentovaní žiaci ZŠ alebo absolventi ISCED 1B).

Druhý stupeň základného štúdia

- dĺžka 4 roky (talentovaní žiaci SŠ alebo absolventi ISCED 2B, absolventi štúdia pre dospelých).

Štúdium pre dospelých - talentovaní žiaci nad 15 rokov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia.

Špecifické ciele:

Počas prípravného štúdia, ktoré trvá najviac dva roky (žiaci od 4 rokov veku), pedagogický zamestnanec pripravuje žiaka prostredníctvom obsahu vzdelávania v predmete hudobno-pohybová príprava na ďalšie štúdium. Cieľom vyučovacieho procesu v prípravnom štúdiu je zároveň overenie predpokladov pre ďalšie štúdium v tanečnom odbore.

Cieľom vyučovacieho procesu v prvej časti I. stupňa základného štúdia tanečného odboru ZUŠ je všestranná základná tanečná výchova žiakov pre ďalšie štúdium v tanečných

technikách klasického, ľudového a džezového tanca. Zároveň na konci štúdia u mimoriadne nadaných žiakov je možné pokračovať v štúdiu tanca na tanečných konzervatóriách.

Cieľom vyučovacieho procesu v druhej časti I. stupňa základného štúdia tanečného odboru ZUŠ je dôsledným metodickým postupom pripraviť absolventa I. stupňa základného štúdia buď na záujmovú umeleckú činnosť v súboroch moderného scénického a ľudového scénického tanca alebo na pokračovanie v štúdiu na II. stupni základného štúdia v ZUŠ. Podmienkou úspešného absolvovania I. stupňa je zvládnuť základy tanečných techník (klasický, ľudový a džezový tanec) a realizovať sa v tanečnej praxi na verejnom vystúpení. Pri mimoriadnom nadaní a záujme môže absolvent I. stupňa absolvovať prijímacie skúšky na šesťročné štúdium na hudobno-dramatické konzervatóriá so študijným zameraním Tanec.

Druhý stupeň tanečného vzdelávania prebieha na II. stupni základného štúdia, trvá tiež 4 roky. Po absolvovaní štúdia, v prípade mimoriadneho talentu žiaka a jeho individuálneho záujmu, je možné absolvovanie talentových prijímacích skúšok na vysoké školy umeleckého zamerania.

Podmienky prijímania žiakov na jednotlivé stupne vzdelania:

Prípravné štúdium - fyzické dispozície, elementárne hudobné cítenie.

Prvý stupeň - talentovaní žiaci ZŠ, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti ročníka, do ktorého sú prijímaní.

Druhý stupeň - absolventi I. stupňa základného štúdia alebo štúdia pre dospelých alebo výnimočne talentovaní žiaci stredných škôl, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti štúdia ročníka, do ktorého sú prijímaní.

Štúdium pre dospelých - výnimočne talentovaní žiaci SŠ, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti štúdia ročníka, do ktorého sú prijímaní.

CIELE

Žiaci:

- získajú všeobecnú orientáciu v oblasti tanečného umenia,
- rozvíjajú kompetencie, zručnosti a návyky, ktoré sú predmetom umeleckého vzdelávania v oblasti tanca,
- aplikujú vedomosti a zručnosti získané vzdelávaním v samotnej tanečnej interpretácii i v pochopení obsahu choreografických diel tanečného umenia,
- dosiahnu úroveň požadovaných schopností a zručností kvalitných tanečníkov pre potreby amatérskych tanečných súborov a kvalitných uchádzačov pre štúdium na konzervatóriách a vysokej škole umeleckého zamerania,
- komunikujú im vlastným spôsobom a tvoria tanečno-pohybové celky a realizujú nápady a podnety v odbore tanečného umenia.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia - *primárneho umeleckého vzdelávania* po preukázaní vedomostí a zručností, ktoré nadobudol v priebehu štúdia, je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia tanečného odboru. Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v základných tanečných technikách (klasický tanec, kreatívny tanec a ľudový tanec).

Získal základy hudobnej a tanečnej terminológie a komunikácie v umeleckej oblasti. Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia - *primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1B)* sa dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov vo všetkých základných tanečných technikách tanečného odboru, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania.

Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia nie je ukončená. Vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia - *nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B)* tanečného odboru ZUŠ má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania je pripravený na štúdium na stredných školách tanečného zamerania. Absolvent je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom vyučovacom odbore. Získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí. Je schopný umelecky pôsobiť v rôznych tanečných súboroch, umeleckých formáciách. Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ dokáže pomenovať druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám, je schopný využívať osvedčené stratégie učenia sa, nadobudnuté teoretické i praktické poznatky dokáže uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj, na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu, dokáže uplatniť nadobudnuté znalosti a spôsobilosti v rôznych životných situáciách, dokáže využívať dostupné formy sociálnej komunikácie s okolím, s ktorým prichádza do kontaktu. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v druhej časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého zamerania. Absolvent II. stupňa základného štúdia je schopný dodržiavať princípy správneho držania tela v pohybe, v tanci aj v civilnom držaní tela. Má rozvinuté prirodzené pohybové danosti: pružnosť a koordináciu jednotlivých častí tela. Je spôsobilý uvedomovať si základné princípy

jednotlivých tanečných techník a dokáže ich aplikovať v tanečnom vyjadrovaní v rámci tanečnej interpretácie. Výučbou jednotlivých tanečných techník v rozsahu tanec - komunikačný prostriedok, dokáže ohodnotiť náročnosť prevedenia a vnímať obsah choreografických diel. Má rozvinuté vnútorné improvizčné cítenie, ktoré môže uplatňovať aj vo vlastných tanečných projektoch. Zároveň sa spôsobom výučby výchova pre umenie a výchova umením stáva v bežnom živote uvedomelým divákom scénických tanečných prezentácií. Dokáže sa orientovať v základnej terminológii hudobnej teórie a ovláda odbornú terminológiu jednotlivých tanečných techník v rozsahu obsahu štúdia.

VYSVETLENIE SKRATIEK

DK – dolná končatina

ĽDK, PDK - ľavá dolná končatina, pravá dolná končatina

HK - horná končatina

ĽHK, PHK- ľavá horná končatina, pravá horná končatina

SK, SDK - stojná (oporná) dolná končatina

KK , KDK - kročná (pracujúca) dolná končatina

DH - dehors

DD - dedans

Vých. poz. - východzia pozícia

ĽB - ľavý bok

PB - pravý bok

HR- hodinové ručičky

T - takt

Pozície DK - I., II., III., IV., V.

Pozície HK - 1., 2., 3.

poz. -pozícia

batt. - battement

prir. vyt. - prirodzene vytočená

par. - paralelne

KB - knee bend (demi-plié)

TT - table top (rovný priestor)

Číslovanie priestoru podľa bodov 1 až 8 z klasického tanca.

HUDOBNO - POHYBOVÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Pomocou predmetu hudobno-pohybová výchova sa zameriavame výsostne hravým a presne cieleným spôsobom motivácie na prípravu detí v predškolskom veku (od 4 rokov veku dieťaťa) v oblasti rozvoja hudobno-pohybových činností, ktoré sú nevyhnutným predpokladom ďalšieho úspešného štúdia žiaka v tanečnom odbore na ZUŠ. Obsahom štúdia predmetu je možné pripraviť i žiakov hudobného odboru prípravného štúdia spojeným vyučovaním žiakov týchto dvoch študijných odboroch na ďalšie štúdium v hudobnom odbore.

Predmet obsahuje základné okruhy a to:

1. Pohybová príprava - v základných polohách na mieste vedieme žiakov k uvedomovaniu si a upevňovaniu svalstva, ako aj k získavaniu pružnosti a pevnosti celého tela formou elementárnych cvičení na zemi.
2. Pohyb v priestore - prácu zameriavame na rozvoj cítenia a orientáciu dieťaťa v priestore, ako aj vzájomnú harmóniu pohybu v dvojiciach, trojiciach, v skupine

využitím elementárnych druhov chôdze, behu, poskočného kroku, preskočného kroku, výskokov a pod. v prirodzenej realizácii.

3. Pohybové hry so spevom - tanečné motívy a jednoduché rytmické cvičenia - tieto časti predmetu prelínajú navzájom a tým dosiahneme elementárne cítenie hudby ako celku. Využívame v tejto časti hodiny prostriedky ako sú ľudové piesne, riekanky, vyčítanky a pod. s využívaním pohybovo-zvukových elementov (podupy, potlesky, hra na tele a pod.).

Všetky časti predmetu vo vyučovacom procese musia byť úzko prepojené s adekvátnym klavírnym sprievodom (alebo akordeónom), pretože len takáto úzka spolupráca vedie žiakov k vnímaniu hudby a schopnosti vyjadrovať jej obsah adekvátnym pohybom.

CIELE

- formovať prvé návyky správneho držania tela,
- osvojiť si základy rytmiky, intonácie, dynamiky,
- rozvíjať orientáciu v priestore,
- získať schopnosť reagovať pohybom na zmeny tempa,
- overiť predpoklady žiaka na ďalšie štúdium v tanečnom alebo hudobnom odbore ZUŠ.

Prípravné štúdium 1

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ formujú prvé náznaky návykov správneho držania tela, ✓ ovládajú základy rytmiky, intonácie, ✓ reagujú pohybom na zmeny hudobného tempa, ✓ ovládajú elementárnu orientáciu v priestore tanečnej sály, ✓ zatancujú jednoduché hudobno-pohybové kombinácie, ✓ poznajú ľudové aj neľudové piesne.	Pohybová príprava - elementárne cvičenia v základných polohách na mieste. Pohyb v priestore - elementárne tanečné kroky. Pohybové hry so spevom - poznanie ľudových aj neľudových detských piesní. Rytmické cvičenia - precvičovanie v riekankách, vyčítankách.

TANEČNÁ PRÍPRAVA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Tanečná príprava v základnej umeleckej škole je jediným povinným predmetom orientovaným na prípravu žiaka elementárnymi prípravnými cvičeniami na nasledovné štúdium v ďalších tanečných technikách povinných predmetov štúdia ako sú klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec a džezový tanec. Predmet obsahuje rovnaké tematické okruhy ako predmet hudobno-pohybová príprava, len s tým rozdielom, že na žiakov sú kladené postupne vyššie nároky v čistote prevedenia a uvedomovania si jednotlivých technických a tanečných prvkov, čo je nesmierne dôležité pri vypracovávaní istých pohybových stereotypov, potrebných pre ďalší rozvoj v ostatných tanečných technikách. Nesmierne

dôležitým rozdielom je ďalej i fakt v prístupe pedagogického zamestnanca k žiakovi, hravú formu motivácie žiaka pedagogickým zamestnancom na konci štúdia tohto premetu využíva v minimálnej miere a tým dosiahne u žiaka počiatok tanečnej disciplíny, vytrvalosti a precíznosti.

CIELE PREDMETU

- získať návyk správneho držania tela,
- v polohách na mieste pripravovať jednotlivé svalové skupiny k fixovaniu tohto návyku a rozvíjať dispozície,
- v priestore získavať estetický pohyb a hudobno-pohybové cítenie,
- vedieť odlíšiť pohyb na ľudovú hudbu a hudbu umelú,
- hudobné vzdelávanie zamerať na rytmus, tempo, takt, dynamiku, frázovanie - teoreticky aj prakticky.

Prípravné štúdium 2

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ získajú prvé náznaky návykov správneho držania tela, ✓ ovládajú základy rytmiky, intonácie, dynamiky, ✓ predvedú jednoduché cviky obratnosti, ✓ reagujú pohybom na zmeny taktu, ✓ ovládajú elementárnu orientáciu v priestore tanečnej sály, ✓ zatancujú jednoduché hudobno-pohybové kombinácie, ✓ poznajú ľudové aj neľudové piesne.	Pohybová príprava - elementárne cvičenia v základných polohách na mieste a cviky obratnosti. Pohyb v priestore- elementárne tanečné kroky v rozmanitých priestorových formáciách. Pohybové hry so spevom - poznanie ľudových aj neľudových detských piesní. Rytmické cvičenia - precvičovanie v riekankách, vyčítankách, podupoch, potleskoch.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

Žiaci dokážu:

- podľa pokynov pedagogického zamestnanca vedome rozlišovať napätie a uvoľnenie jednotlivých svalových skupín tela v elementárnych cvičeniach na podlahe,
- spamäti interpretovať ľudové a neľudové piesne,
- demonštrovať chôdzu, beh (prirodzený, rozmanite štylizovaný a motivovaný), cval bočný, poskok, preskok (v prirodzenej realizácii),
- ovládať jednoduché cviky obratnosti („kolíska“, „sviečka“, „fúrik“ a pod.),
- rytmizovať mená (4 doby, 3 doby, 2 doby),

- rozlíšiť tempo, hudobný zvuk, (tón: vysoký, stredný, nízky), cítiť frázu a akcent na 1. dobu.

Primárne umelecké vzdelanie - 1. časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ získajú prvé návyky správneho držania tela, ✓ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku, ✓ poznajú jednoduché cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií, ✓ realizujú niektoré cvičenia na podlahe s DK vytočene, ✓ vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoj na mieste z jednej DK na druhú DK.	Ľah vzad: priehlavky, sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, brušné svaly, „sviečka“. Ľah vpred: sedacie svaly a DK, bedrové kĺby, chrbtové svaly, sed znožný: dolné končatiny, chrbtica a DK, sed roznožný: dolné končatiny a chrbtica, sedacie svaly, panva – podsadenie, sed roznožný skrčmo: bedrové kĺby, sedacie svaly, panva- podsadenie, chrbtica, sed na päťach: sedacie svaly, panva, chrbtica, hlava, ramená, sed skrížmo (turecký sed): hlava, ramená, trup, kľak spojný: stehenné svaly, chrbtica, Podpor kľačmo: chrbtica, panva, stoj v I. poz. paralelne aj prirodzene vytočene: dolné končatiny paralelne aj vytočene (prednoženie, unoženie, zanoženie, podrepy, drepy, výpony, perovanie kolien a priehlavkov), trup, hlava, ramená (rovný predklon, okrúhly záklon, rotácia ramien, otáčanie a úklony hlavy), horné končatiny (predpaženie, upaženie, vzpaženie, krúženie časťami HK, aj celými HK). Akrobatické cvičenia: kotrmelec vpred do sedu znožného alebo roznožného, kotrmelec vzad do drepu, kotrmelec vpred zo stoja do stoja, kotrmelec vzad do sedu roznožného, Premet stranou (prípravná fáza).

POHYB V PRIESTORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zvládnu orientáciu v priestore v elementárnych priestorových formáciách, ✓ v priestore zvládnu elementárny estetický pohyb bez súčasnej kombinácie práce horných končatín, ✓ realizujú jednotlivé druhy cvičení v úzkej spolupráci s hudobno-pohybovým cítením, ✓ zvládnu elementárne skoky a kroky realizovať v jednoduchých kombináciách bez súčasného kombinovania práce s hornými končatinami, ✓ zvládnu princíp odrazu a dopadu jednotlivých skupín skokov, ✓ poznajú základný princíp práce hlavy pri pomalých otáčaniach o 360°, ✓ predvedú jednoduché pohybovo - tanečné kombinácie podľa zadania pedagóga, ✓ poznajú názvoslovie jednoduchých tanečných krokov a skokov, ✓ realizujú jednoduché tanečné kroky a skoky v rôznych priestorových formáciách bez vzájomného kombinovania, ✓ poznajú pojem diagonála a v rámci elementárnych tanečných krokov a skokov tento priestor využívajú.	Priestorové formácie: kruh, osmička, rad, zástup, diagonála, dvojice, trojice, voľné skupiny. Chôdza: s postupom vpred a vzad vytočene, s postupom vpred vo výpone – vytočene, (Počas chôdze používame základné možnosti držania HK: v zníženom upažení, vbok, na pleciach, v záhlaví, v opozícii s DK (chôdza prirodzená). Beh: s postupom vpred a vzad prirodzený, s prednožovaním aj zanožovaním skrčmo paralelne s postupom vpred - „koníčkový cval“, kombinovanie chôdze a behu v rozmanitých priestorových formáciách. Poskočný krok: s postupom vpred, vzad a bočne s nízkym prednožovaním skrčmo v 2/4 takte - pravidelný rytmus, kombinovanie poskočného kroku s „koníčkovým cvalom“, s postupom vpred s vysokým prednožovaním skrčmo v 2/4 takte - bodkovaný rytmus. Polkový krok: s postupom vpred, vzad a bočne v rozmanitých formáciách najčastejšie v kruhu, v kombináciách s podupmi, potleskami, poskokmi, cvalom bočným. Valčíkový krok: s postupom vpred a bočne. Otáčanie: 90°, 180°, 360° stupňov v pomalom tempe, vpravo aj vľavo, orientácia priestoru podľa klasického tanca - body 1 až 8 elementárne skoky v piatich základných skupinách skokov: 1. z dvoch DK na dve DK (v I. a II. poz. paralelnej a prirodzene vytočenej), 2. z jednej DK na dve DK, 3. z jednej DK na druhú DK, 4. z dvoch DK na jednu DK,

	5. z jednej DK na tú istú DK.
--	-------------------------------

TANEČNÉ MOTÍVY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zatancujú základné tanečné motívy z techniky ľudového tanca, ✓ poznajú názvoslovie základných tanečných motívov z techniky ľudového tanca, ✓ realizujú jednoduché tanečné motívy v rôznych priestorových formáciách, ✓ poznajú rozdiel prevedenia medzi perovaním váhou a perovaním ťahom v chôdzi, jednokročke, dvojkročke.	Perovanie váhou: v stojí, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne). Dvojité perovanie váhou: v stojí, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne), Premenný krok: dvojdobý (vpred, vzad a bočne), trojdobý (vpred, vzad a bočne). Perovanie ťahom: v stojí, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne). Drobné premenné krôčiky: na mieste, z miesta.

ROZVOJ HUDBNÉHO CÍTENIA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ poznajú 2 ľudové piesne, ✓ poznajú základy hudobnej náuky, ✓ rozlišujú párne a nepárne takty, ✓ rozlišujú pohyb na ľudovú hudbu a hudbu umelú.	Tempo: rovnomerné, zrýchľované, spomaľované (najviac používané talianske názvy), tón - nota: celá, polová, štvrtová, osminová, pomlčky: celé, polové, štvrtové, osminové, takt- 2/4, 3/4, 4/4: zápis na tabuľu, improvizácia na zadanú hudobnú skladbu, Rytmické cvičenia: v 2/4, 3/4, 4/4 takte s možnosťou využitia rytmických nástrojov. Dynamické cvičenia: forte a piano v hudbe aj v pohybe. Výrazové cvičenia: legato a staccato v hudbe aj v pohybe.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ predvedú pozície horných končatín, ✓ vedome udržia správne držanie tela, ✓ v práci dolných končatín realizujú pohyb vytočene ako prípravu na predmet klasický tanec,	Ľah vzad: priehlavky (vytočene so zdvihom jednej DK na 45°), sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, svaly a väzivá DK (zdvih jednej DK aj švihom vytočene s prepnutým

✓ poznajú náročnejšie cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií, ✓ poznajú základné pozície HK z techniky klasického tanca.	priehlavkom), brušné svaly zdvih trupu do polosedu), „Sviečka“ s roznožením. L'ah vpred: sedacie svaly (vytočene s prepnutými DK), bedrové kĺby (passé, žaba), chrbtové svaly (HK v upažení, na ramenách, v zapažení). L'ah na boku: svaly a väzivá DK (príprava battement développé bočne, švihy DK). Sed znožný: dolné končatiny, chrbtica, sedacie svaly (prechod z ľahu vpred do prekážkového sedu, vytlačenie panvy a návrat do VP). Sed roznožný: dolné končatiny, chrbtica. Sed roznožný skrčmo: bedrové kĺby, chrbtica, panva (vysúvanie hrudníka, krúženie). Sed na päťach: sedacie svaly, stehenné svaly (podsadzovanie panvy až do kľaku spojného, rovný záklon), horné končatiny (rovné aj zaokrúhlené línie). Sed skrížmo (turecký sed): hlava, ramená, trup (horné končatiny - príprava na pozície z klasického tanca). Kľak spojný: stehenné svaly, chrbtica, sedacie svaly. Podpor kľačmo: chrbtové svaly (švihy do zanoženia). Stoj v I. a II. poz. prirodzene vytočene aj paralelne: dolné končatiny, trup, hlava, ramená (rovný predklon do 90°, vysúvanie hrudníka), horné končatiny (pozície HK z klasického tanca). Akrobatické cvičenia: príprava na stoj na rukách, premet stranou.
--	--

POHYB V PRIESTORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ zvládnu orientáciu v priestore v náročnejších priestorových formáciách, ✓ v pohybe ovládajú základné tanečné kroky s natáčaním tela, ✓ v pohybe v priestore dokážu žiaci koordinovane spojiť prácu HK a DK, ✓ poznajú rozdiely princípov skokov jednotlivých skupín skokov, ✓ v práci skokov jednotlivých skupín zvládnu charakteristickú skokovú kombináciu (poskok - preskok - zoskok - výskok).	Priestorové formácie: kruh, vlásenka, vlnovka, osmička, rad, zástup, diagonála, dvojice, trojice, voľné skupiny, zmena smeru v kruhu, delenie kruhu. Chôdza: s postupom vpred a vzad vytočená, kombinovaná s pohybom horných končatín, výpadová chôdza vpred, kombinovanie horných končatín s chôdzou buď súčasne alebo samostatne v rytmickom slede pohybu. Beh: prirodzený s pocitom dostredivosti pohybu v okrúhlych dráhach, vytočený s postupom vpred a vzad po rovných a okrúhlych dráhach, hladký, strihaný (vytočene v bodkovanom rytme, kolená a priehlavky napnuté), plynulý beh do diaľky v podrepe. Poskočný krok: nízky s prepínaním priehlavku s postupom vpred, vzad aj bočne paralelne, vysoký s prepínaním priehlavku s postupom vpred v bodkovanom rytme, s prednožovaním vytočene s napnutým kolenom a priehlavkom s prednožovaním pokrčmo s napnutým priehlavkom (attitude). Polkový krok: s postupom vpred, vzad aj bočne s natáčaním a otáčaním s väčším odrazom, v kombinácii s inými tanečnými krokmi, „päta“ - špica krok sun krok“. Valčíkový krok: vytočene z VP III. poz. s postupom vpred, vzad aj bočne. Skoky: skoky 1. skupiny na mieste (z dvoch DK na dve DK) v I. a II. poz. vytočene – výskoky, skoky 2. skupiny z miesta (z jednej DK na dve DK) – zoskoky, skoky 3. skupiny z miesta (z jednej DK na druhú DK) - preskoky skoky do diaľky s akcentovaným odrazom
---	---

	z jednej DK - preskoky kombinácia: poskok - preskok - zoskok – výskok.
--	--

TANEČNÉ MOTÍVY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dokážu spájať základné tanečné motívy z ľudového tanca do kombinácií, ✓ predvedú jednoduchú rotáciu o 180°, ✓ poznajú názvoslovie elementárnych tanečných motívov.	Prenášanie váhy tela. Perovanie ťahom: v stoj, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne), v karičke, perovanie ťahom a váhou striedavo: v stoj, v chôdzi, jednokročka a dvojkročka v zadnom oblúku (perovanie ťahom, perovanie váhou), cval bočný vo dvojici (párové držanie), chôdza striedavo cez pätu perovaná ťahom, polkový krok (ľudový), valčíkový krok (ľudový), valaský vo dvojku na pološpičku prinožovaný (na mieste, bočne), valaský vo dvojku na pološpičku (vpred, vzad). Rotácia na mieste: hladko, poskokmi o 180°. Nahadzovaný: na pološpičku, na pätu.

ROZVOJ HUDBNÉHO CÍTENIA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ poznajú základy hudobnej terminológie, ✓ aplikujú základy hudobnej terminológie v pohybe na mieste, ✓ realizujú jednoduchý notový zápis.	Rytmické cvičenia v 2/4, 3/4, 4/4 takte so zapojením osminových hodnôt a pomlčiek, predtaktie v rôznych pohybových kombináciách, legato, staccato v rôznych pohybových kombináciách (vedený pohyb, švihový pohyb), triola - v notovom zápise aj pohybe eventuálne so sprievodom rytmických nástrojov, bodkovaný rytmus - v notovom zápise aj v pohybe eventuálne so sprievodom rytmických nástrojov, zmena taktu - improvizácia v priestore, dynamické cvičenia - chápanie pohybu nielen odstupňovaním sily zvuku, ale aj sily emócií a vnútorného svalového napätia.

KLASICKÝ TANEC

CHARAKTERISTIKAPREDMETU

Klasický tanec je v súčasnosti uznávaný ako jeden zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. K jeho štúdiu sú nevyhnutné nasledovné predpoklady: fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá, proporčne správne stavané telo, fyzické zdravie), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína, psychické zdravie) a talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby). Všetky tieto kritériá sú nevyhnutné pre prijatie detí na tanečné konzervatóriá a hudobno-dramatické konzervatóriá so študijným zameraním tanec. Pre žiakov tanečných odborov ZUŠ sú tieto požiadavky trochu miernejšie, nakoľko ZUŠ nevychováajú profesionálnych tanečných interpretov. Napriek tomu má klasický tréning pre žiakov ZUŠ veľký význam. Vyučovacia hodina kladie nároky na disciplínu pohybu, precíznosť a sústredenie na uvedomelý pohyb, ktorý má svoje pravidlá a štýl. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Technika klasického tanca má najprepracovanejšiu metodiku výučby a je zároveň základným pilierom rozvoja v ostatných tanečných technikách. Presne vypracovaný systém a metodiku je nevyhnutné dôsledne dodržiavať. V každom ročníku sa okrem výučby nových cvikov zdokonaľujú súčasne cviky už prebrané. Vytvárajú sa z nich jednoduché väzby, ich neustálym precvičovaním sa zvyšuje svalová sila, stabilita, koordinovanosť. Žiaci si vypracovávajú isté pohybové stereotypy. Zároveň nadobúdajú zmysel pre systematickú prácu, trpezlivosť a vôľu prekonávať ťažkosti. Správne volená metóda vyučovania a dodržiavanie metodického postupu pri vyučovaní klasického tanca zaručuje, že po absolvovaní I. a II. stupňa vychádza zo ZUŠ kvalitný tanečník pre amatérske súbory alebo úspešný uchádzač o ďalšie štúdium na tanečných a hudobno-dramatických konzervatóriách so študijným zameraním tanec.

Pri porovnaní učebnej látky v predmete klasický tanec v ZUŠ a v osemročnom tanečnom konzervatóriu je možné konštatovať nasledovný fakt: učebná látka prvých troch ročníkov tanečného konzervatória zodpovedá svojím rozsahom učebnej látke od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia po 2. ročník II. stupňa základného štúdia v ZUŠ, okrem cvičenia na špičkách. Žiak po absolvovaní II. stupňa základného štúdia nadobúda základný stupeň vyspelosti v technike klasického tanca.

CIELE PREDMETU

- dodržiavať správnu koordináciu tela pri realizácii jednotlivých cvičení s dôrazom uvedomelého využitia tejto znalosti pri zvyšovaní náročnosti prevedenia cvičení (výška skoku, zvyšovanie počtu obrátov pri rotácii a pod.),
- aplikovať vedomú koordináciu tela s efektívnym využitím prislúchajúcich svalov i v ďalších tanečných technikách,
- poznať terminológiu techniky klasického tanca slovom aj písmom v rozsahu obsahu predmetu,
- dosiahnuť základný stupeň vyspelosti v technike klasického tanca (3. ročník tanečného konzervatória),
- viesť žiaka k zmyslu zodpovednosti, systematickej práci a vôli prekonávať ťažkosti.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú základné držanie tela v technike klasického tanca v postavení tvárou a bokom k tyči, ✓ ovládajú postavenie DK en dehors v rámci svojich anatomických dispozícií v základných cvičeniach techniky klasického tanca, ✓ realizujú základné cvičenia techniky klasického tanca v cvičení à la barre a au milieu, ✓ predvedú prípravné port de bras s dodržaním správneho držania tela, ✓ poznajú základnú terminológiu techniky klasického tanca slovom.	Exercices à la barre: postavenie čelom k tyči, poloha HK na tyči, I., II., V. poz. DK v postavení čelom k tyči, v postavení bokom k tyči Battement dégagé do II. poz., Demi-plié v I., II., V. poz. v postavení čelom k tyči, Battement tendu simple z I. a V. poz. v postavení čelom k tyči, postavenie bokom k tyči, poloha HK na tyči, prípravné port de bras v postavení bokom k tyči – préparation, Révérance - v priestore Demi - plié v I., II., III., V. poz. v postavení bokom k tyči, Battement tendu simple z I. poz. v postavení bokom k tyči, Passé par terre - v postavení čelom, bokom k tyči, prípravné cvičenie na rond de jambe par terre v postavení čelom k tyči - en dehors, en dedans, Battement tendu demi-plié v postavení čelom k tyči, Rond de jambe par terre v postavení čelom k tyči, Battement tendu soutenu v postavení čelom k tyči, Battement tendu soutenu v postavení bokom k tyči, prípravný cvik k battement tendu jeté v postavení čelom k tyči z I. poz. - 30°, prípravný cvik k battement tendu jeté v postavení bokom k tyči z I. poz. 30°, polohy sur le cou de pied v postavení čelom k tyči- základná poloha, Battement frappé v postavení čelom k tyči par terre, Relevé-abaisé v I. a II. poz. v postavení čelom k tyči, Battement relevé lent do všetkých smerov na 45°, záklon a úklon tela v postavení čelom k tyči, predklon tela bokom alebo chrbtom k tyči, Temps-levé sauté v I. a II. poz. v postavení čelom k tyči.

	Exercices au milieu: Demi - plié v I., II. poz. en face, Battement dégagé do II. poz., Battement tendu simple z I. poz. en face, prípravné cvičenie na rond de jambe par terre, Battement tendu demi-plié z I. a V. poz. en face, Battement tendu soutenu z I. a V. poz en face, Relevé - abaissé v I. a II. poz., 1. port de bras s DK v I. poz. en face, prípravné port de bras en face, Allegro: Temps - levé sauté v I. a II. poz., Pas échappé z I. do II. poz. (prípravná fáza).
--	---

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

✓ aplikujú elementárnu koordináciu pohybu DK, HK a hlavy v základných cvičeniach techniky klasického tanca (préparation k rond de jambe par terre), ✓ zvládnu princípy vytočenosti a princíp realizácie pohybu v jednotlivých základných cvičeniach techniky klasického tanca s efektívnym použitím prislúchajúcich svalov tela, ✓ použijú silu priehlavku k uspokojivému zvládnutiu jednotlivých cvičení techniky klasického tanca, ✓ poznajú základnú terminológiu techniky klasického tanca slovom.	Exercices à la barre: Battement tendu double do II. poz. Battement tendu simple z V. poz. Battement tendu pour le pied Battement tendu jeté z I. a V. poz. v postavení čelom a bokom k tyči - 30° Battement tendu jeté en cloche, v postavení čelom a bokom k tyči - 30° Battement tendu pour le pied do II. poz. IV. poz. - battement dégagé do IV. poz. záklon a úklon tela bokom k tyči Rélevé - abaissé v V. poz. Demi - plié v IV. a V. poz. Demi rond de jambe par terre scénická poloha cou-de-pied Battement soutenu par terre (cez cou- de- pied) Demi - plié a relevé v I., II., V. poz. préparation k rond de jambe par terre (en dehors, en dedans) Battement fondu par terre Battement frappé en l'air- 30° prípravné cvičenie pre 3. port de bras 3. port de bras Battement relevé lent na 90° Grand battement jeté z I. poz. Battement fondu en l' air - 45° Battement retiré (passé na 45° a 90°) Grand plié v I., II., V. poz. prípravné cvičenie pre pas coupé Exercices au milieu Battement tendu simple z V. poz. Battement tendu jeté z I. a V. poz. - 30° Épaulement (croisé, effacé) obraty par terre na dvoch DK Battement frappé par terre Rélevé - abaissé v I., II., V. poz. Rond de jambe par terre Demi - rond de jambe par terre Battement soutenu par terre Demi - plié V. poz. préparation k rond de jambe par terre (en dehors, en dedans) Battement fondu par terre Battement relevé lent na 90° à la seconde z I. a V. poz. 2. port de bras v épaulement croisé Allegro: Temps - levé sauté v V. poz. prípravné cvičenie pre pas échappé sauté do II. poz.
--	--

Závěrečná skúška

- žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách výrazového, scénického tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 3 min.,
- žiaci predvedú nasledovný tréning v rámci postupových skúšok spamäti:

časový rozsah 60 min

Révérance

1. port de bras en face v 1. poz. DK (4/4 T)

1. Exercices à la barre:

1.1. Rozcvička 16 4/4 T

préparation: 2 4/4 T (vých. poz. I. poz. v postavení tvárou k tyči) HK z prípravnej poz. na tyč

1.- 3. T battement tendu pour le pied PDK- vpred, stranou, vzad,

4. T battement tendu dégagé cez II. poz. PDK,

5.- 8. T celé z ĽDK,

9.- 12. T úklony v I. poz. DK (HK na tyči),

12.-16. T záklony v I. poz. DK (HK na tyči).

1.2. Pliés (v postavení bokom k tyči)

32 4/4 T (vých. pozícia I. poz. DK, HK v prípravnej pozícii) préparation: 2 4/4 T - prípravné port de bras

1.- 2. T 2 x demi - plié,

3.- 4. T 1 x grand plié,

5.- 6. T rovný predklon (príprava na 3. port de bras),

7. T 1x relevé -abaissé,

8. T battement tendu dégagé do II. poz DK,

9.- 10. T 2 x demi - plié v II. poz.,

11.- 12. T 1 x grand plié v II. poz.,

13.- 15. T úklon k tyči - PHK do 3. poz.,

16. T battement tendu dégagé do III. poz. DK (fakultatívne do V. poz. DK) PHK súčasne prechádza z 3. poz. cez 1. poz. do 2. poz.,

17.-18. T 2 x demi - plié,

19.-20. T 1 x grand plié,

21.-24. T 1. port de bras ,

25.- 32. T 3. port de bras.

1.3. Battement tendu simple z I. poz. (v postavení bokom k tyči)

32 2/4 T (PHK v prípravnej poz.), préparation: 2 2/4 T - prípravné port de bras.

1.- 2. T PDK 1 x battement tendu simple en avant,

3.- 8. T PDK 3 x battement tendu en cloche/ vpred, vzad, vpred/,

9.- 12. T PDK 2 x battement tendu simple à la seconde,

13.- 16. T PDK 1 x battement tendu double à la seconde,

17.- 32. T celá kombinácia en dedans.

1.4. Battement tendu simple z III. poz. (fakultatívne z V. poz.) (v postavení bokom k tyči)

32 2/4 T , préparation: 2 2/4 T - préparavné port de bras.

- 1.- 2. T1x battement tendu simple en avant,
- 3.- 4. T 2 x battement tendu simple en avant,
- 5.- 8. T 1.port de bras en dehors,
- 9.- 32. T celú kombináciu cvičiť en croix.

1.5. Battement tendu jetés z III. poz. (fakultatívne z V. poz.) (v postavení bokom k tyči)
32 2/4 T.

Rovnako ako kombinácia Battement tendu simple z I. poz. (kombinácia č.4.) s rozdielom port de bras - 1. port de bras en dedans.

1.6. Battement tendu jeté z I. poz. (v postavení tvárou k tyči)

16 2/4 T- tvárou k tyči (kombinácia je fakultatívna), préparation: 2 2/4 T préparavné port de bras.

- 1.- 4. T 4 x battement tendu jetés à la seconde PDK,
- 5.- 8. T 4 x battement tendu jetés à la seconde L'DK,
- 9.- 10. T 2 x battement tendu jetés à la seconde PDK,
- 11.- 12. T 2 x battement tendu jetés à la seconde L'DK,
- 13.- 14. T 2 x battement tendu jetés à la seconde PDK,
- 15.-16. T 2 x battement tendu jetés à la seconde L'DK.

1.7. Rond de jambe par terre (v postavení bokom k tyči)

64 3/4T (I. poz., HK v pripravnej poz.), préparation: 4 3/4 T- temps relevé par terre ako préparation pre rond de jambe par terre.

- 1.- 8. T 4 x rond de jambe par terre en dehors,
- 9.-12. T 1x battement relevé lent 45° en avant,
- 13.-16. T 1. port de bras,
- 17.- 32. T celá kombinácia en dedans, záver 1. port de bras en dedans,
- 33.- 48. T 3. port de bras,
- 49.- 64. T relevé v I. poz., obe HK do 1. poz. - výdrž.

1.8. Battement tendu soutenu a Battement soutenu (bez relevé) (v postavení bokom k tyči)

16 4/4 T, vých. poz. III. poz. (fakultatívne V. poz.), HK v pripravnej poz., préparation: 1 4/4 T - préparavné port de bras.

- 1. T battement tendu soutenu en avant,
- 2. T battement soutenu par terre (bez relevé) en avant,
- 3.- 4. T PHK z 2. poz. do 3. poz. a späť,
- 5.- 8. T kombinácia à la seconde,
- 9.- 12. T kombinácia en arrière,
- 13.- 16. T kombinácia à la seconde.

1.9. Battement fondu par terre (v postavení bokom k tyči)

8 4/4 T, vých. poz. III. poz. (fakultatívne V. poz.), PHK v pripravnej poz., préparation: 1 4/4 T - préparavné port de bras so súčasným vysunutím PDK spôsobom battement tendu simple à la seconde.

- 1.- 2. T 2 x battement fondu par terre en avant,

3. T1 x battement fondu par terre à la seconde,
4. TPHK z 2. poz. do 1. poz. a späť,
- 5.-8. T kombinácia en dedans.

1.10. Battement frappé (v postavení bokom k tyči)

32 2/4 T vých. poz. III. poz. (fakultatívne V. poz.), PHK v prípravnej poz., préparation: 2 2/4 T - prípravné port de bras so súčasným vysunutím PDK spôsobom battement tendu jeté à la seconde (v prípade potreby PHK vbok).

- 1.- 6. T 3 x battement frappé 30° en avant,
- 7.- 8. T PDK piqué a ostrý zdvih na 30°,
- 9.- 32. T kombinácia 1.- 8. T à la seconde, en arrière, à la seconde.

1.11. Battement relevé lent 60° (fakultatívne 90°) (v postavení bokom k tyči)

32 4/4 T vých. poz. III. poz. (fakultatívne V. poz.), PHK v prípravnej poz., préparation: 1 4/4 T - prípravné port de bras.

- 1.- 4. T battement relevé lent en avant,
- 5.- 8. T battement retiré (PHK súčasne vbok naspäť cez 1. poz. do 2. poz.),
- 9.- 32. T kombinácia 1.- 8. T à la seconde, en arrière, à la seconde.

1.12. Grand battement jeté (v postavení bokom k tyči)

16 2/4 T, vých. poz. I. poz. (fakultatívne V. poz.), PHK v prípravnej poz., préparation: 2 2/4 T - prípravné port de bras.

- 1.- 4. T 2 x grand battement jeté en avant - rozložené,
- 5.- 8. T 2x grand battement jeté à la seconde - rozložené,
- 9.- 12. T 2x grand battement jeté en arrière - rozložené,
- 13.- 16. T 2x grand battement jeté à la seconde - rozložené.

1.13. Relevé v I. poz. - v postavení tvárou k tyči

16 4/4 T vých. poz. I. poz., HK v prípravnej poz., préparation: 1 4/4 T - HK na tyč.

- 1.- 4. T 4 x relevé v I. poz.,
- 5.- 8. T úklon vpravo (bez HK),
- 9.- 12. T 4 x relevé v I. poz.,
- 13.-16. T úklon vľavo.

2. Exercices au milieu:

2.1. Pliés

32 4/4 T, vých. poz. I. poz. en face, HK v prípravnej poz., préparation: 2 4/4 T - prípravné port de bras.

- 1.- 2. T 2 x demi - plié,
- 3.- 6. T rovný predklon (príprava na 3. port de bras),
7. T relevé v I. poz.,
8. T battement tendu dégagé do II. poz. DK,

- 9.- 10. T 2 x demi - plié v II. poz.,
- 11.- 12. T2 x demi- degagé cez II. poz. - (vpravo, vľavo),
- 13. T HK do 1. poz., DK do II. poz. ,
- 14. T relevé v II. poz. en face,
- 15. T HK do 2. poz.,
- 16. T battement tendu dégagé do III. poz. DK (fakultatívne do V. poz. DK),
- 17.- 20. T4 x demi - plié v III. poz. (fakultatívne v V. poz.),
- 21.- 22. T natočenie tela do épaulement croisé - bod 8 (DK v III. poz.),
- 23. - 24. T 1x prípravné port de bras
- 25.- 28. T 1.port de bras v épaulement croisé en dehors,
- 29.- 32. T 1. port de bras v épaulement croisé en dedans.

2.2. Battement tendu simple en face

32 2/4 T vých. poz. I. poz. en face, HK v prípravnej poz., préparation: 2 2/4 T - prípravné port de bras.

- 1.- 2. T 1 x battement tendu simple en avant,
- 3.- 4. T1 x battement tendu simple en avant,
- 5.- 6. T relevé v I. poz.,
- 7.- 8. T HK z 2.poz. cez prípravnú do 1. poz.HK,
- 9.- 12. T opakovať kombináciu 1.-4. T ale à la seconde,
- 13.-14. T relevé v I. poz.,
- 15.- 16. T HK z 1. poz. do 2. poz.,
- 17.- 20. T opakovať 1.-4. T en arrière,
- 21.- 22. T relevé v I. poz.,
- 23.- 24. T HK z 2. poz. do 3. poz.,
- 25.- 28. T opakovať 1.-4. T à la seconde,
- 29. - 30. T stiahnuť III.poz.DK (fakultatívne V. oz.) a natočenie do épaulement croisé do B8,
- 31. -32. T výdrž, HK z 3. poz. do prípravnej pozície.

2.3. Battement tendu jeté2/4T

- Rovnako ako kombinácia pri tyči č. 6. en face.

2.4. Rond de jambe par terre 3/4 T

- Rovnako ako kombinácia pri tyči bez prídavného port de bras v závere kombinácie, préparation: vysunutie PDK spôsobom battement tendu simple en arrière.

2.5. Battement fondu, Battement soutenu 4/4 T

- Rovnako ako pri tyči, celá kombinácia en face. Fakultatívne je možné urobiť kombinácie z V. poz., v rámci postupových skúšok je možné vybrať si buď kombináciu Battement soutenu, alebo Battement fondu.

2.6. Battement frappé par terre 2/4 T

- Kombináciu cvičiť rovnako ako pri tyči, ale par terre s rozdielom posledného taktu cvičiť v každom smere, namiesto piqué urobiť ostrý zdvih pracujúcej DK na 30°.

2.7. Port de bras, Adagio. 32 3/4 T

vých. poz. III. poz. épaulement croisée do bodu 8 (fakultatívne V. poz.), HK v prípravnej pozícii, préparation: 2 3/4 T príprava HK do pózy croisé (PHK do 2. poz., L'HK do 3. poz.).

- 1.- 8. T 2. port de bras,
9. T natočenie tela en face,
10. T L'HK prechod do 2. poz.,
- 11.- 12. T 1 x demi - plié v III. poz. (fakultatívne V. poz.) en face,
- 13.-14. T 1 x battement relevé lent 45° à la seconde PDK, zatvoriť PDK vzad,
15. T natočenie tela do bodu 2. III. poz. croisé (fakultatívne V. poz.),
16. T PHK prechádza do 3. poz.,
- 17.- 32. T celé z L'DK.

3. Allegro:

1.1. Temps levé sauté z I. poz. 16 2/4

vých. poz. I. poz. en face, HK v prípravnej poz., préparation: 2 2/4 T výdrž vo vých. pozícii.

- 1.- 2. T demi - plié v I. poz.,
- a - temps levé sauté v I. poz.,
3. T dopad, výdrž v demi - plié,
4. T vystrieť DK,
- 5.- 8. T opakovať 1. -4. T,
9. T demi - plié v I. poz.,
- a - temps levé sauté v I. poz.,
10. T dopad, výdrž v demi - plié,
- 11.- 12. T vystrieť DK,
13. T demi - plié v I. poz.,
- a - temps levé sauté v I. poz.,
14. T dopad do demi - plié, zároveň odraz,
- a - temps levé sauté v I. poz.,
15. T dopad do demi - plié v I. poz- výdrž,
16. T vystrieť DK.

1.2. Temps levé sauté v II. poz. 16 2/4 T

- rovnako ako kombinácia č.1.

1.3. Temps levé sauté z III. poz. 16 2/4 T (fakultatívne V. poz.)

- rovnako ako kombinácia č.1.

1.4. prípravné cvičenie pre pas échappé do II. poz. (z V. poz. do II. poz.) 16 2/4 T

vých. poz. V. poz. en face PDK vpredu, préparation: 2 2/4 T (HK do cvičenia nezapájať).

- 1.- 4. T pas échappé rozložene, s vyperovaním v pozíciách (v 2. a 4. T) do V. poz. zatvoriť L'DK,
- 5.- 8. T celé z L'DK,
- 9.- 16. T celú kombináciu zopakovať.

4. diagonála:

- tanečné kroky pas polka, valčíkový krok, poskoky v attitude en avant 45°, chôdza vytočene.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ predvedú presnosť jednotlivých cvičení techniky klasického tanca v rozsahu svojich anatomických dispozícií, ✓ predvedú základné malé adagio v priestore s využitím jednotlivých cvičení techniky klasického tanca v épaulement s dôrazom na tanečnosť a koordináciu práce DK, HK a hlavy, ✓ predvedú presné a pohotovú prenášanie váhy tela na DK v jednotlivých cvičeniach techniky v náročnejších technických a rytmických kombináciách, ✓ realizujú základné skoky 1.skupiny skokov techniky klasického tanca s dôrazom na výšku skoku, ✓ ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.	Exercices à la barre: Grand battement jeté z V. poz. Battement tendu pour le pied do IV. poz. Battement relevé lent na 90° do všetkých smerov z V. poz. Relevé - abaissé v IV. poz. Battement tendu jeté piqué z I. a V. poz. - 30° Battement soutenu par terre (s pridaním relevé v V. poz.) Grand plié v IV. poz. Petit battement sur le cou de pied Grand battement jeté piqué z I. a V. poz. Battement développé do všetkých smerov Pas coupé cez cou-de-pied (par terre) Pas de bourrée simple en dehors úklon s vysunutou DK na piqué bočne Battement double frappé par terre Pas balancé. Exercices au milieu: Grand plié v I., II. poz. en face Battement tendu jeté en cloche z I. a V. poz. do všetkých smerov Battement fondu na 45° do všetkých smerov Battement soutenu na 45° do všetkých smerov Battement retiré Grand battement jeté z I. poz. Pas coupé en face Demi - plié v IV. a V. poz. v épaulement croisée aj effacée Battement dégagé do IV. poz. pózy: croisées, effacées, á la seconde - par terre Battement tendu jeté piqué z I. aj V. poz. en face - 30° Grand plié v V. poz. v épaulement Battement tendu simple do všetkých smerov v épaulement croisé a effacé Battement relevé lent na 90° z I. poz. en face 3. port de bras v épaulement croisée Pas de bourrée simple en dehors - en face úklon s vysunutou DK na piqué bočne Pas balancé en face

	1., 2., 3. arabesques par terre Battement double frappé par terre Temps lié par terre en dehors, en dedans. Allegro: trampolínové skoky v I., II. poz. aj na jednej DK Pas échappé sauté (petit) en face Changement de pieds Pas assemblé en face bočne.
--	---

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú základné tanečné pózy en l'air, spojovacie kroky a port de bras v kombinácii malého adagia s dôrazom na tanečnosť a cítenie hudby, ✓ realizujú uspokojivo niektoré cvičenia na relevé, ✓ využívajú silu DK pri odraze skokov, ✓ pri skokoch si uvedomujú začiatky princípu „ballon“, ✓ poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu, ✓ ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.	Exercices à la barre: Rond de jambe par terre v demi- plié en dehors, en dedans Battement soutenu na 45° (s pridaním relevé v V. poz.) Plié a relevé s DK na 45° polobraty v V. poz. na pološpičkách smerom k tyči a od tyče Battement double frappé en l'air - 30° Rond de jambe en l'air na 45°, prípravná fáza Demi-rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (porté o 1/4 kruhu) Temps-relevé (préparation k rond de jambe en l'air) Battement développé passé Attitudes predklon a záklon s DK vysunutou na piqué, s prepnutou stojnou DK aj v demi- plié Pas de bourrée bez výmeny DK čelom k tyči Pas de bourrée simple en dedans pózy croisées, effacées par terre zaraďovať na záver kombinácií, so stojnou DK vystretou v kolene aj v demi - plié Battement fondu na relevé. Exercices au milieu: Grand plié v IV. poz. v épaulement croisée aj effacée 4. port de bras

	Pas balancé z épaulement croisée do épaulement croisée Rond de jambe par terre v plié en dehors, en dedans en face póza écartée par terre Battement tendu jeté - 30° v épaulement croisée aj effacée polobraty v V. poz. na pološpičkách z croisée do croisée Grand battement jeté z V. poz. en face Battement frappé en l'air -30° v épaulement croisé aj effacée Tempslié par terre s náklonmi tela en dehors, en dedans Battement tendu double do IV. poz. en face Relevé-abaisé v IV. poz. en face Plié a relevé s DK na 45° en face Battement soutenu par terre (s pridáním relevé v V. poz.) en face Petit battement sur le cou de pied en face Pas de bourrée bez výmeny DK en face Battement double frappé en l'air na 30° en face Battement développé en face 1., 2., 3. arabesques s DK en l'air na 45° pózy: croisées, effacées s DK na l'air na 45° 4. arabesque par terre. Allegro: Changement de pieds v épaulement croisée Sissonne simple en face, počiatocná fáza Pas échappé z épaulement croisée do épaulement croisée Pas assemblé vpred, vzad Pas jeté bočne en face Pas glissade en face, s výmenou aj bez výmeny DK.
--	---

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú prácu DK vo výške 90° v rozsahu svojich anatomických	Exercices à la barre:

dispozícii (vytočenie en dehors), ✓ realizujú kombinácie z PDK aj z LDK à la barre v jednom celku s využitím spojovacích krokov spojených s obratom, ✓ realizujú niektoré cvičenia klasického tanca na relevé, ✓ poznajú všetky pózy klasického tanca, ✓ používajú všetky pózy v kombináciách v priestore, ✓ aplikujú spojovacie kroky v kombináciách v priestore za účelom rozvoja tanečnosti, ✓ skoky 1. a 2. skupiny realizujú v épaulement, ✓ realizujú niektoré cvičenia au milieu v épaulement, ✓ poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu, ✓ ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.	Battement double fondu bez relevé, s relevé (fakultatívne) Battement soutenu na 90° Pas coupé s relevé Detourné o 360° en dehors, en dedans na relevé Battement développé passé na 90° do všetkých smerov polobrat en dehors, en dedans s výmenou DK na pološpičke (otvorenie cez cou de pied) Tombé s polobratom sur le cou de pied en dehors, en dedans na pološpičke 3. port de bras so sklzom DK vpred i vzad Attitude bokom k tyči ako súčasť adagia Rond de jambe s DK na 45° en dehors, en dedans Temps relevé na 45° Battement frappé na relevé Battement double frappé na relevé Rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (1/2 kruhu) Petit battement sur le cou de pied na relevé Grand battement jeté piqué v épaulement croisé a épaulement effacé. Exercices au milieu: 5. port de bras Battement tendu jeté piqué - 30° v épaulement croisé, effacé Battement fondu en l'air - 45° v épaulement croisé, effacé na celom chodidle Póza écarté na 45° 4. arabesque na 45° Grand battement jeté piqué I. a V. poz. Battement soutenu na 45° en face (s pridaním relevé v V. poz.) Battement relevé lent na 90° v épaulement croisé, effacé Rond de jambe en l'air en face Pas de bourrée bez výmeny DK v effacé Battement développé v épaulement croisé, effacé Grand battement jeté v épaulement croisé, effacé Demi-rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (porté o ¼ kruhu) Battement double frappé - 30° v épaulement croisé 1., 2., 3. arabesques a pózy croisées, effacées s DK na 90°. Allegro: Temps-léve sauté v I. a V. poz. s postupom
---	--

	do priestoru Pas échappé s dopadom na jednu DK en face Pas échappé do IV. poz. v épaulement croisé, effacé Pas jeté z épaulement croisée do épaulement croisée Pas glissade s výmenou i bez výmeny DK v épaulement Sissonne ouverte à la seconde 45° Sissonne fermé à la seconde 45° Grand changement de pieds v épaulement croisée Grand échappé sauté z épaulement croisée do épaulement croisée Petit changement o 1/4 kruhu.
--	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ realizujú jednotlivé cvičenia klasického tanca s maximálnym ovládaním prislúchajúcich svalových skupín v rámci svojich anatomických možností, ✓ poznajú jednotlivé cvičenia na rozvoj svojich anatomických dispozícií, ✓ realizujú jednotlivé cvičenia techniky klasického tanca s dôrazom na tanečnosť a cítenie hudby v spojitosti, ✓ poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu, ✓ ovládajú slovom a písmom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.	Exercices à la barre: Grand battement jeté v épaulement croisé a épaulement effacé pózy à terre ako závery cvikov s prepnutou stojnou DK aj v demi – plié. Exercices au milieu: Rond de jambe en l'air s préparation temps-relevé Battement développé passé en face Attitude - croisée, éffacée 4. arabesque na 90° póza écartée na 90° Battement fondu na relevé en face Battement soutenu na 45° (s pridáním relevé v V. poz.) v épaulement croisée aj éffacée Battement développé passé vo veľkých pózach, bez zmeny polohy chodidla SK Demi rond de jambe na 90° en dehors, en dedans z veľkej pózy do veľkej pózy bez pohybu chodidla SK 6. port de bras Grand battement jeté piqué vo veľkých pózach Battement frappé v malých pózach - bez relevé préparation pre pirouettes z V. poz. en face.

	Allegro: Sissonne fermée vpred a vzad v malých pózach Double assemblé en face Double assemblé (z épaulement croisée cez en face do épaulement croisée) Pas assemblé bočne z épaulement croisée do épaulement croisée Pas assemblé vpred a vzad v pózach croisées a effacées Pas jeté vpred a vzad en face scénický sissonne v 1. Arabesque Pas de basque – scénická forma Petit pas de chat (ruský) so švihom dolných končatín vzad a vpred Sissonne ouverte stranou s otváraním DK na 45° en face Sissonne fermé stranou s (z épaulement croisée do épaulement croisée aj effacée) Pas échappé do IV. poz. croisée aj effacée Temps - levé sauté na jednu DK.
--	--

Záverečná skúška

- ✓ žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách výrazového, scénického tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4 min.,
- ✓ žiaci predvedú tréning z techniky klasického tanca spamäti.

ĽUDOVÝ TANEC

CHARAKTERISTIKAPREDMETU

Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali, rozvíjali sa, menili, zhromažďovali a zušľachtľovali sa po stáročia.

Na utváranie hudobného a tanečného prejavu mali vplyv rôzne činitele: geografické a sociálne podmienky, zamestnanie obyvateľstva, spôsob obživy, oblečenie, sťahovanie, isté ustálené zvyklosti v skupinách, rodoch či obciach a v neposlednom rade aj prejav výrazne nadaných jedincov - osobností - tvorcov z ľudu. Podobným spôsobom sa k nám dostali aj vplyvy ľudových tancov okolitých národov (hlavne v pohraničných oblastiach).

Na Slovensku sme si zatiaľ vytýpovali tieto tanečné folklórne oblasti a podoblasti: Podunajská oblasť, Záhorácka oblasť, Nitrianska oblasť, Myjavská oblasť, Trenčianska oblasť, Kysucká oblasť, Turčianska oblasť, Oravská oblasť, Goralská oblasť, Liptovská oblasť, Spišská oblasť, Šarišská oblasť, Zemplínska oblasť, Gemerská oblasť, Horehronská

oblasť, Zvolenská oblasť, Podpolianska oblasť, Novohradská oblasť, Hontianska oblasť, Tekovská oblasť.

Tanečný folklór v živej a pôvodnej podobe sa dnes vyskytuje už pomerne málo. Vidíme ho predovšetkým pri rodinných zvykoch (napr. svadby), zvykoch spojených s určitým obdobím roka (napr. jarné chorovody, fašiangové sprievody), regrútskych zábavách a pod.

Na zachovanie týchto národných kultúrnych hodnôt bolo vyvinuté veľké úsilie (výskumy vedeckých pracovníkov SAV, osvetových pracovníkov, profesionálnych i amatérskych umelcov, zápisy opisom, notami, filmové a video záznamy, nahrávky atď.).

V predmete ľudový tanec počas štúdia na ZUŠ by mali žiaci spoznať a naučiť sa rozpoznávať základné tanečné oblasti Slovenska, ich tanečné charaktery, základné tanečné motívy a tanečný repertoár. Ďalej by mali získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykoslíví. Ich vedomosti by mali byť trvalé a nemali by poznať len samostatné motívy, prípadne presne dané choreografie, ale aj pôvodné formy tancov a vedieť ich interpretovať podľa svojich schopností na základe daných zákonitostí.

V každej tanečnej oblasti sa vyskytujú menej náročné tance, napríklad chorovody a chorovodné hry alebo novodobé ľudové tance, ale nie sú tancami, ktoré nesú charakteristické znaky tanečnej oblasti. Tieto tance majú podobné znaky na celom území Slovenska.

Tanec nikdy nebol samostatnou oblasťou v živote ľudí. Ľudový tanec, hudba, pieseň a ostatné ľudové prejavy tvorili syntetický celok, ktorý nám dáva obraz o vtedajšom spôsobe života a spoločenských vzťahoch. K rovnakému vnímaniu ľudového tanca by sme mali viesť aj žiakov. Okrem toho rozvíjame u žiaka aj jeho technické schopnosti v oblasti rotačnej, skokovej a odzemkovej technike, vo vyšších ročníkoch sa zameriavame na techniku dvíhačiek či tanečný výraz. V prípade, že sa v ročníku nenachádza žiadny chlapec, čo je v poslednej dobe častým javom na ZUŠ, nie je nutné párové tance, resp. motívy mužských tancov, absolútne vynechať. V párových tancoch môže vedúcu úlohu v páre prebrať dievča. V pôvodnom prostredí často tancovali niektoré párové tance dve ženy (cestovanie za prácou, vojny a pod.). Aj poznanie mužských motívov je súčasťou tanečnej výchovy u dievčat, a naopak.

Nemenej významným cieľom je oboznámenie žiakov so slovenským ľudovým tancom a kultúrou, resp. tancom a kultúrou národností žijúcich na území Slovenska, ako súčasťou národného dedičstva a tak pozitívne vplývať na ich vzťah k národu.

CIELE PREDMETU

- priblížením tanečného, spevného a hudobného ľudového prejavu spoznať prostredie, zdroje tvorivosti a mentalitu ľudu v jednotlivých oblastiach Slovenska, zoznámiť sa s citovo bohatým, výrazovo silným prejavom vidieckeho človeka, ktorý tvoril obklopený zvyklosťami, náboženskými sviatkami, prírodou, rodinou, obcou a prácou,
- viesť žiakov k rozoznávaniu jednotlivých oblastí, zoznámiť ich so základnými tanečnými motívmi, s pôvodnou formou jednotlivých tancov, prípadne s ich štylizáciou v choreografii (na hodinách tanečnej praxe), s piesňami v nárečí, s ľudovou hudbou, zvykmi a charakteristickými krojmi,

- rozširovať a zdokonaľovať technickú vyspelosť žiakov, formovať a rozvíjať tanečnosť a tanečný charakter podľa jednotlivých oblastí, prehĺbovať výrazový register, podchytiť talenty,
- cibrením tanečného a hudobného vkusu formovať tiež estetické cítenie žiaka,
- z výchovnej stránky s poznávaním folklórnych tradícií ovplyvňovať a podporovať aj vlastenecké cítenie, pocit príslušnosti k slovenskému národu a národnostiam Slovenska,
- dosiahnuť technický a výrazový stupeň, zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov ľudového scénického tanca a pripraviť žiaka na talentové skúšky na konzervatóriá so študijným zameraním - Tanec a vysoké školy umeleckého zamerania.

Prvá časť I. stupňa základného vzdelávania

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ zatancujú základné tanečné motívy a kroky z oblastí Slovenska, ✓ zatancujú ľudovú mazúrku, ľudovú polku, ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.	Jednoduché motívy ľudového tanca z oblastí Slovenska - Zemplín, Myjava, Liptov, Horehronie, Záhorie: perovanie váhou - v stojí, chôdzi, jednokročke, dvojkročke (bočne, v zadnom oblúku), jednotlivo i vo dvojici, v kolese, v párovom krútení, perovanie ťahom - v stojí, chôdzi, jednokročke, dvojkročke (bočne, v zadnom oblúku), jednotlivo i vo dvojici, v karičke, v párovom krútení, valaské- valaský jednoduchý, valaský vo dvojku na pološpičku prinožovaný (na mieste, bočne), valaský vo dvojku na pološpičku (vpred, vzad), valaský vo dvojku na päťu (vpred), chôdza ťahom cez päťu (krok s ukláknutím), premenný krok - dvojdobý (polkový), trojdobý (valčíkový), nahadzovaný - na pološpičku (ťahom, váhou), na päťu (ťahom, váhou), zrážaný súčasný, záver s prednožením - kľúč (na pološpičku, na päťu). Myjavský hravý vpredu (vytočene - vtočený, vtočene - vytočený). Myjavské kyvadlo: vpredu, vzadu. Myjavský dvojkladený vpredu (na pološpičku, na päťu). Myjavské uklákané, hustý dupák (na celé chodidlo, na päťu) trojdup striedavý (bočne, v zadnom oblúku) chôdza s potleskom (pre dievčatá) malé skoky v drepe (bez potlesku, s potleskom). Liptovský kladený (na pološpičku, na päťu) Liptovský dvojkladený vpredu karičkový krok (pre dievčatá) - hladký, s perovaním ťahom „koníčkami“ (pod seba), karičkové podupy v rôznom rytme, jednoduché čapáše (pre chlapcov), podvrtka (dievčaťa pod rukou chlapca). Hajdуч (pre chlapcov) - prednožný na päťu, prednožný, rotácia - hladko z miesta, poskočnými krokmi z miesta, s perovaním váhou z miesta, tanečné motívy - ľudovej mazúrky, ľudovej polky.
---	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ zatancujú tanečné motívy z tanečnej oblasti Myjava a Liptov, ✓ poznajú rozdiely týchto tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu, ✓ poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov Myjava a Liptov, ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.	Myjavská tanečná oblasť: Tance: Starobabská - párový tanec pomalého tempa Verbunk sólový - mužský tanec mierne rýchleho tempa Verbunk párový - párový tanec mierne rýchleho tempa Čardáš - hustý - párový tanec rýchleho tempa Novodobé ľudové tance (strofické tance) - „V širém poli...“, Šotyš, Hrozená, Židovka - párové tance s ustálenými motivickými väzbami. Motívy: chôdza vyperovaná váhou s postupom vpred a vzad, v otvorenom držaní bočne, vo valčíkovom a čardášovom držaní podupy na záver hudobnej frázy poskok so sklzom a potleskami rotácia váhou na mieste a z miesta, podvrтка Starobabská vyperovaná dvojkročka s prídupom v rôznych postaveniach a držaniach partnerov dvojkročka so zanožením párové krútenie verbunkové v čardášovom držaní zmena v párovom krútení Verbunkový motív základný - vykopávaný a jeho obmeny Valaský jednoduchý preskakovaný Valaský vo dvojku vpred na polochodidlo
--	---

	záver na polochodidlo - kľúč zrazenie z II. do I. pozície nahadzovaný a jeho obmeny nahadzovaný so zrazením nahadzovaný so zrazením a úderom na DK nahadzovaný v rôznych postaveniach a držaniach partnerov, prechody z jednotlivých postavení a držaní partnerov nahadzovaný v podvrtke partnerky rotácia nahadzovaným o 180° rotácia nahadzovaným so zrazením o 360° ukľakované motívy výskoky v stojí spojnóm s otočením o 180° a 360° párové krútenie v čardáši párové krútenie polkovým premenným krokom párové krútenie polkovým premenným krokom po obvode kruhu. <u>Liptovská tanečná oblasť:</u> <u>Tance:</u> Horný Liptov - Čuchom - ženský tanec Cindruška Do krutu - pomalý tanec 1 muža a 2 žien Do skoku - rýchle pokračovanie tanca Do krutu Dolný Liptov - Odzemok - mužský tanec Koleso - ženský tanec O sebe, resp. Šikovná - párový tanec rýchleho tempa. <u>Motívy:</u>
--	--

	perovanie váhou a rovnomerne váhou v stojí, chôdza, jednokročke hladká chôdza po kruhu s potleskami poskoky, preskoky a zoskoky v pohybe po priestore, vid' tanec O sebe kladený na polochodidlo a na päťu dvojkladený a jeho obmeny hravý jednoduchý hravý s prekrížením hravý so zdvihom (Vojtova cifra) valaský jednoduchý sunutý valaský jednoduchý preskakovaný valaský vo dvojku na polochodidlo a na päťu poskok s oblúkom rotácia poskokom rotácia valaským vo dvojku odzemkové oddychové motívy - hajduchový krok drobný, hajduchový krok premenný odzemkové drepové motívy - hajduch predložný, hajduch jednoduchý prednožný, hajduch prednožný dvojité, hajduch široký čelne, hajduch do zanoženia s úderom na DK valaský vo dvojku vzad s úderom na DK Hajduch do výpadu bočne kolesová chôdza vyperovaná váhou na vnútornú DK párové krútenie akcentovaným preskokom z tanca O sebe drepové motívy z tanca Cindruška párové krútenie z tanca Do krutu párové krútenie z tanca Do skok.
--	--

Závěrečná skúška

- ✓ Žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografii ľudového tanca v scénickom prevedení na verejnom vystúpení v rozsahu minimálne 3 min.,
- ✓ žiaci predvedú nasledovný tréning v rámci postupových skúšok spamäti:

Časový rozsah 60 min

1. MYJAVA

1. 1. Perovanie váhou - pieseň „Pred bučkom, za bučkom“ 8T

2 x chôdza váhou z PDK na 1/4 noty,

4 x chôdza váhou z PDK na 1/8 noty,

dvojité perovanie na 1/8 noty na PDK, ĽDK, PDK, otočenie na ĽDK vľavo,

2 x perovanie ťahom na mieste na 1/4 noty,

2 x chôdza ťahom z PDK na 1/4 noty,

2 x chôdza cez päť PDK, ĽDK,

kľúč z PDK cez polchodidlo.

Môže sa opakovať z PDK alebo celé z ĽDK.

1. 2. Verbunk - pieseň „Z hory vietor veje“ 24T

V páre proti sebe - dvojkročka rovnomerná váhou vpred a vzad (CH od ĽDK, D od PDK),

V páre vedľa seba - vpred s polobratom k sebe,

V páre proti sebe - dvojkročka s vypérováním ,

Spoločné točenie váhou 3 x a podtočka D,

Vykopávaný 4 x PDK, ĽDK, PDK, ĽDK,

Vykopávaný 2 x s poloblúkom a s postupom po kruhu po smeru HR,

Kľúč cez päť od PDK.

1. 3. Ukľakovaný, Hustý - pieseň „Vysoko lieta slaviček“ 24T

2 x nahadzovaný PDK, ĽDK,

2 x nahadzovaný skrižmo PDK, ĽDK,

Nahadzovaný so zrazením PDK,

Nahadzovaný so zrazením s otočkou PDK,

Úkľak vpred ĽDK, PDK,

Kyvadlo od ĽDK vzad a vpred,

Kyvadlo od PDK vzad a vpred,

Nahadzovaný so zrazením PDK,

Nahadzovaný so zrazením ĽDK,

Nahadzovaný s polobratom PDK k B1, ĽDK k B5, PDK k B1, tlesk.

1. 4. Rotácia č. 1 po diagonále

2 x hladké točenie, 2 x točenie preskokom od PDK, ĽDK.

1. 5. Rotácia č.2 po diagonále

1 x točenie poskokom s prinožením od PDK, ĽDK.

2. LIPTOV

2. 1. Cindruška - pieseň „Ej Cindruška, cindruška“ 12T

I. sloha 1. - 6.T chôdza po kruhu v proti smere HR,

7. - 11.T skoky v drepe na mieste tvárou do kruhu, HK vbok,

12.T zdvih do stoja.

II. sloha 1. - 6.T chôdza po kruhu s potleskami pred telom v proti smere HR,

7. - 11.T skoky v drepe s postupom vpred s potleskami 4 x, 6x s náklonmi tela von PB, dnu ĽB a HK držia sukňu,

12.T zdvih do stoja.

III. sloha 1. - 6.T chôdza po kruhu po smere HR,

7. - 11.T 5x skoky v drepe dnu PB, stred, von ĽB, stred s 1 HK,

12.T zdvih do stoja.

IV. sloha 1. - 6. T chôdza po kruhu s potleskami pred telom v proti smere HR,

7. - 11.T dvojice proti sebe skoky v drepe s potleskami proti sebe,

12.T zdvih do stoja.

2. 2. Odzemok - pieseň „Po valasky od zeme“ 12T

I. sloha 1.- 4.T chôdza váhou na 1/8 noty po kruhu v proti smere HR,

5.- 12.T jednoduchý hajdúch na 1/4 noty na PDK, ĽDK odľahčená vpred, stoj znožný.

II. sloha 1.- 4. T premenný krok od PDK,

5. - 12.T striedavý hajdúch na 1/8 noty na PDK, ĽDK, stoj roznožný.

III. sloha 1.- 4. T premenný krok od PDK,

5. - 12.T valaský krok vpred s postupom vpred.

IV. sloha 1.- 4.T valaský krok vzad s postupom vpred,

5. - 12.T hajdúch do výpadu.

2. 3. Do krutu - pieseň „Frajer môj lístoček“ 20T

- I. sloha 1. - 6.T jednokročka vpred ĽDK a vzad PDK na mieste,
7. - 13.T otáčanie trojice jednokročkou v smere HR,
14. - 20.T krútenie v trojke na ĽDK v proti smere HR.
- II. sloha 1. - 6.T jednokročka vpred ĽDK, vzad PDK,
7. - 11.T krútenie v trojke na ĽDK v proti smere HR,
12. - 20.T nadnesenie so zmenou smeru a krútenie v trojke na PDK po
smere HR.

2. 4. Do skoku - pieseň „Nechtela kašu“ 18T

- I. sloha 1. - 6.T jednokročka vpred ĽDK a vzad PDK,
7. - 12.T valaský vo dvojku od ĽDK,
13. - 18.T kladený od ĽDK, 1 x poskok na ĽDK a dup PDK.
- II. sloha 1. - 6.T dvojkladený od ĽDK, trojdup,
7. - 12.T krútenie v trojke poskokmi od ĽDK v proti smere HR,
13. - 20.T krútenie v trojke zoskokmi od ĽDK v proti smere HR.

2. 5. O sebe - pieseň „Pije, pije na doline vtáča“ 16T

alebo „Išli dievky ľan trhať“ 16T alebo 24T,

- I. sloha 1.- 4.T 2 x hravý jednoduchý od PDK, ĽDK, 1 x hravý prekrížený od PDK,
5. - 8.T 2 x hravý jednoduchý od ĽDK, PDK, Vojtova cifra od ĽDK,
9. - 12.T 4 x kladený na polchodidlo od PDK, ĽDK, PDK, ĽDK,
13.- 16.T výmena miest partnerov s poskokmi od ĽDK, PDK, ĽDK, dup PDK.
- II. sloha 1.- 4.T 4 x dvojkladený od PDK, ĽDK, PDK, ĽDK
5.- 8.T 2 x dvojkladený PDK, 2 x dvojkladený ĽDK,
9.-12.T 4 x dvojkladený s postupom vzad PDK, ĽDK, PDK, ĽDK,
13.-16.T dvojkladený so zdvihom – odťahovaný PDK, ĽDK PDK, ĽDK,
- III. sloha 1.- 4.T valaský od ĽDK, PDK, ĽDK, PDK,
5.- 8.T poskok ĽDK, poskok PDK, preskok od ĽDK, dup ĽDK.

9.- 16.T párové krútenie preskokmi po smeru HR od PDK.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zatancujú tanečné motívy z Horehronskej a Podpolianskej tanečnej oblasti, ✓ zatancujú typické tance z oblasti Horehronia a Podpoľania, ✓ poznajú rozdiely týchto tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu, ✓ poznajú názvoslovie tanečných motívov z Horehronskej a Podpolianskej oblasti, ✓ poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov, ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.	Horehronská tanečná oblasť: Tance: Šorový - tanec mužov, alebo mužov a žien Horehronský dupák (čardáš) - párový tanec Koleso - ženský tanec Vo trojo z Telgártu - ženský tanec. Motívy: perovanie oblasti v chôdzi a v jednokročke potlesky valaský jednoduchý preskakovaný valaský jednoduchý sunutý valaský vo dvojku na polochodidlo dupák jednoduchý stáčaný trojdub striedavý trojdub bez striedania poskočný dupák poskočný dupák stáčaný poskočný dupák a jednoduchý dupák stáčane hustý dupák hustý dupák stáčaný špecifický ženský motív z Telgártu a jeho obmeny zakladaný hybký poskok kolesový beh vyperovaný váhou až akcentovaným preskokom rotácia poskokom o 180° a 360° rotácia akcentovanými preskokmi zmena smeru krútenia v kolese tromi nízkymi poskokmi zastavenie rotácie kolesa nízkym poskokom na vnútornej DK a prídupom vonkajšou DK motív párového krútenia zmena smeru párového krútenia. Podpolianska tanečná oblasť: Tance: mužské a ženské cifrovanie Koleso - ženský tanec Do vysoka - párový tanec Tanierový - párový tanec

	Váľaný - párový tanec. Motívy: perovanie oblasti v chôdzi, jednokročke a dvojkročke sunutie súbežné sunutie vtočene - vytočené poskok s oblúkom dnu poskok drgom (pumpovaný) detviarsky kladený vpred valaský jednoduchý (šuchaný) valaský preskakovaný, valaský vo dvojku vpred na polochodidlo - detviarsky valaský vo dvojku s natočením hravý na polochodidlo hravý na päť a polochodidlo a jeho obmeny hravý vo vzduchu hravý bočný motív ženského sólového cifrovania a jeho obmeny mäkký zraz pätáč nízky pätáč vysoký valaské cifrovanie („štrikovaný“) a jeho obmeny zapojenie šatky do pohybu pri tanci dievčat párové krútenie v tanci „Do vysoka“ (zoskokom) zmena smeru párového krútenia v tanci „Do vysoka“ párové krútenie „tanierové“ poskokom a vyperované váhou párové krútenie „váľaný“ rotácia poskokmi colesový beh vyperovaný váhou na vnútornú DK.
--	---

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ žiaci zatancujú tanečné motívy zo Zemplínskej tanečnej oblasti, ✓ žiaci zatancujú tanečné motívy Goralskej tanečnej oblasti, ✓ žiaci poznajú rozdiely tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu, ✓ poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov, ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov	Zemplínska tanečná oblasť: Tance: jarné chorovody - ženské tance Karička z Parchovian - ženský tanec „Sarku raz!“ - mužský tanec Čardáš z Parchovian - párový tanec Motívy:

a tancov.	perovanie ťahom v stoji perovanie ťahom v stoji s natáčaním piet, perovanie ťahom v jednokročke, dvojkročke a chôdzi chôdza vyperovaná ťahom v karičke podvrtka partnerky počas dvojkročky krok s prídupom na pätu až celým chodidlom a na polochodidlo poskok vyperovaný ťahom do zanoženia trojdup vyperovaný ťahom poskok s podupmi (karičkový záver s podupmi) záver na polochodidlo (kľúč) vyperovaný ťahom poskok zakladaný vyperovaný ťahom zrážaný základný zrážaný základný s čapášom zrážaný s prídupom vyperovaný ťahom zrážaný s prídupom vyperovaný ťahom a s čapášom čapáš v prednožení a zanožení hladká chôdza v karičke karičkový beh vyperovaný ťahom v držaní skrížmo vzad ob jednu preborenie karičky smerom do stredu kruhu otvorenie karičky a jej vodenie po priestore „plochá“ karička pretáčania dievčat v karičke motív párového krútenia z čardáša zmena smeru párového krútenia podvrtka partnerky v čardáši základný motív z tanca Sarku raz povely a príslušné motívy z tanca Sarku raz. Goralská tanečná oblasť, resp. tance z oblastí severného Slovenska: Tance: Goralský „skríža“ - párový tanec Košíček z Hladovky - párový tanec Polka zo Zuberca - párový tanec Prostá zo Zuberca - párový tanec Zajačí zo Zuberca - tanec 1 muža a 2 žien Motívy: jednokročka v prednom oblúku pri pedspeve valaský vo dvojku v pohybe po priestore valaský vo dvojku prinožovaný v predozadnej línii
------------------	--

	podupy poskok so zanožením poskok s kresnutím päty do prednoženia párové krútenie v polke zo Zuberca párové krútenie v tanci Prostá zmena párového krútenia v tanci Prostá drobný valaský vo dvojku prinožovaný rotácia drobným valaským vo dvojku prinožovaným rotácia zoskokom zakladaný dvojitý (ozvodný vzad dvojitý) a jeho obmeny podupy a ich rytmické obmeny párové krútenie (zvíjaný a zielona) ozvodný a jeho obmeny ozvodný vpred (s dupom) zakladaný jednoduchý (ozvodný vzad jednoduchý) ovíjaný vyrážaný kresané motívy zrážané goralské v rôznych obmenách povely a príslušné motívy z tanca Košiček.
--	---

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ žiaci zatancujú tanečné motívy zo Šarišskej tanečnej oblasti a tanečnej oblasti, v ktorej sídli ZUŠ, blízka tanečná oblasť, resp. oblasti, o ktorej má pedagóg dostatočné poznatky, ✓ poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov, ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.	Šarišská tanečná oblasť: Tance: Krucená z Raslavič - párový tanec Raslavická polka - párový tanec Bašistovská - mužský tanec Koľesko z Fintíc - ženský tanec Mojše, Kurikrik s valcerom, Čerjaná - párové tance s pevnou hudobno-tanečnou formou. Motívy: jednokročka rovnomerne vyperovaná váhou dvojkročka rovnomerne vyperovaná váhou hladká chôdza chôdza hladká v čardášovom držaní (vodenie v tanci Krucena) prenášanie váhy pomalé krútenie páru v čardášovom držaní chôdzou vyperovanou ťahom rovnomerne podvrтка chôdzou párové krútenie váhou na vnútornú DK

	(motív párového krútenia z tanca Krucena) zmena smeru krútenia páru podvrtka motívom párového krútenia z tanca Krucena prísunný krok vpred na polochodidlo vyperovaný váhou rovnomerne kolesový beh váhou na vnútornú DK kolesový beh váhou a s prídupom na vnútornú DK párové krútenie preskokom na vnútornú DK (motív párového krútenia z tanca Raslavicka polka) poskoky poskoky s čapášom a jeho obmeny nahadzované váhou a jeho obmeny čapáš vo výraznom prešľapovaní do unoženia a zanoženia dnu výrazné prešľapovanie podupy ukončovacie a ich obmeny podvrtka poskokom podvrtka motívom párového krútenia z tanca Raslavicka polka zrážaný jednoduchý váhou zrážaný dvojité vyperovaný váhou zrážaný dvojité vyperovaný váhou so stáčaním behy bočne so zrazom “Kľúč” nahadzovaný premenný krok dvojdobý (základný oddychovací motív) v postupe po kruhu valaský vzad vo dvojku základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami obohatený o otáčanie na mieste základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami obohatený o zrážanie päťami (ostrohami) zrážanie päťami v rôznych rytmoch krútenie párov po kruhu hladkým valčíkovým krokom krútenie párov po kruhu hladkým polkovým krokom jednokročky bočne s úklonom tela od smeru postupu jednokročky bočne s prídupom a s úklonom tela od smeru postupu valaský vo dvojku prinožovaný rotácia valaským vo dvojku prinožovaným drobný preskok bočne s prídupom a súčasným úklonom tela a jeho obmeny (Mojše).
--	---

	Región, kde ZUŠ sídli: výučba tanečných motívov z detailnejšieho štúdia regiónu, v ktorej má ZUŠ sídlo.
--	---

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zatancujú náročnejšie motívy a motivické väzby, prípadne tance, ✓ poznajú základné informácie všetkých regiónov prebratých na I. stupni vzdelávania v predmete ľudový tanec.	Opakovanie motívov a tancov už z prebratých tanečných regiónov. V prípade, že škola disponuje pedagógom so zameraním na ľudový tanec, odporúča sa doplnenie obsahu tanečných motívov z regiónov, ktoré nie sú obsahom na prvom stupni vzdelávania v ZUŠ.

Záverečná skúška

- ✓ žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografii ľudového tanca v scénickom prevedení na verejnom vystúpení v rozsahu minimálne 4 min.,
- ✓ žiaci predvedú tréning ľudového tanca spamäti.

KREATÍVNY TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Kreatívny tanec je tanečný smer, ktorý vznikol na začiatku 20. storočia a priniesol zmeny v poňatí tanečného umenia. Dominantná už nebola technika, ale výraz celého tela, vyjadrenie hudby a využitie priestoru. Základným prístupom k tancu bolo oslobodenie tanečného prejavu v každom smere - v tvare kostýmu, vo výbere hudobného sprievodu, v prostredí, kde predstavenie prebiehalo. Kreatívny tanec akceptuje prirodzené anatomické možnosti ľudského tela, rozvíja individuálny výraz tanečníka a snaží sa o harmóniu všetkých zložiek tanečného umenia. Analýza vlastností ľudského tela (váha, dýchanie, svalová aktivita ...) sa stali východiskom pre nové techniky moderného tanca v ďalšej etape vývoja (M. Graham výdych - nádych, J. Limón - váha ...).

Kreatívny tanec je prechodným stupňom k modernému tancu. Obsahuje množstvo informácií o priebehu pohybu v tele, geometrických a psychologických vlastnostiach priestoru, o nosnosti rytmickej a melodickej stránky hudby, o význame ticha v tanci, o potrebe vhodného kostýmu pre tanečníka. Sleduje a rozvíja vzťahy pohyb - priestor, pohyb - hudba. Rozsah tém si svojou náročnosťou vyžaduje dôkladnú prípravu nielen pedagóga, ale aj korepetitora, ktorý musí vhodne meniť sprievodné skladby. Je vhodné tiež striedať živú

a reprodukovanej hudby. Ideálny je korepetítor - improvizátor, ktorý strieda klavír s jednoduchými bicími nástrojmi (bubienok, tamburína, triangel, paličky ...).

Predmetom kreatívny tanec žiak získava nielen nový pohľad na seba v tanci, ale stáva sa aj vzdelanejším divákom tanečných predstavení. Kreatívny tanec svojím pohybom, priestorovou a hudobnou slobodou rozvíja tanečnosť aj tvorivosť dieťaťa. Kreatívny tanec oboznamuje žiakov s vlastnosťami priestoru, rozvojom a kvalitou pohybu, učí počúvať, precítiť a vytancovať hudbu. Všetky získané poznatky tohto predmetu sa dajú aplikovať aj v iných tanečných technikách.

CIELE PREDMETU

- oboznámiť žiakovo priebehu pohybu v tele,
- rozvíjať prirodzený tanečný pohyb a tvorivosť žiakov,
- viesť žiakov k slobodnému, individuálnemu prejavu,
- osvojiť si geometrické a psychologické vlastnosti priestoru,
- oboznámiť žiakov o nosnosti rytmickej a melodickej stránky hudby a o význame ticha v tanci,
- sledovať a rozvíjať vzťahy pohyb-priestor, pohyb-hudba,
- vychovať kvalitných uchádzačov pre štúdium na tanečných konzervatóriách.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ chápu pohyb prostredníctvom tela tanečníka v rôznych rovinách poznania v spojitosti s rozvíjaním pohybu, dýchania a srdcovej činnosti a samotnou stavbou ľudského tela, ✓ ovládajú si telo tanečníka ako s uvoľnením tak aj napätím svalového ústrojenstva, ✓ uplatňujú uvedomenie si tela tanečníka formou improvizácie či už v prirodzenom alebo akademickom tanečnom pohybe.	Telo ako nástroj tanečníka: stavba ľudského tela dýchanie, srdcová činnosť chrbtica (stavba, význam, oblé polohy) pohybové možnosti jednotlivých častí ľudského tela a ich využitie v tanečnej improvizácii napätie a uvoľnenie svalstva tela a ich dôsledky na pohyb- tanec dynamika pohybu, väzba s hudbou a výrazom telo tanečníka v práci základných pohybov: rozvíjanie pohybu(v ľahu, v stoji, chôdzi), civilný a umelecký pohyb, primárny a sekundárny pohyb, rozvoj pohybu v horizontálnom a vertikálnom smere, impulzy, tvary pohybov(rovné, oblé), ťažisko, chôdza, beh. hudba (v úzkej spojitosti s telom tanečníka): emocionálna väzba hudby a pohybu(dur, mol).

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uvedomuje si potrebu priestoru a hudby v tanci, ✓ využívajú prácu formou improvizácie rovnako ako v treťom ročníku s pridaním ďalších rozmerov tanečného umenia a to s priestorom a hudbou (oproti 3.ročníku, kedy pochopenie pohybu bolo smerované k žiakovi, jeho vlastnému emocionálnemu prežívaniu a tým aj poňatie samotnej improvizácie, vo 4.ročníku žiaci uvedomelou improvizáciou využívajú priestor a hudbu ako neoddeliteľnú súčasť tanečného umenia).	tanec - priestor - jeho technické aj psychologické vlastnosti pohyb: pohyb vedený priamo a nepriamo, vlna (špecifický tok pohybu), smery pohybov, pohyb vedený ťahom, švihom. fókus, periférne videnie priestor: technické vlastnosti priestoru (šírka, výška, hĺbka), diagonála smerová (uhlopriečka), diagonály priestorové, horizontálne delenie priestoru, vertikála, symetria a asymetria psychologické, respektíve výrazové, vlastnosti priestoru: miesta v priestore, na javisku, emočný význam bodov, čítanie stredu- centra priestoru, tvorba vlastného, fantazijného priestoru hudba: rytmus, melódia- vyjadrenie pohybom, metrická vnímavosť, pamäť, tanec bez hudby.

Záverečná skúška

- Žiaci demonštrujú základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách kreatívneho tanca v scénickom prevedení v rozsahu minimálne 3 min.,
- žiaci demonštrujú nasledovný tréning v rámci postupových skúšok pamäti:

Časový rozsah 30 min

1. úloha: Prechod pohybu cez kĺby a chrbticu
Cvičenie začína v ľahu na zemi a prechádza všetkými horizontálnymi rovinami a končí vo vertikále v stoju a výskoku.

2. úloha: Práca s ťažiskom

Kombinácia obsahuje pohyb iniciovaný ťažiskom s dôrazom na čistý smer pohybu: do stredu - od stredu sály, vpred - vzad, vpravo – vľavo

3. úloha: Švihový pohyb, 3/4 takt

Kombinácia obsahuje pohyb dolných končatín, horných končatín, hlavy, trupu.

Aplikujeme úlohy:

a) rozdelenie triedy na skupinu „A“, ktorá tleska 3/4 takt a „B“, ktorá tancuje,

b) prerušíme hudobný sprievod a skupina musí udržať tempo cvičenia.

4. úloha: Fókus a periférne videnie

Improvizácia žiakov - vodca a skupina, so zadáním striedania dynamickej škály pohybov (pp – ff) a zmenou tvaru pohybov celého tela (oblý, hranatý).

Poznámka: úlohy 1. – 3. sú vytvorené pedagógom, 4. úloha je improvizácia žiakov

DŽEZOVÝ TANEC

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Džezová kultúra (hudba a tanec) pramení v africkom ľudovom prejave a bola súčasťou života kmeňov. Sprevádzala ho pri rôznych rituáloch, ceremóniách (svadby, iniciačné zvyky, pohreby, zaklínanie počasia, liečenie chorých...). Tance boli sprevádzané bohatou kmeňovou výzdobou (tetovanie, totemy, maľovanie) a ovládal ich celý kmeň. Základným hudobným nástrojom bol samozrejme bubon, ktorý mal okrem hudobnej funkcie aj dorozumievaciu úlohu medzi osadami. Bubeníci opakovaním vlastnej rytmickej štruktúry pri súčasnom hraní vytvárali svojráznu až magickú atmosféru vedúcu tanečníkov k extáze.

Po objavení Ameriky roku 1492 a postupnej násilnej deportácii černochoch na jej územie bol tanec, spev a hudba jediným prejavom emócií otrokov. Tu nastalo postupné prelínanie nielen afrického umenia rôznych kmeňov, ale aj splývanie s európskou kultúrou otrokárov. Španieli, Francúzi a ďalší otrokári katolíckeho vierovyznania podporovali udržiavanie afrického dedičstva čiernych, ktorí hľadali paralely medzi svätcami belochoch a svojimi bohmi. Protestanti odmietali akceptovať prejavy otrokov a zakazovali im hudbu a tanec v čase oddychu. Napriek prvotnému odporu k čiernemu umeniu prenikli jeho charakteristické prvky aj do vážneho umenia a silne ho ovplyvnili hlavne v 20. storočí. Jedným príkladom tejto konfúzie je muzikál - hudobný divadelný žáner vychádzajúci z džezovej hudby a adekvátne používajúci džezový tanec.

Pohybové hudobné cítenie čiernej populácie so špecifickým temperamentom je nevyčerateľným prameňom rôznych tanečných novínok. Napríklad: charleston, rock'n roll, twist, brake dance, rap... Rovnako aj populárna hudba vyrástla z džezovej hudby a je mládeži veľmi blízka svojou dynamikou, vitalitou a možnosťou individuálneho prejavu.

Potreba systému pre výchovu tanečníkov džezového tanca viedla k vypracovaniu metodiky tohto žánru. Uplatňuje prirodzené dispozície žiakov, zlepšuje ich koordinačné schopnosti, pohybový rozsah, rozvíja tanečnosť. Tento druh tanca je vhodné vyučovať v druhej časti I. stupňa. Talentovaní žiaci majú možnosť pokračovať vo svojom umeleckom raste v amatérskych súboroch moderného a džezového tanca.

CIELE PREDMETU

- osvojiť si pohybové pravidlá techniky, princípy a ich väzby,
- rozvíjať koordinačné schopnosti žiaka,
- rozvíjať tanečnosť a individuálny prejav žiaka v tanci,
- zväčšovať pohybový rozsah,
- dosiahnuť cítenie hudby,
- vychovať kvalitných tanečníkov pre amatérske súbory a kvalitných uchádzačov pre štúdium na hudobno-dramatické konzervatóriá so študijným zameraním Tanec.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú špecifické držanie tela v džezovom tanci, ✓ aplikujú posun prízvuku na 2.dobu v pohybe, ✓ majú osvojený izolovaný pohyb jednotlivých centier a ich polyrytmický model v základnej forme, ✓ poznajú špecifické pozície horných a dolných končatín, ✓ poznajú špecifické podoby technických cvičení, ✓ využívajú koordináciu pohybov pri príprave na točenie a skoky v džezovom tanci, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu.	zahrievacie cvičenia: perovanie v kolenách v I. a II. par. poz. s posunom prízvuku na 2. dobu, široká II. prir. vyt. poz. vyťahovanie HK kolmo k stropu a uvoľnenie Prances (perovanie nad zem a odraz na 45°) Table top. technické cvičenia: Knee bend (v I. a II. prirodzene vytočenej pozícií., HK prechádzajú z neutrálnej pozície do long jazz arm, s pridaním table top) Brush (pridávanie jednoduchých port de bras a zachovávanie princípu opozície HK, zaraďovanie do kombinácií aj flexované chodidlo, knee bend, výpon) Extension (do výšky 45° vpred, bočne, vzad, bočne) Torso twist Low kick (kombinovanie aj s rôznymi pohybmi HK, krokmi cez vtočené passé a podobne) izolácie (zvlášť len boky, hrudník, hlavu, ramená, stavba kombinácií izolácii na 4, 2, 1 dobu, HK pevne opreté o boky, alebo v pozícii long jazz arm) polyrytmické cvičenia (spájanie len dvoch centier s rozdielnym rytmom) chôdza - základná džezová chôdza (obohatenie chôdze izoláciou ramien alebo hlavy) chôdza cez passé

	chôdza bočne džezové chassé točenie - realizácia točenia zo IV. par. poz. švihy do štvorca - realizácia švihov na knee bend, HK long jazz arm švihy po diagonále -švih zo IV. poz. prir. vyt., HK long jazz arm. skoky: Passé jumps zo IV. par. poz. nakročením na pravú DK.
--	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú typické držanie tela v krátkych tanečných kombináciách, ✓ využívajú získané pohybové informácie zvyšovaním náročnosti na fyzický výkon, ✓ spájajú dve centrá v tom istom pohybe, ✓ realizujú jeden obrat točenia v džezovom tanci na jednej dolnej končatine, ✓ realizujú v kombináciách vo väčšej miere priestorové a rytmické zmeny, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu.	zahrievacie cvičenia: vyťahovanie trupu s pridaním deep knee bend v prvej fáze cvičenia, realizácia cvičenia na 8, 4, 2 doby, vyťahovanie HK k stropu, ripple, table top, bounce a návrat vo VP Prances (kombinované s krokmi cez paralelné passé vpred, vzad). technické cvičenia: Deep knee bend (prechod do TT, podtiahnutie panvy, prehnutie, hinge) Brush (na 45° par. aj vyt. so zapojením HK a ďalších vhodných cvikov (ripple, 1 obrat, záves, výpon)) jednoduchý džezový flick (križom cez stojnú, vpred, bočne, precvičovanie aj s HK Low kick (DK sa postupne zvyšuje 45°, 90°, nad 90°, spájanie s točením, chassé, švihmi) Extension (na 90°) Body roll (plynulá vlna telom) kombinácie izolácií (spájanie dvoch centier v tom istom tempe, v stojí na mieste, v chôdzi) pád sklzom džezové chassé s výskokom (kombinovanie s točením, chôdzami, izoláciami) džezové chôdze (použitie v chôdzi izolácie panvy, ramien, hlavy) točenie - príprava krokom do IV. par. poz. a jeden obrat en dehors

	poskoky (k poskoku pridanie torso twist, striedavo, kontra DK v polohe passé) obmena priameho poskoku (odtiahnutie odrazovej DK pätou pod sedacie svaly) polyrytmické cvičenia (spájanie dvoch pohybových centier v jednoduchej kombinácii s rôznym rytmom). kombinácie: kombinácie na 16 až 32 taktov na obidve strany (spájanie troch - štyroch zvládnutých cvičení a snaha uplatňovania v nich určitý stupeň kontrastov v pohybe, smeroch, rytme, nálade).
--	--

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ používajú získané pohybové informácie zvyšovaním náročnosti na fyzický výkon s dôrazom na tanečnosť a výraz, ✓ aplikujú priestorové a rytmické zmeny v tanečných kombináciách, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu.	zahrievacie cvičenia: cvičenie v stoju na mieste alebo v chôdzi rolovanie trupu, aj s knee bend, úklony, predklony, záklony, ripple, vyťahovanie HK, table top, podťahovanie panvy, prehnutie prances (na zemi, nad zemou, 90° paralelne, vytočene spojené s krokmi, švihmi, točením) technické cvičenia: Deep knee bend (grand plié) I., II., IV., V. poz. Brush (paralelne, vytočene, na zemi, na 45°, 90°, priamo alebo cez passé, s prepnutím alebo flexovaným priehlavkom (v priebehu kombinácie zapájanie knee bend, relevé, točenie, závesy, torso twist, hinge ...) Extension (malá tanečná etuda s určitým záberom do priestoru), pózy aj z techniky klasického tanca attitudes, arabesques, z džezového tanca hip lift, body roll, úklony trupu, kontrakciu ... džezový flick (dvojitý (double)s izoláciami hlavy, točeniami) Low kick (spájanie s izoláciami, rôznymi točeniami, preskokmi, pádmi, závesmi) polyrytmické cvičenia (na mieste a v chôdzi, viac centier v rôznych

	rytmických rovinách) izolácie (zvládnutie pohybov dvoch centier v tom istom rytme, ale aj v rozdielnych rytmoch) Body roll (cvičenie má adagiový charakter, zapájanie pózy attitude, zbalenie na podlahu, zmeny tempo...) točenie - na mieste - zo IV. poz. prir. vyt. en dehors - v pohybe z miesta - zo IV. poz. par. na napnutej SK švihy (na mieste, s postupom) skoky a poskoky (čerpanie inšpirácia zo športu, klasického tanca, z pozorovania zvierat). kombinácie: Dĺžka kombinácií 32 až 64 taktov, výber vhodnej hudby . Kombinácie majú vyšší stupeň náročnosti vo vertikálnom i horizontálnom členení.
--	---

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ využívajú svoj individuálny tanečný prejav v tanečných kombináciách podľa požiadaviek pedagóga s dodržiavaním technických princípov realizácie pohybov, ✓ aplikujú priestorové a polyrytmické nároky v tanečných kombináciách s dôrazom na vnímanie náročnejších hudobných podkladov, ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu.	zahrievacie cvičenia, technické cvičenia: Výučba kombinácií v ucelených tanečných kombináciách, v dĺžke do 64 T - etudách, kde je možné využitie jednotlivých technických cvičení v rôznych obmenách so zachovaním postupnosti potrebnej pre rozohratie tela žiaka, zároveň dôraz na technický rast využívaním maximálnych dispozícií žiaka so zameraním na tanečnosť, výraz a čistotu prevedenia. Postupnosť jednotlivých technických cvičení sa nemení, je dôležité dôrazné zachovanie charakteru techniky džezového tanca s výrazným znakom polyrytmického a polycentrického cítenia hudby a pohybu. Kombinácie: dĺžka kombinácií je minimálne 64 taktov, Improvizácia ako jedna z charakteristických črt džezového tanca. Dôraz na individualitu žiaka v interpretácii.

Záverečná skúška

- ✓ žiaci demonštrujú základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách džezového tanca v scénickom prevedení v rozsahu minimálne 4 min.,
- ✓ žiaci demonštrujú tréning techniky džezového tanca spamäti.

TANEČNÁ PRAX

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Tanečná prax pre všetky učebné predmety je v prvom polroku školského roku spravidla priradená k jednotlivým predmetom (viac prevažuje technická príprava). V druhom polroku prevažuje tanečná prax, pod čím rozumieme prácu na choreografiách na verejné vystúpenie. Predmet tanečná prax vyžaduje tvorivú prácu pedagóga pri nácviku choreografií, ktoré sú komponované na základe tanečných techník z predmetov klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec, džezový tanec, moderný tanec a historický tanec.

Dôležitú úlohu hrá aj samotný výber hudobného podkladu pri tvorbe choreografií. Je nutné, aby hudobný podklad bol adekvátny veku a zodpovedal tanečným zručnostiam žiakov v jednotlivých ročníkoch. Voľbou vhodného hudobného materiálu má pedagogický zamestnanec možnosti priameho kreovania hudobného vkusu žiaka, čím umožňuje žiakovi spoznávať rôzne aj žánre hudby, s ktorými sa žiak bežne nestretáva.

Zároveň aj úlohou pedagogického zamestnanca, v tomto prípade v úlohe pedagóga-choreografa je myslieť pri tvorbe choreografií aj na výchovný moment tejto práce v súčinnosti s vekom a schopnosťami žiakov.

Predmet vychováva u žiakov schopnosť vystúpiť pred obecnstvom a dáva žiakom základy umeleckého prejavu, ktorý je okrem technickej zdatnosti žiaka v základných akademických tanečných technikách na verejnom vystúpení rovnako dôležitý. V neposlednom rade vo vyučovacom procese tohto predmetu má pedagóg možnosť žiaka ovplyvňovať v otázkach zodpovednosti, prístupu, sociálneho správania sa a sebahodnotenia žiaka, čo sú všetko atribúty, ktoré sú nesmierne dôležité pri vývoji osobnosti.

Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom) ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

CIELE PREDMETU

- získať scénické skúsenosti z tanečného umenia,
- nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná,
- vychovávať u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie,

- formovať tanečný a hudobný vkus žiaka.

1.časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie na ľudovú alebo umelú hudbu v rozsahu minimálne 2 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu tanečná príprava.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie na ľudovú aj umelú hudbu v rozsahu minimálne 2min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu tanečná príprava.

Žiaci po ukončení 3.ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, kreatívneho alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 3 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec alebo kreatívny tanec.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, kreatívneho a scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 3 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetov ľudový tanec, klasický tanec a kreatívny tanec.

Závěrečná skúška

Žiaci zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v rozsahu výkonového štandardu 4.ročníka prvej časti I. stupňa štúdia v tanečnom odbore ZUŠ.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4:00 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4:00 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

zatancujú na verejnom vystúpení skupinové alebo malé (sólo) choreografie v technike ľudového, džezového a scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4 min.	Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.
--	---

Záverečná skúška

Žiaci zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v rozsahu výkonového štandardu 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia v tanečnom odbore ZUŠ.